

תמצית דוחות כספיים
ליום 30 בספטמבר 2016
מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ

תוכן העניינים

פרק 1 דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד

פרק 2 דוחות כספיים מאוחדים

פרק 3 מידע כספי נפרד

פרק 4 דוח והצהרות בדבר הבקרה הפנימית על הדיווח

הכספי ועל הגילוי

פרק 5 הצהרות בדבר בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות

הכספיים של מגדל חברה לביטוח בע"מ

מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ

מספר חברה: 52-002998-4 כתובת: אפעל 4, קרית אריה, פתח תקווה

טלפון: 076-8868959, 076-8868962 פקסימיליה: 03-9238988

דוא"ל: migdalhold@migdal.co.il אתר אינטרנט: www.migdal.co.il

מכתש רמון | מדבר הנגב

דירקטוריון

• יוחנן דנינו - יו"ר

• שלמה אליהו

• רונית אברמזון

• ישראל אליהו

• רונית בודו דח"צ (מונתה ביום 6/10/2016)

• אייל בן שלוש דח"צ

• יגאל בר יוסף דח"צ (פרש ביום 5/9/2016)

• יעקב דנון דח"צ

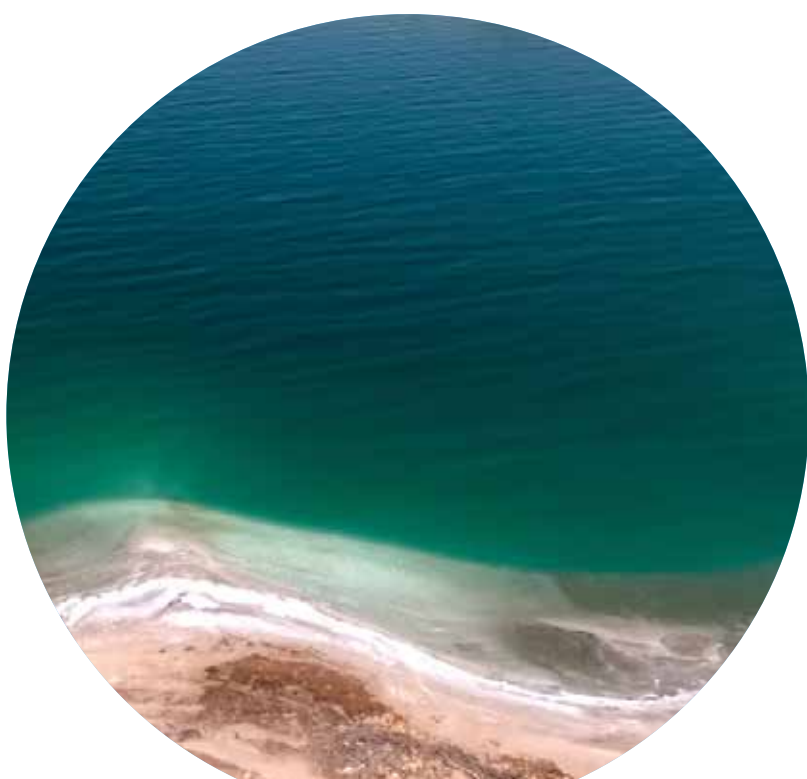
• עמוס ספיר

• ד"ר גבריאל פיקר

דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד

**פרק 2 - דוח הדירקטוריון על מצב עניני התאגיד
תוכן ענינים**

1.....	תיאור החברה	2.....
1.1.....	כללי	2.....
1.2.....	תחומי הפעילות של הקבוצה	2.....
1.3.....	התפתחויות עיקריות בקבוצה מאז הדוח התקופתי	2.....
1.4.....	תיאור הסביבה העסקית	8.....
2.....	הסברי הדירקטוריון למצב עניני התאגיד	9.....
2.1.....	ניתוח המצב הכספי ותוצאות הפעילות	9.....
2.2.....	תיאור התפתחות תוצאות הפעילות ברבעון השלישי של שנת הדוח	10.....
2.3.....	תיאור התפתחות תוצאות הפעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת הדוח	11.....
2.4.....	תחום ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך	14.....
2.5.....	תחום ביטוח בריאות	20.....
2.6.....	תחום ביטוח כללי	22.....
2.7.....	תחום השירותים הפיננסיים	25.....
2.8.....	נתונים מאזניים עיקריים מהדוחות הכספיים	26.....
2.9.....	מקורות מימון	27.....
3.....	מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות הקבוצה ובסביבתה העסקית	27.....
3.1.....	סביבה מקרו כלכלית	27.....
4.....	שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים	31.....
4.1.....	הסדרים תחיקתיים המתייחסים לגופים מוסדיים באופן כללי והוראות כלליות	31.....
4.2.....	הסדרים תחיקתיים בביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך	37.....
4.3.....	הסדרים תחיקתיים בביטוח בריאות	44.....
4.4.....	הסדרים תחיקתיים בביטוח כללי	44.....
4.5.....	הסדרים תחיקתיים שירותים פיננסיים	45.....
5.....	דיווח בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם	46.....
6.....	היבטי ממשל תאגידי	46.....
6.1.....	שינויים בנושאי משרה בקבוצה	46.....
6.2.....	שינויים בדירקטוריון מגדל ביטוח ומגדל אחזקות	47.....
6.3.....	תגמול יו"ר החברה ויו"ר מגדל ביטוח ומנכ"ל מגדל ביטוח	47.....
6.4.....	בחירתם מחדש של רו"ח המבקרים של החברה	47.....
6.5.....	גלוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים	47.....
6.6.....	אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי	48.....
7.....	אירועים לאחר תקופת הדיווח	49.....

דוח הדירקטוריון על מצב עניני התאגיד ליום 30 בספטמבר 2016

דוח הדירקטוריון סוקר את השינויים העיקריים בפעילות קבוצת מגדל לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 ("תקופת הדוח").

הדוח נערך מתוך הנחה שבפני המעיין מצוי גם הדוח התקופתי המלא לשנת 2015 שפורסם ביום 29 במרס 2016 ("הדוח התקופתי").

1. תיאור החברה

1.1. כללי

מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ ("החברה" או "מגדל אחזקות") באמצעות חברות הבנות שלה ("הקבוצה", "קבוצת מגדל") פועלת בתחומי הביטוח, הפנסיה והגמל ובתחום שוק ההון והשירותים הפיננסיים.

פעילות הביטוח של הקבוצה, מתבצעת באמצעות "מגדל חברה לביטוח בע"מ" ("מגדל ביטוח" או "מגדל") וחברות הבנות שלה. פעילות הפנסיה והגמל של הקבוצה, מתבצעת באמצעות חברות הבנות של מגדל ביטוח: מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופת גמל בע"מ ("מגדל מקפת" או "מקפת"), המנהלת את קרנות הפנסיה החדשות של הקבוצה ("מקפת אישית" ו"מקפת משלימה") וכן מנהלת את כל קופות הגמל של הקבוצה, וכן באמצעות יוזמה קרן פנסיה לעצמאים בע"מ ("יוזמה לעצמאים" או "יוזמה"), המנהלת קרן פנסיה ותיקה, יוזמה קרן פנסיה לעצמאים.

הקבוצה מחזיקה גם בסוכנויות ביטוח, ועיקר האחזקה הינה באמצעות מגדל אחזקות וניהול סוכנויות ביטוח בע"מ ("מגדל סוכנויות"), שהינה בשליטה מלאה של מגדל ביטוח.

פעילות השירותים הפיננסיים מתבצעת באמצעות חברת הבת מגדל שוקי הון (1965) בע"מ ("מגדל שוקי הון") וחברות הבנות שלה.

נכון למועד דוח זה, אליהו 1959 בע"מ (לשעבר אליהו חברה לבטוח בע"מ) ("אליהו בטוח" או "אליהו") מחזיקה כ-69% מהון המניות המונפק והנפרע של החברה¹. מר שלמה אליהו וגב' חיה אליהו הינם בעלי השליטה הסופיים בחברה, לפרטים נוספים בדבר אחזקות בעלי השליטה בחברה, ראה סעיף 2.2 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

1.2. תחומי הפעילות של הקבוצה

תחומי הפעילות המהותיים העיקריים של הקבוצה הינם ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך, ביטוח בריאות, ביטוח כללי, שירותים פיננסיים ואחר. לפרטים ראה באור 5 לדוחות הכספיים וכן סעיף 3 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

1.3. התפתחויות עיקריות בקבוצה מאז הדוח התקופתי

להלן עדכונים לתיאור המובא בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי:

1.3.1. השפעת הסביבה הכלכלית - הירידה בעקום הריבית חסרת סיכון

הקבוצה פועלת בסביבה כלכלית המושפעת, בשנים האחרונות, בין היתר, מירידה ניכרת בעקום הריבית חסרת הסיכון. לשיעורי הריבית הנמוכים השלכה מהותית הן על התשואה המושגת עבור לקוחות הקבוצה והן על רווחי הקבוצה ובכלל זה על גובה ההתחייבויות הביטוחיות של הקבוצה.

בהמשך לתנודתיות של עקום הריבית חסרת הסיכון שאפיינה את שנת 2015 אשר בסיכומה חלה ירידה מסוימת של עקום הריבית חסרת הסיכון לעומת סוף שנת 2014, במחצית הראשונה של שנת 2016 חלה ירידה נוספת של עקום הריבית חסרת הסיכון, שהביאה לגידול משמעותי בעתודות ביטוח החיים וכן חל גידול בהתחייבויות הביטוחיות בביטוח כללי

¹ כפי שנמסר לחברה ע"י אליהו בטוח, אליהו בטוח שעבדה לטובת בנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי") כ-30% מהון המניות של החברה, ראה באור 1 לדוחות הכספיים.

בענפים בהם מחושבות ההתחייבויות על פי עקרונות הנוהג המיטבי. ברבעון השלישי של השנה ("הרבעון המדווח") חלה עלייה בריבית חסרת הסיכון אשר קיזזה בחלקה את הגידול האמור בעתודות. בדבר המשך עליית הריבית לאחר תאריך המאזן, ראה סעיף 3.1.3 להלן.

בנוסף, בעקבות פרסום **תקנות הביטוח לאומי (היוון) (תיקון), התשע"ו-2016 ("תקנות הביטוח הלאומי")**, לפיהן, בין היתר, שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית יעמוד על 2% במקום 3%, עדכנה החברה את אומדניה בתחום הביטוח הכללי, ובהתאם לכך הגדילה את העתודות בענפי רכב חובה וחבויות. לפירוט נוסף, כמו גם בדבר דחיית מועד יישום התקנות, ראה סעיף 4.4.2 להלן.

סך ההפרשות שנרשמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 ("התקופה המדווחת"), כתוצאה מהאמור, הינן בהיקף של כ-776 מיליון ש"ח² לפני מס, כאשר ברבעון המדווח חל קיטון בהפרשות אלו בכ-179 מיליון ש"ח לפני מס, לפירוט ראה סעיפים 2.2 ו-2.3 להלן ובאור 10א. לדוחות הכספיים.

בדבר רגישות ההתחייבויות הביטוחיות לירידה בריבית, ראה באור 1.37. בדוחות הכספיים של החברה לשנת 2015.

במקביל לגידול בעתודות הביטוח שחל בתקופה המדווחת עקב ירידת עקום הריבית, נרשמו הכנסות שנבעו מעליית שיערי איגרות החוב וכן עליות שיערים במדדי המניות, כך שבסיכומה של התקופה המדווחת חל גידול ברווחים מהשקעות של החברה לעומת התקופה המקבילה אשתקד, לפירוט ראה סעיפים 2.2, 2.3 ו-3 להלן.

השינויים בעקום הריבית חסרת הסיכון משפיעים גם על הגרעון האקטוארי של עמיתי קרנות הפנסיה המנוהלות על ידי הקבוצה כמפורט להלן:

ביחס לחשבונות הפנסיונרים בקרנות הפנסיה החדשות נוצר גירעון בתקופה המדווחת וביחס לסך כל המבוטחים בקרן הפנסיה יוזמה ותיקה חל גידול בגירעון בתקופה המדווחת, זאת בעיקר כתוצאה מירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון המשמש להיוון ההתחייבויות כלפיהם.

יצוין כי מנגנון האיזון האקטוארי, ביחס לחשבונות הפנסיונרים בקרנות הפנסיה החדשות הנובע מגורמי תשואה וריבית וביחס לסך כל המבוטחים בקרן הפנסיה יוזמה ותיקה, מופעל לפי הנחיות האוצר רק אחת לשנה על פי תוצאות המאזן השנתי ולפיכך חלוקת עודף / גירעון בפועל, ככל שתהיה, תעשה רק לאחר תום שנת 2016.

1.3.2 התפתחויות אחרות בסביבה העסקית, ובכלל זה שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים

ההסדרים הרגולטוריים שבוצעו בשנים האחרונות, הובילו לשינויים מהותיים בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך שהינו תחום הפעילות העיקרי בו עוסקת הקבוצה, המתבטאים בעיקר בגידול מכירות מוצר הפנסיה תוך הקטנת דמי הניהול הממוצעים בעסקאות הפנסיוניות בשוק, עידוד החיסכון הנצבר למטרת קיצבה לגיל הפרישה והגברת ההפצה הישירה.

בנוסף, ההסדרים הרגולטוריים שפורסמו לאחרונה, עשויים אף הם להוביל לשינויים מהותיים נוספים בתחום. להלן ההסדרים העיקריים אשר תוארו במסגרת פרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי וכן בדוח זה:

(א) בחודש יולי 2016 פורסמו **חוזר הוראות לעניין בחירת קופת גמל-תיקון והליך קביעת קרנות ברירת מחדל** על ידי משרד האוצר ("**קרן ברירת מחדל נבחרת**") אשר קובעים מנגנון לבחירת קופת גמל ברירת מחדל לעובד שלא בחר קופת גמל אחרת על אף שניתנה לו ההזדמנות לעשות כן. בחודש אוגוסט 2016 הודיע משרד האוצר על

² לאחר הקטנה בסך של כ-154 מיליון ש"ח כתוצאה מעדכון אומדן שיעורי מימוש גמלה שבוצעה ברבעון השני של שנת 2016, ראה סעיף 2.3 להלן.

תוצאות הליך בחירת קרנות ברירת המחדל לשנתיים הקרובות, אשר במסגרתו נבחרו 2 קרנות קטנות אשר הציעו לעמיתים החדשים שיצטרפו החל מיום 1.11.2016 דמי ניהול בשיעורים נמוכים משמעותית מממוצע דמי הניהול הנהוגים בשוק. ליישום הוראות החוזר יכולות להיות השלכות מהותיות על השוק ובכלל זה על הקבוצה, לפירוט ראה סעיף 4.2.7 להלן וכן באור 10ד. לדוחות הכספיים.

(ב) במסגרת תיקון 13 של חוק קופות הגמל³ (שפורסם בחודש נובמבר 2015) נקבעו התנאים בהם יאוחדו חשבונותיו של עמית בקרנות הפנסיה לתוך החשבון הפעיל שלו. לפרטים נוספים לרבות השלכות התיקון האמור על החברה ראה סעיף 6.3.10 בפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2015 וכן סעיף 4.2.3 להלן.

(ג) בחודש דצמבר 2015 פורסם חוזר בעניין שיווק פוליסות ביטוח חיים הכוללות מקדמי קצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים, כולל הוראות ניד. לפרטים נוספים לרבות לעניין השלכות החוזר על החברה, ראה סעיף 6.3.3 (א) בפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2015 וכן סעיף 4.2.9 להלן.

(ד) בחודש אוגוסט 2016 פורסמה טיוטת תקנות שנייה לעניין זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה. עניינה של טיוטת התקנות הוא מתן הוראות ביצוע בעקבות מסקנות הדוח של הצוות להגברת הוודאות בחיסכון הפנסיוני מחודש ינואר 2016, שהציע חלופות להקצאה של אגרות חוב מיועדות בין העמיתים מבלי לבצע שינוי במסגרת ההקצאה הכוללת של אגרות החוב המיועדות להוראות ביצוע. לפרטים נוספים, לרבות השלכות צפויות של שינוי בהקצאת האג"ח המיועדות, ראה סעיף 6.3.11 בפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2015 וכן סעיף 4.2.15 להלן.

(ה) בחודש יוני 2016 פורסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 16), התשע"ו-2016, שעניינו התאמת הוראות שונות בחוק להסכם הקיבוצי שנחתם בחודש פברואר 2016 לפיו יוגדלו תשלומי המעסיק והפרשות העובד כך ששיעור התשלומים למרכיב תגמולי המעסיק יהיה אחיד בכל המוצרים הפנסיוניים ויעמוד על שיעור של 6.5% משכרו של העובד והעובד יהיה זכאי לשיעור ההפקדה שלא יפחת מזה הקבוע בתוספת השלישית (6.25% החל מיולי 2016 ו-6.5% החל מינואר 2017, בהתאם להסכם הקיבוצי). לפרטים נוספים לרבות השלכות צפויות של החוק האמור, ראה סעיף 6.3.2 בפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2015 וכן סעיפים 4.2.4 ו-4.2.5 להלן.

(ו) בחודש אוגוסט 2016 פורסמה טיוטת תיקון תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשע"ו-2016. עניינו של התיקון לתקנות הוא בהוספת אפשרות לניוד כספים על ידי מקבל קצבת זקנה, וכן בהוספת אפשרות לניוד כספים מקופת גמל להשקעה לקופת גמל להשקעה אחרת וכן מ"חשבון חדש" על פי תיקון מס' 13 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 לקופת גמל להשקעה. כמו כן במסגרת התיקון קוצרו מועדי הניוד. לפרטים נוספים, לרבות השלכות צפויות של הטיטה האמורה על החברה, ראה סעיף 4.2.18 להלן.

לפירוט בדבר התפתחויות נוספות בהסדרים התחיקתיים ראה סעיף 4 להלן.

1.3.3 הסכם רכישת תיק התביעות הכלולות בביטוח כללי של אליהו בטוח במגדל ביטוח

ביום 21 באפריל 2016, לאחר אישורו של בית המשפט ביום 31 במרס 2016, הושלמה עסקת העברת תיק ה-Run Off בביטוח כללי של אליהו בטוח הכולל את התביעות (התלויות והעתידיות) של אליהו בטוח הנובעות מפוליסות ביטוח כללי שנמכרו על ידה עד ליום 31

³ תיקון חוק שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון 13 והוראות שעה), התשע"ו-2015.

בדצמבר 2012 לאחריותה של מגדל ביטוח. לפירוט ראה באור 12א לדוחות הכספיים וכן דוח מידי מיום 24 באפריל 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-054871.

ביום 4 באוגוסט 2016 אישרה האסיפה הכללית של החברה תיקון להסכם רכישת תיק Run Off- האמור, אשר עיקרו הינו תיקון בנוגע לחישוב סכום ההוצאות העקיפות אשר היה על אליהו בטוח להעביר למגדל ביטוח במועד השלמת ההסכם, לפירוט ראה דוחות מידיים של החברה מיום 28 ביוני 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-068965 ומספר אסמכתא 2016-01-068974 ומיום 4 באוגוסט 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-097930.

1.3.4 מתווה ליישום משטר כושר פירעון מבוסס Solvency II

דרישות ההון החלות על מבטחים צפויות להיות מושפעות מדירקטיבת Solvency II ("Solvency II") שמהווה שינוי יסודי ומקיף של הרגולציה הנוגעת להבטחת כושר הפירעון והלימות ההון של מבטח.

בשנים האחרונות פורסמו מטעם הממונה מספר מכתבים למנהלי חברות הביטוח בעניין מתווה ליישום משטר כושר פירעון מבוסס Solvency II שהאחרונים שבהם פורסמו בחודש ספטמבר 2016 ("המכתבים").

בהתאם למכתבים, החל מיום 1 בינואר 2017, חברות ביטוח בישראל תידרשנה לעמוד ביחס כושר פירעון לפי הנחיות ההון החדשות בהתאם להוראות המעבר כאמור להלן. בדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2017 תידרשנה חברות הביטוח לתת גילוי אודות ההון הכלכלי וההון הנדרש ליום 31 בדצמבר 2016, בהתאם להוראות שתפרסם הממונה.

כמו כן נקבעו במכתבים הוראות גילוי בדוח הדירקטוריון לרבעון השלישי של שנת 2016 ובדוח הדירקטוריון לשנת 2016.

בהתאם לדירקטיבה קיימות שתי רמות של דרישות הון:

(א) ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח ("SCR"). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד על בסיס ההנחות ליישום משטר כושר הפירעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

(ב) רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון") המחייבת השלמת הון מיידית. בהתאם למכתבים, בכוונת הפיקוח לקבוע כי סף ההון יהיה שווה לסכום הנדרש לפי תקנות ההון הנוכחיות אך לא יותר מ-60% מה-SCR ולא פחות מ-40% מה-SCR. המכתבים כוללים, בין היתר, הוראות מעבר ליישום Solvency II, המבוססות על הדירקטיבה שעיקרן:

(1) עמידה בדרישות ההון (SCR): ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח ליום 1 בינואר 2017 יהא 60% מה-SCR, ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח ליום 31 בדצמבר 2017 יהא 80% מה-SCR והחל מ-31 בדצמבר 2018 ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח יהא ה-SCR.

(2) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח ביום 31 בדצמבר 2016. כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא. בדעת הממונה לפרסם הנחיות לעניין ניהול הון וקביעת יעד הון פנימי, לעניין סקר פערים שעל חברות הביטוח יהיה לבצע ביחס למערך ניהול הסיכונים, הבקורות והממשל התאגידי ונייר התייעצות לקידום תהליך להערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון (ORSA).

כחלק מההיערכות ליישום המודל, בוצעו, עפ"י הנחיית האוצר, מספר תרגילים (IQIS - סימולציות של השפעת הדירקטיבה על הונו של המבטח בהינתן תמהיל העסקים והמאזן הקיימים שלו) שמטרתם לכייל את המודל.

התרגיל האחרון שבוצע התייחס ליום 31 בדצמבר 2015 (להלן IQIS5) והיה מבוסס על תקנות סופיות והנחיות טכניות ליישום שפרסמה הנציבות האירופית וכן על חוזר הנחיה לביצוע שפרסמה המפקחת בחודש אפריל 2016.

על פי תרגיל IQIS5 שביצעה מגדל ביטוח, המבוסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות ליום 31 בדצמבר 2015, למגדל ביטוח חוסר בהון בהיקף של כ-3.1 מיליארדי ש"ח, לעומת חוסר בהון בהיקף של כ-4.5 מיליארד ש"ח לפי תרגיל IQIS4 (המבוסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות ליום 31 בדצמבר 2014). החוסר בהון כאמור, הינו לאחר התחשבות בהוראות המעבר של הפיקוח לעניין סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות על ידי מגדל ביטוח אשר דרישת ההון הנוספת בגין היא בסך של כ-1.2 מיליארד ש"ח לפי IQIS5 וכ-1.5 מיליארד ש"ח בהתייחס ל-IQIS4.

החוסר בהון ליום 31 בדצמבר 2015 בהתחשב בגיוס הון משני שבוצע בשנת 2016 בסך של כ-0.9 מיליארד ש"ח הינו כ-2.2 מיליארד ש"ח.

תוצאות התרגילים לעיל אינם כוללים השפעת פעילות מגדל ביטוח ותוצאותיה בשנת 2016 על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות וכן השפעות אקסוגניות כגון שינוי של עקום הריבית חסרת הסיכון ושינויים רגולטוריים המשפיעים על הסביבה העסקית.

בהתחשב בהוראות המעבר לעמידה ב-SCR בהתאם למכתבים כאמור לעיל ועל סמך תוצאות תרגיל IQIS5 שמתייחס ליתרות ליום 31.12.2015, למגדל ביטוח אין חוסר בהון (קרי, 60% מה-SCR דלעיל) ליום 1 בינואר 2017. מגדל ביטוח תידרש להשלים את ההון הנדרש העולה מהתרגיל עד ל-100% מה-SCR, בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2018.

פעולות מגדל ביטוח לצמצום החוסר בהון, כגון הנפקות הון משני ושלישוני וצמצום סיכונים פיננסיים קוזזו במידה מסוימת, בין היתר, על ידי הגדלת דרישות הון בגין סיכונים ביטוחיים בעקבות פרסום הבהרות הפיקוח לתרחישים ביטוחיים במסגרת ההנחיה לביצוע IQIS5.

תוצאות תרגילי ה-IQIS מהוות אינדיקציה להשפעת משטר כושר פרעון מבוסס סולבנסי II ומשקפות, בעיקר, דרישות הון גבוהות יותר ביחס לדרישות ההון הקיימות בגין סיכונים פיננסיים (הן בתיק הנוסטרו והן בתיק המשתתף) וביטוחיים (בין היתר אריכות חיים, ביטולים ותחלואה).

מגדל ביטוח פועלת לעמידה ביעדי ההון על פי משטר ההון החדש על ידי הרחבת בסיס ההון שלה והתאמת תמהיל ההשקעות. כמו כן קיימות למגדל ביטוח אפשרויות להקטנת דרישות ההון באמצעים נוספים כגון ביצוע פעולות גידור בתיק הנוסטרו, רכישת ביטוחי משנה ועוד. השימוש באמצעים כאמור, עלול להשפיע באופן מהותי על הרווחיות העתידית של מגדל ביטוח, והוא ייבחן בהתחשב במחירים החלופיים שישררו באותה עת, בתועלת הכלכלית שלהם אל מול החלופות הקיימות ובמידת הצורך.

יודגש כי למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד. כמו כן, התרגיל מבוצע כחלק מההיערכות ליישום המודל ככל שיחול במתכונתו הנוכחית, הבנת ההוראות החדשות והשלמת ההערכות האירגוניות והמיכוניות.

כאמור על פי הנחיית הפיקוח, בוצעו מספר תרגילים המהווים סימולציות של השפעת הדירקטיבה על הונו של המבטח שמטרתם לכייל את המודל ולהתאימו. אי לכך, ייתכן שהתוצאות בפועל יהיו שונות מתוצאות התרגילים. יחד עם זאת, וכמפורט לעיל, מגדל ביטוח נערכת לעמידה במשטר ההון החדש בהתאם לאינדיקציות המתקבלות מתוצאות התרגילים.

בעניין מכתב הממונה בדבר חלוקת דיבידנד על ידי חברות ביטוח, ובכלל זה יחס כושר הפירעון הנדרש לשם חלוקת דיבידנד כפי שנקבע במכתב, כמו גם יחס כושר הפירעון הנובע מתרגיל IQIS5, ראה באור 6ה לדוחות הכספיים וסעיפים 4.1.6 ו-4.1.7 להלן.

1.3.5

ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה

ביום 28 ביוני 2016 אישר דירקטוריון החברה, לאחר שהתקבל אישור ועדת התגמול של החברה ביום 27 ביוני 2016, חידוש התקשרות בפוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה בקבוצה, לנושאי משרה בקבוצה, לרבות עבור בעל השליטה וקרוביו המכהנים כנושאי משרה בקבוצה, מנכ"ל החברה ונושאי משרה המכהנים במגדל שוקי הון ובחברות בשליטת מגדל שוקי הון.

הביטוח יחודש לתקופה של 17 חודשים החל מיום 1 ביולי 2016, בגבולות אחריות של 120 מיליון דולר למקרה ובסך הכול לתקופת הביטוח ובתמורה לפרמיה שלא תעלה על 425,000 דולרים. לפירוט נוסף ראה דוח מידי של החברה מיום 28 ביוני 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-068815.

1.3.6

פרסום תשקיף מדף גיוס כתבי התחייבות נדחים ("אגרות חוב") (סדרה ה')

ביום 17 באוגוסט 2016 פרסמה מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ ("מגדל גיוס הון"), חברה בת של מגדל ביטוח, תשקיף מדף ("התשקיף"), אשר מכוחו, יכול שתנפיק בעתיד אגרות חוב ואופציות לאגרות חוב אשר יתכן וישמשו כהון משני מורכב או שלישוני מורכב של מגדל ביטוח.

בהמשך לתשקיף המדף, הנפיקה מגדל גיוס הון 901,115,000 אגרות חוב (סדרה ה'), רשומות על שם, בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת, וזאת על פי דוח הצעת מדף מיום 27 בספטמבר 2016. שיעור הריבית השנתית אותה נושאות אגרות חוב ה' הינה 3.29% ואינה צמודה למדד. הריבית בגין אגרות החוב (סדרה ה') משולמת פעם בשנה, ביום 30 ביוני, בין השנים 2017 ל-2029. אגרות החוב (סדרה ה') תיפרענה בתשלום אחד ביום 30 ביוני 2029.

תמורת ההנפקות מאגרות חוב אלו הופקדה במגדל ביטוח ובהתאם לאישורי המפקח הוכרו כהון משני מורכב במגדל ביטוח, בכפוף למגבלות על שיעורו המרבי של ההון המשני. מגדל ביטוח התחייבה לשאת בתשלום מלוא הסכומים שיהיו דרושים לפירעון אגרות החוב (סדרה ה') למחזיקים בהן.

בדבר דירוג אגרות החוב (סדרה ה') ראה סעיף 1.3.7 להלן.

לפירוט ראה דוחות מידיים של החברה מיום 17 באוגוסט 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-105484, מיום 15 בספטמבר 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-123688 ומיום 29 בספטמבר 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-057117 וכן באור 6. לדוחות הכספיים.

1.3.7

דירוג מגדל ביטוח ואגרות החוב שגויסו באמצעות מגדל גיוס הון

בחודש ספטמבר 2016 הודיעה מדרוג על הורדת דירוג האיתנות הפיננסית (IFS) של מגדל ביטוח מ-Aaa.il ל-Aa1.il וכנגזר מכך הורדת דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים (הון שלישוני מורכב) מ-Aa1.il (hyb) ל-Aa2.il (hyb) והורדת דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים (הון משני מורכב) מ-Aa2.il (hyb) ל-Aa3.il (hyb) שגויסו באמצעות מגדל גיוס הון. אופק הדירוג נותר יציב.

כמו כן ביום 15 בספטמבר 2016 הודיעה מידרוג, על מתן דירוג של Aa3.il (hyb) לסדרה ה' שגויסה על ידי מגדל גיוס הון, כאמור בסעיף 1.3.6 לעיל.

לפירוט ראה דוח מידי של החברה מיום 12 בספטמבר 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-122005 וכן דוח מידי של מגדל גיוס הון מיום 15 בספטמבר 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-123625 ומיום 27 בספטמבר 2016 מספר אסמכתא: 2016-15-055125 וכן באור 6. לדוחות הכספיים.

1.3.8 מכרז ביטוח רכב לעובדי מדינה לשנת 2017

בהתאם להודעה שנמסרה למגדל ביטוח מיום 18 בספטמבר 2016 על ידי אגף החשב הכללי של משרד האוצר, מגדל ביטוח נבחרה לאחת החברות אשר זכו במכרז ביטוח רכב לעובדי מדינה לשנת 2017 ("הודעת הזכייה"). בהודעת הזכייה נמסר, כי על פי נתוני המבוטחים של שנת הביטוח 2016, מספר המבוטחים בביטוח מקיף וחובה שבהם זכתה מגדל ביטוח הינו כ-34,000 מבוטחים. להערכת החברה, אומדן הפרמיה השנתית מוערך בהיקף של כ-160 מיליוני ש"ח. עוד נאמר בהודעת הזכייה כי אין עורך המכרז מחויב בהיקף מבוטחים או היקף כספי כלשהם.

החברה אינה יודעת להעריך, בשלב זה, מה תהייה ההשפעה על תוצאותיה הכספיות.

ראה גם דוח מידי של החברה מיום 19 בספטמבר 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-125377.

1.4 תיאור הסביבה העסקית

לעניין תיאור הסביבה העסקית, ראה סעיף 3 להלן.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עיני התאגיד

2.1. ניתוח המצב הכספי ותוצאות הפעילות

מיליוני ש"ח	1-9/2016	1-9/2015	שינוי ב- %	2015	7-9/2016	7-9/2015	שינוי ב- %
תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך							
פרמיות שהורווחו ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים ⁽¹⁾	11,725.3	11,623.1	1%	15,955.9	4,108.2	3,893.3	6%
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	(185.1)	83.5		276.2	422.2	(322.1)	
רווח (הפסד) כולל לפני מס	(221.3)	(107.5)		110.5	379.0	(399.3)	
תחום ביטוח בריאות							
פרמיות שהורווחו ברוטו	868.1	756.0	15%	1,024.5	303.6	264.4	15%
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	(12.4)	(10.7)		(25.7)	(0.8)	(26.9)	
רווח (הפסד) כולל לפני מס	(15.6)	(21.9)		(35.4)	(3.1)	(31.2)	
תחום ביטוח כללי							
פרמיות שהורווחו ברוטו	1,624.4	1,496.0	9%	2,002.8	550.9	506.7	9%
פרמיות ברוטו	1,822.0	1,625.3	12%	2,050.2	487.6	458.4	6%
פרמיות בשייר	1,450.7	1,315.8	10%	1,639.4	413.1	372.0	11%
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	(137.4)	73.6		136.7	12.7	(14.4)	
רווח (הפסד) כולל לפני מס	(144.6)	(20.1)		57.0	2.3	(55.7)	
תחום שירותים פיננסיים							
הכנסות	100.0	143.7	(30%)	205.3	36.8	44.6	(17%)
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	0.8	(10.2)		(3.5)	2.0	(9.6)	
רווח (הפסד) כולל לפני מס	0.7	(9.7)		(2.9)	2.1	(9.5)	
סך תחומי הפעילות							
סה"כ פרמיות שהורווחו ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים	14,217.7	13,875.1	2%	18,983.1	4,962.6	4,664.5	6%
סה"כ פרמיות ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים ⁽²⁾	14,415.3	14,004.4	3%	19,030.5	4,899.4	4,616.2	6%
סה"כ רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	(334.2)	136.1		383.8	436.1	(373.1)	
סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מס	(380.7)	(159.1)		129.2	380.3	(495.6)	
אחר ⁽³⁾							
רווח לתקופה לפני מס	27.3	123.4		125.1	18.3	(9.5)	
רווח (הפסד) כולל לפני מס	41.1	24.6		51.2	6.5	(47.3)	
רווח (הפסד) לתקופה לפני מסים	(306.9)	259.6		508.8	454.4	(382.6)	
רווח (הפסד) כולל לתקופה לפני מסים ⁽⁴⁾	(339.6)	(134.6)		180.4	386.8	(542.9)	
מסים על ההכנסה							
מסים על הכנסה - במונחי רווח לתקופה	(120.9)	71.5		155.8	137.6	(148.5)	
מסים על הכנסה - במונחי רווח כולל	(138.5)	(77.4)		30.1	113.2	(209.2)	
רווח (הפסד) לתקופה	(186.0)	188.1		353.1	316.8	(234.1)	
רווח (הפסד) כולל לתקופה	(201.1)	(57.1)		150.3	273.6	(333.7)	
תשואה להון (על בסיס רווח לתקופה) ⁽⁵⁾	(3.6%)	3.6%		6.9%	6.7%	(4.4%)	
תשואה להון (על בסיס רווח כולל) ⁽⁵⁾	(3.8%)	(1.1%)		2.9%	5.8%	(6.2%)	

⁽¹⁾ כולל תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים המיוחסים לקרנות הפנסיה וקופות הגמל אשר מנוהלות על ידי הקבוצה, אשר אינם נכללים בסעיף הפרמיות ודמי הגמולים בדוחות המאוחדים. תקבולים בגין חוזי השקעה לא נכללים בסעיף הפרמיות, אלא נזקפים ישירות להתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

יצוין, כי נתוני דמי הגמולים בפנסיה עבור תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 וכן של הרבעון השלישי של שנת 2015 סווגו מחדש בהתאם להנחיות חוזר גופים מוסדיים 2016-9-3, לפיהן סעיף תקבולים מדמי הגמולים לא יכלול זקפת דמי גמולים בגין עמית נכה וריסק מצבירה על ידי הקרן בסכום שאיננו מהותי.

- (2) בביטוח כללי כולל נתוני פרמיות ברוטו ובביטוח חיים ובריאות כולל פרמיות שהורווחו ברוטו.
- (3) סעיף אחר כולל בעיקרו את תוצאות הפעילות של סוכנויות הביטוח בקבוצה, פעילויות נלוות או משקיות לפעילות הקבוצה, המבוצעות במסגרת מגדל בריאות ומגדל ניהול ואינן בהיקף מהותי, וכן הכנסות מהשקעות נטו (ובכלל זה הכנסות מחברות כלולות) שלא נזקפו לתחומי הפעילות וכן התאמות במסגרת איחוד הדוחות.
- (4) הרווח הכולל לתקופה כולל גם את תוצאות פעילות ההשקעה של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה (תיק הנוסטרו) שטרם מומשו, לעומת זאת הרווח לתקופה כולל את תוצאות פעילות ההשקעה של ניירות ערך שמומשו בתקופת הדוח החל מיום הרכישה, לפיכך, הפער בין הרווח הכולל לתקופה לבין הרווח לתקופה מושפע בעיקרו מעיתוי המימוש של רווחים או הפסדים מניירות ערך, זאת מלבד מקרים בהם נרשמת הפרשה לירידת ערך אשר נזקפת לדוח רווח והפסד אף טרם המימוש. החברה משתמשת בעיקר ברווח הכולל לצורך מדידת תוצאותיה.
- (5) חישוב התשואה להון בוצע על בסיס התאמת יתרת ההון לחלוקת דיבידנד במהלך התקופה המדווחת.

ההערות לעיל מתייחסות לאופן התיאור בכל חלקי דוח הדירקטוריון.

2.2. תיאור התפתחות תוצאות הפעילות ברבעון השלישי של שנת הדוח

ברבעון המדווח נרשם רווח כולל בסך כ-274 מיליון ש"ח לעומת הפסד כולל בסך של כ-334 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הכולל ברבעון המדווח הושפע מקיטון בהפרשות בביטוח חיים בסך כולל של כ-186 מיליון ש"ח לפני מס (כ-119 מיליון ש"ח לאחר מס) בשל עלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון, מזה: כ-122 מיליון ש"ח לפני מס בגין העתודה המשלימה לגמלאות וכ-64 מיליון ש"ח לפני מס בגין בחינת נאותות העתודות (LAT). עליית עקום הריבית הביאה גם לקיטון ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח כללי בסך של כ-9 מיליון ש"ח לפני מס רק בענפים שבהם מחושבות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי. בנוסף לכך, הרווח הושפע מהתשואות שהושגו על ידי הקבוצה בשוקי ההון על רקע עלייה בשערי המניות בארץ ובעולם.

לעומת זאת, ברבעון המקביל אשתקד נרשם כאמור הפסד כולל, אשר הושפע בעיקרו מהפסדים מהשקעות בשל ירידה בשערי המניות בארץ ובעולם. בנוסף חל גידול בהפרשה בביטוח חיים בסך של כ-12 מיליון ש"ח לפני מס כתוצאה מירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון.

לפירוט ראה באור 10א. לדוחות הכספיים.

ברבעון המדווח נרשמו רווחים מהשקעות⁴ בסך של כ-2,003 מיליון ש"ח לעומת הפסדים מהשקעות בסך של כ-2,095 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, כאשר בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-1,897 מיליון ש"ח לעומת הפסדים מהשקעות בסך של כ-1,976 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, בתחום ביטוח בריאות נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-41 מיליון ש"ח לעומת הפסדים מהשקעות בסך של כ-56 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, ובביטוח כללי הסתכמו הרווחים מהשקעות בסך של כ-34 מיליון ש"ח לעומת הפסדים מהשקעות בסך של כ-32 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

יש לציין כי חלק ניכר מההכנסות מהשקעות נזקפות לעתודות הביטוחיות ועל כן ההשפעה העיקרית על תוצאות החברה הינה במרווח הפיננסי הנוצר לאחר הזקיפה האמורה לעתודות הביטוחיות.

כתוצאה מן האמור לעיל, בהשקעות העומדות כנגד הפוליסות המבטיחות תשואה בביטוח חיים נרשם ברבעון המדווח מרווח פיננסי כולל חיובי לעומת מרווח פיננסי שלילי ברבעון המקביל אשתקד, בשל גידול בתשואות הריאליות שהושגו בהשקעות שאינן אגרות חוב מיועדות. בנוסף, נרשמו הכנסות ריאליות חיוביות מהשקעות מתחומי ביטוח כללי וביטוח בריאות לעומת הפסדים ריאליים מהשקעות ברבעון המקביל אשתקד, כמו כן נרשמו הכנסות חיוביות מהשקעות העומדות כנגד ההון לעומת

⁴ הרווחים (הפסדים) מהשקעות כוללים רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון, חלק החברה בתוצאות נטו של חברות כלולות וכן רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים.

הפסדים מהשקעות ברבעון המקביל אשתקד, זאת בשל תשואות חיוביות שהושגו על ידי הקבוצה ברבעון המדווח לעומת תשואות שליליות ברבעון המקביל אשתקד.

ברבעון המדווח חלה עלייה במדד המחירים לצרכן שהסתכמה ב-0.4% לעומת עלייה של 0.3% ברבעון המקביל אשתקד. לשינויים באינפלציה השפעה על ההכנסות מהשקעות בגין הנכסים הצמודים למדד בתיקי הנוסטרו.

כמו כן, לאינפלציה השפעה על התאמת ההתחייבויות הביטוחיות וההתחייבויות הפיננסיות הצמודות למדד, והשפעה על דמי הניהול המשתנים אשר נגבים בפוליסות המשתתפות ברווחים שהונפקו עד שנת 2004 בעקבות ההשפעה על התשואה הריאלית המושגת בפוליסות אלו.

ברבעון המדווח דמי הניהול המשתנים בפוליסות המשתתפות ברווחים בביטוח חיים בתכניות המשתתפות ברווחים ששווקו עד 2004, הסתכמו בכ-111 מיליון ש"ח לפני מס בשל התשואות הריאליות שהושגו על ידי החברה. לעומת זאת, ברבעון המקביל אשתקד הופחתו חלק מדמי הניהול המשתנים אשר נצברו מתחילת שנת 2015 בסך של כ-270 מיליון ש"ח לפני מס בשל התשואה השלילית שהושגה על ידי החברה.

בביטוח חיים חלה עלייה ברווח מסיכון בשל קיטון בתביעות, וכן חלה עלייה בדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים.

בנוסף, חלה עלייה קלה בפרמיות בביטוח חיים, לרבות תקבולים בגין חוזי השקעה, לעומת הרבעון המקביל אשתקד. בפרמיות השוטפות חל גידול שנבע בעיקרו מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון מס' 16 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשע"ו-2016, לפירוט ראה סעיפים 4.2.4 ו-4.2.5 להלן. מנגד, בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה חל קיטון לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

בסך המכירות החדשות (ללא הגדלות) בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך חלה עלייה לעומת הרבעון המקביל אשתקד, שהתבטאה הן בביטוח חיים והן בפנסיה.

בענף הפנסיה התגברה מגמת העברות הכספים נטו לגופים מוסדיים אחרים, ובענף הגמל העברות הכספים נטו נותרו ברמה גבוהה בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

בתחום ביטוח הבריאות, חלה הרעה בתוצאות החיתומיות שהתבטאה בביטוח תאונות אישיות, ביטוח סיעודי ובביטוחי הקולקטיבים בשל גידול בתביעות. כמו כן, התוצאות הושפעו מעלייה בהוצאות.

בתחום ביטוח כללי, בביטוחי החבויות נרשם רווח חיתומי (ללא רווחי השקעה) לעומת הפסד חיתומי ברבעון המקביל אשתקד, ומנגד בביטוח רכב חובה חלה ירידה ברווח החיתומי. כמו כן בביטוח רכב רכוש חל צמצום בהפסד החיתומי לעומת הרבעון המקביל אשתקד. לפירוט ראה סעיף 2.6.2 להלן.

בתחום השירותים הפיננסיים, המעבר מהפסד כולל לרווח כולל ברבעון המדווח נבע בעיקרו מהפחתת מוניטין המיוחסת לפעילות קרנות הנאמנות בחברה אשר בוצעה ברבעון המקביל אשתקד. לפירוט ראה סעיף 2.7.1 להלן.

2.3. תיאור התפתחות תוצאות הפעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת הדוח

בתקופה המדווחת נרשם הפסד כולל בקבוצה בסך של כ-201 מיליון ש"ח אשר נבע בעיקרו מהפרשות בסך כ-776 מיליון ש"ח לפני מס (כ-497 מיליון ש"ח לאחר מס) שרשמה החברה בביטוח חיים ובביטוח כללי בשל ירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון, ומעדכון שיעור ריבית ההיוון בענפי רכב חובה וחבויות בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי, כמפורט להלן. במקביל לגידול בעתודות הביטוח שחל בתקופה המדווחת עקב ירידת עקום הריבית, נרשמו הכנסות מעליית שיערי איגרות החוב, וכן עליות שיערים במדדי המניות, כך שבסיכומה של התקופה המדווחת חל גידול ברווחים מהשקעות של החברה לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בביטוח חיים חל גידול בהפרשה בסך כולל של כ-625 מיליון ש"ח לפני מס (כ-401 מיליון ש"ח לאחר מס). ההפרשה נובעת מגידול בעתודה המשלימה לגמלאות כתוצאה מירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון וכן בהפרשה בעקבות בחינת נאותות העתודות (LAT) בסך של כ-779 מיליון ש"ח לפני מס,

לאחר הקטנה בסך של כ-154 מיליון ש"ח לפני מס כתוצאה מעדכון אומדן שיעורי מימוש גמלה ברבעון השני של שנת 2016.

בתחום הביטוח הכללי, עדכנה החברה את אומדניה בגין השפעת פרסום תקנות ביטוח לאומי, לפיהן, בין היתר, שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית יעמוד על 2% במקום 3% ובהתאם לכך הגדילה את ההפרשות בענפי רכב חובה וחבויות, בעיקר ברבעון הראשון של השנה, בסך של כ-135 מיליון ש"ח בשייר לפני מס (כ-86 מיליון ש"ח לאחר מס), לפירוט ראה סעיף 2.6.3 להלן.

ירידת עקום הריבית הביאה גם להגדלת ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח הכללי בסך של כ-16 מיליון ש"ח לפני מס (כ-10 מיליון ש"ח לאחר מס) רק בענפים שבהם מחושבות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנהג המיטבי.

לעומת זאת, בתקופה המקבילה אשתקד, החברה רשמה הפסד כולל בסך של כ-57 מיליון ש"ח אשר הושפע בעיקרו מתשואות נמוכות יותר שהושגו על ידי הקבוצה בשווקי ההון כאמור לעיל, וכן נרשמה הפרשה בביטוח חיים בסך כ-214 מיליון ש"ח לפני מס, בעיקר כתוצאה מיישום חוזר הממונה בדבר נאותות העתודות (LAT).

לפירוט ראה באור 10א. לדוחות הכספיים וסעיף 1.3.1 לעיל.

בתקופה המדווחת נרשמו רווחים מהשקעות⁵ בסך של כ-2,965 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-1,187 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כאשר בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-2,713 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-1,075 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, בתחום ביטוח בריאות נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-56 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-12 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ובביטוח כללי הסתכמו הרווחים מהשקעות בסך של כ-96 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-52 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

יש לציין כי חלק ניכר מההכנסות מהשקעות נזקפות לעתודות הביטוחיות ועל כן ההשפעה העיקרית על תוצאות החברה הינה במרווח הפיננסי הנוצר לאחר הזקיפה האמורה לעתודות הביטוחיות.

כתוצאה מן האמור לעיל, בהכנסות הריאליות מהשקעות מתחום ביטוח כללי וביטוח בריאות ובהכנסות מהשקעות העומדות כנגד ההון חלה עלייה, בשל התשואות הגבוהות יותר שהושגו על ידי הקבוצה בתקופה המדווחת. מנגד, במרווח הפיננסי הכולל מהשקעות העומדות כנגד הפוליסות המבטיחות תשואה בביטוח חיים חלה ירידה קלה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

בנוסף, בתקופה המדווחת חלה עלייה בדמי הניהול המשתנים שנרשמו בביטוח חיים אשר הסתכמו בכ-141 מיליון ש"ח (לפני מס) לעומת כ-10 מיליון ש"ח (לפני מס) בתקופה המקבילה אשתקד, בשל תשואות ריאליות גבוהות יותר שהושגו על ידי החברה בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

התקופה המדווחת התאפיינה ביציבות במדד המחירים לצרכן לעומת ירידה של 0.2% בתקופה המקבילה אשתקד. לשינויים באינפלציה השפעה על ההכנסות מהשקעות בגין הנכסים הצמודים למדד בתיקי הנוסטרו.

כמו כן, לאינפלציה השפעה על התאמת ההתחייבויות הביטוחיות וההתחייבויות הפיננסיות הצמודות למדד, והשפעה על דמי הניהול המשתנים אשר נגבים בפוליסות המשתתפות ברווחים שהונפקו עד שנת 2004 בעקבות ההשפעה על התשואה הריאלית המושגת בפוליסות אלו.

בביטוח חיים חלה עלייה ברווח מסיכון בשל קיטון בתביעות, ירידה בהוצאות הנהלה וכלליות וכן עלייה בדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים.

⁵ הרווחים (הפסדים) מהשקעות כוללים רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון, חלק החברה בתוצאות נטו של חברות כלולות וכן רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים.

כמו כן בתקופה המדווחת חלה ירידה בפרמיות בביטוח חיים, לרבות תקבולים בגין חוזי השקעה, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, שנבעה בעיקרה מקיטון בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה שקוזז בחלקו בשל עלייה בפרמיות השוטפות.

בסך המכירות החדשות (ללא הגדלות) בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך חלה עלייה לעומת התקופה המקבילה אשתקד, כאשר במכירות תכניות ביטוח החיים חלה עלייה ומנגד במכירות הפנסיה חלה ירידה.

בענף הפנסיה התגברה מגמת העברות הכספים נטו לגופים מוסדיים אחרים, ואילו בענף הגמל העברות הכספים נטו נותרו ברמה גבוהה אם כי חל קיטון בהם בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, לפירוט ראה סעיף 2.4.4 להלן.

בתחום ביטוח הבריאות, חלה הרעה בתוצאות החיתומיות שנבעה בעיקרה מהרעה בביטוח הוצאות רפואיות, לרבות השתלות וביטוחי קולקטיבים, אשר קוזזה בחלקה בשל שיפור בענף תאונות אישיות בשל קיטון בתביעות. כמו כן התוצאות הושפעו מגידול בהוצאות.

בתחום ביטוח כללי, נרשם הפסד חיתומי (ללא רווחי השקעה וללא עדכון העתודות בשל המלצות ועדת וינוגרד וירידת עקום הריבית) לעומת רווח חיתומי בתקופה המקבילה אשתקד, אשר התבטא בעיקרו בעלייה בהפסד החיתומי ברכב רכוש. בנוסף, בביטוח רכב חובה הרווח החיתומי היה נמוך מבתקופה המקבילה אשתקד, ואילו בענפי החבויות חל צמצום בהפסד החיתומי לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בתחום השירותים הפיננסיים, המעבר מהפסד כולל לרווח כולל בתקופה המדווחת נבע בעיקרו מהפחתת מוניטין המיוחסת לפעילות קרנות הנאמנות בחברה אשר בוצעה בתקופה המקבילה אשתקד, לפירוט ראה סעיף 2.7.2 להלן.

בעקבות הפחתת שיעור מס החברות מ-26.5% ל-25%, החל מיום 1 בינואר 2016, חלה עלייה ברווח הכולל של החברה, ברבעון הראשון של השנה, בסך של כ-31 מיליון ש"ח בגין הקטנת מסים נדחים בחברות המוחזקות של החברה. לפירוט ראה באור 9 לדוחות הכספיים.

לפירוט בדבר התוצאות הכספיות לפי תחומי הפעילות ראה להלן. כמו כן, ראה באור 5 לדוחות הכספיים.

2.4. תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

2.4.1. להלן פירוט של תמצית תוצאות פעילות התחום:

במיליוני ש"ח	1-9/2016	1-9/2015	שינוי ב-%	2015	7-9/2016	7-9/2015	שינוי ב-%
ביטוח חיים							
פרמיות שוטפות שהורווחו ברוטו ותקבולים שוטפים בגין חוזי השקעה ⁽¹⁾	5,245.0	5,134.0	2%	6,828.5	1,809.7	1,719.1	5%
פרמיות חד פעמיות ותקבולים חד פעמיים בגין חוזי השקעה ⁽¹⁾	720.2	1,128.2	(36%)	1,679.4	293.4	333.2	(12%)
פרמיות שהורווחו ברוטו כולל חוזי השקעה בביטוח חיים	5,965.3	6,262.1	(5%)	8,507.9	2,103.2	2,052.3	2%
דמי ניהול	632.7	476.5	33%	857.9	280.5	(115.4)	(343%)
רווח (הפסד) לתקופה	(231.0)	10.3		196.3	403.7	(349.0)	
רווח (הפסד) כולל	(268.0)	(172.6)		39.0	361.7	(422.1)	
פנסיה							
דמי גמולים ⁽²⁾	4,609.0	4,220.0	9%	5,767.0	1,621.0	1,460.0	11%
דמי ניהול	256.8	257.5	(0%)	348.6	86.9	85.6	1%
רווח לתקופה	34.5	55.2		70.5	15.2	20.7	
רווח כולל	35.1	49.1		64.3	14.5	18.5	
גמל							
דמי גמולים	1,151.0	1,141.0	1%	1,681.0	384.0	381.0	1%
דמי ניהול	89.5	99.8	(10%)	131.6	29.3	31.8	(8%)
רווח לתקופה	11.4	18.0		9.3	3.3	6.2	
רווח כולל	11.6	16.0		7.2	2.9	4.3	
סה"כ פרמיות שהורווחו ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים	11,725.3	11,623.1	1%	15,955.9	4,108.2	3,893.3	6%
סה"כ דמי ניהול	979.0	833.7	17%	1,338.0	396.6	2.0	
סה"כ רווח (הפסד) לתקופה	(185.1)	83.5		276.2	422.2	(322.1)	
סה"כ רווח (הפסד) כולל	(221.3)	(107.5)		110.5	379.0	(399.3)	

(1) הפרמיות השוטפות בתקופה המדווחת הסתכמו בכ-5,134 מיליון ש"ח לעומת כ-5,055 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המדווח בכ-1,771 מיליון ש"ח לעומת כ-1,688 ברבעון המקביל אשתקד.

הפרמיות החד פעמיות בתקופה המדווחת הסתכמו בכ-505 מיליון ש"ח לעומת כ-657 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המדווח בכ-212 מיליון ש"ח לעומת כ-197 ברבעון המקביל אשתקד.

בעניין סיווג מחדש בגין פוליסות ביטוח שהונפקו למבוטחים שמלאו להם 60 שנה וכוללות מקדם המרה, ראה באור ג2 לדוחות הכספיים.

(2) יצוין, כי נתוני דמי הגמולים בפנסיה עבור תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 וברבעון השלישי של שנת 2015 סווגו מחדש בהתאם להנחיות חוזר גופים מוסדיים 2016-9-3, לפיהן סעיף תקבולים מדמי הגמולים לא יכלול זקיפת דמי גמולים בגין עמית נכה וריסק מצבירה על ידי הקרן בסכום שאיננו מהותי.

2.4.2.

להלן פירוט התחייבויות ביטוחיות בביטוח חיים ונכסים מנוהלים בפנסיה ובגמל בקבוצה :

במיליוני ש"ח	30.9.2016	30.9.2015	% השינוי	31.12.2015
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	85,375	79,323	8%	81,581
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	28,011	27,112	3%	27,342
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה - ביטוח חיים	113,386	106,435	7%	108,923
נכסים מנוהלים בפנסיה	53,908	48,096	12%	50,048
נכסים מנוהלים בגמל	15,216	15,109	1%	15,416
סה"כ ביטוח החיים וחסכון לטווח ארוך	182,510	169,641	8%	174,387

2.4.3.

תוצאות הפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך ברבעון השלישי של שנת 2016

(א) ביטוח חיים

היקף הפעילות

ברבעון המדווח חלה עלייה בפרמיות השוטפות בגין חוזי ביטוח והתקבולים השוטפים בגין חוזי השקעה לעומת הרבעון המקביל אשתקד, שנבעה בעיקרה מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון מס' 16 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשע"ו-2016, לפירוט ראה סעיפים 4.2.4 ו-4.2.5 להלן. מנגד, בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה חלה ירידה לעומת הרבעון השלישי של שנת 2015.

שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת⁶ (במונחים שנתיים) הסתכם בתקופה המדווחת בכ-2.0% לעומת כ-1.6% ברבעון המקביל אשתקד.

רווח כולל לפני מס

ברבעון המדווח נרשם רווח כולל לעומת הפסד כולל ברבעון המקביל אשתקד. הרווח הכולל ברבעון המדווח הושפע בעיקרו מרישום דמי ניהול משתנים בפוליסות המשתפות ברווחים בביטוח חיים בתכניות המשתתפות ברווחים ששווקו עד 2004, בסך של כ-111 מיליון ש"ח (לפני מס), לעומת הרבעון המקביל אשתקד בו הופחתו חלק מדמי הניהול המשתנים אשר נרשמו מתחילת שנת 2015 בסך של כ-270 מיליון ש"ח (לפני מס). בנוסף, בהשקעות העומדות כנגד הפוליסות המבטיחות תשואה בביטוח חיים נרשם מרווח פיננסי כולל חיובי לעומת מרווח פיננסי שלילי ברבעון המקביל אשתקד.

ברבעון המדווח חל קיטון בהפרשות בביטוח חיים בסך כולל של כ-186 מיליון ש"ח (לפני מס) בשל עלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון, מזה: כ-122 מיליון ש"ח בגין העתודה המשלימה לגמלאות וכ-64 מיליון ש"ח בגין בחינת נאותות העתודות (LAT). לעומת גידול בהפרשה בסך של כ-12 מיליון ש"ח (לפני מס) כתוצאה מירידה בשיעורי הריבית של עקום הריבית ברבעון המקביל אשתקד.

לפירוט ראה סעיף 2.2 לעיל וכן באור 10א. לדוחות הכספיים.

⁶ שיעור הפדיונות מחושב כשיעור מתוך התחייבויות ביטוחיות בעלות רכיבי חיסכון.

ברוח מסיכון חלה עלייה לעומת הרבעון המקביל אשתקד בשל קיטון בתביעות, וכן חלה עלייה בהכנסות מדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים.

(ב) קרנות פנסיה

היקף הפעילות

ברבעון המדווח חלה עלייה של כ-11% בדמי הגמולים לעומת הרבעון המקביל אשתקד, אשר הושפעה ממכירות חדשות וכן מהגדלות שכר, בניכוי ביטולים.

רווח כולל לפני מס

הירידה ברווח הכולל בפנסיה ברבעון המדווח לעומת הרבעון השלישי של שנת 2015 נבעה בעיקרה מגידול בהוצאות הנהלה וכלליות. דמי הניהול נותרו ברמה דומה לרבעון המקביל אשתקד על אף הגידול בהיקף הנכסים המנוהלים, זאת בשל ירידה בשיעור דמי הניהול הממוצעים.

(ג) קופות גמל

היקף הפעילות

ברבעון המדווח חלה עלייה קלה בדמי הגמולים לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

רווח כולל לפני מס

הירידה ברווח הכולל בגמל ברבעון המדווח לעומת המקביל אשתקד הושפעה בעיקרה מירידה בהכנסות מדמי ניהול בשל ירידה בשיעור דמי הניהול הממוצעים.

2.4.4 תוצאות הפעילות בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016

(א) ביטוח חיים

היקף הפעילות

בתקופה המדווחת חלה עלייה קלה בפרמיות השוטפות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים השוטפים בגין חוזי השקעה לעומת התקופה המקבילה אשתקד. עם זאת, בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה חלה ירידה לעומת תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015.

על פי נתוני משרד האוצר⁷, נכון ליום 30.9.2016 היקף הנכסים המצרפי בביטוח חיים משתף ברווחים הסתכם בכ-256 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-10% לעומת 30.9.2015 (לעומת כ-8% בקבוצה).

שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת (במונחים שנתיים) הסתכם בתקופה המדווחת בכ-1.9% לעומת כ-1.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

רווח כולל לפני מס

הגידול בהפסד הכולל בביטוח חיים, הושפע בעיקרו מגידול בהפרשה בסך כולל של כ-625 מיליון ש"ח (לפני מס) לעומת הפרשה בסך של כ-214 מיליון ש"ח (לפני מס) בתקופה המקבילה אשתקד. לפירוט ראה סעיף 2.3 לעיל וכן באור 10א. לדוחות הכספיים.

מנגד, בתקופה המדווחת חלה עלייה בדמי הניהול המשתנים שנרשמו בביטוח חיים, אשר הסתכמו בכ-141 מיליון ש"ח לעומת כ-10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה

⁷ מבוסס על נתוני אתר "ביטוח נט".

אשתקד, בשל עלייה בתשואות הריאליות שהושגו על ידי החברה בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

במרווח הפיננסי הכולל מהשקעות העומדות כנגד הפוליסות המבטיחות תשואה בביטוח חיים, חלה ירידה קלה לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בנוסף, חלה עלייה ברווח מסיכון לעומת התקופה המקבילה אשתקד כתוצאה מקיטון בתביעות, ירידה בהוצאות הנהלה וכלליות ועלייה בדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים.

לפירוט נוסף בנוגע למרווח הפיננסי הכולל בביטוח חיים ראה גם באור 2.ג5 לדוחות הכספיים.

(ב) קרנות פנסיה

היקף הפעילות

בתקופה המדווחת חלה עלייה של כ-9% בדמי הגמולים אשר הושפעה ממכירות חדשות וכן מהגדלות שכר, בניכוי ביטולים.

על פי נתוני משרד האוצר⁸, היקף דמי הגמולים המצרפי בענף קרנות הפנסיה החדשות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכם בכ-23,835 מיליון ש"ח לעומת כ-20,527 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה בשיעור של כ-16%.

דמי הגמולים בפנסיה אינם כוללים העברות כספים בגין מעבר עמיתים מקרן לקרן. העברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים, כאמור, הסתכמו בכ-836 מיליון ש"ח בתקופה המדווחת לעומת כ-484 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

על פי נתוני משרד האוצר⁹ נכון ליום 30 בספטמבר 2016, היקף הנכסים המנוהלים המצרפי בענף קרנות הפנסיה החדשות הסתכם בכ-244 מיליארד ש"ח, לעומת כ-210 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 (עלייה של כ-16%) ולעומת כ-220 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2015 (עלייה של כ-11%).

בנכסים המנוהלים בקבוצה, חלה עלייה של כ-12% נכון ליום 30 בספטמבר 2016 לעומת 30 בספטמבר 2015, אשר הושפעה מהעלייה בצבירה השוטפת נטו¹⁰ וכן מעלייה ברווחי השקעות.

כתוצאה מהאמור לעיל, חלה בתקופה המדווחת ירידה בנתח השוק של הקבוצה בענף קרנות הפנסיה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

רווח כולל לפני מס

הירידה ברווח הכולל בפנסיה בתקופה המדווחת לעומת תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הושפעה מעלייה בהוצאות הנהלה וכלליות וכן מגידול בהפחתת הוצאות רכישה נדחות. מנגד, נרשמה עלייה בהכנסות מהשקעות בתיק הנוסטרו.

דמי הניהול נותרו ברמה דומה לתקופה המקבילה אשתקד על אף הגידול בהיקף הנכסים המנוהלים, זאת בשל ירידה בשיעור דמי הניהול הממוצעים.

⁸ מבוסס על נתוני אתר ה"פנסיה-נט".

⁹ מבוסס על נתוני אתר ה"פנסיה-נט".

¹⁰ צבירה שוטפת, נטו, מוגדרת כדמי גמולים בתוספת מעבר עמיתים נטו ובניכוי פדיונות ותשלומי פנסיה.

(ג) קופות גמל

היקף הפעילות

בתקופה המדווחת חלה עלייה קלה בדמי הגמולים לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

דמי הגמולים בגמל אינם כוללים העברות כספים בגין מעבר עמיתים מקרן לקרן. העברות הכספים נטו לגופים מוסדיים אחרים, כאמור, הסתכמו בכ-701 מיליון ש"ח בתקופה המדווחת לעומת כ-901 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

על פי נתוני משרד האוצר¹¹ נכון ליום 30 בספטמבר 2016, היקף הנכסים המנוהלים המצרפי בענף קופות הגמל הסתכם בכ-393 מיליארד ש"ח, לעומת כ-374 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 (עלייה של כ-5%), ולעומת כ-382 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2015 (עלייה של כ-3%).

בהיקף הנכסים המנוהלים בקבוצה לעומת 30 בספטמבר 2015 חלה עלייה של כ-1%, שהושפעה בעיקרה מגידול ברווחים מהשקעות שקוזזה ברובה כתוצאה מהעברות כספים נטו בגין מעבר עמיתים לגופים מוסדיים אחרים.

כתוצאה מהאמור לעיל, חלה ירידה בנתח השוק של הקבוצה בענף קופות הגמל במונחי נכסים מנוהלים בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2015.

רווח כולל לפני מס

הירידה ברווח הכולל בגמל בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה אשתקד הושפעה בעיקרה מירידה בהכנסות מדמי ניהול הנובעת מירידה בשיעור דמי הניהול הממוצעים. מנגד, חלה ירידה מסוימת בהוצאות הנהלה וכלליות.

2.4.5 פרטים נוספים בהתפתחות הרווח בביטוח חיים

(א) תשואות משוקללות בפוליסות המשתתפות ברווחים (באחוזים):

פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קרן י')			
2015	1-9.2015	1-9.2016	
3.72	0.72	2.10	תשואה ריאלית חיובית ברוטו
2.65	0.24	1.40	תשואה ריאלית חיובית נטו
2.79	0.52	2.10	תשואה נומינלית חיובית ברוטו
1.73	0.04	1.40	תשואה נומינלית חיובית נטו

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004			
2015	1-9.2015	1-9.2016	
2.65	(0.14)	1.72	תשואה ריאלית חיובית (שלילית) ברוטו
1.43	(1.04)	0.81	תשואה ריאלית חיובית (שלילית) נטו
1.74	(0.34)	1.72	תשואה נומינלית חיובית (שלילית) ברוטו
0.52	(1.24)	0.81	תשואה נומינלית חיובית (שלילית) נטו

¹¹ מבוסס על נתוני אתר ה"גמל-נט".

פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קרן י')				
רבעון שלישי 2015	רבעון רביעי 2015	רבעון ראשון 2016	רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016
(3.09)	2.97	(0.42)	1.02	1.47
תשואה ריאלית חיובית (שלילית) ברוטו				
(2.77)	2.39	(0.57)	0.82	1.13
תשואה ריאלית חיובית (שלילית) נטו				
(2.80)	2.25	(1.32)	1.54	1.88
תשואה נומינלית חיובית (שלילית) ברוטו				
(2.47)	1.68	(1.47)	1.34	1.53
תשואה נומינלית חיובית (שלילית) נטו				

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004				
רבעון שלישי 2015	רבעון רביעי 2015	רבעון ראשון 2016	רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016
(3.49)	2.80	(0.56)	0.92	1.37
תשואה ריאלית חיובית (שלילית) ברוטו				
(3.78)	2.49	(0.86)	0.61	1.05
תשואה ריאלית חיובית (שלילית) נטו				
(3.21)	2.08	(1.46)	1.42	1.76
תשואה נומינלית חיובית (שלילית) ברוטו				
(3.49)	1.78	(1.76)	1.13	1.47
תשואה נומינלית חיובית (שלילית) נטו				

(ב) רווחי השקעה שנזקפו למבטחים בפוליסות משתתפות ברווחים ודמי הניהול בגינם

להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי ההשקעה שנזקפו למבטחים בביטוח חיים וחוזי השקעה משתפים ברווחים ודמי ניהול המחושבים בהתאם להנחיות שקבע הממונה וזאת על בסיס התשואה והיתרות הרבעוניות של עתודות הביטוח בדוחות העסקיים של החברה:

2015	1-9.2015	1-9.2016	
במיליוני ש"ח			
רווחי (הפסדי) ההשקעה שנזקפו			
925	(303)	1,105	למבטחים לאחר דמי ניהול
858	476	633	דמי ניהול

רבעון שלישי 2016	רבעון שני 2016	רבעון ראשון 2016	רבעון רביעי 2015	רבעון שלישי 2015
במיליוני ש"ח				

רווחי (הפסדי) ההשקעה	1,217	1,001	(1,113)	1,228
שנזקפו למבוטחים לאחר דמי ניהול	281	194	382	(116)
דמי ניהול				

(ג) תשואות משוקללות בקרנות פנסיה (באחוזים)

מגדל מקפת (אישית) - אפיק כללי			
תשואה פיננסית לתקופה	1-9.2016	1-9.2015	2015
תשואה נומינלית ברוטו	2.27	0.47	2.42

מגדל מקפת (אישית) - אפיק כללי				
רבעון שלישי 2016	רבעון שני 2016	רבעון ראשון 2016	רבעון רביעי 2015	רבעון שלישי 2015
תשואה נומינלית חייבית (שלילית) ברוטו	1.98	1.49	(1.19)	1.94
	(2.58)			

2.5 תחום ביטוח בריאות

2.5.1 להלן תיאור תמצית התוצאות בתחום ביטוח בריאות (במיליוני ש"ח):

1-9/2016	1-9/2015	שינוי ב-%	2015	7-9/2016	7-9/2015	שינוי ב-%
868.1	756.0	15%	1,024.5	303.6	264.4	15%
(12.4)	(10.7)		(25.7)	(0.8)	(26.9)	
(15.6)	(21.9)		(35.4)	(3.1)	(31.2)	

2.5.2 היקף הפעילות

העלייה בפרמיות ברבעון השלישי של שנת 2016 ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 לעומת התקופות המקבילות אשתקד נובעת בעיקרה מגידול בפרמיות ביטוחי פרט, הנובעת ממכירות החדשות בניכוי ביטולים וכן מגידול מסוים בפרמיות ביטוחי הקולקטיבים. מגמת העלייה בפרמיות ניכרת בכל מוצרי הבריאות אותם הקבוצה משווקת.

2.5.3 תוצאות הפעילות ברבעון השלישי של שנת הדוח

רווח כולל לפני מס

ברבעון המדוח חל גידול ניכר בהכנסות הריאליות מהשקעות העומדות כנגד ההתחייבויות הביטוחיות, אשר השפיעו בעיקר על תוצאות ענף ביטוח סיעודי לעומת הפסדים בהשקעות הריאליות ברבעון המקביל אשתקד.

מנגד, חלה הרעה בתוצאות החיתומיות שהתבטאה בביטוח תאונות אישיות, בביטוח סיעודי ובביטוחי הקולקטיבים בשל גידול בתביעות. כמו כן, התוצאות הושפעו מעלייה בהוצאות.

2.5.4. תוצאות הפעילות בתשעת החודשים הראשונים של השנה**רווח כולל לפני מס**

בתקופה המדווחת חל גידול בהכנסות הריאליות מהשקעות העומדות כנגד ההתחייבויות הביטוחיות, אשר השפיעו בעיקר על תוצאות ענף ביטוח סיעודי.

מנגד, חלה הרעה בתוצאות החיתומיות שנבעה בעיקרה מהרעה בביטוח הוצאות רפואיות, לרבות השתלות ובביטוחי הקולקטיבים, אשר קוזזה בחלקה בשל שיפור בענף תאונות אישיות בשל קיטון בתביעות. כמו כן התוצאות הושפעו מגידול בהוצאות.

לפירוט נוסף ראה באור 3.ג5 לדוחות הכספיים.

2.6. תחום ביטוח כללי

2.6.1. להלן תיאור תמצית התוצאות בתחום ביטוח כללי :

מיליוני ש"ח	1-9/2016	1-9/2015	שינוי ב-%	2015	7-9/2016	7-9/2015	שינוי ב-%
רכב חובה							
פרמיות ברוטו ⁽¹⁾	414.1	411.1	1%	509.9	120.3	115.7	4%
פרמיות בשייר	407.4	403.7	1%	498.5	118.0	113.2	4%
רווח (הפסד) לתקופה	(58.5)	109.0		164.9	(3.7)	32.3	
רווח (הפסד) כולל	(62.0)	59.3		122.0	(8.5)	10.4	
רכב רכוש							
פרמיות ברוטו ⁽¹⁾	594.6	510.9	16%	646.6	181.6	153.7	18%
פרמיות בשייר	590.1	508.7	16%	643.7	180.2	153.1	18%
רווח (הפסד) לתקופה	(68.2)	(39.9)		(46.0)	(13.6)	(19.8)	
רווח (הפסד) כולל	(68.9)	(48.4)		(52.6)	(14.8)	(23.4)	
רכוש אחר							
פרמיות ברוטו ⁽¹⁾	532.9	464.3	15%	588.2	126.4	136.3	(7%)
פרמיות בשייר	231.9	211.9	9%	268.6	72.7	67.7	7%
רווח (הפסד) לתקופה	40.7	45.4		46.3	10.2	15.9	
רווח (הפסד) כולל	40.3	41.0		42.7	9.6	13.8	
תבויות							
פרמיות ברוטו ⁽¹⁾	280.4	239.1	17%	305.5	59.4	52.7	13%
פרמיות בשייר	221.3	191.5	16%	228.7	42.1	37.9	11%
רווח (הפסד) לתקופה	(51.4)	(40.9)		(28.5)	19.8	(42.8)	
רווח (הפסד) כולל	(54.1)	(72.0)		(55.2)	16.0	(56.5)	
סה"כ תחום ביטוח כללי							
פרמיות ברוטו ⁽¹⁾	1,822.0	1,625.3	12%	2,050.2	487.6	458.4	6%
פרמיות בשייר	1,450.7	1,315.8	10%	1,639.4	413.1	372.0	11%
רווח (הפסד) לתקופה	(137.4)	73.6		136.7	12.7	(14.4)	
רווח (הפסד) כולל	(144.6)	(20.1)		57.0	2.3	(55.7)	

(1) ברבעון המדווח, מגדל ביטוח בחרה לשקף את רישום הסכם רכישת תיק התביעות הכלולות בביטוח כללי של אליהו בטוח במגדל ביטוח בסך של כ-335 מיליון ש"ח בשינוי יתרות מאזניות בלבד. הצגה זו, בוצעה חלף ההצגה של הכרה בסעיף הפרמיות ובסעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בדוח רווח והפסד כפי שנעשה ברבעון הקודם, שכן לדעת מגדל ביטוח הצגה זו משקפת את העסקה בצורה נאותה יותר.

לשינוי הנ"ל אין השפעה על התוצאות הכספיות של מגדל ביטוח. הנתונים לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 סווגו בהתאם. לפירוט ראה באור 12 לדוחות הכספיים.

2.6.2.

תוצאות הפעילות ברבעון השלישי של שנת 2016

היקף הפעילות

ברבעון המדווח חלה עלייה בפרמיות ברוטו אשר התבטאה בעיקרה בגידול בפרמיות ביטוחי רכב רכוש בשל גידול בכמות הפוליסות, הן בביטוחים הפרטיים והן בביטוחי הקולקטיבים, וכן מעלייה בפרמיה הממוצעת. מנגד, חל קיטון בפרמיות בביטוחי רכוש אחרים, על אף גידול בכמות הפוליסות, זאת בשל שינוי במועדי חידוש פוליסות בהם הכיסוי הביטוחי ארוך משנה במספר עסקים גדולים.

רווח כולל לפני מס

המעבר מהפסד כולל ברבעון המקביל אשתקד לרווח כולל ברבעון המדווח נבע בעיקרו מעלייה בהכנסות הריאליות מהשקעות.

בנוסף, במסגרת בחינת נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי המיושמת החל מיום 31 בדצמבר 2015, חל קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בענפי חבות צד ג' וחבות מעבידים אשר לגביהן חלים עקרונות אלה בסך של כ-9 מיליון ש"ח לפני מס בשל עלייה בעקום הריבית חסרת הסיכון.

מנגד, בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי (בהמשך להמלצות ועדת וינוגרד), לפיהן, בין היתר, שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית יעמוד על 2% במקום 3%, עדכנה החברה את אומדניה בגין השפעת האמור ובהתאם לכך הגדילה את ההפרשות, בעיקר בענף רכב חובה, בסך של כ-16 מיליון ש"ח בשייר (לפני מס).

לפירוט ראה באור 10א. לדוחות הכספיים.

להלן ניתוח התוצאות החיתומיות לפי ענפים:

בענף רכב חובה, מעבר לגידול האמור בעתודות שנבע מפרסום תקנות הביטוח הלאומי, חלה ירידה ברווח החיתומי (ללא רווחי השקעה) לעומת הרבעון המקביל אשתקד אשר הושפעה בחלקה מירידת תעריפים. כמו כן, יש לציין כי עד ליום 31.12.2015 הייתה נהוגה שיטת עודף הכנסות על הוצאות, ואילו החל משנת 2016 רישום הרווח בוצע לפי עקרונות הנוהג המיטבי, ראה בעניין זה באור 10א. לדוחות הכספיים.

בענף רכב רכוש חל צמצום בהפסד החיתומי ברבעון המדווח לעומת הרבעון המקביל אשתקד בעיקר בשל עלייה בתעריפים, אשר באה לידי ביטוי ברבעון המדווח.

בענפי רכוש (ללא רכב) חלה ירידה בתוצאות החיתומיות שנבעה בעיקרה מרמת תביעות נמוכה יחסית ברבעון המקביל אשתקד וכן מעלייה בהוצאות.

בענפי החבויות מעבר לקיטון האמור בעתודות שנבע מהעלייה בעקום הריבית כאמור לעיל, נרשם ברבעון המדווח רווח חיתומי לעומת הפסד חיתומי ברבעון המקביל אשתקד, אשר נבע בעיקרו מהתפתחות חיוביות בניסיון התביעות, לעומת הרבעון המקביל אשתקד בו חלה החמרה בעיקר בענף אחריות מעבידים.

2.6.3.

תוצאות הפעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016**היקף הפעילות**

בתקופה המדווחת חלה עלייה בפרמיות ברוטו אשר התבטאה בביטוח רכב רכוש בעקבות גידול בכמות הפוליסות, הן בביטוחים הפרטיים והן בביטוחי הקולקטיבים, וכן מעלייה בפרמיה הממוצעת. בנוסף, חלה עלייה בפרמיות בביטוחי רכוש אחרים ובביטוחי חבויות שהושפעה בחלקה מעלייה בכמות הפוליסות, כמו גם משינוי במועדי חידוש פוליסות בהן הכיסוי הביטוחי ארוך משנה במספר עסקים גדולים.

רווח כולל לפני מס

הגידול בהפסד הכולל בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה בשנת 2015 הושפע בעיקרו מהגדלת העתודות האקטואריות בעקבות פרסום תקנות ביטוח לאומי וירידה בעקום ריבית ההיוון, כמתואר להלן, וכן מגידול בהפסד החיתומי בביטוח רכב רכוש. מנגד, בהכנסות הריאליות מהשקעות חלה עלייה.

בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי (בהמשך להמלצות ועדת וינוגרד), לפיהן, בין היתר, שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית יעמוד על 2% במקום 3%, עדכנה החברה את אומדניה בגין השפעת האמור ובהתאם לכך הגדילה את ההפרשות, בעיקר ברבעון הראשון של שנת 2016, בסך של כ-135 מיליון ש"ח בשייר לפני מס, מתוכן בענף רכב חובה כ-100 מיליון ש"ח ובענף חבויות כ-35 מיליון ש"ח. ההשפעה לאחר מס בגין ענפים אלו הסתכמה לסך של כ-86 מיליון ש"ח, לפירוט ראה באור 2.א10 לדוחות הכספיים.

כמו כן, במסגרת בחינת נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי המיושמת החל מיום 31 בדצמבר 2015, חל גידול בהתחייבויות הביטוחיות בענפי חבות צד ג' וחבות מעבידים אשר לגביהן חלים עקרונות אלה בסך של כ-16 מיליון ש"ח לפני מס בשל ירידה בעקום הריבית חסרת הסיכון. לפירוט ראה באור 1.א10 לדוחות הכספיים.

להלן ניתוח התוצאות החיתומיות לפי ענפים:

בענף רכב חובה מעבר לגידול בעתודות שנבע מפרסום תקנות הביטוח הלאומי כאמור לעיל, חלה ירידה ברווח החיתומי (ללא רווחי השקעה) לעומת התקופה המקבילה אשתקד אשר הושפעה בחלקה מירידת תעריפים. כמו כן, יש לציין כי עד ליום 31.12.2015 הייתה נהוגה שיטת עודף הכנסות על הוצאות, ואילו החל משנת 2016 רישום הרווח בוצע לפי עקרונות הנוהג המיטבי, ראה בעניין זה באור 1.א10 לדוחות הכספיים.

בענף רכב רכוש חל גידול בהפסד החיתומי בתקופה המדווחת שהושפע בעיקרו מהחמרה בניסיון התביעות.

בענפי רכוש (ללא רכב) סך התוצאות החיתומיות נותרו נותרו ברמה דומה לתקופה המקבילה אשתקד.

בענפי החבויות, מעבר לגידול בעתודות שנבע מפרסום תקנות הביטוח הלאומי והירידה בעקום הריבית כאמור לעיל, נרשם הפסד חיתומי אשר נובע משיעור נזקים גבוה המתבסס על התפתחות תביעות העבר בתוספת מרווח סיכון על פי עקרונות הנוהג המיטבי עם התאמות לתמהיל העסקים שהתקבלו ועדכוני תעריפים בענפי צד ג' ואחריות מעבידים, אשר היה נמוך משמעותית מזה שבתקופה המקבילה אשתקד.

2.7. תחום השירותים הפיננסיים¹²

להלן תיאור תמצית התוצאות בתחום השירותים הפיננסים (במיליוני ש"ח):

	7-9/2015	7-9/2016	2015	% שינוי	1-9/2015	1-9/2016	
הכנסות	44.6	36.8	205.3	(30%)	143.7	100.0	
רווח (הפסד) לתקופה	(9.6)	2.0	(3.5)		(10.2)	0.8	
רווח (הפסד) כולל לתקופה	(9.5)	2.1	(2.9)		(9.7)	0.7	

להלן פירוט הנכסים המנוהלים (במיליוני ש"ח):

	31.12.2015	% השינוי	30.9.2015	30.9.2016	
נכסים מנוהלים	33,101	(10%)	34,127	30,876	

נכסים מנוהלים - הירידה בהיקף הנכסים המנוהלים בקבוצה נכון ליום 30.9.2016 לעומת 30.9.2015 הושפעה בעיקרה מקיטון בהיקף קרנות הנאמנות המנוהלות בקבוצה, כמו גם מקיטון מסוים בהיקף התיקים המנוהלים.

2.7.1. תוצאות הפעילות ברבעון השלישי של שנת 2016

הירידה בהכנסות ברבעון המדווח לעומת הרבעון השלישי של שנת 2015 הושפעה מירידה בהכנסות ממתן שירותי ברוקראז' בעקבות סיום פעילות זו במגדל שוקי הון עם השלמת מיזוגה של מגדל שירותי בורסה (חברת בת לשעבר של מגדל שוקי הון) לתוך אי.בי.אי שירותי בורסה בחודש אוקטובר 2015.

בנוסף, בהכנסות מניהול קרנות נאמנות חלה ירידה לעומת הרבעון המקביל אשתקד אשר הושפעה מקיטון בהיקף הנכסים המנוהלים ומנגד מגידול בדמי הניהול הממוצעים.

רווח כולל לפני מס

השיפור בתוצאות ברבעון השלישי של שנת הדוח, הושפע בעיקרו מהפחתת מוניטין המיוחסת לפעילות קרנות הנאמנות בסך של כ-9 מיליון ש"ח שבוצעה ברבעון המקביל אשתקד. בנוסף לכך, חלה ירידה בהכנסות כאמור, במקביל לירידה בהוצאות.

2.7.2. תוצאות הפעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת הדוח

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, חלה ירידה בהכנסות אשר נבעה בעיקרה מירידה בהכנסות ממתן שירותי ברוקראז' כאמור לעיל. בנוסף, חל קיטון בהכנסות מניהול קרנות נאמנות אשר הושפע מקיטון בהיקף הנכסים המנוהלים ומנגד מגידול בדמי הניהול הממוצעים, וכן ירידה בהכנסות מפעילות פיננסית ומימון.

רווח כולל לפני מס

המעבר מהפסד כולל בתקופה המקבילה אשתקד לרווח כולל בתקופה המדווחת, הושפע בעיקרו מהפחתת מוניטין בסך כ-14 מיליון ש"ח שבוצעה בתקופה המקבילה אשתקד. מנגד, חלה ירידה בהכנסות כאמור, שקוזה ברובה בשל ירידה בהוצאות.

¹² נתוני ההכנסות, ההוצאות והרווח לפני מס כוללים את תוצאות פעילות השירותים הפיננסיים המבוצעת במסגרת מגדל שוקי הון וכן את פעילות חברת "ארקסיס ניהול הון גלובלי בע"מ" המוחזקת על ידי מגדל ניהול והכנסות/הוצאות אחרות. חברת ארקסיס נמכרה ביום 31.3.2015, וכתוצאה מהמכירה נרשם הפסד הון בסכום שאינו מהותי.

2.8.

נתונים מאזניים עיקריים מהדוחות הכספיים

מיליוני ש"ח	30.9.2016	30.9.2015	% השינוי	31.12.2015
סה"כ מאזן	132,357	123,629	7%	126,342
סה"כ נכסים עבור חוזים תלויי תשואה	88,012	81,805	8%	83,644
סה"כ הון	5,025	5,021	-	5,229
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	121,011	113,434	7%	115,639
מתוכן:				
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	87,243	81,016	8%	83,312
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	33,768	32,418	4%	32,326

הגידול הן בהיקף הנכסים והן בהיקף ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה הושפע בעיקרו מהגידול בצבירות נטו בתיק הנכסים וכן מהתשואות שהושגו על ידי הקבוצה בשווקי ההון.

ביתרות המזומנים ושווי המזומנים חלה עלייה מכ-10.0 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015 לכ-10.6 מיליארד ש"ח נכון ליום 30 בספטמבר 2016, אשר נובעת בעיקרה מגידול בתזרימי מזומנים מפעילות מימון. לפירוט ראה דוח תזרימי המזומנים בדוחות הכספיים.

הקיטון בהון לעומת 31 בדצמבר 2015 נובע בעיקרו מהפסד כולל בסך כ-201 מיליון ש"ח בתקופה המדווחת.

ההון הקיים במגדל ביטוח ליום 30.9.2016, על פי תקנות והנחיות הממונה המחושב על-פי תקנות ההון הינו כ-7,476 מיליוני ש"ח, כולל הון משני ושלישוני מורכב של כ-2,991 מיליון ש"ח (בניכוי סכום בסך של כ-615 מיליון ש"ח בשל מגבלה על שיעורו המרבי של ההון המשני והשלישוני המורכב). למגדל ביטוח עודף של כ-3,214 מיליוני ש"ח מעל ההון המינימלי הנדרש כאמור.

בסוף הרבעון המדווח בוצעה על ידי מגדל גיוס הון הנפקה של אגרות חוב (סדרה ה') בערך נקוב של כ-901 מיליון ש"ח. תמורת ההנפקות מאגרות חוב אלו הופקדה במגדל ביטוח ובהתאם לאישורי המפקח הוכרה כהון משני מורכב במגדל ביטוח, בכפוף למגבלות על שיעורו המרבי של ההון המשני. לפירוט ראה סעיף 1.3.6 לעיל וכן באור 6. בדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים בדבר דרישות ההון ראה פירוט בבאור 6 בדוחות הכספיים.

לפירוט בדבר היערכות ליישום משטר כושר פירעון מבוסס סולבנסי 2, ראה באור 4.6. בדוחות הכספיים וסעיף 1.3.4 לעיל. בעניין מכתב הממונה בנוגע לחלוקת דיבידנד על ידי חברות ביטוח ראה סעיף 4.1.6 להלן וכן באור 6. לדוחות הכספיים.

2.9 מקורות מימון

במיליוני ש"ח	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
התחייבויות פיננסיות	3,769	2,938	3,018
הלוואות לזמן ארוך ⁽¹⁾	3,625	2,030	2,730
הלוואות לזמן קצר	15	35	4
נגזרים ⁽²⁾	129	873	284
מזה:			
מכירות בחסר ⁽³⁾	37	1	
נגזרים בגין התחייבויות עבור פוליסות תלויות תשואה	57	780	237

(1) יתרת ההלוואות לזמן ארוך נכון ליום 30.9.2016 מורכבת בעיקרה מהנפקות של מגדל גיוס הון שיתרתן בדוחות הכספיים (ללא ריבית לשלם) הינה כ-3,614 מיליון ש"ח. אגרות החוב האמורות משמשות במגדל ביטוח כהון משני ושלישוני מורכב, לפי העניין, בכפוף למגבלות על שיעורו המרבי של ההון המשני.

הגידול ביתרת ההלוואות לזמן ארוך לעומת דצמבר 2015 נובע מהנפקת אגרות חוב סדרה ה' בחודש ספטמבר 2016 שיתרתה בדוחות הכספיים (ללא ריבית לשלם) הינה כ-890 מיליון ש"ח, לפירוט נוסף ראה סעיף 1.3.6 לעיל.

(2) יתרת הנגזרים הכלולה בהתחייבויות הפיננסיות משקפת את ההתחייבויות שנוצרה ליום המאזן בשל הפעילות בנגזרים, בעיקר בנושא החשיפה למט"ח.

(3) יתרת ההתחייבויות השוטפות בגין מכירה בחסר, מיוחסת לפעילות מגדל שוקי הון בניהול קרנות השקעה מנייתיות.

3. מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות הקבוצה ובסביבתה העסקית

3.1 סביבה מקרו כלכלית

להלן תיאור תמציתי של מגמות, אירועים והתפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של הקבוצה, שיש להם או צפויה להיות להם השפעה על הקבוצה¹³.

3.1.1 התפתחויות במשק ובתעסוקה

הקבוצה פועלת במסגרת המשק הישראלי אשר מצבו הכלכלי, הפוליטי והביטחוני משליך על מכירותיה בתחומים שונים, על היקף תביעות הביטוח ועל עלויות שונות הכרוכות בתפעולה. לרמת התעסוקה והשכר השפעה בעיקר על היקף עסקי ביטוח חיים והחיסכון לטווח ארוך.

הסביבה העולמית - בתקופה המדווחת נמשכה הצמיחה המתונה בפעילות הכלכלית העולמית, תוך ירידה בקצב גידול הסחר העולמי.

המשק הישראלי - בתקופה המדווחת, חלה האצה מסוימת בקצב הצמיחה במשק, כאשר הצריכה הפרטית הוסיפה לתמוך בהתרחבות התוצר, ובנוסף בלטה העלייה בהשקעות בנכסים קבועים. בייצוא נרשמה מגמה מעורבת, תוך ירידה ברבעון השלישי לאחר עלייה בשני הרבעונים הראשונים של שנת 2016.

על פי אומדן ראשון לרבעון השלישי של שנת 2016 של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מיום 16 בנובמבר 2016, ברבעון השלישי של שנת 2016 עלה התוצר המקומי הגולמי בשיעור של

¹³ הסקירה מבוססת, בין היתר, על פרסומי בנק ישראל ועל פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

כ-3.2% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של 4.9% ברבעון השני, של כ-3.2% ברבעון הראשון של שנת 2016, ועלייה של כ-2.5% בשנת 2015 כולה. בתוצר לנפש חלה ברבעון המדווח עלייה של כ-1.1% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של 3.0% ברבעון השני, של כ-1.3% ברבעון הראשון של שנת 2016, ועלייה של כ-0.5% בשנת 2015. התמ"ג העסקי עלה ברבעון המדווח בכ-3.6% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של 5.2% ברבעון השני, של כ-2.4% ברבעון הראשון של שנת 2016. ולאחר עלייה של כ-2.3% בשנת 2015.

העלייה בתוצר ברבעון השלישי של שנת 2016 משקפת עלייה בהשקעה בנכסים קבועים (כ-12.2% בחישוב שנתי), בהמשך לעלייה בשני הרבעונים הקודמים, עליה בהוצאה לצריכה פרטית (כ-2.9%), אך במידה מתונה יחסית לשני הרבעונים הקודמים, וכן עליה בהוצאה ציבורית (כ-2.9%), ומנגד ירידה בייצוא סחורות ושירותים למעט ילומים וחברות הזנק (כ-6.3%), זאת לאחר עלייה בשני הרבעונים הקודמים. בנוסף, נמשכה העלייה בייבוא סחורות ושירותים (כ-7.2%).

שוק העבודה - במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 שיעור האבטלה נותר ברמה נמוכה והסתכם בכ-4.9% בממוצע, לעומת כ-5.3% בממוצע בשנת 2015. ברבעון השלישי שיעור האבטלה אף ירד לכ-4.7% בממוצע.

כמו כן, בחודשים ינואר-אוגוסט 2016, נרשמה עלייה של כ-2.7% בשכר הריאלי הממוצע לעומת ממוצע שנת 2015 וכן נרשמה עלייה במספר משרות השכיר.

3.1.2 שוק ההון

חברות הביטוח, קרנות הפנסיה וקופות הגמל והחברות הפועלות במסגרת השירותים הפיננסיים, משקיעות חלק ניכר מתיק הנכסים שלהן בשוק ההון. לתשואות בשוק ההון באפיקים השונים, השלכה מהותית, הן על התשואה המושגת עבור לקוחות הקבוצה והן על רווחי הקבוצה.

תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 התאפיינו בתנודתיות גבוהה בשווקים הפיננסיים בארץ ובעולם.

בתחילתה של התקופה המדווחת נרשם סנטימנט שלילי בשווקים על רקע חשש מהידרדרות מצב החוב בסין, הירידה החדה במחיר הנפט ותחילת מגמת העלאת הריבית בארה"ב בסוף שנת 2015. לקראת סוף הרבעון הראשון התהפכה המגמה, על רקע נקיטת פעולות מרחיבות על ידי הבנקים המרכזיים בגוש האירו, סין ויפן וכן הודעת הבנק הפדרלי המרכזי בארה"ב על האטה בקצב העלאות הריבית הצפוי. כל אלה הביאו להתאוששות מהירה בשווקים הפיננסיים בארץ ובעולם. לקראת סוף הרבעון השני, בעקבות תוצאות משאל העם בבריטניה שהובילו להחלטה לפרישה מהאיחוד האירופי ("Brexit"), נרשמו ירידות שערים ניכרות במרבית שווקי המניות וכן ירידות חדות בתשואות האג"ח הממשלתיות.

ברבעון המדווח חלה התאוששות בשווקים הפיננסיים לאור הערכות לפגיעה מוגבלת בפעילות הכלכלית בטווח המידי בעקבות ה-Brexit לצד המשך המדיניות המוניטארית המרחיבה.

להלן מגמות עיקריות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 באפיקי ההשקעה העיקריים והשלכותיהן:

אינפלציה - בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 שמר מדד המחירים לצרכן על יציבות לפי מדד ידוע ולפי מדד בגין. ברבעון השלישי של שנת 2016 עלה מדד המחירים לצרכן בכ-0.4% לפי מדד ידוע ושמר על יציבות לפי מדד בגין.

ריבית - הריבית המוניטרית לחודש ספטמבר 2016 הסתכמה בכ-0.1%, בדומה לריבית לחודש דצמבר 2015. בסוף תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הציפיות

לאינפלציה¹⁴ (ל-12 החודשים הבאים) עמדו על כ-0.5%, לעומת ציפיות לאינפלציה בשיעור של כ-0.1% בסוף שנת 2015. כתוצאה, הריבית הריאלית בסוף תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הייתה שלילית והסתכמה בכ-0.4% לעומת כ-0% בסוף שנת 2015.

אגרות חוב ממשלתיות - לאחר ירידות שחלו במחצית הראשונה של שנת 2016 בתשואות לפדיון של אגרות החוב, הן השקליות והן הצמודות, ברבעון השלישי של השנה חלה עליה קלה בתשואות לפדיון שהובילה לירידה במחירי האג"ח.

כתוצאה, בסיכומם של תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הניבו הן האג"ח השקליות בריבית קבועה והן האג"ח הצמודות תשואה ריאלית ממוצעת של כ-2.5%.

ברבעון השלישי של שנת 2016, הניבו האג"ח השקליות בריבית קבועה תשואה ריאלית שלילית של כ-0.5% בממוצע והאג"ח הצמודות הניבו תשואה ריאלית שלילית של כ-1.3% בממוצע.

אגרות חוב קונצרניות - בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 חלה ירידה בתשואות לפדיון של אגרות החוב הקונצרניות הצמודות, במקביל לירידה בתשואות לפדיון באג"ח הממשלתיות הצמודות. מנגד, חלה עלייה בתשואות לפדיון של אגרות החוב הקונצרניות השקליות, אשר הושפעה מעליה במרווח הסיכון מול אגרות החוב הממשלתיות השקליות.

ברבעון השלישי של השנה חלו עליות בתשואות לפדיון, בדומה למגמה שאפיינה את אגרות החוב הממשלתיות, ללא שינוי משמעותי במרווח הסיכון.

כתוצאה, בסיכומם של תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, מדד האג"ח הקונצרניות עלה ריאלית בכ-3.3% וברבעון השלישי של השנה עלה ריאלית בכ-0.2%.

שינוי הריבית והאינפלציה הצפויה, כאמור, גרמו לשינויים בתשואות הגלומות בתיקי הנכסים הפיננסיים שמחזיקות חברות הביטוח, לרבות תיקי הנכסים המוחזקים מול הפוליסות המשתפות ברווחים, מהן נגזרים רווחי ההשקעות של חברות הביטוח.

לרמת הריביות הנמוכה השפעה על הקטנת התשואות העתידיות בעת מיחזור הנכסים כנגד ההתחייבויות ולהקטנת הערך הגלום של תיק ביטוח חיים, כמו גם להקטנת התשואה העתידית של כספי העמיתים. בדבר השפעת הריבית על העתודות בביטוח חיים ויצירת גרעון אקטוארי בקרנות הפנסיה, ראה סעיף 1.3.1 לעיל.

מניות (שוק מקומי) - בסיכומם של תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 נרשמו ירידות שערים בשוק המניות המקומי שהושפעו בחלקן מירידות חדות במגזר הפארמה ובחלקן מירידות במדדים המובילים באירופה שחלו במחצית הראשונה של השנה. מנגד, ברבעון השלישי של השנה חל שינוי מגמה והשוק המקומי רשם עליות שערים, בדומה למגמה בעולם.

בסיכומם של תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, מדד ת"א 100 ירד ריאלית בכ-4.1%, מדד ת"א 25 ירד ריאלית בשיעור של כ-5.6%, מדד ת"א 75 עלה ריאלית בכ-10.9% ומדד יתר המניות עלה ריאלית בכ-21.9%.

ברבעון השלישי של שנת 2016, מדד ת"א 100 עלה ריאלית בכ-3.8%, מדד ת"א 25 עלה ריאלית בכ-2.8%, מדד ת"א 75 עלה ריאלית בכ-9.0% ומדד יתר המניות עלה ריאלית בכ-13.9%.

מניות (שווקי חו"ל) - במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 נרשמה תנודתיות נכרת במדדי המניות בעולם. בסיכומה של התקופה המדווחת נרשמו עליות שערים באירופה ובארה"ב אשר התרכזו בעיקרן ברבעון השלישי של השנה.

בסיכומם של תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, מדד המניות העולמי MSCI רשם תשואה נומינלית של כ-4.8% (תשואה של כ-0.9% כולל השפעת שער החליפין), מדד

¹⁴ הציפיות לאינפלציה מבוססות על פערי תשואות אג"ח ממשלתיות צמודות ולא צמודות.

ה-NASDAQ 100 עלה בכ-4.8% (עלייה של כ-0.9% כולל השפעת שער החליפין) ומדד ה-DOW JONES עלה נומינלית בכ-5.1% (תשואה נומינלית של כ-1.2% כולל השפעת שער החליפין).

ברבעון השלישי של שנת 2016, מדד המניות העולמי MSCI עלה נומינלית בכ-4.8% (תשואה נומינלית של כ-2.4% כולל השפעת שער החליפין), מדד ה-NASDAQ 100 עלה נומינלית בכ-11.7% (עלייה של כ-9.1% כולל השפעת שער החליפין), ומדד ה-DOW JONES עלה נומינלית בכ-2.1% (תשואה נומינלית שלילית של כ-0.2% כולל השפעת שער החליפין).

מט"ח - בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, חל ייסוף בשער החליפין של השקל מול הדולר ומול מרבית המטבעות העיקריים.

בסיכומם של תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, השקל התחזק מול הדולר בשיעור נומינלי של כ-3.8%, מול האירו התחזק בשיעור של כ-1.0%, מול הלירה שטרלינג התחזק בשיעור של כ-18.2% בעיקר על רקע ה-Brexit, ומול היין נחלש בשיעור של כ-12.9%.

בשנתיים הנ"ל כלולים שנתיים בשערי החליפין שאירעו ברבעון השלישי של שנת 2016 כדלקמן: השקל התחזק מול הדולר בשיעור נומינלי של כ-2.3%, מול האירו התחזק בשיעור של כ-1.9%, מול הלירה שטרלינג השקל התחזק בשיעור של כ-5.7% ומול היין התחזק בשיעור של כ-0.5%.

3.1.3 התפתחויות בסביבה הכלכלית לאחר תאריך המאזן

לאחר תאריך המאזן ועד סמוך למועד פרסום הדוח, חלה עליה בתשואות לפדיון, בעיקר באגרות החוב הממשלתיות, שהובילה לירידה במחירי האג"ח ובנוסף נרשמה מגמה מעורבת בשערי המניות בארץ ובחו"ל.

מדד המחירים לצרכן בגין חודשים ספטמבר-אוקטובר 2016 עלה בכ-0.1%.

על פי הערכות בנק ישראל מחודש ספטמבר 2016, התחזית לשנת 2016 עודכנה כלפי מעלה ב-0.4 נקודות אחוז ל-2.8%.

על פי תחזית של קרן המטבע אשר פרסמה בחודש אוקטובר 2016, שיעורי הצמיחה העולמית ל-2016 ול-2017 נותרו 3.1% ו-3.4%, בהתאמה, אם כי תחזית הצמיחה בארה"ב ל-2016 הופחתה ב-0.6 נקודת אחוז ל-1.6%. כמו כן, התחזית לצמיחת הסחר העולמי ב-2016 הופחתה ב-0.4 נקודת אחוז ל-2.3%.

4. שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים

תחומי הפעילות של הקבוצה נתונים לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים. ההסדרים התחיקתיים המהותיים שפורסמו בתקופה החל מינואר 2016 ועד לפרסום הדוח התקופתי (סוף חודש מרס 2016), כאמור, נכללו בדוח התקופתי לשנת 2015. בפרק זה יובאו שינויים מהותיים בהסדרים התחיקתיים אשר פורסמו ממועד הדוח התקופתי ועד למועד פרסום דוח זה.

המידע המופיע בסעיף זה בנוגע להערכות החברה הינו בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על נוסח החוזר/טיוטה כפי שהיא במועד הדוח ועל הערכות והנחות החברה בדבר דרכי פעולה שבהם יבחרו הגופים הפועלים בשוק. הערכות אלה עשויות שלא להתממש אם ישתנו ההוראות או יעודכנו או ייושמו באופן אחר מזה החזוי.

4.1. הסדרים תחיקתיים המתייחסים לגופים מוסדיים באופן כללי והוראות כלליות

הסדרים בתוקף

4.1.1. בחודש אפריל 2016 פורסמו **מספר תיקונים לתקנות החברות** כחלק ממהלך כללי של מתן הקלות בהוראות ממשל תאגידי לחברות נסחרות. במסגרתם בין היתר הובאו השינויים הבאים:

- (א) בתנאים מסוימים, שינוי לא מהותי בתנאי כהונתו והעסקתו של נושא משרה הכפוף למנכ"ל יהיה טעון אישור המנכ"ל בלבד.
- (ב) חברה שפרסמה מודעה על זימון אסיפה כללית באתר האינטרנט שלה תהיה פטורה מפרסום מודעה בשני עיתונים יומיים.
- (ג) הפחתת דרישות ההצמדה בחישובי גמול דירקטורים חיצוניים והפחתת חלק מסכומי הגמול.
- (ד) בתנאים מסוימים, חידוש או הארכה של התקשרות עם מנכ"ל לא תהיה טעונה אישור האסיפה הכללית.
- (ה) ניתן יהיה להעניק מענק בסך כולל של שלוש משכורות חודשיות על פי קריטריונים שאינם ניתנים למדידה.
- (ו) קיום קשרים עסקיים או מקצועיים שהחלו לאחר מועד המינוי של דירקטור חיצוני, לא יהוו זיקה ככל ונחשבים לזניחים מצד הדירקטור החיצוני והחברה ועובדה זו אושרה על ידי ועדת הביקורת וכן הדירקטור החיצוני נתן הצהרה מתאימה.
- (ז) ההקלה בתנאי אישור עסקה חריגה של חברה ציבורית לפי סעיף 270(4) לחוק החברות, כך שלא יידרש אישור אסיפה כללית אם במועד אישור העסקה בוועדת הביקורת ובדירקטוריון שיעור ההחזקה בזכויות ההצבעה בחברה של בעלי המניות שאין להם ענין אישי באישור העסקה אינו עולה על 2% (במקום 1%).

4.1.2. בחודש אפריל 2016 פורסם **חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו-2016** אשר עיקריו הם כדלהלן:

- (א) קביעת מנגנון לאישור התקשרות של תאגיד פיננסי עם נושא משרה בכירה או עובד בו באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, הכוללת מתן תגמול שההוצאה החשבונאית בגינו צפויה לעלות על 2.5 מיליון ש"ח בשנה (צמוד למדד המחירים לצרכן) טעון אישורם של:
 - (1) ועדת התגמול (ואם אינה קיימת - ועדת ביקורת) (2) דירקטוריון ברוב של הדירקטורים החיצוניים או הבלתי תלויים ו-(3) בתאגיד פיננסי ציבורי - אסיפה כללית, ברוב מיוחס מקרב בעלי מניות המיעוט.
- (ב) התקשרות כאמור לא תאושר אם היחס בין ההוצאה החשבונאית החזויה בשל התגמול כאמור, לבין התגמול הנמוך ביותר ששילם התאגיד הפיננסי לעובד בו בשנה שקדמה להתקשרות עולה על 35 ביחס למשרה מלאה (לרבות עובדי קבלן).

(ג) בבירור ההכנסה החייבת במס של גוף פיננסי, לא יותרו ניכויים בשל שכר נושאי משרה ועובדים בגוף הפיננסי מעבר לתקרה. לעניין זה הוגדרה התקרה כ-2.5 מיליון ש"ח בשנה, בהפחתת סכום הפער, אם קיים, בין עלות השכר ל-2.5 מיליון ש"ח ובניכוי הוצאה בשל הענקת מניות או זכות לקבלת מניות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים.

(ד) ההוראות יחולו על גופים פיננסיים המנהלים כספי ציבור וכן על גוף ששולט בגוף הפיננסי כהגדרתו בחוק האמור. יצוין, כי בחישוב עלות השכר לצורך בירור תקרת התגמול, יילקח בחשבון גם כל סכום התגמול המשולם לאותו עובד או נושא משרה בשל עבודתו בתאגידים קשורים לתאגיד הפיננסי, כהגדרת המונח בחוק.

(ה) בנוסף, מוטלת חובת דיווח למס הכנסה של תאגיד פיננסי לגבי כל עובד או נושא משרה בכירה אשר עלות השכר המשולמת לו באמצעות התאגיד הפיננסי (בעצמו או יחד עם אחרים הקשורים לו) עולה על התקרה לתשלום כאמור.

(ו) התקשרויות שיאשרו מיום פרסום החוק ואילך תהיינה כפופות להוראות החוק. לגבי התקשרויות אשר אושרו לפני יום הפרסום של החוק יחולו הוראותיו בתום ששה חודשים מיום פרסום החוק, כאשר התקשרויות כאמור תהיינה טעונות אישור עד לאותו מועד. כמו כן, הוראות החוק בנוגע לאי התרת הוצאות לצרכי מס יחולו על התקשרויות שאושרו טרם יום פרסום החוק, בתום שישה חודשים ממועד פרסומו ועבור התקשרויות שאושרו מיום פרסום החוק - החל מיום 1 בינואר 2017.

החברה נערכת ליישום הוראות החוק בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו בחוק. בעניין זה ראה גם סעיף 6.3 להלן.

4.1.3

בחודש יוני 2016 פורסם **חוזר מתקן בעניין צירוף לביטוח**, המחליף את החוזר הקודם מחודש יולי 2015. עניינו של החוזר הוא בקביעת כללים לשיווק ביטוח ובחינת התאמת הביטוח למבוטח, הנחיות ביחס לשיווק ביטוח באופן יזום, חובות המושתות על חברת ביטוח או סוכן לקראת כריתת חוזה ביטוח, הנחיות ביחס להוספת כיסוי או הרחבה לפוליסה קיימת, הנחיות ביחס להשוואה נדרשת לפוליסה קודמת שיש למבוטח באותו ענף ביטוחי בחברה המשוקת או בחברה אחרת, מידע שיש למסור לאחר כריתת חוזה ביטוח וחובת תיעוד ובקרה. מרבית הוראות החוזר נכנסו לתוקפן ביום 1.9.2016.

על פי החוזר, במידה שבפוליסה החדשה נקבעו למבוטח החרגות לכיסוי הביטוחי, במסגרת הליך של חיתום רפואי, חלה חובה על הגורם המשווק לכלול בתהליך ההתאמה גם השוואה בין ההחרגות שנקבעו למבוטח בפוליסה המוצעת לעומת אלו שבפוליסה המקורית, ולהציג השוואה זו למבוטח תוך מסירת עותק טרם כריתת חוזה הביטוח. בפוליסות שבהן תגמולי הביטוח הם מסוג פיצוי לא תחול חובה זו כאשר המבוטח ציין כי אין בכוונתו לבטל או להקטין את הכיסוי בפוליסה המקורית. בהקשר זה החוזר מחייב את חברת הביטוח למסור מידע רלוונטי לגורם המשווק המבצע את תהליך התאמה מידע לגבי הפוליסה המקורית תוך 3 ימי עבודה.

עוד קובע החוזר כי לבקשת המבוטח יטפלו הסוכן או חברת הביטוח עבור המבוטח בהליך ביטול הפוליסה המקורית במסגרת הליך רכישת הפוליסה החדשה, ואף מגדיר את מנגנון הביטול בתוך 60 יום.

להערכת החברה ההסדר האמור בנוגע לחובת השוואת הפוליסות וכן החיוב להציע למבוטח לטפל בהליך ביטול הפוליסה המקורית, חייבה היערכות תפעולית של החברה. בנוסף, החוזר עלול להשפיע על יכולת השימור של מבוטחים בביטוחי הבריאות ולהגדיל את שיעור ביטולי הפוליסות שנמכרו בעבר.

4.1.4

בחודש יולי 2016 פורסם **תיקון לחוזר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות הציבור**. עניינו של התיקון הוא בצירוף נספח המסדיר הוראות משלימות לטיפול בתביעות על פי חוזר יישוב תביעות. במסגרת התיקון קבע הממונה כדלקמן: (1) דגשים לאופן בחינת תביעות והמידע

שיש להיסמך עליו, מידע ומסמכים שיש למסור למבוטח, כללי עשה ואל תעשה ביחס ליישוב תביעה ודחייתה (2) חובת פירוט ואיסור קיזוז אגרת רישוי במקרה של תביעות ביטוח כללי (3) הוראות לעניין דחיית תביעה בהתבסס על מצב רפואי קודם וביחס לחישוב מספר נכויות בתביעות בריאות (4) הוראות לעניין בחינת התקיימות מקרה הביטוח בביטוח סיעודי וכללים לביצוע בחינות בדבר הערכה תפקודית וקוגניטיבית. החוזר נכנס לתוקף ביום 1.9.2016, למעט הוראות מסוימות אשר ייכנסו לתוקף ביום 1.1.2017.

בחודש ספטמבר 2016 פורסמה טיוטת חוזר לתיקון חוזר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות הציבור. לדברי הממונה, מבירור פניות הציבור שמוגשות לאגף שוק ההון עולים מקרים המצביעים על ליקויים מהותיים ו/או כאלה שעשויים לחזור על עצמם ו/או בעלי השפעה על קבוצה רחבה של לקוחות ("ליקוי מערכתי") ולכן החליט הממונה כי נכון להטיל על גוף מוסדי לבצע תחקור והליך הפקת לקחים ותיקון ליקוי שאותר, כדלקמן: לצורך זה מוצע לתקן את הסעיף בחוזר יישוב תביעות העוסק בפניות הציבור, כדלקמן: (1) מוצע לקבוע כי גוף מוסדי יבצע תחקיר אגב ליקוי שהתגלה אגב תלונה שהגיעה אליו מלקוח או מהממונה ויבחן האם מדובר בליקוי מערכתי; (2) אם מדובר בליקוי מערכתי, על הגוף המוסדי להפיק לקחים ממקרים אלו ולפעול לתיקונם תוך זמן סביר ולתעד את הבדיקה, את הפקת הלקחים ואת תיקון הליקויים (3) מוצע לחייב גוף מוסדי לדווח לממונה על ליקויים מערכתיים כאמור, אחת לשנה.

החוזר עשוי להשפיע על הליכי בירור תביעות והתיקון המוצע עשוי להשפיע על הליכי בירור תלונות הציבור אך בשלב זה החברה אינה יכולה להעריך את ההשפעה הכוללת.

4.1.5 בחודש יולי 2016 אושר בכנסת **חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 227), התשע"ו-2016 בנוגע ליישום הסכם FATCA**. במסגרת החוק שולבו הוראות המחייבות, בין היתר, מוסדות פיננסיים לבצע פעולות של זיהוי, איסוף, ריכוז ודיווח לרשויות מס זרות על חשבונות של אזרחים אמריקאים ו/או תושבי מדינות זרות. במסגרת החוק הוסמך שר האוצר לקבוע בתקנות הוראות לעניין פעולות שעל מוסד פיננסי לבצע, לצורך זיהוי, איסוף פרטים ודיווח על בעלי חשבונות תושבים במדינות אחרות. בין היתר, הוסמך שר האוצר לקבוע תקנות בעניין דיווח ללקוחות מוסד פיננסי בטרם מסירת דיווח לגביו על האפשרויות עומדות בפניו לצורך הסרתו מהדיווח.

בחודש אוגוסט 2016 פורסמו **תקנות מס הכנסה (יישום הסכם ה-FATCA)**, **התשע"ו-2016**. עניינם של התקנות, הוא בקביעת החובות החלות על מוסדות פיננסיים בקשר עם יישום הסכם ה-FATCA.

4.1.6 בחודש אוגוסט 2016 פרסמה הממונה **מכתב בדבר חלוקת דיבידנד על ידי חברת ביטוח ("המכתב")** הבא במקום מכתב קודם מחודש דצמבר 2011. בהתאם למכתב, חברת ביטוח לא רשאית לחלק דיבידנד אלא אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש ("**יחס כושר פירעון**") בשיעור של 115% לפחות לפי תקנות ההון הקיימות (טרם ההפחתה בגין הקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות), ויחס כושר פירעון בשיעורים הנקובים להלן לפי תרגיל הערכה כמותי המעודכן ליישום משטר כושר פירעון חדש (IQIS5), או לפי הנחיות ליישום הנדבך הראשון במשטר כושר הפירעון החדש, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר. יחס כושר הפירעון הנדרש לאחר ביצוע החלוקה, יהיה לפחות בשיעורים הבאים:

(א) עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017 - 115%

(ב) עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018 - 120%

(ג) החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2019 - 130%

תרגיל IQIS5 שביצעה מגדל ביטוח בחודש אוגוסט 2016 כאמור, משקף יחס כושר פירעון בשיעור של כ-73% כשהוא מחושב כולל הוראות מעבר לעניין סוגים מסוימים של השקעות.

יחס כושר פירעון כשהוא מחושב ללא הוראות מעבר כאמור הינו בשיעור של כ-66% הנמוך מיחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

על חברת הביטוח למסור לממונה בתוך עשרה ימי עסקים ממועד החלוקה תחזית רווח שנתית של החברה לשנתיים העוקבות למועד חלוקת הדיבידנד, תכנית שרות חוב מעודכנת של החברה שאושרה על ידי דירקטוריון החברה, וכן תכנית שרות חוב מעודכנת של חברת האחזקות המחזיקה בחברה שאושרה על ידי דירקטוריון חברת האחזקות, תכנית ניהול הון שאושרה על ידי דירקטוריון החברה, ופרוטוקול הדיון בדירקטוריון החברה בו אושרה חלוקת הדיבידנד, בצרוף חומר הרקע לדיון.

לפירוט נוסף ראה באור 6d ו-6ה לדוחות הכספיים, לרבות דרישות ההון של החברה.

4.1.7. היערכות ליישום משטר כושר פירעון חדש ועידוד השקעה בתשתית טכנולוגית

בחודש ספטמבר 2016 פורסמו על ידי הממונה מספר מכתבים בעניין תחולת הסולבנסי 2. לפירוט ראה סעיף 1.3.4 לעיל. בנוסף נכללו במכתבים אלו גם הנושאים הבאים:

(א) עידוד השקעה בטכנולוגיה

(1) הממונה בדעה כי ברוב חברות הביטוח יש טכנולוגיה מיושנת שהתמיכה הטכנולוגית והמקצועית בה הולכת ופוחתת והדבר מהווה סיכון. הממונה רוצה לעודד חברות להשקיע בטכנולוגיה והוא מבקש לעשות זאת באמצעות הוראת שעה במסגרת יישום הנדבך הראשון בדירקטיבה, כך שמבטח שיציג תכנית שעניינה פיתוח התשתית הטכנולוגית יוכל לקבל הקלות לעניין חישוב יחס כושר פירעון.

(2) תנאי הסף, להבנת הממונה, לתכנית שיפור טכנולוגי הינם כדלקמן:

- החלפה של מערכות ליבה ישנות ואספקת שירותים נדרשים באופן דיגיטאלי חלף תהליכים המבוצעים ידנית.
- התכנית כוללת היערכות למתן שירותים דיגיטאליים ללקוחות בנושאים המפורטים במכתב ובהם התאמת מערכות הליבה לשירותים דיגיטאליים ועוד.
- התכנית אושרה על ידי דירקטוריון המבטח.

(3) למבטח תכנית תלת שנתית ליישום מדיניות הדירקטוריון, הכוללת, למצער, את הנושאים הבאים: מיפוי התשתית טכנולוגית ותיאור מפורט של כל הפרויקטים שבדעתה לבצע במהלך התקופה, לוחות זמנים ויעדי ביניים מוגדרים ליישום כל פרויקט, מינוי גורם אחראי, ומנגנון דיווח לממונה אודות התקדמות תכנית העבודה.

(4) ההקלות יינתנו, אם תנוח דעתו של הממונה כי מדובר בתכנית שמטרתה להביא לשיפור ממשי ומהותי בהיערכות הטכנולוגית של החברה והיא עומדת בתנאי הסף המנויים בסעיף (2) לעיל.

(5) שוכנע הממונה באמור, וניתן יהיה להכיר בשיפור כנכס השקעה בלתי מוחשי שאינו מוכר במאזן הכלכלי עד גובה שוויו במאזן החשבונאי לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים ממועד תחילת יישום הדירקטיבה ובכפוף לאמור מטה:

- שוויון ההוגן של נכס ההשקעה בתשתית לא יעלה על 0.3% מסך נכסי המאזן (לא כולל ההשקעה בנכס האמור).
- על השקעה בנכס תשתית כאמור תחול דרישת הון החלה לגבי נכסים בלתי מוחשיים המוכרים במאזן הכלכלי בשיעור מופחת.

(6) הממונה הבהיר כי ההקלות המוצעות במסגרת סעיף זה יילקחו בחשבון רק לצורך חישוב מצב ההון אולם לא לצורך חישוב יחס כושר הפירעון לעניין חלוקת דיבידנד.

4.1.8. בחודש אוגוסט 2016 פורסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (תיקוני חקיקה)

התשע"ו-2016 אשר במסגרתו נוספו תיקוני חקיקה בחוק הפיקוח, חוק קופות גמל, חוק הייעוץ וחוקים משיקים נוספים לצורך הקמת רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון ("הרשות"). לפי המבנה בחוק, הרשות תפעל כיחידה ממשלתית עצמאית ונפרדת כאשר השר הממונה עליה יהיה שר האוצר. תפקידה הראשי של הרשות יהיה שמירה על עניינם של המבוטחים, העמיתים ולקוחות הגופים המפוקחים. כמו כן תהיה אמונה הרשות על הבטחת יציבותם וניהולם התקין של הגופים המפוקחים, ובכלל זה שמירה על התנהלות הוגנת כלפי לקוחותיהם, קידום התחרות במערכת הפיננסית ובמיוחד בשוק ההון הביטוח והחיסכון, ועידוד חדשנות טכנולוגית ועסקית בפעילות הגופים המפוקחים על ידי הממונה.

התיקון כולל הוראות לעניין בחירת הממונה והגבלת תקופת כהונתו לחמש שנים (ללא אופציה להארכה). כמו כן, התיקון כולל האצלה של חלק מסמכויות משר האוצר לממונה, כגון: סיווג עסקי הביטוח לענפי הביטוח השונים, קביעת דרכי ניהול השקעות של חברת הביטוח, סוגי נכסים שחברות הביטוח רשאיות להחזיק ואופן החזקתם, הוראות בדבר תנאים שבחוזר ביטוח וניסוחם וכי כל הסדר סותר - בטל, מבנה פוליסת ביטוח וצורתה, רשימת תנאים מהותיים בפוליסה, הסדרת פעילותם ודרכי עבודתם של אורגנים ובעלי תפקידים אחרים במבטח ועוד.

שר האוצר יקבע הוראות בדבר הון עצמי מזערי הנדרש לקבלת רישיון מבטח. ניתנו סמכויות לממונה כך שיהיה רשאי לתת לכל המבטחים הוראות בדבר הון עצמי נוסף על ההון המינימלי הנדרש לשמירת יכולתו של מבטח לקיים את התחייבויותיו, וכן הוראות בדבר הרכב ההון העצמי של המבטח. הממונה ימסור לוועדת הכספים של הכנסת הודעה על הוראות כאמור והן יקבלו תוקף בתום שלושים ימים מיום מסירת ההודעה ככל שלא הוגשו השגות.

התיקון כולל גם תיקונים לחוק קופות גמל ובין היתר מאציל על הממונה מסמכויות שר האוצר, ביניהן: לאשר לחברה מנהלת עיסוק אחר וכן את הסמכות לקבוע הוראות בדבר דרכי השקעת ההון העצמי הנדרש והביטוחים שיידרשו מחברה מנהלת, קביעת הוראות לעניין מדיניות השקעות של קופת גמל (למעט ביחס לאג"ח מיועדות), אופן חישוב שווים של נכסי קופת גמל שבניהולה והוראות בעניין תשלומי כספים לקופת גמל. בנוסף נקבע שהוראות הממונה לעניין תקנון קרן פנסיה מקיפה יאושרו על ידי ועדת הכספים של הכנסת ועל ידי שר האוצר.

מועד התחילה הינו ביום 1 בנובמבר 2016.

4.1.9. בחודש אוגוסט 2016 פורסם חוזר התקשרות גוף מוסדי עם בעל רישיון שהחליף את החוזר הקודם משנת 2011. במסגרת החוזר המחליף, החל מיום 1.1.2017, תבטל האפשרות, להעביר הפקדות לחשבון בנק אחד עבור כל החברות בקבוצת השליטה, בנוסף תבטל האפשרות לנהל חשבון נאמנות עבור מספר גופים מוסדיים תחת שליטה אחת. כמו כן נוספה דרישה לחובת פיקוח ובקרה על חשבון הנאמנות גם על ידי גוף מוסדי.

4.1.10. בחודש ספטמבר 2016 פורסם חוזר לתיקון חוזר כללי השקעה. במסגרת החוזר הותר לגופים המוסדיים להיכנס לתחום מתן הלוואות לדיור ולהעמיד אשראי לקבלנים בשיתוף עם בנקים. בין היתר נקבע, כי ככל שהגוף המוסדי שותף במתן הלוואה יחד עם תאגיד אחר, ניתן יהיה לרשום משכנתא ראשונה על נכס הנדל"ן לטובת התאגיד הנוסף ובלבד שהתאגיד

הנוסף משמש כנאמן עבור הגוף המוסדי. בנוסף, נוספה כהוראת שעה למשך שנתיים ממועד פרסום החוזר, אפשרות למתן הלוואה שהיא בגדר ליווי פיננסי כהגדרתו בחוק המכר, לצורך מימון לפרויקט בנייה, בתנאים המפורטים בחוזר.

בחודש אוקטובר 2016 פורסמה **טיטוט חוזר ליווי פיננסי**. מטרת טיטוט החוזר לקבוע כללים שיחולו על גוף מוסדי כאשר הוא מממן פרויקט בנייה בשיטת הליווי הפיננסי, כהגדרתו בחוק המכר. הגוף המוסדי יפיק פנקס שוברי תשלום בגין כל דירה בפרויקט אותה עתיד הקבלן למכור, הפנקס ימסר לקבלן ושוברי התשלום ישמשו לכל תשלום שהרוכש ישלם בגין הדירה. השוברים יכללו את הפרטים המפורטים בסעיף, כאשר הגוף המוסדי יוציא לרוכש ערבות בגין הסכום ששולם ע"י שובר התשלום או יוודא את הוצאת הערבות או הבטוחה תוך 14 ימי עסקים מיום התשלום. בהסכם ליווי מול הקבלן יכללו הפרטים המפורטים לעיל. גוף מוסדי יאשר לרוכש שמוסר לו מספר חשבון פרויקט ושם פרויקט כי הפרטים שמסר לו תואמים את הפרטים הרשומים בגוף המוסדי.

טיטוט והצעות להסדרים תחיקתיים

4.1.11 בחודש אוקטובר 2016 פורסמה הצעת חוק **ממשלתית בעניין התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018)**, **התשע"ז, שנת 2016** וזאת בהמשך לאישור הממשלה את התקציב בחודש אוגוסט 2016. בין היתר, מוצע לקבוע במסגרת הצעת החוק כי מס החברות יופחת מ-25% לשיעור של 24% בשנת 2017 ושיעור של 23% בשנת 2018 ואילך.

4.1.12 בחודש ספטמבר 2016 פורסמה **טיטוט חוזר בעניין הוראות להתנהלות מבטח במהלך חיי הפוליסה**. עניינה של הטיטוטה הוא באיגוד הוראות המוסדרות בחוזרים שונים והמטפלות בתקופות שונות במהלך תקופת הביטוח, לכדי חוזר אחד ובהוספה של הוראות בנושאים שונים שהממונה מצא לנכון לשלב בטיטוטה.

להלן עיקרי ההסדרה המוצעת: (1) מוצע לקבוע הוראות לעניין חובות מבטח בעת מעבר מבטוח מפוליסת ביטוח קבוצתית לפוליסה אישית (2) בפוליסות רכוש מוצע לקבוע כי תכנית ביטוח לא תכלול תנאים המחריגים את אחריות המבטח במקרה של רשלנות, אולם המבטח יהיה רשאי להפחית את תגמולי הביטוח במקרה שבו המבטוח פעל ברשלנות רבת ופעולתו הייתה הגורם המשמעותי לקרות מקרה הביטוח (3) מוצע לקבוע תנאים (לרבות תנאים בגין החרגות או מגבלות על כיסוי) שאסור לכלול בתכנית ביטוח אשר מכנם המשותף הוא גריעת אחריותו של המבטח במקרים מסוימים (כגון הסתכנות מרצון של המבטוח) או מעבר לסכומים מסוימים. (4) אגב יישוב תביעות מוצע לקבוע כי אסור למבטח להשפיע על שיקול דעתו של רופא וכי בעת תביעה, על מבטח להודיע למבטוח שיש לו פוליסות נוספות שהוא לא תבע מכוחם אגב מקרה הביטוח. (5) מוצע לחייב מבטח ליידע מבטוח בפוליסות הכוללות ערכי סילוק על מעבר אפשרי בין מדרגות סילוק, ובביטוח בריאות על המבטח להודיע למבטוח מראש, 60 יום לפני תקופת הביטוח ויפרוש בפניו את האפשרויות העומדות בפניו. (6) מוצע לקבוע כי היבטי חיתום המפורטים בחוזר יחולו גם על חברה מנהלת של קרן פנסיה (7) התחולה המוצעת הינה במהלך 2017 באופן מדורג החל מיום 1.5.2017, למעט הוראות שכבר היום בתוקף.

החברה בוחנת את השלכות טיטוט החוזר אך בשלב זה מוקדם עדיין להעריך את השפעתו.

4.1.13 בחודש אוקטובר 2016 פורסמה **טיטוט חוזר המעדכנת את מבנה הגילוי הנדרש בדוח שנתי של חברת ביטוח בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים**. טיטוט החוזר כוללת תוספות, שינויים והבהרות לגבי הגילוי הנדרש בדוח כספי שנתי של חברת ביטוח לצורך שיפור הבהירות של הדוח. תחילה החל מהדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2016.

4.2. הסדרים תחיקתיים בביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

הסדרים בתוקף

4.2.1. בחודש דצמבר 2015 פורסם תיקון לתקנות הפיקוח של שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תשלומים לקופת גמל), התשע"ו-2015 ("תקנות התשלומים") וכן חוזר בעניין תשלומים לקופת גמל, לפירוט ראה סעיף 26.5.19 בפרק תיאור עסקי התאגיד של שנת 2015.

בקשר עם התיקון האמור, בחודש יוני 2016 פורסם ברשומות תיקון לתקנות התשלומים שדחה את היישום למעסיקים של בין 50 ל-100 עובדים ל-1.2.2017 ולמעסיקים של עד 50 עובדים ל-1.2.2018.

בחודש יולי 2016 פורסם חוזר מתקן לחוזר תשלומים לקופת גמל. עניינו של החוזר המקורי הוא בקביעת הוראות משלימות לתקנות התשלומים. במסגרת התיקון לחוזר בוצעו השינויים הבאים: (1) נקבעו לוחות הזמנים להשבת תשלום ששולם ביתר למעסיק בכפוף למועד מסירת המידע והמידע שיש למסור ביחס לסכום שהושב (2) יישום החוזר נדחה עד ליום 1.1.2017 בעניינים הבאים: חובת דיווח למעסיק על משלוח קבצים שלא בהתאם לתקנות והאזהרות למעסיק, הפרוצדורה שעודכנה ביחס להשבת תשלום שהופקד ביתר ומועד משלוח הודעות לעובד ולמעסיק.

החברה מיישמת את תקנות התשלומים החל מיום 1 בפברואר 2016, ועד למועד החתימה על דוח זה קלטה חלק ניכר מהקבצים שהועברו אליה ביחס לתקופת הדוח. עם זאת, התהליך מלווה ב"חבלי לידה" בשוק החיסכון הפנסיוני כולו, לרבות בחברה עצמה, דבר המתבטא בעליה בסכומי ההפקדות הלא משויכות (הפקדות שטרם שויכו לחשבונות המבוטחים). החברה פועלת בכדי לצמצם את הסכומים שאינם משויכים, כאמור.

4.2.2. בחודש אפריל 2016 פורסם חוזר עדכני של מסמך הנמקה הדוחה את תחילתו של החוזר ליום 1 בינואר 2017, למעט לעניין הגשת בקשה חד פעמית באמצעות מסלקה, לכלל הגופים המוסדיים שאינה כוללת פרטי זיהוי של מוצר מסוים, שהינו בתוקף מיום 1.12.2015. בחודש אוגוסט 2016 פרסם הממונה חוזר מתקן לחוזר מסמך הנמקה, אשר במסגרתו ביצע הממונה תיקונים קלים הנוגעים לקופת גמל להשקעה, כדלקמן: (1) ייעוץ או שיווק פנסיוני למכירת קופת גמל להשקעה טעון מסמך הנמקה ממוקד ולא מסמך הנמקה מלא (2) שינויים בהפקדות לקופת גמל להשקעה טעונים סיכום שיחה בלבד.

בחודש אוקטובר 2016 פורסם חוזר תיקון לחוזר מסמך הנמקה. במסגרת התיקון תוקנו סעיפי התחילה, כדלקמן: כניסת החוזר לתוקף נדחתה בחצי שנה, ליום 1.7.2017. מבלי לגרוע מהאמור נקבעו ההוראות הבאות: (1) חובת פנייה למסלקה לצורך קבלת זהות המוצרים שבידי הלקוח לצורך הכנת מסמך הנמקה מלא הינה בתוקף ממועד פרסום החוזר (2) תחולת החוזר לעניין קופת גמל להשקעה ביום 1.1.2017.

להערכת החברה, החובה לפנות למסלקה בכל פעולת ייעוץ המחייבת הנמקה, תרחיב את המידע הדרוש לבעל הרישיון לביצוע תהליך הנמקה. לחוזר השלכות תפעוליות המחייבות התאמה של מערכות המכירה.

4.2.3. בהמשך לאמור בסעיף 6.3.10 בפרק א' לדוח התקופתי, בחודש יוני 2016 פורסם חוזר בעניין איחוד חשבונות קיימים בקרנות פנסיה חדשות. עניינו של החוזר הוא בתרגום הנחיות הוראת השעה שנקבעה בסעיף 24א לחוק הגמל בדבר איחוד חשבונות קיימים בפנסיה להוראות ביצוע מעשיות.

החוזר קובע את הפרוצדורה, לרבות לוחות הזמנים וכן את חובת הדיווח והיידוע של החברות המנהלות בכל הנוגע לניודם של כספי חשבונות לא פעילים לחשבונות פעילים.

להערכת החברה, יישום ההוראות בעניין איחוד חשבונות, במיוחד על רקע ההסדרה הרגולטורית בעניין קרן ברירת מחדל נבחרת (ראו סעיף 4.2.7 להלן), יגרם לירידה בהיקף הכספים המנוהלים בחשבונות המוקפאים בקרנות הפנסיה של מגדל מקפת (שכן חשבונות מוקפאים של עמיתים במגדל מקפת יאוחדו עם החשבונות הפעילים של העמיתים בחברות

מנהלות אחרות) ובהתאם, לצמצום מספר העמיתים בקרן הפנסיה של מגדל מקפת. מצד שני, איחוד החשבונות, יגדיל, את הכספים המנוהלים בגין העמיתים בחשבונות הפעילים בקרן הפנסיה של מגדל מקפת כתוצאה מהעברה של כספי חשבונות מוקפאים בקרנות פנסיה אחרות לחשבון של עמיתים פעילים מחברות אחרות למגדל מקפת. שינויים אלה צפויים להשפיע על הגברת התחרות ולהביא לירידה בגובה דמי הניהול.

4.2.4.

בחודש יוני 2016 פורסם תיקון מס' 16 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשע"ו-2016. עניינו של החוק הוא בתיקון סעיף 20 לחוק והתאמתו להסכם הקיבוצי שנחתם בין המעסיקים לבין ההסתדרות ביום 3.4.2016 על כלל המעסיקים במשק לעניין קביעת שיעור תשלומים אחיד למרכיב תגמולי המעביד בכל המוצרים הפנסיוניים בשיעור של 6.5% משכרו של העובד. לצורך התאמת הוראות הדין להסכם, נקבע כי אם נקבעה בדין או בהסכם התניה לפיה שיעור ההפקדה של מעסיק לקופת גמל עומד על שיעור מסוים משכרו של העובד, הכולל את תשלום המעסיק לביטוח להבטחת אובדן כושר עבודה, ושיעור ההפקדה לקופת גמל אחרת עומד על שיעור נמוך יותר, לא יראו בהוראות הדין או ההסכם האמור כהתניה של מעסיק לגבי שיעור הפקדה לגבי עובד והעובד יהיה זכאי לשיעור ההפקדה שלא יפחת מזה הקבוע בדין או בהסכם לאותו סוג של קופת גמל (כלומר לפי הקבוע בחוק), וזאת החל מיום 5.2.2016 ועד ליום 1.7.2016, 6.25% החל מיולי 2016 ו-6.5% החל מינואר 2017.

4.2.5.

בהמשך לאמור בסעיף 6.3.2 בפרק א' לדוח התקופתי, בחודש יוני 2016 פורסם ברשומות צו ההרחבה להגדלת הפרשות הפנסיוניות במשק. במסגרת הצו הרחיב שר הכלכלה והתעשייה את ההסכם הקיבוצי האמור בסעיף 4.2.4 לעיל. להלן עיקרי הצו: (1) ניכוי העובד לרכיב התגמולים יועלה ל-5.75% מהשכר הקובע החל מיום 1.7.2016 ול-6% מיום 1.1.2017 (2) תשלום המעסיק לרכיב התגמולים יועלה החל מיום 1.7.2016 ל-6.25% מהשכר הקובע ומיום 1.1.2017 יוגדלו דמי הגמולים ל-6.5% (3) תגמולי המעסיק יכללו את התשלום בגין רכישת כיסוי אובדן כושר עבודה בשיעור הדרוש להבטחת 75% משכרו של העובד, כאשר בכל מקרה שיעור המעסיק לתגמולים לא יפחת משיעור של 5% מהשכר הקובע (4) במקרה שיהיה צורך להגדיל את העלויות לצורך רכישת כיסוי אובדן כושר עבודה, עלויות המעסיק בגין הכיסוי יחד עם הפרשות המעסיק לגמולים לא יעלו על 7.5% מהשכר הקובע (5) שיעור הפרשות של המעסיק לפיצויים יהיה לפי הקבוע בהסכם עם העובד ובכל מקרה לא פחות מ-6% מהשכר הקובע (6) היה אצל מעסיק שיעור הפרשה שונה בין קרן פנסיה לבין קופת גמל או קופת ביטוח, יהיה רשאי המעסיק לגבי עובד קיים ולגבי עובד שייקלט, להשוות את שיעור הפרשה לשיעור הנהוג בקרן הפנסיה שלא יפחת משיעור של 6% כאמור בתנאים המנויים בצו (7) עובד המבוטח במוצר פנסיוני שאינו קרן פנסיה והמעסיק מפריש לו 8 ו-1/3 לפיצויים וחל עליו סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963, תמשיך הפרשה וימשיך לחול עליו סעיף 14 האמור (8) מותר למעסיק ועובד לקבוע שיעורי הפרשה גבוהים יותר לפיצויים.

להערכת החברה יישום הוראות תיקון מס' 16 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים וצו ההרחבה בסעיפים 4.2.4 ו-4.2.5 לעיל, הביאו להעלאת שיעורי הפרשות לביטוח הפנסיוני ולהגדלת היקף הפרמיות ודמי הגמולים בחברה. בהקשר לאמור ראה גם סעיף 2.4.3 לעיל.

בנוסף, ההערכות התפעוליות הנדרשת לצורך קליטת הגידול בהפרשות בהתאם לצו ההרחבה, הינה משמעותית ועל כן החברה נערכת היערכות מיוחדת, בעיקר במסגרת ביטוחי החיים.

4.2.6.

בחודש יוני 2016 פורסם ברשומות תיקון מס' 15 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשע"ו-2016. במסגרת התיקון הוסדר מעמדה החוקי של קופת גמל להשקעה. קופת גמל להשקעה הינה מוצר חיסכון הוני אשר ניתן להפקיד בו סכום מצטבר (לכל הקופות) של עד 70 אלף ש"ח (הסכום צמוד למדד בגין חודש מאי 2016 ומתעדכן אחת לשנה בחודש ינואר) לכל שנת מס, וכן ניתן למשוך את הכספים בכל עת. הפקדות למוצר אינן מזכות בהטבת מס בשלב ההפקדה. במשיכת כספים בסכום חד פעמי קיים מיסוי של רווחי

הון ריאליים בשיעור של 25% או פטור ממס על הרווחים הראליים לעמית שיבחר לקבל את הכספים בדרך של קצבה, החל מגיל הפרישה.

בחודש יוני 2016 פורסמה **טיוטת הבהרה בעניין קופות גמל להשקעה**. במסגרת ההבהרה צוין כי עם סיום הליכי החקיקה בעניין קופת גמל להשקעה בכוונת הממונה לפרסם הוראות משלימות כדלהלן: (1) חובת הגשת תקנון ייעודי לניהול קופת גמל להשקעה לאישור הממונה (2) קביעה כי הוראות החוזר בעניין מסלולי השקעה, בכל הנוגע לקרנות השתלמות, יחולו על קופות גמל להשקעה, בשינויים המחייבים (3) קופה להשקעה לא תאפשר הפקדה בסכום העולה על תקרת ההפקדה שנקבעה בחוק, כאשר בדיקת סכומי ההפקדה תעשה במהלך השנה ולא בתום שנת הכספים (4) תקרת דמי הניהול תהיה בהתאם לתקנות דמי הניהול לעניין קופות גמל לחיסכון (5) ייאסר נידוד של כספים אל ומקופת גמל להשקעה בהתאם לתקנות הנידוד (6) חיוב חברה מנהלת של קופת גמל להשקעה לפתוח מסלול דיגיטאלי.

במהלך חודש נובמבר 2016 קיבלה מגדל מקפת את אישור הממונה להקמת קופת גמל להשקעה אשר תפעיל 7 מסלולי השקעה.

להערכת החברה, החוק האמור עשוי להביא להגדלת החיסכון הפרטי בשוק, תוך הסטת השקעות פרטיות של הציבור מאפיקים אחרים (ובכלל זה מחברות הביטוח ובתי ההשקעות) לקופות הגמל (לרבות בחברות המנהלות בקבוצה) וכן תביא להגברת התחרות על כספים אלה.

4.2.7 בהמשך לאמור בסעיף 6.3.8 בחלק א לדוח התקופתי **בעניין מנגנון קרן ברירת מחדל**, ביום 1 באוגוסט 2016 הודיע משרד האוצר על תוצאות הליך בחירת קרנות ברירת המחדל לשנתיים הקרובות. נבחרו 2 קרנות קטנות אשר הציעו לעמיתים החדשים שיצטרפו החל מיום 1.11.2016 דמי ניהול בשיעורים נמוכים משמעותית מממוצע דמי הניהול הנהוגים בשוק, כ-1.31% מדמי גמולים בקרן אחת וכ-1.49% מדמי הגמולים בקרן השנייה, דמי הניהול מהצבירה ב-2 הקרנות הינם קרובים ל-0%. דמי ניהול אלה יישמרו לכל מצטרף במהלך השנתיים הקרובות למשך 10 שנים וזאת בהתאם לתיקון לחוזר הוראות לעניין קרן ברירת מחדל אשר פורסם בחודש יולי 2016 אשר במסגרתו בוצעו התיקונים הבאים: תחולת החוזר לעניין בחירת קרן ברירת מחדל נדחתה ליום 1.11.2016 ("המועד הקובע") והבחירה תהיה בתוקף לשנתיים ולאחר מכן לשלוש שנים. החוזר לא יחול על קופות סקטוריאליות שדמי הניהול נגבים בהן נגבים לפי הוצאות בפועל.

כחלק מיישום החוזר פורסם, ויכול בין היתר ויתפרסמו, הליכים תחרותיים של מעסיקים במשק לבחירת קופת ברירת מחדל אחרת אליה יצטרפו עובדים חדשים של המעסיק (ככל שלא יבחרו עצמאית בקופה אחרת).

ליישום החוזר (לרבות כתוצאה מפרסום המכרזים כמפורט לעיל) יכולות להיות השלכות מהותיות על השוק ובכלל זה על הקבוצה, ויישומן עלול להשפיע על דמי הניהול הנגבים מעמיתים חדשים, כמו גם מקיימים ולהביא לפגיעה ברווחיות הקבוצה (בעיקר במקפת כחברה המנהלת של קרנות הפנסיה החדשות ושל קרנות ההשתלמות). לאמור לעיל לא הייתה השפעה על הנכסים המיוחסים לחברות המנהלות של קופות הפנסיה והגמל של הקבוצה ליום 30 בספטמבר 2016.

4.2.8 בחודש ספטמבר 2016 פורסם **חוזר מתקן בעניין הצטרפות לקרן פנסיה או קופת גמל**. במסגרת החוזר המתקן, שפורסם טרם כניסת החוזר המקורי מחודש מרס 2015 והעדכון לו בחודש דצמבר 2015 לתוקף, בוצעו עיקרי השינויים הבאים: (1) בוצע תיקון בהנחיות בנוגע לצירוף עמית (2) נקבע כי חברה מנהלת חייבת לאפשר הצטרפות באופן מקוון ותקבע נוהל לזיהוי עמית שהצטרף באופן מקוון (3) נוספו הנחיות לצירוף עמית שהוא עובד חדש או עובד קיים לקופת ברירת מחדל (4) הושתה חובה על חברה מנהלת לתעד את אופן ההצטרפות ומועד ההצטרפות (5) נוספה פרוצדורה לעניין איחוד חשבונות בעת הצטרפות עמית לקרן פנסיה לעניין התנהלות החברה הקולטת מול העמית המצטרף ומול המסלקה וחברות מנהלות אחרות שיכול והעמית מנהל בהם חיסכון פנסיוני לא פעיל.

תחילת החוזר הינה מיום 1.6.2017, למעט לעניין ההוראות העוסקות באיחוד חשבונות של עמיתים המצטרפים לחברה המנהלת, שתכנסנה לתוקף ביום 1.1.2017.

להערכת החברה, החוזר יחייב היערכות תפעולית על מנת להתאים את הליכי המכירה והתפעול הקיימים בהתאם להוראות החוזר.

4.2.9 בהמשך לאמור בסעיף 6.3.3 (א) בפרק א לדוח התקופתי בעניין חוזר שיווק פוליסות ביטוח חיים הכוללות מקדמי קצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים מחודש דצמבר 2015 בחודש אוגוסט 2016 פורסם **תיקון לחוזר שיווק פוליסות ביטוח חיים הכוללות מקדמי קצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים**. במסגרת התיקון לחוזר בוצעו מספר שינויים כדלקמן: (1) חודד כי נספח הכיסוי לאריכות ימים יכלול פירוט של שיעור הפרמיה המירבית, בשונה מסכומה, שניתן לגבות בנספח וכן גילוי של הסכומים הנגבים בפועל; (2) בנספח חישוב הפרמיה לאריכות ימים הובהר כי גביית שיעור פרמיה בגין נספח לאריכות ימים תתאפשר רק אם במועד תחילת הפוליסה החדשה נגבים שיעורי דמי ניהול מירביים או שבפוליסה המנוידת נגבתה פרמיה עבור כיסוי אריכות ימים (3) מבטח ידרש לשמור על עקביות לעניין הנחות החישוב והשיטות האקטואריות שתשמשה לחישוב עתודות הגמלה בדוחות הכספיים עבור פוליסות עם מקדמי הבטחת תוחלת חיים המנוהלות בחברה.

4.2.10 בחודש ספטמבר 2016 פורסם **חוזר קווים מנחים לעניין תכנית לביטוח מפני אובדן כושר עבודה**. מטרת החוזר הינה ליצור מבנה אחיד ומודולרי לתכנית לביטוח אובדן כושר עבודה. בחוזר נקבעו הכללים שצריכה להחיל תכנית לביטוח אובדן כושר עבודה בסיסית. לתכנית זו יהיה ניתן לצרף, על פי בחירת המבוטח, נספחים שונים, מיעוטם כחובה, להרחבת הכיסוי הבסיסי, וזאת בהתאם לתנאים שנקבעו בחוזר. החוזר ייכנס לתוקף ביום 1.5.2017. הוראות החוזר יחולו על תוכניות חדשות שישווקו ממועד התחילה ובעת חידוש פוליסות ביטוח קבוצתי.

להערכת החברה, השינויים האמורים עשויים להביא לעלייה בתעריפי אובדן כושר עבודה, אולם בשלב זה עדין קשה להעריך את ההשפעה של השינויים הנ"ל על רווחיות החברה.

4.2.11 בחודש ספטמבר 2016 פורסם **חוזר בעניין תכנית ביטוח חיים בדמי ביטוח קבועים**. הממונה מציין כי פוליסות ריסק חיים הן פוליסות שמבוטח קונה לתקופות ביטוח ארוכות אולם בפועל המבוטח בוחר להקטין או לבטל את הכיסוי לפני תום תקופת הביטוח, כאשר הצורך הביטוחי בו קטן. הממונה מוסיף ומציין כי מבטחים משווקים פוליסות ביטוח ריסק חיים לתקופת ביטוח העולה על חמש שנים בדמי ביטוח שאינם משתנים לאורך תקופת הביטוח באופן מתואם להפחתת הסיכון הביטוחי. תכניות אלו אינן כוללות מנגנון השבה למבוטח במקרה של ביטול הביטוח או הפחתת סכום הביטוח ומטרת החוזר הינה לקבוע כללים להחזר כספים למבוטח במקרה של ביטול או הפחתת סכום ביטוח. הממונה קובע את הכללים לניסוח תכנית ביטוח חיים בדמי ביטוח קבועים ובהם, בין היתר, הוראות השבה.

החברה שיווקה בשנה האחרונה תכנית לביטוח חיים בפרמיה קבועה. לאור חוזר זה, החברה תפסיק לשווק תכנית זו החל במועד התחילה שנקבע ביום 1.1.2017 דבר שעלול לפגוע ברווחיות החברה.

4.2.12 בחודש ספטמבר 2016 פורסם **חוזר בעניין זכויות וחובות עמיתים בתקנון קרן פנסיה חדשה מקיפה**. עניינו של החוזר הוא בקביעת נוסח אחיד לתקנון קרן פנסיה. להלן עיקרי החוזר: (1) הממונה צירף לחוזר נוסח תקנון גנרי לקרן פנסיה מקיפה (2) חברה מנהלת יכולה לקבוע הוראות שלא בהתאם להוראות לתקנון התקני בנושאים המפורטים בחוזר ובמקרה זה, יש לפעול להגשת השינוי לאישור הממונה מראש (3) הוגדרו סוגי שינויים שניתן לבצע בתקנון המצוי במקרים הבאים: כיסוי בן משפחה עם מוגבלות, שיעורי כיסוי שונים מהקבוע בנספח לנכות ולשיעורים, ברירת מחדל לעניין עמית שלא ציין מה הכיסוי הביטוחי שיחול עליו, ויתור על תקופת אכשרה במקרים מסוימים וקביעת מסלול ברירת מחדל (4) חברה מנהלת תפרסם באינטרנט את המסמכים והמידע המפורטים בחוזר (5) יש להגיש

תקנונים לאישור הממונה עד ליום 1.9.2017 ולעדכן התקנונים עד ליום 1.1.2018 (6) נקבעו הוראות מעבר, לעניין זכויות עמיתים קיימים.

להערכת החברה, ההסדרים הרגולטורים בנוגע לקביעת תקנון אחיד לקרנות הפנסיה ולאור פרסום וכניסה לתוקף של חוזר הוראות לעניין בחירת קופת גמל ברירת מחדל כאמור בסעיף 4.2.7 לעיל תוך הפיכת מגוון המוצרים הקיימים בפנסיה למוצרים זהים, יגרום לצמצום הבידול בין המוצרים ותגבר התחרות בין הקרנות השונות בשוק.

4.2.13 בחודש נובמבר 2016 פורסם חוזר לעניין קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד ("קופת חיסכון לילד") וכן תקנון תקני לקופת חיסכון לילד. במסגרת החוזר נקבעו עיקרי ההוראות הבאות: (1) על קופת חיסכון לילד יחולו ההוראות לעניין מסלול השקעה בקופת גמל בשינויים הרלבנטיים והיא תחויב להציע למצער חמישה סוגי קופות בהתאם לסוג הסיכון או הקשר הלכתי (2) מדיניות ההשקעה לעניין חוסכים שישקיעו במסלול על פי סוג הסיכון תיקבע על ידי וועדת ההשקעות ותאושר על ידי הממונה, כאשר מסלול בסיכון מועט יהיה מסלול ברירת המחל למי שלא בחר מסלול מיוזמתו (3) נקבעו הודעות ייעודיות שיש לשלוח לעמיתים בעניין צירוף הילד לקופת חיסכון לילד או קופה כאמור במסלול ברירת מחדל (4) יישלח דוח שנתי לעמית במתכונת שנקבעה בחוזר ומגיל 21 על פי המתכונת הקבועה לקופת גמל להשקעה (5) נקבעה מתכונת להגשת בקשה לפדיון על ידי ילד שהגיע לגיל הפדיון.

במהלך חודש נובמבר 2016 זכתה מגדל מקפת (יחד עם 12 חברות מנהלות אחרות ומספר תאגידים בנקאיים) במכרז החשב הכללי ביחס להפעלת קופת חיסכון לכל ילד. קופת החיסכון לכל ילד צפויה להיפתח במהלך שנת 2017. להערכת החברה, הפעלת קופת חיסכון לכל ילד צפויות להגדיל את ההפקדות לקופות הגמל שינוהלו בקבוצה.

טיוטות והצעות להסדרים תחיקתיים

4.2.14 "עמדת ממונה: תשלום גוף מוסדי לבעל רישיון" - בהמשך למפורט בסעיף 32.2.2(א) בפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2015 אודות העמדה האמורה וההבהרה לעמדה האמורה מחודש מרס 2015, יצוין כי בחודש יוני 2015 הוגשה המרצת פתיחה שהוגשה על ידי התאחדות החברות לביטוח חיים ("ההתאחדות") אשר במסגרתה התבקש בית המשפט לקבוע כי תגמול הנגזר מדמי ניהול אינו אסור כשלעצמו על פי הדין וכי אין ולא היה בעצם התקשרותם של הגופים המוסדיים בהסכמים הכוללים תגמול הנגזר מדמי ניהול משום הפרה של חובה כלשהי על פי הדין. בית המשפט המחוזי דחה את המרצת הפתיחה וההתאחדות הגישה ערעור על החלטה זו לבית המשפט העליון. דיון בערעור נקבע ליום 9 בינואר 2017.

4.2.15 בהמשך לאמור בסעיף 6.3.11 בפרק א' בדוח התקופתי, בחודש אוגוסט 2016 פורסמה טיוטה שנייה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואת אגרות חוב מיועדות בקרן פנסיה חדשה מקיפה), התשע"ו-2016. עניינה של טיוטת התקנות המוצעות הוא מתן הוראות ביצוע בעקבות מסקנות הדוח להגברת הוודאות בחיסכון הפנסיוני שפורסם בחודש ינואר 2016. הדוח הציע חלופות להקצאה של אגרות חוב מיועדות בין העמיתים מבלי לבצע שינוי במסגרת ההקצאה הכוללת של אגרות החוב המיועדות. במסגרת טיוטת התקנות מוצע לקבוע הוראות לעניין אופן זקיפת התשואה לעמיתים ופנסיונרים בקרן חדשה מקיפה ומועד ביצועה, לרבות לעניין זקיפת תשואת אגרות חוב מיועדות ומועד ביצוע החישוב לקבוצות השונות. כמו כן מוצע לקבוע רף עליון להקצאת אג"ח מיועדות למקבלי קצבה, ולקבוע הוראת שעה אשר במסגרתה בשבע השנים הקרובות (בתוקף עד שנת 2023) הפנסיונרים יהיו זכאים להשקעה בשיעור 60% (לפחות) מהצבירה באג"ח מיועדות (כאשר פנסיונרים זכאים קיימים יישארו עם 70%), בעוד שאר העמיתים יהיו זכאים לתשואה בגין יתרת האג"ח המיועדות של הקרן (סך ההשקעה של כל הקרן, כולל תיקי הפנסיונרים, באג"ח מיועדות תסתכם לכ-30% מנכסיה).

בהקשר לכך יצוין כי בחודש מאי 2016 בית המשפט העליון נעתר לבקשת התאחדות לחברות ביטוח חיים בע"מ וצרף אותה לעתירה תלויה ועומדת של פורום החוסכים לפנסיה בישראל ואיגוד בתי ההשקעות בהם עותרים להורות למדינה להנפיק אגרות חוב מיועדות הנושאות תשואה מובטחת ("אגרות חוב מיועדות") גם לקופות הגמל בדומה לאלה המונפקות לקרנות הפנסיה. במסגרת העתירה האמורה, מבקשת התאחדות לחברות ביטוח חיים כי בית המשפט יורה למדינה להקצות אגרות חוב מיועדות גם לביטוחי מנהלים ועצמאיים - משתתפות ברווחים.

ביום 18 בספטמבר 2016 הוגשה תגובת המדינה לתגובת העותרים ולכתב הטענות מטעם התאחדות חברות הביטוח. ביום 27 בספטמבר 2016 התקיים דיון בבית המשפט העליון. המגמה של בית המשפט בדיון הייתה שאיננו נוטה להתערב בעניינים כלכליים מסוג זה שיש בהם אלמנטים דומים ל"סובסידיה". עם זאת, לאחר הדיון, נתן בית המשפט החלטה ב-28 בספטמבר 2016 בה הוא מחדד את חשיבותו וחיוניותו של הביטוח הכלכלי לעת זקנה, ולאור זאת מותיר, בשלב זה, את העתירה פתוחה כדי לעקוב בתקופה הקרובה אחר ההתפתחויות. עוד הורה בית המשפט למדינה, להגיש הודעת עדכון בליווי נתונים עדכניים תוך 5 חודשים (28 בפברואר 2017), והעותרים יוכלו להגיב לה תוך 15 ימים נוספים. לאחר מכן, יחליט ביהמ"ש באשר להמשך הטיפול.

להערכת החברה, שינוי בהקצאת האג"ח המיועדות בהתאם לאמור לעיל, וככל שלא יהא שינוי מקביל גם בנוגע למוצרי הביטוח בתחום חיסכון ארוך טווח באופן שיעמיד אותם במצב שוויוני למול קרנות הפנסיה, יביא להגברת התחרות על הכספים המיועדים לתשלום קצבאות סמוך לגילאי הפרישה, תוך מתן עדיפות ברורה לקרנות הפנסיה על פני יתר מוצרי חסכון ארוך טווח ואף עלול להביא לירידה בשיעור דמי הניהול בגין מקבלי הקצבה.

4.2.16. בהמשך לסעיף 26.5.14 בפרק תיאור עסקי התאגיד (תיקון 13), בחודש אפריל 2016 פורסמה **טיטוט חוזר בעניין הוראות לתשלום קצבה מקופת גמל לחיסכון**. עניינה של הטיטוט, כך לדברי הממונה, הוא בקביעת כללים לעניין תשלום קצבה הכוללת שילוב של תשלומי אנונה מקופת גמל ולאחר מכן תשלומים שמשולמים במשך כל ימי חייו של העמית וממבטח, בנושאים הבאים:

- (א) תנאים לקבלת קצבת זקנה מקופת גמל לחיסכון, כולל הגבלת סכום התשלום הראשון שישולם לעמית, מועד תשלומי קצבת הזקנה ותחילתם וכן אופן חישוב התשלום הראשון.
- (ב) אופן עדכון קצבת זקנה מקופת גמל לחיסכון.
- (ג) שינוי הגדרת קצבה כך שהיא תכלול שילוב של תשלומי אנונה מקופת הגמל ותשלומים שמשולמים בימי חייו של העמית מקופת גמל.
- (ד) תנאים לרכישת כיסוי ביטוחי לאריכות ימים.
- (ה) מועד תשלום קצבאות זקנה מקופת גמל לחיסכון.
- (ו) תשלום למוטבים לאחר פטירת העמית.

4.2.17. בחודש יולי 2016 פורסמה טיטוט לתיקון תקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשע"ו-2016 ("התקנות"). עניינו של התיקון הוא בהסרת חסמים הקבועים היום בתקנה 19 לעניין הפקדה לקופת גמל ובהתאמת התקנות לשינויים האחרונים בחוק הגמל, כדלקמן: (1) תקנה 19 לתקנות כך שבכל מקום שחלה חובה להפקיד הפקדה בשיעור העולה על 5% מתגמולים אצל אותו מבטח ("הפקדות נוספות"), תבוטל ההתניה ומבטח/עמית יוכל לבחור את קופת הגמל בה יפקיד את ההפקדות הנוספות (2) מוצע לקבוע כי ניתן להפקיד לרכיב הפיצויים מבלי להפקיד במקביל לרכיב התגמולים ("ביטול ההפקדה צולבת") אם הופקדו לאותה קופה כספים טרם כניסת תיקון מס' 13 לחוק הגמל לתוקף בהתאם למועדים המפורטים בתקנה ולצורך הפקדת כספים עודפים שלא ניתן להפקידם בקופת הגמל אליה

המפקיד המעסיק את ההפקדות. התחולה המוצעת הינה מידית לעניין ההפקדות הנוספות ולמפרע למועד כניסתו לתוקף של תיקון מס' 13 לחוק הגמל לעניין ביטול ההפקדות הצולבות.

4.2.18. בחודש אוגוסט 2016 פורסמה טיוטה **לתיקון תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(העברת כספים בין קופות גמל), התשע"ו-2016**. עניינו של התיקון לתקנות הוא בהוספת אפשרות לנידוד כספים על ידי מקבל קצבת זקנה, וכן בהוספת אפשרות לנידוד כספים מקופת גמל להשקעה לקופת גמל להשקעה אחרת וכן מ"חשבון חדש" על פי תיקון מס' 13 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 לקופת גמל להשקעה. כמו כן במסגרת התיקון קוצרו מועדי הנידוד והכל כמפורט להלן: (1) מוצע לקבוע כי ניתן יהיה לנייד כספים מקופת גמל להשקעה לקופת גמל להשקעה ומקופת גמל להשקעה של עמית שהגיע לגיל פרישה לקופת גמל לקצבה (2) מוצע לקבוע כי ניתן יהיה לנייד כספים מחשבון חדש לקופת גמל להשקעה (3) מוצע לבטל את המגבלה לנייד כספים אם קיימת הלוואה על הכספים שטרם נפרעה במלואה (3) מוצע לקבוע כי המועד לביצוע נידוד יקוצר לחמישה ימי עסקים חלף עשרה ימים וכי לא ניתן יהיה לבטל את הבקשה לאחר שהועברה בקשה מפורטת וחתומה לקופה המקבלת (4) כמו כן מוצע לקבוע הוראות לעניין העברת כספי מקבל קצבה הקשורה למועד פרסום הדוח הכספי של החברה המעבירה (5) הממונה מתעתד לפרסם טיוטת תקנות לעניין חישוב נכסי מקבל קצבת זקנה לקרן חדשה ולקופת ביטוח שהיא קופת גמל לקצבה.

להערכת החברה, לטיוטת התקנות עשויה להיות השפעה על הורדת שיעור דמי הניהול שיגבו ממקבלי הקצבה בתקופת תשלומי הקצבה. בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשלכות המדויקות של הטיוטה האמורה, אשר תהיינה תלויות, בין היתר, גם בעוצמת התחרות בין החברות המנהלות בשוק, בהתנהגות ערוצי ההפצה והייעוץ ללקוחות.

4.2.19. בחודש אוקטובר 2016 פורסמה **הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016**. במסגרת הצעת החוק מוצע לקבוע:

(א) הסדרי פנסיה חובה לעצמאים

על פי הצעת החוק מוצע לעשות שינויים בפקודת מס הכנסה, בחוק קופות הגמל ובחוק הביטוח הלאומי, אשר עיקרם כדלקמן: (1) עצמאי יהיה חייב ביצוע הפקדות לקופת גמל לקצבה בשל הכנסה חייבת בשיעורים המפורטים בהצעה החוק, תוך הבחנה בין חלק ההכנסה החייבת שאינה עולה על מחצית השכר הממוצע במשק ("שמ"ב") לחלק ההכנסה החייבת בהפקדה העולה על מחצית השמ"ב ואינו עולה על השמ"ב. (2) מההפקדות האמורות ייוחס סכום למרכיב חיסכון לאבטלה שהוא הנמוך מבין שני אלה: שליש מכלל התשלומים שהפקיד עצמאי לקופת גמל לקצבה או הכנסה מבוססת כהגדרתה בפקודת מס הכנסה (3) על עצמאי המרוויח יותר משניים עשר פעמים שכר מינימום בשנה ולא הפקיד תשלומים לקופת גמל לקצבה יוחלו הליכי גבייה עם התראות ובמקרים שהוגדרו יושתו קנסות (4) סכום שנמשך כדמי אבטלה מקופת גמל לקצבה ייחשב כהכנסת עבודה על פי סעיף 3 לפקודה (5) ייקבע פטור ממס לדמי אבטלה שנמשכו מקופת גמל לקצבה על פי הנמוך מבין הסכומים הנקובים בהצעת החוק (6) יבוצעו שינויים בחוק קופות הגמל שיתירו משיכת כספי פיצויים על ידי עצמאי במצב אבטלה שלא יעלה על שלוש פעמים שכר מינימום או סכום המשיכה הפטורה לפי הגבוה.

להערכת החברה יישום הוראות הצעת החוק, ככל ותיכנס לתוקף, עשוי להעלות את שיעורי הפרשות לביטוח הפנסיוני וצפוי להביא להגדלת היקף הפרמיות ודמי הגמולים בחברה.

(ב) תיקון חוק פיצויי פיטורין

כמו כן מוצע לקבוע במסגרת הצעת החוק, את התיקונים הבאים: (1) לתקן את חוק קופות הגמל כך שממועד תחילת החוק, מעביד לא יוכל למשוך כספי פיצויים של עובדו,

מקופה אישית לפיצויים או מקופה לקצבה אלא אם נשללה זכותו של העובד בהתאם לסעיף 16 או 17 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"א-1961 ("חוק פיצויי פיטורין") (2) לתקן את חוק פיצויי פיטורין כדלקמן: תשלום לקופת גמל לקצבה יבוא במקום פיצויי פיטורין. מעסיק לא יהיה רשאי למשוך, לעקל או לשעבד את כספי פיצויים שהופקדו לקופת גמל לקצבה. מעסיק יהיה רשאי, בנסיבות בהן נשללו זכויותיו של עובד לקבל פיצויי פיטורין בהתאם לסעיפים 16-17 לחוק, לדרוש את כספי הפיצויים בחזרה מקופת הגמל. לא דרש המעסיק את הכספים תוך שלושה חודשים יהיו הכספים שייכים לעובד (3) קביעת הוראות מיוחדות לגבי כספים שהופקדו בקופת גמל לטובת פיצויי פיטורין טרם כניסת התיקון המוצע לחוק לתוקף (4) בנוסף, תתוקן פקודת מס הכנסה (נוסח חדש) תתוקן כדלקמן: הפקדות מעסיק לקופת גמל לקצבה לא יוכרו כהכנסה חייבת לגבי חלק השכר שאינו עולה על שלוש פעמים ש"ב". על הפקדות לקופת גמל לקצבה או לקופה אישית לפיצויים בשל רכיב הפיצויים לחלק השכר העולה על שלוש פעמים ש"ב, יחולו כללי המשיכה של פיצויים. כן נקבעו הסדרים בנוגע לחבות מס על משיכת כספים בדרך של קצבה והחזרי מס להם יהיה זכאי העובד. בנוסף נקבע כי אין צורך בהתחשבות מס בעת עזיבת עבודה אם סכום הפיצויים הצבור אינו עולה על 360 אלפי ש"ח.

להערכת החברה יישום הוראות הצעת החוק, ככל ותיכנס לתוקף, מצריכה הערכות מיכונית מצד החברה.

4.3 הסדרים תחיקתיים בביטוח בריאות

4.3.1 בחודש אפריל 2016 פורסמה הכרעה עקרונית בעניין אופן שיווק פוליסות תאונות אישיות. הממונה מצא שחברות ביטוח מסוימות משווקות פוליסות תאונות אישיות בצורה מטעה מבלי שהמבוטח מבין שמדובר בפוליסה חדשה עם כיסוי נפרד ודמי ביטוח נוספים שיהיה עליו לשלם. הממונה מורה לחברות הביטוח לבצע בדיקה האם שווקו על ידי פוליסות בצורה מטעה. ככל שיימצאו מבוטחים שהוטעו, הממונה מנחה כיצד יש לפנות לאותם מבוטחים, טווחי זמן לקבלת תשובות, תיעוד הסכמה של מבוטחים ככל שיתקבלו ואופן ביטול פוליסות שהמבוטח דרש לבטל או שלא התקבלה הסכמה לגביהן. הממונה נתן לוחות זמנים ליישום הוראות ההכרעה ולדיווח על השלבים השונים לממונה וכן לביצוע דוח ביקורת בנושא זה. החברה מעריכה כי השפעת ההכרעה על החברה איננה מהותית.

4.3.2 בעניין תיקון לחוזר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות הציבור ראה סעיף 4.1.4 לעיל.

טיוטות והצעות להסדרים תחיקתיים

4.3.3 בחודש יולי 2016 פורסמה טיוטה לתיקון תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (ביטוח בריאות קבוצתי). במסגרת הטיוטה, ניתנה אפשרות לישויות שאינן מעביד, תאגיד, ספק שירות או קופת חולים להיות בעל פוליסה בפוליסה קבוצתית. לפי הטיוטה ניתן להתקשר גם מול אדם אחר אם יש לו טובת הנאה מההתקשרות בפוליסה הקבוצתית ככל שעומדים בתנאים הבאים: הפוליסה הקבוצתית נעשתה בהתאם לתכנית שהוגשה כפוליסת פרט, ההתקשרות בחוזה לביטוח בריאות קבוצתי מיטיבה עם המבוטחים בקבוצה לעומת פוליסת הפרט, בעל הפוליסה אינו צד קשור למבטח ואינו מקבל מהמבטח טובת הנאה שאינה מכוח ההתקשרות זו ותנאים נוספים שעליהם הורה הממונה.

להערכת החברה הטיוטה, אם תהפוך לתיקון מחייב, עשויה להגדיל את היקף מכירות הביטוחים הקבוצתיים בענף.

4.4 הסדרים תחיקתיים בביטוח כללי

4.4.1 בחודש מרס 2016 נכנס לתוקפו תיקון להוראות החוזר המאוחד אשר עדכן את דמי הביטוח לכלי רכב פרטיים בביטוח השיורי ("הפול"), בהתאם לפרמטרים נוספים.

כמו כן בחודש ספטמבר 2016 פורסם חוזר מתקן בעניין עדכון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה. במסגרת תיקון זה קובע הממונה את תעריפי דמי הביטוח לכלי רכב

בביטוח השיורי. התיקון אינו מגביל מבטחים בשיעור דמי הביטוח שהם רשאים לגבות ביחס לדמי הביטוח השיורי. החוזר צפוי להיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2017.

החברה בוחנת את השפעת החוזר האמור על התעריפים בביטוחי רכב חובה המשוקים על ידה.

4.4.2 בחודש יוני 2016 פורסמו **תקנות הביטוח הלאומי (היוון) (תיקון), התשע"ו-2016**. במסגרת התיקון לתקנות בוצעו השינויים הבאים: (1) בוצע שינוי בריבית המחושבת להיוון תגמולי ביטוח והיא הוקטנה ל-2% חלף 3% ונקבע מנגנון שיעדן את הריבית על בסיס רבעוני או במועד עדכון (2) בוצע שינוי בלוחות התמורה באופן המניח תוחלת חיים ארוכה יותר לפי נתונים מעודכנים של הלמ"ס ונקבע מנגנון עדכון רבעוני.

בחודש ספטמבר 2016 פורסם תיקון לתקנות שדחה את המועד ליישום התקנות לחודש ספטמבר 2017.

בעקבות התקנות האמורות, עדכנה החברה את אומדניה בתחום הביטוח הכללי, ובהתאם לכך הגדילה את העתודות בענפי רכב חובה וחבויות בעיקר ברבעון הראשון של השנה. ראה סעיף 2.6.3 לעיל.

טיוטות והצעות להסדרים תחיקתיים

4.4.3 בחודש אוגוסט 2016 פורסמה טיוטה שנייה לתיקון החוזר המאוחד לעניין ענף ביטוח דירה. הממונה מציע לבצע במסגרת התיקון את השינויים הבאים: (1) מבטח יאפשר בחירה בין שרברב בהסדר או שרברב שיבחר המבוטח (2) על מבטח לנהל רשימה של לפחות 12 שרברבים שבהסדר ולהציג אותה באתר האינטרנט ולהכיל לגביה פרטים המפורטים בטיטה (3) מבטח יערוך סקרי שביעות רצון המבוטחים ממחירות מתן השירות ומאיכות התיקון (4) ייקבעו לוחות זמנים מנדטוריים לאספקת שירותי שרברבות וחיוב כספי ללא הוכחת נזק במקרה של אי עמידה בהתחייבויות אלו (5) יקבעו הוראות שתהיה חובה לכלול אותן בהסכם התקשרות של מבטח עם שרברב שבהסדר.

התיקון המוצע, בין היתר, מגדיר מחדש את המונח "חברת שרברבים" ומבחין בין "שרברב לבין" שרברב שבהסדר" שהינו שרברב מטעם חברת הביטוח המופיע ברשימת השרברבים שלה, וקובע הוראות לעניין אופן הבחירה של המבוטח בין נותני השירות לתיקון נזקי מים ובין היתר את החובה של חברת הביטוח לאפשר למבוטח לבחור מבין רשימת השרברבים שבהסדר, בקרות מקרה הביטוח, את השרברב שיתקן עבורו את נזק הצנרת.

לעת עתה, החברה לומדת את הוראות טיוטת החוזר, ונערכת ליישומן תוך התאמת ניהול התביעות בנזקי מים למצב החדש.

4.5 הסדרים תחיקתיים שירותים פיננסיים

טיוטות והצעות להסדרים תחיקתיים

4.5.1 בחודש אפריל 2016 פורסמה טיוטת הצעת חוק לתיקון חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון קרנות הסל), ובהמשך לכך בחודש אוקטובר 2016 פרסם משרד האוצר תזכיר חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' __) (קרנות סל) התשע"ז-2016, שמטרתו לסגור את הפער הרגולטורי הקיים בין תחום קרנות הנאמנות לבין תחום תעודות הסל, שהינם מכשירי השקעה דומים המפוקחים באופן שונה (תעודות סל - משטר של דיווח לעומת קרנות - משטר של פיקוח) באופן שתחום תעודות הסל ותעודות המטבע יוסדר ויפוקח תחת חוק השקעות משותפות בדרך של יצירת סוג חדש של קרנות נאמנות סגורות מחקות נסחרות בבורסה בשם "**קרנות סל**", הדומות לקרנות נאמנות נסחרות (ETF) המקובלות במדינות רבות בעולם. על פי המנגנון המוצע, שלפי הודעת רשות ניירות ערך עקרוניתו סוכמו עם מנהלי תעודות הסל, ישתנה המבנה המשפטי של תעודות הסל מאגרת חוב לקרן נאמנות, תוך ביטול ההתחייבות של תעודת הסל להשיג את תשואת הנכסים אחריהן היא עוקבת, דבר שיביא לנטרול סיכון הציבות לו חשופה החברה המנפיקה את תעודת הסל. כמו כן, לאחר

השלמת ההסדרה יתאפשר למנהלי קרנות מחקות שיבחרו בכך לרשום את הקרנות למסחר בבורסה ובכך להפוך אף אותן ל"קרנות סל". טיוטת הצעת חוק זו באה במקום הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 21) (תעודות סל וקרנות סל) התשע"ב-2012. מגדל שוקי הון נערכת לקראת כניסתו לתוקף של החוק האמור.

4.5.2. בהמשך לאמור בסעיף 16.2.4 בחלק א' לדוח התקופתי בדבר **הסדרת שינוי מבנה הבורסה**, בחודש יולי 2016 פורסמה ברשומות **הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 60) (שינוי מבנה הבורסה), התשע"ו-2016**, וביום 2.8.2016 התקיים דיון ראשון בעניינה בוועדת הכספים של הכנסת. מטרת הצעת החוק היא לאפשר שינוי במבנה הבעלות של הבורסה תוך הפיכתה לחברה למטרות רווח והנגשתה למספר גדול יותר של גורמים בעלי זכות מסחר, כך שהגישה למסחר לא תהא עוד תלויה בקיומן של זכויות בעלות בבורסה אלא מבוססת על התקשרות חוזית בין הבורסה לבין חברים פוטנציאליים. מאחר ושינוי מבנה ההתאגדות של הבורסה בתל אביב לחברה בעלת הון מניות מחייב אישור בית המשפט לפי סעיף 350 לחוק החברות, קובעת הצעת החוק, כי בקשה לאישור הצעה להסדר בדבר הקצאת הון המניות של הבורסה בין חבריה, תוגש בתוך שישה חודשים מיום פרסומו של החוק. הצעת החוק קובעת, כי על הקצאת המניות במסגרת ההסדר יחול פטור מרווח הון לחבר בורסה, שיווצר לו כתוצאה מאישור הסדר. במטרה לגוון את הרכב בעלי המניות בבורסה ולתמרץ את חבריה הנוכחיים למכור את אחזקותיהם, מוצע בהצעת החוק, כי עד תום חמש שנים ממועד ההסדר או עד מועד הנפקת מניות הבורסה לציבור ורישומן למסחר, לפי המוקדם, החזקות של מעבר לשיעור של 5% יורדמו ולא יקנו כל זכויות. עוד מוצע, כי כאשר חברי הבורסה ימכרו את אחזקותיהם במניות הבורסה אשר יוקצו להם במסגרת ההסדר, הם יחויבו להעביר לבורסה את מלוא ההפרש בין שוויין של המניות שברשותם, בהתאם להון העצמי של הבורסה על פי הדוחות הכספיים לשנת 2015, לבין מחיר המכירה, כאשר סכום זה ישמש את הבורסה אך ורק להפחתת עמלות והשקעה בתשתיות טכנולוגיה, ולא לחלוקת דיבידנד. כמו כן, הבורסה בתל אביב תוכל לחלק דיבידנד רק אם אושר לגביה הסדר כאמור לפי סעיף 350, וכן כי היא מקיימת את הוראות הממשל התאגידי לפי החוק.

5. דיווח בדבר חשיפה לסיכונים שוק ודרכי ניהולם

מגדל אחזקות

לא חלו שינויים מהותיים בחשיפה לסיכונים שוק ודרכי ניהולם ביחס למתואר בדוח הדירקטוריון לשנת 2015.

מגדל שוקי הון

בתקופה המדווחת השקיעה מגדל שוקי הון כ-20 מיליון דולר ב-2 קרנות זרות. הקרן הראשונה מתמקדת ביצירת תשואה אבסולוטית במגוון תנאי שוק תוך שמירה על נזילות גבוהה. הקרן השנייה מתמקדת באפיק המנייתי. על מנת לגדר את חשיפתה לקרן זו ולנסות לייצר תשואה עודפת ללא תלות בחשיפה ישירה לשוק המניות, ביצעה מגדל שוקי הון מכירות בחסר של מניות בסך של כ-10 מיליון דולר. ההשקעה הינה דולרית ומגדל שוקי הון מגדרת את השפעת שער החליפין באמצעות אופציות שקל דולר.

מלבד זאת, במהלך התקופה המדווחת לא חל שינוי מהותי ביחס לסיכונים השוק ולדרכי ניהולם, כפי שדווחו במסגרת דוח הדירקטוריון ל-31 בדצמבר 2015.

6. היבטי ממשל תאגידי

6.1. שינויים בנושאי משרה בקבוצה

ביום 25 ביולי 2016 סיים את כהונתו בחברה, מר איציק בן מנחם, מנהל הסיכונים של החברה, של מגדל ביטוח ושל מגדל מקפת ויוזמה. באותו יום החלה את כהונתה גברת מיכל גור-כגן כמנהלת הסיכונים, לאחר שמינויה אושר על ידי דירקטוריון החברה ביום 31 במאי 2016 ולאחר שהממונה הודיעה כי אין לה התנגדות למינוי ביום 14 ביוני 2016.

ראה גם דוחות מידיים של החברה מיום 29 במאי 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-036126 ומיום 31 במאי 2015 מספר אסמכתא: 2016-01-041244.

6.2. שינויים בדירקטוריון מגדל ביטוח ומגדל אחזקות

6.2.1. ביום 13 באוגוסט 2016 סיים מר יגאל בר יוסף, כהונה של 9 שנים כדירקטור חיצוני במגדל ביטוח, וביום 4 בספטמבר 2016 סיים את כהונתו כדירקטור חיצוני במגדל אחזקות. ראה גם דוח מיידי של החברה מיום 14 באוגוסט 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-102619.

6.2.1. ביום 6 בספטמבר 2016 גברת רונית בודו החלה את כהונתה במגדל ביטוח כדירקטורית חיצונית וכחברת וועדת הביקורת של מגדל ביטוח, וזאת לאחר אישור מינויה על ידי דירקטוריון מגדל ביטוח ביום 1 בספטמבר 2016 ולאחר שהממונה הודיעה כי אין לה התנגדות למינוי ביום 6 בספטמבר 2016. בכוונת החברה למנותה כדירקטורית חיצונית גם בגופים מוסדיים נוספים בשליטת החברה וזאת, מעת לעת, כאשר ייווצר הצורך למינוי כאמור ובכפוף להרכב הדירקטוריון באותם הגופים, כפי שיהיה במועד הרלבנטי, ולאישור הממונה.

ביום 6 באוקטובר 2016, לאחר קבלת אישור האסיפה הכללית של החברה, החלה את כהונתה הגברת בודו כדירקטורית חיצונית בחברה.

לפירוט ראה דוחות מדיים של החברה מיום 7 בספטמבר 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-119380 מיום 6 באוקטובר 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-060534, ומיום 9 באוקטובר 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-061053.

6.3. תגמול יו"ר החברה ויו"ר מגדל ביטוח ומנכ"ל מגדל ביטוח

לאור הוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו-2016 ("חוק התגמול"), אשר עתיד להיכנס לתוקף לגבי הסכמים קיימים ביום 12 באוקטובר 2016 ("מועד התחילה"), ולאור העובדה שטרם הובא לאישור המוסדות המוסמכים של החברה ושל מגדל ביטוח, תגמול העולה על הרף המצריך אישור על פי חוק התגמול ("רף האישור"), פנו, ביום 10 באוקטובר 2016, יו"ר דירקטוריון החברה, המכהן גם כיו"ר דירקטוריון מגדל ביטוח, ומנכ"ל מגדל ביטוח לחברה ולמגדל ביטוח, לפי העניין, בבקשה כי, באופן זמני החל ממועד התחילה ועד לקבלת החלטה בעניין במוסדות המוסמכים, יופחת התגמול המשולם להם לתגמול העומד ברף האישור. ראה גם דוח מיידי של החברה מיום 10.10.2016 מספר אסמכתא: 2016-01-062523.

6.4. בחירתם מחדש של רי"ח המבקרים של החברה

ביום 6 באוקטובר 2016 אישרה האסיפה הכללית של החברה את בחירתם מחדש של ראי החשבון המבקרים של החברה. לפירוט ראה דוח מיידי של החברה מיום 6 באוקטובר 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-060534

6.5. גלוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

בהתאם לתקנה 48(ג)(ב)(14) לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970, בדבר הגילוי הנדרש בדוח הדירקטוריון לגבי הליך אישור הדוחות הכספיים בתאגיד מדווח, יש לזהות את האורגנים בתאגיד המפקדים על בקרת העל בו ולפרט את התהליכים שנקטו על ידי הגורמים המפקדים על בקרת העל בתאגיד, טרם אישור הדוחות הכספיים. ההנחיה לא חלה מבטח ועל מידע בדוח הביניים של תאגיד שאיחד או איחד באיחוד יחסי מבטח, ככל שמידע זה מתייחס למבטח.

בגופים המוסדיים בקבוצה, חלות הנחיות הממונה, ובהתאם להן מתנהל תהליך על פי עקרונות סעיפים 302 ו-404 לחוק ה"סרבנס אוקסלי" Sarbanes-Oxley (Act of 2002) ("חוק ה-SOX"), הכולל בחינה של תהליכי עבודה ובקורות פנימיות של הגוף המוסדי. לדוחות הכספיים של הגופים המוסדיים מצורפות הצהרות המנהלים בדבר נאותות הנתונים הכספיים המוצגים בדוחות הכספיים והאפקטיביות של בקורות פנימיות אלה ביחס לדוחות כספיים. לפירוט ראה סעיף 6.6 להלן.

במסגרת בחינת התוצאות הכספיות, מתקיימים דיונים בהשתתפות המנכ"ל, מנהל הכספים, מנהלי החטיבות וגורמים מקצועיים רלוונטיים נוספים, בהם נבחנות סוגיות מהותיות בדיווח הכספי, לרבות עסקאות מהותיות שאינן במהלך העסקים הרגיל, הערכות מהותיות שיושמו בדוחות הכספיים, סבירות הנתונים והמדיניות החשבונאית שנקטה. בנוסף, במגדל שוקי הון מתנהל תהליך אישור דוחות כספיים על ידי האורגנים המוסמכים של מגדל שוקי הון, במקביל לדיונים בנושא בחברה.

דירקטוריון החברה הינו האורגן המופקד על בקרת העל בחברה ועל אישור הדוחות הכספיים שלה. דירקטוריון החברה מינה ועדה לבחינת הדוחות הכספיים ("ועדה לבחינת דוחות כספיים" או "ועדת מאזן") המציגה לו את המלצותיה בקשר עם אישור הדוחות הכספיים קודם למועד אישורם ע"י הדירקטוריון. ועדת מאזן אינה ועדת ביקורת והרכבה הינו כמפורט להלן:

הועדה לבחינת הדוחות הכספיים וחבריה:

ועדת המאזן מונה 3 חברים: רונית בודו (דח"צ), אייל בן שלוש (דח"צ) ויעקב דנון (דח"צ). יו"ר הועדה הינו אייל בן שלוש.

כל חברי ועדת המאזן, הינם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית.

הליך אישור הדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים של החברה נדונו בישיבה של ועדת המאזן, אשר התקיימה ביום 20.11.2016. בישיבה השתתפו כל חברי הוועדה.

מלבד חברי ועדת המאזן נכחו בישיבות ועדת המאזן: ה"ה ערן צ'רנינסקי, מנכ"ל ומנהל הכספים של החברה, אילנה בר, יועצת משפטית, טלי כסיף, מזכירת החברה, אקטוארים ממונים, רואי החשבון המבקרים ומנהלים בכירים נוספים.

ועדת המאזן בחנה, באמצעות הצגה מפורטת של נושאי המשרה בחברה, את הסוגיות המהותיות בדיווח הכספי, ובין היתר, הוצגו בפני הנוכחים ונבחנו על-ידי חברי ועדת המאזן הערכות ואומדנים שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים, הליכי הבקרה הפנימית הקשורים לדיווח הכספי, שלמות ונאותות הדוחות הכספיים, המדיניות החשבונאית והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים מהותיים ונתוני הדוחות הכספיים של החברה.

בפני הנוכחים נסקר המידע הנלווה לנתונים הנכללים בדוחות הכספיים, לרבות מידע הנוגע למצב הכספי והתפעולי של החברה בתחומי הביטוח השונים.

בנוסף, התקיים דיון ונבחנו תהליכי אפקטיביות הבקרה הפנימית הקיימים והצפויים להתקיים בחברה. נושא זה נדון גם בוועדת הביקורת של החברה שהתקיימה ביום 20.11.2016.

חברי ועדת המאזן קיימו דיון מפורט בדבר האומדנים והערכות של החברה, אשר עמדו בבסיס הדוחות הכספיים, תוך בחינת שיקול דעת ההנהלה שהופעל בסוגיות שונות. חברי הועדה הגיעו למסקנה, כי החברה יישמה מדיניות חשבונאית נאותה והשתמשה באומדנים והערכות נאותים.

ההמלצות הסופיות של ועדת המאזן מיום 20.11.2016 לגבי אישור הדוח הכספי ליום 30 בספטמבר 2016, הועברו לחברי הדירקטוריון מספר ימים לפני ישיבת הדירקטוריון.

הדוחות הכספיים של החברה נדונו ואושרו בישיבת הדירקטוריון של החברה מיום 23.11.2016. במסגרת ישיבת הדירקטוריון, הובאו בפני חברי הדירקטוריון המלצות ועדת המאזן וכן בוצעה סקירה וניתוח על-ידי המנכ"ל ומנהל הכספים של החברה, באופן מפורט של עיקרי הדוחות הכספיים, לרבות תוצאות הפעילות, תזרים המזומנים והמצב הכספי של החברה וכן, בין היתר, הסוגיות המהותיות בדיווח הכספי.

במסגרת ישיבת הדירקטוריון נכחו חברי הדירקטוריון הבאים: יוחנן דנינו, אייל בן שלוש, יעקב דנון, שלמה אליהו, רונית בודו, עמוס ספיר, ד"ר גבריאל פיקר ורונית אברמזון

6.6 אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, ביצעה בדיקה והערכה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי והאפקטיביות שלה. ההערכה כללה: בקורות ברמת הארגון (ELC), בקורות על תהליך סגירה ועריכת הדוחות, בקורות כלליות על מערכות מידע ובקורות על תהליכים מהותיים מאוד (המבוצעים במסגרת מגדל ביטוח).

בנוסף להצהרות המנהלים ולדוח בדבר אפקטיביות הבקרה הנדרשים בהתאם לתקנות ניירות ערך מצורפים הצהרות, דוחות וגילויים בהתייחס לבקרה הפנימית בגופים המוסדיים המאוחדים אשר חלות עליהם הוראות הממונה. אלה מצורפים בפרקים 4 ו-5 לדוח זה.

מידע נדרש בהתאם לחוזר הממונה

הגופים המוסדיים בקבוצה אמצו את מודל הבקרה הפנימי של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת המשמשת לצורך הערכת הבקרה הפנימית

6.6.1 בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלות הגופים המוסדיים בקבוצה, בשיתוף המנכ"לים ומנהלי הכספים שלהם, בהתאמה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגופים המוסדיים האמורים בדוח הכספי שלהם. על בסיס הערכה זו, המנכ"לים ומנהלי הכספים בגופים המוסדיים בקבוצה, בהתאמה, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגופים המוסדיים הינם אפקטיביים על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגופים המוסדיים נדרשים לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

6.6.2 בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2016 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגופים המוסדיים בקבוצה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגופים המוסדיים על דיווח כספי.

עם זאת, הגופים המוסדיים בקבוצה נמצאים בתהליך של פיתוח, שדרוג ו/או החלפה של מספר מערכות מידע, בין היתר, מתוך מגמה לשפר ולייעל את ביצוע התהליכים השונים ו/או את הבקרה הפנימית ו/או את השירותים ללקוחות.

לדוחות הכספיים של הגופים המוסדיים בקבוצה מצורפים ההצהרות, הדוחות והגילויים הנדרשים בהתייחס לתהליכים הרלוונטיים, וזאת בהתאם להוראות חוזרי אחריות ההנהלה ושילבי הביניים שנקבעו בהם ליישום החוזרים. במקביל, ממשיכים הגופים המוסדיים בקבוצה להיערך ליישום השלבים הבאים הכלולים בחוזר אחריות ההנהלה והתיקונים לו, הנוגעים לדוח לעמית ולמבוטח.

7. אירועים לאחר תקופת הדיווח

בדבר אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח, בפרט בדבר אישור דירקטוריון החברה להגיש טיוטה ראשונה של תשקיף מדף, ראה באור 11 בדוחות הכספיים.

בדבר התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית לאחר תאריך המאזן, ראה סעיף 3.1.3 לעיל.

הדירקטוריון מודה להנהלות חברות הקבוצה, לעובדי הקבוצה ולסוכניה על תרומתם להישגיה.

יוחנן דנינו

יו"ר הדירקטוריון

ערן צ'רנינסקי

מנכ"ל

23 בנובמבר 2016

דוחות כספיים מאוחדים

מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ
תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים
ליום 30 בספטמבר 2016
בלתי מבוקרים

מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2016

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

2	 דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
3	 תמצית דוחות ביניים מאוחדים על המצב הכספי
5	 תמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים
6	 תמצית דוחות ביניים מאוחדים על הרווח הכולל
7	 תמצית דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון
12	 תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים
	 באורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים
15	 כללי - באור 1
15	 בסיס עריכת הדוחות הכספיים - באור 2
16	 עיקרי המדיניות החשבונאית - באור 3
17	 עונתיות - באור 4
18	 מגזרי פעילות - באור 5
38	 ניהול ודרישות ההון של חברות הקבוצה - באור 6
42	 מכשירים פיננסיים - באור 7
54	 התחייבויות תלויות - באור 8
81	 מיסים על הכנסה - באור 9
81	 אירועים מהותיים בתקופת הדוח - באור 10
84	 אירועים מהותיים לאחר תקופת הדוח - באור 11
85	 עסקאות עם צדדים קשורים - באור 12
86	 נספח לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' עמינדב 3, תל-אביב, 6706703
טל. +972 3 623 2525
פקס +972 3 562 2555
ev.com

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

לבעלי המניות של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ וחברות בנות שלה (להלן - הקבוצה), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 30 בספטמבר 2016 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, שינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וכן הם אחראים לעריכת מידע כספי לתקופות ביניים אלו לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, אשר ההשקעה בהן הינה כ- 297,922 אלפי ש"ח ליום 30 בספטמבר 2016 וחלקה של הקבוצה ברווחיהן (בהפסדיהן) הינו כ- 32,293 אלפי ש"ח וכ- 5,815 אלפי ש"ח לתקופות של תשעה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

בנוסף לאמור בפסקה הקודמת, בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ממלא, מכל הבחינות המהותיות, אחר הוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 8 לדוחות הכספיים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

מבקרים משותפים

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב,
23 בנובמבר 2016

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2016
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

נכסים

1,271,303	1,293,200	1,242,341	נכסים בלתי מוחשיים
19,358	34,558	14,142	נכסי מסים נדחים
1,833,422	1,849,202	1,892,971	הוצאות רכישה נדחות
723,235	716,545	685,383	רכוש קבוע
700,214	656,430	301,626	השקעות בחברות כלולות
5,328,453	5,192,056	5,507,463	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
718,315	665,051	581,716	נדל"ן להשקעה - אחר
754,293	1,054,276	1,011,538	נכסי ביטוח משנה
467,473	460,811	370,342	נכסי מסים שוטפים
481,420	498,401	924,893	חייבים ויתרות חובה
569,423	705,196	607,961	פרמיות לגביה
70,126,455	69,657,336	74,049,817	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
7,615,216	6,708,584	7,859,272	השקעות פיננסיות אחרות:
22,037,200	22,420,737	23,623,704	נכסי חוב סחירים
1,180,943	1,081,915	912,178	נכסי חוב שאינם סחירים
2,511,307	2,538,710	2,196,207	מניות
			אחרות
33,344,666	32,749,946	34,591,361	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
7,801,126	6,484,179	7,857,091	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
2,202,744	1,611,904	2,718,419	מזומנים ושווי מזומנים - אחרים
126,341,900	123,629,091	132,357,064	סך הכל נכסים
83,643,694	81,805,230	88,011,609	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה בחברת ביטוח מאוחדת

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	ליום 30 בספטמבר
2015	2015	2016
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

הון והתחייבויות**הון**

110,629	110,629	110,629	הון מניות
273,735	273,735	273,735	פרמיה על מניות
291,564	245,386	274,520	קרנות הון
4,550,144	4,387,706	4,364,200	עודפים
5,226,072	5,017,456	5,023,084	סך הכל הון המיוחס לבעלי המניות של החברה
2,482	3,219	1,657	זכויות שאינן מקנות שליטה
5,228,554	5,020,675	5,024,741	סך הכל הון

התחייבויות

32,326,206	32,418,311	33,768,150	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
83,312,486	81,016,344	87,243,234	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
566,332	554,436	400,038	התחייבויות בגין מסים נדחים
312,637	305,198	319,636	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
34,287	29,703	2,060	התחייבויות בגין מסים שוטפים
1,543,660	1,346,161	1,829,896	זכאים ויתרות זכות
3,017,738	2,938,263	3,769,309	התחייבויות פיננסיות
121,113,346	118,608,416	127,332,323	סך הכל התחייבויות
126,341,900	123,629,091	132,357,064	סך הכל הון והתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

23 בנובמבר 2016

תאריך אישור הדוחות הכספיים

יוחנן דנינו
יו"ר הדירקטוריוןערן צ'רנינסקי
מנכ"לערן צ'רנינסקי
מנהל כספים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
10,688,814	2,655,625 (*)	2,838,279	7,963,749 (*)	8,130,863	פרמיות שהורווחו ברוטו
623,156	174,592	174,453	483,499	514,491	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
10,065,658	2,481,033	2,663,826	7,480,250	7,616,372	פרמיות שהורווחו בשייר
3,485,333	(1,948,413)	2,064,814	1,533,695	2,964,577	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,479,574	38,033	429,455	940,222	1,077,510	הכנסות מדמי ניהול
342,596	87,804	72,564	262,052	244,060	הכנסות מעמלות
41,732	5,505	20,411	20,093	77,850	הכנסות אחרות
15,414,893	663,962	5,251,070	10,236,312	11,980,369	סך הכל הכנסות
12,561,742	521,379 (*)	4,170,283	8,310,008 (*)	10,443,349	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
347,310	147,799	56,176	329,388	193,187	וחוזי השקעה ברוטו
12,214,432	373,580	4,114,107	7,980,620	10,250,162	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,585,267	402,702	394,000	1,159,549	1,208,477	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,038,443	234,868	245,952	781,896	730,261	וחוזי השקעה בשייר
101,801	24,964	19,802	59,508	58,832	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
57,731	24,105	28,468	42,200	72,248	הוצאות הנהלה וכלליות
14,997,674	1,060,219	4,802,329	10,023,773	12,319,980	הוצאות אחרות
91,598	13,643	5,614	47,027	32,739	הוצאות מימון
508,817	(382,614)	454,355	259,566	(306,872)	סך הכל הוצאות
155,766	(148,517)	137,576	71,507	(120,914)	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
353,051	(234,097)	316,779	188,059	(185,958)	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
351,869	(233,785)	316,887	186,825	(187,318)	מסים על ההכנסה
1,182	(312)	(108)	1,234	1,360	רווח (הפסד) לתקופה
353,051	(234,097)	316,779	188,059	(185,958)	מיוחס ל:
0.33	(0.22)	0.30	0.18	(0.18)	בעלי המניות של החברה
					זכויות שאינן מקנות שליטה
					רווח (הפסד) לתקופה
					רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

(*) סווג מחדש, ראה באור 1.ג.2

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2015	2016	2015	2016	
	בלתי מבוקר				
מבוקר	אלפי ש"ח				
353,051	(234,097)	316,779	188,059	(185,958)	רווח (הפסד) לתקופה
					רווח (הפסד) כולל אחר:
					<u>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר שהוכרו</u>
					<u>לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או</u>
					<u>יועברו לרווח והפסד</u>
143,120	(161,895)	(7,107)	12,072	132,696	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה
(544,996)	(39,012)	(77,440)	(461,887)	(240,882)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
84,887	40,778	16,042	60,780	71,986	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
(1,755)	-	-	(1,755)	-	חלק בהפסד כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(844)	375	(350)	(557)	538	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ
122,042	60,389	24,736	147,623	18,618	השפעת המס
(197,546)	(99,365)	(44,119)	(243,724)	(17,044)	הפסד כולל אחר לתקופה שלאחר שהוכר
					לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או
					יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
					<u>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועברו לרווח</u>
					<u>הפסד</u>
(8,831)	(538)	1,312	(2,794)	2,937	רווח (הפסד) ממדידה מחדש בשל תכנית ההטבה מוגדרת
3,656	334	(399)	1,323	(1,015)	השפעת המס
(5,175)	(204)	913	(1,471)	1,922	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלא יועבר
(202,721)	(99,569)	(43,206)	(245,195)	(15,122)	לרווח והפסד, נטו ממס
150,330	(333,666)	273,573	(57,136)	(201,080)	הפסד כולל אחר, נטו ממס
					רווח (הפסד) כולל לתקופה
					<u>מיוחס ל:</u>
149,060	(333,373)	273,701	(58,425)	(202,393)	בעלי המניות של החברה
1,270	(293)	(128)	1,289	1,313	זכויות שאינן מקנות שליטה
150,330	(333,666)	273,573	(57,136)	(201,080)	רווח (הפסד) כולל לתקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן משערוך השקעה בעקבות עליה לשליטה	קרן הון מעסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה	קרן תרגום של פעילויות חוץ	קרן הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
אלפי ש"ח										
110,629	273,735	283,079	6,989	(1,252)	(604)	3,352	4,550,144	5,226,072	2,482	5,228,554
-	-	-	-	-	-	-	(187,318)	(187,318)	1,360	(185,958)
-	-	(17,427)	-	-	383	-	1,969	(15,075)	(47)	(15,122)
-	-	(17,427)	-	-	383	-	(185,349)	(202,393)	1,313	(201,080)
-	-	-	-	-	-	-	(595)	(595)	-	(595)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,138)	(2,138)
110,629	273,735	265,652	6,989	(1,252)	(221)	3,352	4,364,200	5,023,084	1,657	5,024,741

יתרה ליום 1 בינואר 2016 (מבוקר)

רווח (הפסד) לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

ביטול זקיפת הטבה בגין כתבי אופציה לעובדים

דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן משערוך השקעה בעקבות עליה לשליטה	קרן מעסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה	קרן תרגום של פעילויות חוץ	קרן הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
אלפי ש"ח										
110,629	273,735	480,086	6,989	(1,252)	(65)	3,352	4,402,316	5,275,790	2,283	5,278,073
-	-	-	-	-	-	-	186,825	186,825	1,234	188,059
-	-	(243,360)	-	-	(364)	-	(1,526)	(245,250)	55	(245,195)
-	-	(243,360)	-	-	(364)	-	185,299	(58,425)	1,289	(57,136)
-	-	-	-	-	-	-	91	91	-	91
-	-	-	-	-	-	-	(200,000)	(200,000)	-	(200,000)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(353)	(353)
110,629	273,735	236,726	6,989	(1,252)	(429)	3,352	4,387,706	5,017,456	3,219	5,020,675

יתרה ליום 1 בינואר 2015 (מבוקר)

רווח לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

זקיפת הטבה בגין כתבי אופציה לעובדים

דיבידנד

דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן משערוך השקעה בעקבות עליה לשליטה	קרן הון מעסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה	קרן תרגום של פעילויות חוץ אלפי ש"ח	קרן הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
110,629	273,735	309,574	6,989	(1,252)	(24)	3,352	4,046,380	4,749,383	3,923	4,753,306
-	-	-	-	-	-	-	316,887	316,887	(108)	316,779
-	-	(43,922)	-	-	(197)	-	933	(43,186)	(20)	(43,206)
-	-	(43,922)	-	-	(197)	-	317,820	273,701	(128)	273,573
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,138)	(2,138)
110,629	273,735	265,652	6,989	(1,252)	(221)	3,352	4,364,200	5,023,084	1,657	5,024,741

יתרה ליום 1 ביולי 2016 (בלתי מבוקר)

רווח (הפסד) לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן משערוך השקעה בעקבות עליה לשליטה	קרן הון מעסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה	קרן תרגום של פעילויות חוץ אלפי ש"ח	קרן הערכה מחדש	עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך כל ההון
110,629	273,735	336,323	6,989	(1,252)	(661)	3,352	4,621,664	5,350,779	3,512	5,354,291
-	-	-	-	-	-	-	(233,785)	(233,785)	(312)	(234,097)
-	-	(99,597)	-	-	232	-	(223)	(99,588)	19	(99,569)
-	-	(99,597)	-	-	232	-	(234,008)	(333,373)	(293)	(333,666)
-	-	-	-	-	-	-	50	50	-	50
110,629	273,735	236,726	6,989	(1,252)	(429)	3,352	4,387,706	5,017,456	3,219	5,020,675

יתרה ליום 1 ביולי 2015
(בלתי מבוקר)

הפסד לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך כל הרווח (הפסד) הכולל לתקופה

זקיפת הטבה בגין כתבי אופציה לעובדים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2015
(בלתי מבוקר)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן משערוך השקעה בעקבות עליה לשליטה	קרן הון מעסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה	קרן תרגום של פעילויות חוץ אלפי ש"ח	קרן הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
יתרה ליום 1 בינואר 2015 (מבוקר)	110,629	273,735	480,086	6,989	(1,252)	(65)	3,352	4,402,316	2,283	5,278,073
רווח לתקופה	-	-	-	-	-	-	-	351,869	1,182	353,051
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממש	-	-	(197,007)	-	-	(539)	-	(5,263)	88	(202,721)
סך הכל רווח (הפסד) כולל	-	-	(197,007)	-	-	(539)	-	346,606	1,270	150,330
השפעה מצטברת, נטו של שינויים בעתודות ביטוח בביטוח כללי	-	-	-	-	-	-	-	1,082	-	1,082
זקיפת הטבה בגין כתבי אופציה לעובדים	-	-	-	-	-	-	-	140	-	140
דיבידנד	-	-	-	-	-	-	-	(200,000)	-	(200,000)
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-	-	(1,155)	(1,155)
עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-	-	84	84
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)	110,629	273,735	283,079	6,989	(1,252)	(604)	3,352	4,550,144	2,482	5,228,554

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר			
2015	2015	2016	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				נספח
3,575,245	1,786,849	(505,826)	2,234,956	(465,308)	א תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
(15,227)	-	(368)	(1,976)	(5,681)	השקעה בחברות מוחזקות
-	-	(23,408)	-	(23,408)	מתן הלוואה לחברה כלולה
(857)	-	11,249	-	342,143	תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות בניכוי עלויות עסקה
-	-	-	-	(2,866)	מזומנים שנגרעו בשל רכישות במסגרת צירוף עסקים, נטו
(9,624)	-	-	1,700	-	מזומנים שנוספו (שנגרעו) בשל מימוש חברות מאוחדות, נטו
(60,187)	(11,778)	(2,802)	(33,173)	(20,265)	השקעה ברכוש קבוע
(116,375)	(23,145)	(26,815)	(55,385)	(87,084)	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
7,879	7,306	-	7,451	53	פרעון הלוואות שניתנו לחברות מוחזקות
33,887	7,361	128	20,567	11,386	דיבידנד שהתקבל מחברות מוחזקות
870	83	1	537	7	תמורה ממימוש רכוש קבוע
(159,634)	(20,173)	(42,015)	(60,279)	214,285	מזומנים נטו שנבעו (ששימשו) לפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
3,682	372	286	3,030	4,102	קבלת הלוואות מבנקים ואחרים
1,902,809	-	901,115	1,191,594	901,115	תמורה מהנפקת אגרות חוב
(19,006)	-	(10,877)	(12,444)	(10,877)	בניכוי הוצאות הנפקה
(2,007)	(552)	(146)	(1,549)	(399)	פרעון הלוואות מבנקים ואחרים
(15,748)	(1,304)	9,397	2,522	10,482	שינוי באשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים
(1,155)	-	(2,138)	-	(2,138)	ואחרים, נטו
(200,000)	-	-	(200,000)	-	דיבידנד לזכויות שאינן מקנות שליטה
1,668,575	(1,484)	897,637	983,153	902,285	דיבידנד
מזומנים נטו שנבעו (ששימשו) לפעילות מימון					
(12,936)	47,181	(63,052)	5,633	(79,622)	השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
5,071,250	1,812,373	286,744	3,163,463	571,640	עליה במזומנים ושווי מזומנים
4,932,620	6,283,710	10,288,766	4,932,620	10,003,870	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
10,003,870	8,096,083	10,575,510	8,096,083	10,575,510	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

נספח א- תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מסים על ההכנסה⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2015	2015	2016	2015	2016
מבוקר	בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח				
353,051	(234,097)	316,779	188,059	(185,958)
(91,598)	(13,643)	(5,614)	(47,027)	(32,739)
(1,379,469)	2,359,535	(1,436,005)	66,693	(1,514,093)
(236,141)	(81,707)	(47,956)	(242,886)	(170,665)
(967,300)	(331,850)	(340,281)	(804,969)	(823,588)
(149,333)	(14,130)	(25,627)	(117,903)	(43,485)
(218,351)	112,287	(104,657)	(149,341)	(106,769)
(5,993)	2,999	4,262	(693)	2,396
5	27	-	(12)	2
(2,966)	-	-	646	(638)
-	-	823	-	(32,409)
(104,572)	(6)	-	11,799	-
(48,898)	(5)	-	2,263	-
38,927	8,870	-	13,730	-
71,656	16,435	15,401	53,542	48,842
163,838	39,387	38,182	123,275	115,085
5,266,270	(1,136,485)	2,026,885	2,970,128	3,930,748
1,034,871	369,089	41,793	1,014,580	1,441,944
140	50	-	91	(595)
148,753	(50,066)	115,223	(40,569)	(257,245)
(64,106)	1,113	(22,085)	(79,886)	(59,549)
155,766	(148,517)	137,576	71,507	(120,914)
(325,824)	(17,459)	(103,252)	(305,798)	(179,010)
(1,654,610)	1,511,190	(1,690,711)	(1,607,940)	(4,030,807)
(52,275)	(495)	(8,590)	(48,545)	(12,201)
-	-	-	-	130,000
(1,861,592)	(543,996)	(464,100)	(917,920)	(872,088)
9,912	14,034	28,056	(125,861)	(38,538)
497,464	(57,611)	141,758	477,583	(440,253)
(121,888)	(414,777)	16,983	(378,017)	361,766
55,777	850	173	53,518	9,610
158,463	1,625,119	(1,681,763)	(8,012)	(2,695,193)
(35,246)	(99)	(100)	(21,080)	(46,891)
2,552,077	420,245	449,037	1,739,799	1,799,435
(442,129)	(265,860)	168,978	(355,336)	41,796
989,029	241,541	241,243	691,526	621,503
3,575,245	1,786,849	(505,826)	2,234,956	(465,308)

רווח (הפסד) לתקופה

פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:

חלק החברה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נטו הפסדים (רווחים), נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

הפסדים (רווחים), נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
מניות
השקעות אחרות
הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות ואחרות

הפסד (רווח) ממימוש:

רכוש קבוע
חברות מוחזקות
הפסד (רווח) מאיבוד השפעה מהותית בחברה כלולה
שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר
ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים

פחת והפחתות:

רכוש קבוע
נכסים בלתי מוחשיים
שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
שינוי בעסקאות תשלום מבוסס מניות
שינוי בנכסי ביטוח משנה
שינוי בהוצאות רכישה נדחות
מסים על הכנסה

שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:

השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה:
רכישת נדל"ן להשקעה
מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר:
רכישת נדל"ן להשקעה
תמורה ממכירת נדל"ן להשקעה
רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
פרמיה לגבייה
חייבים ויתרות חובה
זכאים ויתרות זכות
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו

ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור:

ריבית ששולמה
ריבית שהתקבלה
מסים ששולמו, נטו
דיבידנד שהתקבל מהשקעות פיננסיות

סה"כ תזרימי מזומנים נטו מפעילות שוטפת

⁽¹⁾ תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה, הנובעים בעיקר מהפעילות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.
הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2015	2015	2016	2015	2016
מבוקר	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			

נספח ב - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים

3,289,969	4,150,494	7,883,973	3,289,969	7,801,126
1,642,651	2,133,216	2,404,793	1,642,651	2,202,744
4,932,620	6,283,710	10,288,766	4,932,620	10,003,870

נספח ג - מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים

7,801,126	6,484,179	7,857,091	6,484,179	7,857,091
2,202,744	1,611,904	2,718,419	1,611,904	2,718,419
10,003,870	8,096,083	10,575,510	8,096,083	10,575,510

נספח ד - מזומנים שנגרעו בשל רכישות במסגרת**צירוף עסקים, נטו**

-	-	-	-	(3,370)	נכסים בלתי מוחשיים
-	-	-	-	(152)	רכוש קבוע
-	-	-	-	(3,220)	חייבים ויתרות חובה
-	-	-	-	547	התחייבויות מסים נדחים
-	-	-	-	326	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
-	-	-	-	1,817	זכאים ויתרות זכות
-	-	-	-	1,186	התחייבויות פיננסיות
-	-	-	-	(2,866)	

נספח ה - מזומנים שנוספו (שנגרעו) בשל מימוש**חברות מאוחדות**

129	-	-	34	-	נכסים בלתי מוחשיים
1,018	-	-	109	-	רכוש קבוע
3,651	-	-	-	-	נכסי מס שוטפים
9,310	-	-	3,461	-	חייבים ויתרות חובה
17,086	-	-	122	-	השקעות פיננסיות אחרות
(1,075)	-	-	(218)	-	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
(26,016)	-	-	(1,162)	-	זכאים ויתרות זכות
(13,081)	-	-	-	-	התחייבויות פיננסיות
(646)	-	-	(646)	-	הפסד הון
(9,624)	-	-	1,700	-	

נספח ו - פעילות מהותית שאינה כרוכה בתזרימי**מזומנים**

23,782	-	-	3,620	11,233	רכישת רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים כנגד זכאים
7,581	-	-	7,504	-	פרעון שטרי הון מול הלוואה בחברה כלולה
4,006	-	-	4,006	-	דיבידנד שאינו במזומן שהתקבל מחברה כלולה
4,832	-	-	-	-	תמורה ממכירת חברה כלולה שטרם התקבלה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

באור 1 - הישות המדווחת

מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה תושבת ישראל, אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב אפעל 4, קריית אריה, פתח תקווה. תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים של החברה ליום 30 בספטמבר 2016 כוללים את אלה של החברה, של החברות הבנות שלה (להלן יחד - "הקבוצה") והשקעות בחברות כלולות. הקבוצה עוסקת בעיקר בפעילות ביטוח, פנסיה, גמל ושירותים פיננסים. ניירות הערך של החברה רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

החברה נשלטת על-ידי אליהו 1959 בע"מ (לשעבר - "אליהו חברה לבטוח בע"מ") (להלן - "אליהו בטוח") המחזיקה כ-69% מהון המניות של החברה.

מר שלמה אליהו וגב' חיה אליהו הינם המחזיקים הסופיים במניות אליהו בטוח, בין היתר, באמצעות החברות שלמה אליהו אחזקות בע"מ ואחים אליהו חברה לנאמנות והשקעות בע"מ, שבבעלותם המלאה. מר שלמה אליהו הינו בעל השליטה בחברה (להלן - "בעל השליטה").

כפי שנמסר לחברה על-ידי אליהו בטוח, היא שעבדה לטובת בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן - "בנק לאומי") כ-30% מהון המניות של החברה (להלן - "המניות המשועבדות") כערובה להתחייבויות שנטלה אליהו בטוח כלפי בנק לאומי. ביום 22 בינואר 2014 נמסר לחברה על ידי אליהו בטוח כי הוסכם בינה לבין בנק לאומי על סיום הנאמנות והמניות המשועבדות הועברו מהנאמן לאליהו בטוח. כפי שנמסר לחברה, שעבוד המניות כערובה להתחייבויות שנטלה אליהו בטוח כלפי בנק לאומי נותר בעינו.

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. מתכונת עריכת של תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים

תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים נערכה בהתאם ל-34 IAS, דיווח כספי לתקופות ביניים ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא את תמצית הדוחות ביחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך (להלן - "הדוחות השנתיים"). כמו כן, דוחות אלו נערכו בהתאם לדרישות הגילוי כפי שנקבעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסים (ביטוח) התשמ"א-1981 והוראות פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברת ביטוח.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים.

ג. סיווג מחדש

1. בוצע סיווג מחדש בגין פוליסות ביטוח שהונפקו למבוטחים שמלאו להם 60 שנה וכוללות מקדם המרה. בהתאם לכך הוגדלו הסעיפים "פרמיות שהורווחו ברוטו" כנגד "תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו" בדוח רווח והפסד בגין התקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 בסך של כ-422 מיליון ש"ח ובסך של כ-130 מיליון ש"ח בהתאמה.

לעניין סיווג בגין עסקת אליהו בדוח רווח והפסד בסעיפים "פרמיות שהורווחו ברוטו" ו"תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו", ראה באור 12.א.

2. בוצע סיווג פנימי בתוך מרכיבי באור 2.א.7 ו-2.ב.7.

3. לסיווגים המפורטים לעיל לא הייתה השפעה על ההון, על הרווח וההפסד ועל הרווח הכולל.

המדיניות החשבונאית אשר יושמה בעריכת תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, עקבית לזו שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים, למעט האמור להלן:

תיקונים ל-IAS16, רכוש קבוע ו-IAS38 נכסים בלתי מוחשיים: הבהרה לשיטות הפחתה מקובלות

התיקון ל-IAS38 קובע חזקה הניתנת לסתירה לפיה שיטת הפחתה מבוססת הכנסות עבור נכסים בלתי מוחשיים אינה נאותה. מטרת התיקון היא להגביל את השימוש בהפחתה מבוססת הכנסות כך שהפחתה כאמור תתאפשר רק אם קיים קשר שאינו נסיבתי בין הפקת ההכנסה לצריכת ההטבות הכלליות.

התיקון ל-IAS16 מציין מפורשות כי שיטת הפחתה מבוססת הכנסות אסורה ביחס לרכוש קבוע.

התיקונים יושמו באופן פרוספקטיבי וליישומם לראשונה לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של החברה.

גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

בהמשך לאמור בבאור 2. כד בדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2015 בדבר מועד יישומו של IFRS 9 - מכשירים פיננסיים החל מהתקופות השנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2018, פורסם בחודש ספטמבר 2016 תיקון לתקן IFRS 4 אשר מתיר לישות שמנפיקה חוזי ביטוח לאמץ את IFRS 9 עם התאמות (להלן: "The overlay approach") או לדחות את אימוץ IFRS 9 ליום 1 בינואר 2021 (להלן: "גישת הדחיה").

לצורך יישום גישת הדחיה על הישות לעמוד בקריטריונים הבאים:

1. הישות לא יישמה קודם לכן גרסה כלשהי של IFRS 9.
2. פעילויות הישות הן באופן ניכר פעילויות הקשורות לביטוח.

בהתאם לתקן, פעילויות הישות הן באופן ניכר פעילויות הקשורות לביטוח כאשר:

(א) הערך בספרים של התחייבויותיה הנובע מחוזי ביטוח, כולל רכיבי פיקדון או נגזרים משובצים אשר הופרדו מחוזי הביטוח, הוא משמעותי ביחס לסך הערך בספרים של כלל התחייבויות; וכן

(ב) שיעור הערך בספרים של התחייבויות הקשורות לביטוח ביחס לסך הערך בספרים של כלל התחייבויות הינו:

- גדול מ-90% או;
- בין 80% ל-90% כולל, וכן למבטח אין פעילות משמעותית שאיננה קשורה לביטוח.

מבטח אשר בוחר ליישם את גישת הדחיה נדרש לתת גילוי אשר יאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים:

1. להבין כיצד הישות עומדת בקריטריונים לצורך יישום גישת הדחיה;
2. לערוך השוואה בין מבטחים אשר מיישמים את גישת הדחיה לבין ישויות שמיישמות את IFRS 9.

החברה עומדת בקריטריונים הנ"ל.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן	
	מדד ידוע %	מדד בגין

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום:

	0.0	0.0
30 בספטמבר 2016	0.0	0.0
30 בספטמבר 2015	(0.2)	(0.6)
	0.9	(3.7)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום:

	0.4	0.0
30 בספטמבר 2016	0.4	0.0
30 בספטמבר 2015	0.3	(0.4)
	4.1	(2.3)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

	(0.9)	(1.0)
	0.3	0.3

באור 4 - עונתיות

א. ביטוח חיים ובריאות

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובריאות אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפרשות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בעיקר בסוף השנה.

ב. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי רכבים של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בינואר, וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בינואר או באפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעליה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח המדווח.

א. כללי

באור מגזרי פעילות כולל מספר מגזרים המהווים יחידות עסקיות אסטרטגיות של הקבוצה. יחידות עסקיות אלה כוללות מגוון מוצרים ומנהלות בנפרד לצורך הקצאת משאבים והערכת ביצועים. המוצרים בבסיס כל מגזר דומים בעיקרם לעניין מהותם, אופן הפצתם, תמהיל הלקוחות, מהות הסביבה המפקחת וכן במאפיינים כלכליים ודמוגרפיים ארוכי טווח הנגזרים מחשיפה בעלת מאפיינים דומים לסיכונים ביטוחיים. כמו כן, לתוצאות תיק ההשקעות המוחזק כנגד ההתחייבויות הביטוחיות עשויה להיות השפעה ניכרת על הרווחיות.

תוצאות כל מגזר כוללים פריטים המיוחסים ישירות למגזר ופריטים אשר ניתן ליחסם על בסיס סביר.

כללי החשבונאות שיושמו בדיווח המגזרי תואמים את כללי החשבונאות המקובלים שאומצו לצורך העריכה וההצגה של הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה.

1. מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח כולל את ענפי ביטוח חיים, פנסיה וגמל והוא מתמקד בעיקר בחסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל לרבות קרנות השתלמות) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד. בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח לביטוח חיים, פנסיה וגמל.

2. מגזר ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות מרכז את כל פעילות הקבוצה בביטוח בריאות - המגזר כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, ניתוחים, השתלות, ביטוח שיניים ועוד.

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים, וענפי חבויות אחרים.

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית, אחריות המוצר, גוף אוניות וגוף מטוסים.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי ביטוח כללי שאינם רכב וחבויות לרבות אובדן רכוש, מקיף בתי עסק, מקיף דירות, בנקים למשכנתאות, תאונות אישיות, מטענים בהובלה, ביטוח הנדסי וסיכונים אחרים.

4. מגזר שירותים פיננסיים

מגזר זה כולל בעיקר, שירותי ניהול נכסים פיננסיים ושיעור להשקעות (בעיקר ניהול קרנות נאמנות וניהול תיקים), שירותי ביצוע בבורסה ובשווקים מוסדרים (ברוקראז'), שירותי חיתום, עשיית שוק בניירות ערך שונים ושירותים אחרים.

5. מגזרי פעילות אחרים

מגזרי פעילות אחרים כוללים תוצאות מפעילות סוכנויות ביטוח.

6. פעילות שאינה מיוחסת למגזרי פעילות

פעילות זו כוללת חלק ממטה הקבוצה שאינו מיוחס למגזרי הפעילות, פעילויות נלוות/משקיות לפעילות הקבוצה, והחזקת נכסים והתחייבויות כנגד הון מגדל ביטוח בהתאם לתקנות ההון.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016							
ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	בריאות	ביטוח (כללי **)	שירותים פיננסים	מגזרי פעילות אחרים	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
בלתי מבוקר אלפי ש"ח							
5,638,415	868,091	1,624,357	-	-	-	-	8,130,863
136,769	51,413	326,309	-	-	-	-	514,491
5,501,646	816,678	1,298,048	-	-	-	-	7,616,372
2,731,363	59,449	98,496	(4,294)	741	96,027	(17,205)	2,964,577
979,032	-	-	98,478	-	-	-	1,077,510
66,156	9,189	49,533	5,859	241,221	-	(127,898) *	244,060
22,098	-	11,025	-	12,074	64,762	(32,109)	77,850
9,300,295	885,316	1,457,102	100,043	254,036	160,789	(177,212)	11,980,369
8,524,621	613,458	1,332,889	-	-	-	(27,619)	10,443,349
50,956	28,240	113,991	-	-	-	-	193,187
8,473,665	585,218	1,218,898	-	-	-	(27,619)	10,250,162
602,134	258,571	334,664	41,525	93,047	-	(121,464)	1,208,477
416,712	53,962	33,225	57,343	123,047	61,039	(15,067)	730,261
3,926	-	11,454	354	3,661	39,437	-	58,832
6,415	-	1,321	10	326	72,382	(8,206)	72,248
9,502,852	897,751	1,599,562	99,232	220,081	172,858	(172,356)	12,319,980
17,433	-	5,022	-	745	9,539	-	32,739
(185,124)	(12,435)	(137,438)	811	34,700	(2,530)	(4,856)	(306,872)
(36,140)	(3,136)	(7,161)	(115)	(537)	14,364	-	(32,725)
(221,264)	(15,571)	(144,599)	696	34,163	11,834	(4,856)	(339,597)
85,375,292	1,867,942	-	-	-	-	-	87,243,234
28,011,130	814,426	4,942,594	-	-	-	-	33,768,150

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(*) נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 86,667 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 22,461 אלפי ש"ח, בתחום כללי בסך של 15,336 אלפי ש"ח ובתחום השירותים הפיננסים בסך של 3,434 אלפי ש"ח.

(**) ראה באור 12.א. לעניין קליטת תיק ה-Run Off בביטוח כללי של אליהו בטוח.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	בריאות	ביטוח כללי	שירותים פיננסים	מגזרי פעילות אחרים	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
בלתי מבוקר אלפי ש"ח							
5,711,806 (**)	755,974	1,495,969	-	-	-	-	7,963,749
143,453	53,621	286,425	-	-	-	-	483,499
5,568,353	702,353	1,209,544	-	-	-	-	7,480,250
1,239,452	23,062	137,212	4,676	2,613	147,086	(20,406)	1,533,695
833,747	-	-	106,475	-	-	-	940,222
59,455	9,741	39,121	31,231	250,131	-	(127,627) *	262,052
-	-	-	1,280	-	43,478	(24,665)	20,093
7,701,007	735,156	1,385,877	143,662	252,744	190,564	(172,698)	10,236,312
6,589,857 (**)	541,279	1,200,779	-	-	-	(21,907)	8,310,008
49,027	47,222	233,139	-	-	-	-	329,388
6,540,830	494,057	967,640	-	-	-	(21,907)	7,980,620
616,198	211,459	302,277	50,338	103,993	-	(124,716)	1,159,549
465,087	40,373	34,778	88,292	114,533	51,595	(12,762)	781,896
5,378	-	12,558	15,222	6,423	19,927	-	59,508
16,133	-	3,915	28	1,637	33,635	(13,148)	42,200
7,643,626	745,889	1,321,168	153,880	226,586	105,157	(172,533)	10,023,773
26,091	-	8,893	-	1,676	10,367	-	47,027
83,472	(10,733)	73,602	(10,218)	27,834	95,774	(165)	259,566
(190,931)	(11,122)	(93,717)	501	335	(99,207)	-	(394,141)
(107,459)	(21,855)	(20,115)	(9,717)	28,169	(3,433)	(165)	(134,575)
79,323,321	1,693,023	-	-	-	-	-	81,016,344
27,112,388	661,463	4,644,460	-	-	-	-	32,418,311

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(*) נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 89,335 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 17,685 אלפי ש"ח, בתחום ביטוח כללי בסך של 13,597 אלפי ש"ח ובתחום שירותים פיננסיים בסך של 7,010 אלפי ש"ח.

(**) סווג מחדש, ראה באור 1.ג.2.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	בריאות	ביטוח (כללי **)	שירותים פיננסים	מגזרי פעילות אחרים	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
בלתי מבוקר אלפי ש"ח							
1,983,811	303,590	550,878	-	-	-	-	2,838,279
44,426	17,192	112,835	-	-	-	-	174,453
1,939,385	286,398	438,043	-	-	-	-	2,663,826
1,937,628	43,334	44,102	324	131	45,937	(6,642)	2,064,814
396,635	-	-	32,820	-	-	-	429,455
20,386	783	18,765	3,664	72,677	-	(43,711) *	72,564
-	-	-	-	10,934	22,622	(13,145)	20,411
4,294,034	330,515	500,910	36,808	83,742	68,559	(63,498)	5,251,070
3,556,279	243,052	380,764	-	-	-	(9,812)	4,170,283
16,878	13,546	25,752	-	-	-	-	56,176
3,539,401	229,506	355,012	-	-	-	(9,812)	4,114,107
188,446	84,656	118,057	13,440	27,842	-	(38,441)	394,000
140,297	17,180	12,142	21,208	42,411	20,437	(7,723)	245,952
1,309	-	3,818	112	1,171	13,392	-	19,802
4,823	-	(750)	10	60	27,592	(3,267)	28,468
3,874,276	331,342	488,279	34,770	71,484	61,421	(59,243)	4,802,329
2,431	-	55	-	(26)	3,154	-	5,614
422,189	(827)	12,686	2,038	12,232	10,292	(4,255)	454,355
(43,164)	(2,282)	(10,361)	48	216	(12,000)	-	(67,543)
379,025	(3,109)	2,325	2,086	12,448	(1,708)	(4,255)	386,812
85,375,292	1,867,942	-	-	-	-	-	87,243,234
28,011,130	814,426	4,942,594	-	-	-	-	33,768,150

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות (הכנסות) מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 29,335 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 7,294 אלפי ש"ח, בתחום כללי בסך של 3,821 אלפי ש"ח ובתחום שירותים פיננסים בסך של 3,261 אלפי ש"ח.
(**) ראה באור 12.א. לעניין קליטת תיק ה-Run Off בביטוח כללי של אליהו בטוח.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	בריאות	ביטוח כללי	שירותים פיננסים	מגזרי פעילות אחרים	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
בלתי מבוקר אלפי ש"ח							
1,884,457 (**)	264,419	506,749	-	-	-	-	2,655,625
53,832	18,294	102,466	-	-	-	-	174,592
1,830,625	246,125	404,283	-	-	-	-	2,481,033
(1,905,921)	(52,047)	7,003	1,417	192	8,511	(7,568)	(1,948,413)
1,981	-	-	36,052	-	-	-	38,033
20,965	3,062	15,949	7,163	79,432	-	(38,767) *	87,804
-	-	-	(39)	-	17,125	(11,581)	5,505
(52,350)	197,140	427,235	44,593	79,624	25,636	(57,916)	663,962
(56,800) (**)	153,859	433,143	-	-	-	(8,823)	521,379
19,019	16,118	112,662	-	-	-	-	147,799
(75,819)	137,741	320,481	-	-	-	(8,823)	373,580
213,949	72,903	104,395	16,398	35,159	-	(40,102)	402,702
133,916	13,406	10,660	28,711	38,158	16,062	(6,045)	234,868
1,788	-	4,186	9,042	2,094	7,854	-	24,964
2,639	-	4,524	34	371	21,104	(4,567)	24,105
276,473	224,050	444,246	54,185	75,782	45,020	(59,537)	1,060,219
6,699	-	2,566	-	244	4,134	-	13,643
(322,124)	(26,910)	(14,445)	(9,592)	4,086	(15,250)	1,621	(382,614)
(77,176)	(4,257)	(41,226)	107	968	(38,708)	-	(160,292)
(399,300)	(31,167)	(55,671)	(9,485)	5,054	(53,958)	1,621	(542,906)
79,323,321	1,693,023	-	-	-	-	-	81,016,344
27,112,388	661,463	4,644,460	-	-	-	-	32,418,311

(*) נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 28,730 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 5,611 אלפי ש"ח, בתחום ביטוח כללי בסך של 4,114 אלפי ש"ח ובתחום שירותים פיננסיים בסך של 312 אלפי ש"ח.

(**) סוג מחדש, ראה באור 1.ג.2

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	בריאות	ביטוח כללי	שירותים פיננסים	מגזרי פעילות אחרים	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
מבוקר							
אלפי ש"ח							
7,661,558	1,024,474	2,002,782	-	-	-	-	10,688,814
149,693	69,590	403,873	-	-	-	-	623,156
7,511,865	954,884	1,598,909	-	-	-	-	10,065,658
3,080,924	70,059	182,340	6,079	3,634	170,051	(27,754)	3,485,333
1,338,043	-	-	141,531	-	-	-	1,479,574
53,765	15,868	58,453	55,562	334,057	-	(175,109) *	342,596
-	-	-	2,169	3,630	66,631	(30,698)	41,732
11,984,597	1,040,811	1,839,702	205,341	341,321	236,682	(233,561)	15,414,893
10,355,974	779,039	1,453,183	-	-	-	(26,454)	12,561,742
66,198	64,625	216,487	-	-	-	-	347,310
10,289,776	714,414	1,236,696	-	-	-	(26,454)	12,214,432
831,369	293,467	416,237	65,422	139,296	-	(160,524)	1,585,267
597,811	58,582	47,575	115,891	157,285	78,410	(17,111)	1,038,443
20,253	-	16,376	27,524	7,702	30,853	(907)	101,801
21,058	-	4,360	28	1,893	47,779	(17,387)	57,731
11,760,267	1,066,463	1,721,244	208,865	306,176	157,042	(222,383)	14,997,674
51,882	-	18,267	-	1,894	19,555	-	91,598
276,212	(25,652)	136,725	(3,524)	37,039	99,195	(11,178)	508,817
(165,682)	(9,724)	(79,761)	643	(160)	(73,735)	-	(328,419)
110,530	(35,376)	56,964	(2,881)	36,879	25,460	(11,178)	180,398
81,580,815	1,731,671	-	-	-	-	-	83,312,486
27,342,062	727,755	4,256,389	-	-	-	-	32,326,206

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(*) נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 122,384 אלפי ש"ח, בתחום ביטוח בריאות בסך של 24,895 אלפי ש"ח, בתחום ביטוח כללי בסך של 18,206 אלפי ש"ח ובתחום השירותים הפיננסים בסך של 9,624 אלפי ש"ח.

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
5,638,415	-	-	5,638,415	פרמיות שהורווחו ברוטו
136,769	-	-	136,769	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
5,501,646	-	-	5,501,646	פרמיות שהורווחו בשייר
2,731,363	1,297	3,180	2,726,886	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
979,032	89,467	256,841	632,724	הכנסות מדמי ניהול
66,156	-	-	66,156	הכנסות מעמלות
22,098	-	-	22,098	הכנסות אחרות
9,300,295	90,764	260,021	8,949,510	סך כל ההכנסות
8,524,621	-	-	8,524,621	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
50,956	-	-	50,956	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
8,473,665	-	-	8,473,665	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
602,134	33,041	109,868	459,225	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
416,712	42,386	115,646	258,680	הוצאות הנהלה וכלליות
3,926	3,926	-	-	הוצאות אחרות
6,415	-	-	6,415	הוצאות מימון
9,502,852	79,353	225,514	9,197,985	סך כל ההוצאות
17,433	-	-	17,433	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(185,124)	11,411	34,507	(231,042)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(36,140)	207	634	(36,981)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(221,264)	11,618	35,141	(268,023)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
5,711,806	-	-	(*) 5,711,806	פרמיות שהורווחו ברוטו
143,453	-	-	143,453	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
5,568,353	-	-	5,568,353	פרמיות שהורווחו בשייר
1,239,452	2,473	7,555	1,229,424	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
833,747	99,757	257,490	476,500	הכנסות מדמי ניהול
59,455	-	-	59,455	הכנסות מעמלות
-	-	-	-	הכנסות אחרות
7,701,007	102,230	265,045	7,333,732	סך כל ההכנסות
6,589,857	-	-	(*) 6,589,857	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
49,027	-	-	49,027	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
6,540,830	-	-	6,540,830	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
616,198	33,303	110,328	472,567	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
465,087	45,554	99,528	320,005	הוצאות הנהלה וכלליות
5,378	5,378	-	-	הוצאות אחרות
16,133	-	-	16,133	הוצאות מימון
7,643,626	84,235	209,856	7,349,535	סך כל ההוצאות
26,091	-	-	26,091	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
83,472	17,995	55,189	10,288	רווח לפני מסים על ההכנסה
(190,931)	(2,025)	(6,059)	(182,847)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(107,459)	15,970	49,130	(172,559)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

(*) סווג מחדש, ראה באור 1.ג.2

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
1,983,811	-	-	1,983,811	פרמיות שהורווחו ברוטו
44,426	-	-	44,426	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
1,939,385	-	-	1,939,385	פרמיות שהורווחו בשייר
1,937,628	408	1,801	1,935,419	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
396,635	29,281	86,853	280,501	הכנסות מדמי ניהול
20,386	-	-	20,386	הכנסות מעמלות
-	-	-	-	הכנסות אחרות
4,294,034	29,689	88,654	4,175,691	סך כל ההכנסות
3,556,279	-	-	3,556,279	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
16,878	-	-	16,878	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
3,539,401	-	-	3,539,401	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
188,446	11,334	32,774	144,338	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
140,297	13,699	40,710	85,888	הוצאות הנהלה וכלליות
1,309	1,309	-	-	הוצאות אחרות
4,823	-	-	4,823	הוצאות מימון
3,874,276	26,342	73,484	3,774,450	סך כל ההוצאות
2,431	-	-	2,431	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
422,189	3,347	15,170	403,672	רווח לפני מסים על ההכנסה
(43,164)	(492)	(684)	(41,988)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
379,025	2,855	14,486	361,684	סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
1,884,457	-	-	(*)1,884,457	פרמיות שהורווחו ברוטו
53,832	-	-	53,832	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
1,830,625	-	-	1,830,625	פרמיות שהורווחו בשייר
(1,905,921)	700	2,059	(1,908,680)	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,981	31,788	85,601	(115,408)	הכנסות מדמי ניהול
20,965	-	-	20,965	הכנסות מעמלות
-	-	-	-	הכנסות אחרות
(52,350)	32,488	87,660	(172,498)	סך כל ההכנסות
(56,800)	-	-	(*) (56,800)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
19,019	-	-	19,019	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
(75,819)	-	-	(75,819)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
213,949	10,816	37,438	165,695	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
133,916	13,701	29,521	90,694	הוצאות הנהלה וכלליות
1,788	1,788	-	-	הוצאות אחרות
2,639	-	-	2,639	הוצאות מימון
276,473	26,305	66,959	183,209	סך כל ההוצאות
6,699	-	-	6,699	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(322,124)	6,183	20,701	(349,008)	רווח לפני מסים על ההכנסה
(77,176)	(1,901)	(2,209)	(73,066)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(399,300)	4,282	18,492	(422,074)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

(*) סווג מחדש, ראה באור 1.ג.2

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
7,661,558	-	-	7,661,558	פרמיות שהורווחו ברוטו
149,693	-	-	149,693	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
7,511,865	-	-	7,511,865	פרמיות שהורווחו בשייר
3,080,924	2,745	8,523	3,069,656	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,338,043	131,556	348,592	857,895	הכנסות מדמי ניהול
53,765	-	-	53,765	הכנסות מעמלות
-	-	-	-	הכנסות אחרות
11,984,597	134,301	357,115	11,493,181	סך כל ההכנסות
10,355,974	-	-	10,355,974	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
66,198	-	-	66,198	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
10,289,776	-	-	10,289,776	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
831,369	45,180	149,047	637,142	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
597,811	59,523	137,540	400,748	הוצאות הנהלה וכלליות
20,253	20,253	-	-	הוצאות אחרות
21,058	-	-	21,058	הוצאות מימון
11,760,267	124,956	286,587	11,348,724	סך כל ההוצאות
51,882	-	-	51,882	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
276,212	9,345	70,528	196,339	רווח לפני מסים על ההכנסה
(165,682)	(2,103)	(6,228)	(157,351)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
110,530	7,242	64,300	38,988	סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016						
סה"כ	פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		פוליסות ללא מרכיב חסכון		סה"כ	
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		מסגרת		סה"כ	
	משנת 2004		עד שנת 1990		עד שנת 2003	
	שאינו תלוי תשואה	תלוי תשואה	תלוי תשואה	פרט	קבוצתי	סה"כ
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
פרמיות ברוטו	304,268	1,839,041	-	3,088,419	361,998	5,635,777
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח	-	-	976	325,870	-	326,846
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול	167,732	403,287	18,254	228,697	-	817,970
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	1,534,707	3,310,600	10,455	3,448,302	162,190	8,519,737
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	-	31	5,898	(1,045)	-	4,884

הערות:

- המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.
- המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההון של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016								
סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה					
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004					
	קבוצתי	פרט	שאים תלוי		עד שנת 2003	עד שנת 1990		
			תלוי תשואה					
			בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח								
	1,983,182	13,252	124,446	1,111,722	-	632,884	100,878	פרמיות ברוטו
	119,363	-	-	119,337	26	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
	298,223	-	-	78,276	(9,494)	199,612	29,829	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול
	3,547,175	16,279	72,687	1,471,470	(3,721)	1,580,205	410,255	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
	9,104	-	-	13,821	(4,712)	(5)	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות:

- המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.
- המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015						
סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004			
	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990
מבוקר אלפי ש"ח						
7,664,017	75,328	464,747	4,252,804	380	2,443,232	427,526
פרמיות ברוטו						
846,315	-	-	704,632	141,683	-	-
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח						
1,213,069	-	-	279,695	(1,536)	571,663	363,247
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול						
10,335,241	99,653	203,463	4,465,721	(3,321)	3,947,332	1,622,393
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו						
20,733	-	-	18,372	2,145	216	-
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה						

הערות:

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.

2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.

המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקק לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.3. נתונים נוספים לגבי ביטוח בריאות

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016

סה"כ	אחר (*)		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
869,146	24,557	611,437	9,156	223,996
613,458	15,692	370,307	9,793	217,666

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

(*) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 552,195 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 83,799 אלפי ש"ח.

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016

סה"כ	אחר (*)		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
304,122	11,156	212,079	2,914	77,973
243,052	7,243	137,974	2,808	95,027

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

(*) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 193,452 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 29,783 אלפי ש"ח.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

סה"כ	אחר (*)		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
	מבוקר			
	אלפי ש"ח			
1,025,712	26,887	722,157	13,478	263,190
779,039	20,386	488,937	13,356	256,360

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

(*) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 657,756 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 91,288 אלפי ש"ח.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016 (**)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *) בלתי מבוקר אלפי ש"ח	ענפי חבויות (אחרים *)	סה"כ
פרמיות ברוטו	414,116	594,551	532,878	1,821,965
פרמיות ביטוח משנה	6,701	4,489	300,984	371,299
פרמיות בשייר	407,415	590,062	231,894	1,450,666
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר	(20,180)	(72,086)	(21,471)	(152,618)
פרמיות שהורווחו בשייר	387,235	517,976	210,423	1,298,048
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	47,292	9,964	5,576	98,496
הכנסות מעמלות	-	114	43,268	49,533
הכנסות אחרות	5,329	1,122	556	11,025
סך כל ההכנסות	439,856	529,176	259,823	1,457,102
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	459,491	464,069	176,261	1,332,889
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	21,673	4,011	82,691	113,991
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר	437,818	460,058	93,570	1,218,898
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	49,072	124,561	114,164	334,664
הוצאות הנהלה וכלליות	10,357	8,508	9,145	33,225
הוצאות אחרות	3,217	4,659	1,831	11,454
הוצאות מימון	315	72	694	1,321
סך כל ההוצאות	500,779	597,858	219,404	1,599,562
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	2,428	511	253	5,022
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה	(58,495)	(68,171)	40,672	(137,438)
הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה	(3,461)	(729)	(361)	(7,161)
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה	(61,956)	(68,900)	40,311	(144,599)
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2016	2,179,400	545,603	557,853	4,942,594
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2016	1,903,803	541,994	222,005	4,075,179

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-96% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-87% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ראה באור 12.א. לעניין קליטת תיק ה-Run Off בביטוח כללי של אליהו בטוח.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *) בלתי מבוקר אלפי ש"ח	ענפי חבויות אחרים *)	סה"כ	
411,062	510,873	464,341	239,065	1,625,341	פרמיות ברוטו
7,355	2,209	252,441	47,578	309,583	פרמיות ביטוח משנה
403,707	508,664	211,900	191,487	1,315,758	פרמיות בשייר
(7,055)	(65,059)	(12,652)	(21,448)	(106,214)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
396,652	443,605	199,248	170,039	1,209,544	פרמיות שהורווחו בשייר
71,273	12,173	9,145	44,621	137,212	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	(370)	33,590	5,901	39,121	הכנסות מעמלות
467,925	455,408	241,983	220,561	1,385,877	סך כל ההכנסות
288,847	374,625	329,882	207,425	1,200,779	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(12,259)	1,132	248,267	(4,001)	233,139	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
301,106	373,493	81,615	211,426	967,640	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
45,688	109,729	100,971	45,889	302,277	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
12,326	7,961	9,598	4,893	34,778	הוצאות הנהלה וכלליות
3,853	4,855	2,023	1,827	12,558	הוצאות אחרות
633	117	2,758	407	3,915	הוצאות מימון
363,606	496,155	196,965	264,442	1,321,168	סך כל ההוצאות
4,716	801	424	2,952	8,893	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
109,035	(39,946)	45,442	(40,929)	73,602	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(49,695)	(8,443)	(4,474)	(31,105)	(93,717)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
59,340	(48,389)	40,968	(72,034)	(20,115)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה
1,863,794	466,646	692,484	1,621,536	4,644,460	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2015
1,827,335	464,876	190,968	1,244,755	3,727,934	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2015

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-96% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-87% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016 (**)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *) בלתי מבוקר	ענפי חבויות (אחרים *)	סה"כ
				אלפי ש"ח

120,252	181,586	126,420	59,387	487,645
2,233	1,356	53,699	17,255	74,543
118,019	180,230	72,721	42,132	413,102
6,264	(130)	(1,454)	20,261	24,941

פרמיות ברוטו
פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר

124,283	180,100	71,267	62,393	438,043
---------	---------	--------	--------	---------

פרמיות שהורווחו בשייר

24,931	1,889	(96)	17,378	44,102
-	56	16,427	2,282	18,765
659	(570)	(285)	196	-

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות

149,873	181,475	87,313	82,249	500,910
---------	---------	--------	--------	---------

סך כל ההכנסות

141,077	147,470	37,256	54,961	380,764
6,629	302	6,370	12,451	25,752

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
ברוטו

134,448	147,168	30,886	42,510	355,012
---------	---------	--------	--------	---------

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי
בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר

15,107	42,690	43,243	17,017	118,057
3,190	3,252	3,145	2,555	12,142
1,045	1,671	669	433	3,818
115	27	(982)	90	(750)

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון

153,905	194,808	76,961	62,605	488,279
---------	---------	--------	--------	---------

סך כל ההוצאות

324	(251)	(126)	108	55
-----	-------	-------	-----	----

חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות
המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

(3,708)	(13,584)	10,226	19,752	12,686
---------	----------	--------	--------	--------

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

(4,816)	(1,220)	(606)	(3,719)	(10,361)
---------	---------	-------	---------	----------

הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

(8,524)	(14,804)	9,620	16,033	2,325
---------	----------	-------	--------	-------

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני
מסים על ההכנסה

2,179,400	545,603	557,853	1,659,738	4,942,594
-----------	---------	---------	-----------	-----------

התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
ליום 30 בספטמבר 2016

1,903,803	541,994	222,005	1,407,377	4,075,179
-----------	---------	---------	-----------	-----------

התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר
ליום 30 בספטמבר 2016

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-96% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-84% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ראה באור 12.א. לעניין קליטת תיק ה-Run Off בביטוח כללי של אליהו בטוח.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *)	ענפי חבויות (אחרים *)	סה"כ	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
115,657	153,723	136,323	52,735	458,438	פרמיות ברוטו
2,453	599	68,629	14,799	86,480	פרמיות ביטוח משנה
113,204	153,124	67,694	37,936	371,958	פרמיות בשייר
10,319	2,388	(538)	20,156	32,325	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
123,523	155,512	67,156	58,092	404,283	פרמיות שהורווחו בשייר
1,724	(31)	4,496	814	7,003	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	(23)	13,332	2,640	15,949	הכנסות מעמלות
125,247	155,458	84,984	61,546	427,235	סך כל ההכנסות
61,670	132,876	166,098	72,499	433,143	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(11,691)	134	138,889	(14,670)	112,662	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
73,361	132,742	27,209	87,169	320,481	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
15,142	38,764	34,315	16,174	104,395	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
4,297	2,240	2,856	1,267	10,660	הוצאות הנהלה וכלליות
1,276	1,701	744	465	4,186	הוצאות אחרות
233	42	4,100	149	4,524	הוצאות מימון
94,309	175,489	69,224	105,224	444,246	סך כל ההוצאות
1,372	214	133	847	2,566	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
32,310	(19,817)	15,893	(42,831)	(14,445)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(21,949)	(3,576)	(2,070)	(13,631)	(41,226)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
10,361	(23,393)	13,823	(56,462)	(55,671)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה
1,863,794	466,646	692,484	1,621,536	4,644,460	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2015
1,827,335	464,876	190,968	1,244,755	3,727,934	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2015

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-96% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-84% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *)	ענפי חבויות (אחרים *)	סה"כ	
מבוקר					
אלפי ש"ח					
509,942	646,605	588,162	305,488	2,050,197	פרמיות ברוטו
11,495	2,872	319,588	76,808	410,763	פרמיות ביטוח משנה
498,447	643,733	268,574	228,680	1,639,434	פרמיות בשייר
5,296	(37,631)	(6,302)	(1,888)	(40,525)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
503,743	606,102	262,272	226,792	1,598,909	פרמיות שהורווחו בשייר
96,402	14,856	11,018	60,064	182,340	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	(365)	51,806	7,012	58,453	הכנסות מעמלות
600,145	620,593	325,096	293,868	1,839,702	סך כל ההכנסות
350,549	499,421	405,253	197,960	1,453,183	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(11,459)	1,239	286,137	(59,430)	216,487	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
362,008	498,182	119,116	257,390	1,236,696	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
60,515	151,429	142,411	61,882	416,237	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
16,744	11,883	12,560	6,388	47,575	הוצאות הנהלה וכלליות
4,979	6,430	2,683	2,284	16,376	הוצאות אחרות
847	149	2,830	534	4,360	הוצאות מימון
445,093	668,073	279,600	328,478	1,721,244	סך כל ההוצאות
9,808	1,510	840	6,109	18,267	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
164,860	(45,970)	46,336	(28,501)	136,725	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(42,822)	(6,591)	(3,670)	(26,678)	(79,761)	הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
122,038	(52,561)	42,666	(55,179)	56,964	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה
1,735,607	440,936	567,267	1,512,579	4,256,389	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר 2015
1,718,804	439,650	202,958	1,279,389	3,640,801	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר 2015

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-96% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-86% מסך הפרמיות בענפים אלו.

א. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. חברות בנות של החברה, שהינן גופים מוסדיים, כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי המפקח על הביטוח.

בהתאם למדיניות כאמור הוחלט בדירקטוריון מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "מגדל ביטוח"), בין היתר, כי היא תשאף לשמור על הון קיים על פי דרישות ההון שלא יפחת מ-110% מההון הנדרש על פי תקנות דרישות ההון, ראה גם סעיף ה' להלן.

מובהר כי אין מדובר בקביעת הון מחייב ואין כל וודאות כי מגדל ביטוח תעמוד ביעד זה בכל נקודת זמן.

יש לקרוא את המידע לעניין דרישות ההון יחד עם המידע הכלול בבאור 7.ג לדוחות הכספיים השנתיים.

ב. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של מגדל ביטוח בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 על תיקוניהן (להלן - "תקנות ההון") והנחיות המפקח.

ליום		
30 בספטמבר 2016	31 בדצמבר 2015	
אלפי ש"ח		
4,262,389	4,317,670	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון והנחיות המפקח (1)
		<u>הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון</u>
4,485,803	4,679,651	הון ראשוני בסיסי
2,902,690	2,013,033	הון משני מורכב (2)
703,291	702,615	הון שלישוני מורכב (2)
(615,447)	-	ניכוי בשל מגבלה על שיעורו המרבי של ההון המשני והשלישוני המורכב (3)
2,990,534	2,715,648	סך הכל הון משני ושלישוני מוכר
7,476,337	7,395,299	סך ההון הקיים המחושב על פי תקנות ההון
3,213,948	3,077,629	עודף ליום הדוח
270,567	245,924	סכום ההשקעות שיש חובה להעמידם כנגד עודפי הון בהתאם להוראות המפקח,
63,929	63,929	ולפיכך מהווים עודפים מרותקים
		סכום ההפחתה בדרישות ההון בגין עלות רכישת קופות גמל המהווה עודף מרותק
2,879,452	2,767,776	עודף לאחר ניכוי עודפים מרותקים, ראה גם סעיף ה' להלן
		<u>(1) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:</u>
438,103	402,356	פעילות בביטוח כללי/הון ראשוני נדרש
38,020	34,370	פעילות בביטוח סיעודי
455,200	446,478	סיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים
1,497,200	1,480,531	הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים ובביטוח מפני מחלות ואשפוז
11,921	12,724	דרישות בגין תכניות מבטיחות תשואה
16,197	10,037	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון
323,770	319,864	השקעה בחברות ביטוח וחברות מנהלות מאוחדות
(63,929)	(63,929)	הפחתה בדרישות ההון בגין עלות רכישת קופות גמל
924,843	972,349	נכסי השקעה ונכסים אחרים
332,533	416,883	סיכונים קטסטרופה בביטוח כללי
286,866	284,277	סיכונים תפעוליים
1,665	1,730	ערבויות
4,262,389	4,317,670	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח

(2) לעניין אגרות החוב המשמשות כהון משני ושלישוני של מגדל ביטוח, ראה באור 7.ג.

(3) בהתאם לחוזר ביטוח בדבר הרכב הון עצמי מוכר של מבטח משנת 2011, הקובע כי שיעורם הכולל של רכיבי ומכשירי הון הנכללים בהון הראשוני לא יפחת מ-60% מסך ההון העצמי המוכר של המבטח.

ג. דרישות ההון מחברות מנהלות כוללות דרישות הון בהתאם להיקף הנכסים המנוהלים ולהוצאות השנתיות, אך לא פחות מהון התחלתי בסך 10 מיליון ש"ח. נכון למועד דוח זה חברות אלו עומדות בדרישות תקנות ההון.

ד. בשנים האחרונות פורסמו מטעם הממונה מספר מכתבים למנהלי חברות הביטוח בעניין מתווה ליישום משטר כושר פירעון מבוסס Solvency II שהאחרונים שבהם פורסמו בחודש ספטמבר 2016 (להלן - "המכתבים").

בהתאם למכתבים, החל מיום 1 בינואר, 2017, חברות ביטוח בישראל תידרשנה לעמוד ביחס כושר פרעון לפי הנחיות ההון החדשות בהתאם להוראות המעבר כאמור להלן. בדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2017 תידרשנה חברות הביטוח לתת גילוי אודות ההון הכלכלי וההון הנדרש ליום 31 בדצמבר 2016, בהתאם להוראות שתפרסם הממונה. כמו כן נקבעו במכתבים הוראות גילוי בדוח הדירקטוריון לרבעון השלישי של שנת 2016 ובדוח הדירקטוריון לשנת 2016.

בהתאם לדירקטיבה קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפרעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד על בסיס ההנחות ליישום משטר כושר הפרעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.
- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון") המחייבת השלמת הון מיידית.

בהתאם למכתבים, בכוונת הפיקוח לקבוע כי סף ההון יהיה שווה לסכום הנדרש לפי תקנות ההון הנוכחיות אך לא יותר מ-60% מה-SCR ולא פחות מ-40% מה-SCR.

המכתבים כוללים, בין היתר, הוראות מעבר ליישום Solvency II, המבוססות על הדירקטיבה שעיקרן:

- 1) עמידה בדרישות ההון (SCR):
ההון הנדרש לשמירה על כושר הפרעון של חברת ביטוח ליום 1 בינואר 2017 יהא 60% מה-SCR.
ההון הנדרש לשמירה על כושר הפרעון של חברת ביטוח ליום 31 בדצמבר 2017 יהא 80% מה-SCR.
החל מ-31 בדצמבר 2018 ההון הנדרש לשמירה על כושר הפרעון של חברת ביטוח יהא ה-SCR.
- 2) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח ביום 31 בדצמבר 2016. כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא. בדעת המפקחת לפרסם הנחיות לעניין ניהול הון וקביעת יעד הון פנימי, לעניין סקר פערים שעל חברות הביטוח יהיה לבצע ביחס למערך ניהול הסיכונים, הבקורות והממשל התאגידי ונייר התייעצות לקידום תהליך להערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון (ORSA).

כחלק מההיערכות ליישום המודל, בוצעו, עפ"י הנחיית האוצר, מספר תרגילים (IQIS - סימולציות של השפעת הדירקטיבה על הונו של המבטח בהינתן תמהיל העסקים והמאזן הקיימים שלו) שמטרתם לכייל את המודל. התרגיל האחרון שבוצע התייחס ליום 31 בדצמבר 2015 (להלן IQIS5) והיה מבוסס על תקנות סופיות והנחיות טכניות ליישום שפרסמה הנציבות האירופית וכן על חוזר הנחיה לביצוע שפרסמה המפקחת בחודש אפריל 2016.

על פי תרגיל IQIS5 שביצעה מגדל ביטוח, המבוסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות ליום 31 בדצמבר 2015, למגדל ביטוח חוסר בהון בהיקף של כ-3.1 מיליארד ש"ח, לעומת חוסר בהון בהיקף של כ-4.5 מיליארד ש"ח לפי תרגיל IQIS4 (המבוסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות ליום 31 בדצמבר 2014). החוסר בהון כאמור, הינו לאחר התחשבות בהוראות המעבר של הפיקוח לעניין סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות על ידי מגדל ביטוח אשר דרישת ההון הנוספת בגין היא בסך של כ-1.2 מיליארד ש"ח לפי IQIS5 וכ-1.5 מיליארד ש"ח בהתייחס ל-IQIS4.

החוסר בהון ליום 31 בדצמבר 2015 בהתחשב בגיוס הון משני שבוצע בשנת 2016 בסך של כ-0.9 מיליארד ש"ח ובהוראות המעבר לעניין סוגים מסוימים של השקעות כאמור, הינו כ-2.2 מיליארד ש"ח.

תוצאות התרגילים לעיל אינם כוללים השפעת פעילות מגדל ביטוח ותוצאותיה בשנת 2016 על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות וכן השפעות אקסוגניות כגון שינוי של עקום הריבית חסרת הסיכון ושינויים רגולטוריים המשפיעים על הסביבה העסקית.

בהתחשב בהוראות המעבר לעמידה ב-SCR בהתאם למכתבים כאמור לעיל ועל סמך תוצאות תרגיל IQIS5 שמתייחס ליתרות ליום 31 בדצמבר 2015, למגדל ביטוח אין חוסר בהון (קרי, 60% מה-SCR דלעיל) ליום 1 בינואר 2017. מגדל ביטוח תידרש להשלים את ההון הנדרש העולה מהתרגיל עד ל-100% מה-SCR, בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2018.

פעולות מגדל ביטוח לצמצום החוסר בהון, כגון הנפקות הון משני ושלישני וצמצום סיכונים פיננסיים קוזזו במידה מסוימת, בין היתר, על ידי הגדלת דרישות הון בגין סיכונים ביטוחיים בעקבות פרסום הבהרות הפיקוח לתרחישם ביטוחיים במסגרת ההנחיה לביצוע IQIS5.

תוצאות תרגילי ה-IQIS מהוות אינדיקציה להשפעת משטר כושר פרעון מבוסס סולבנסי II ומשקפות, בעיקר, דרישות הון גבוהות יותר ביחס לדרישות ההון הקיימות בגין סיכונים פיננסיים (הן בתיק הנוסטרו והן בתיק המשתתף) וביטוחיים (בין היתר אריכות חיים, ביטולים ותחלואה).

מגדל ביטוח פועלת לעמידה ביעדי ההון על פי משטר ההון החדש על ידי הרחבת בסיס ההון שלה והתאמת תמהיל ההשקעות. כמו כן קיימות למגדל ביטוח אפשרויות להקטנת דרישות ההון באמצעים נוספים כגון המשך הפחתת סיכונים בתיק הנוסטרו, רכישת ביטוחי משנה ועוד. השימוש באמצעים כאמור, עלול להשפיע באופן מהותי על הרווחיות העתידית של מגדל ביטוח, והוא יבחן בהתחשב במחירים החלופיים שישררו באותה עת, בתועלת הכלכלית שלהם אל מול החלופות הקיימות ובמידת הצורך.

יודגש כי למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתתף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד. כמו כן, התרגיל מבוצע כחלק מההיערכות ליישום המודל ככל שיחול במתכונתו הנוכחית, הבנת ההוראות החדשות והשלמת ההערכות האירגונית והמיכונית.

כאמור על פי הנחיית הפיקוח, בוצעו מספר תרגילים המהווים סימולציות של השפעת הדירקטיבה על הונו של המבטח שמטרתם לכייל את המודל ולהתאימו. אי לכך, ייתכן שהתוצאות בפועל יהיו שונות מתוצאות התרגילים. יחד עם זאת, וכמפורט לעיל, מגדל ביטוח נערכת לעמידה במשטר ההון החדש בהתאם לאינדיקציות המתקבלות מתוצאות התרגילים.

ה. דיבידנד

בחודש אוגוסט 2016 פרסמה הממונה מכתב בדבר חלוקת דיבידנד על ידי חברת ביטוח (להלן - "המכתב") הבא במקום מכתב קודם מחודש דצמבר 2011. בהתאם למכתב, חברת ביטוח לא רשאית לחלק דיבידנד אלא אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש ("יחס כושר פרעון") בשיעור של 115% לפחות לפי תקנות ההון הקיימות (טרם ההפחתה בגין הקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות) ויחס כושר פירעון בשיעורים הנקובים להלן לפי תרגיל הערכה הכמותי המעודכן ליישום משטר כושר פרעון חדש (IQIS5), או לפי הנחיות ליישום הנדבך הראשון במשטר כושר הפרעון החדש, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר. יחס כושר הפרעון הנדרש, לאחר ביצוע החלוקה, יהיה לפחות בשיעורים הבאים:

- עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017 - 115%.
- עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018 - 120%.
- החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2019 - 130%.

תרגיל IQIS5 כמפורט בסעיף ד' לעיל, משקף יחס כושר פרעון בשיעור של כ-73% כשהוא מחושב כולל הוראות מעבר לעניין סוגים מסוימים של השקעות, כמתואר בסעיף ד' לעיל. יחס כושר פרעון כשהוא מחושב ללא הוראות מעבר כאמור הינו בשיעור של כ-66%, הנמוך מיחס כושר הפרעון הנדרש על פי המכתב.

על חברת הביטוח למסור לממונה בתוך עשרה ימי עסקים ממועד החלוקה תחזית רווח שנתית של החברה לשנתיים העוקבות למועד חלוקת הדיבידנד; תכנית שרות חוב מעודכנת של החברה שאושרה על ידי דירקטוריון החברה, וכן תכנית שרות חוב מעודכנת של חברת האחזקות המחזיקה בחברה שאושרה על ידי דירקטוריון חברת האחזקות; תכנית ניהול הון שאושרה על ידי דירקטוריון החברה; פרוטוקול הדיון בדירקטוריון החברה בו אושרה חלוקת הדיבידנד, בצרוף חומר הרקע לדיון.

1. ביום 27 בספטמבר 2016 ביצעה מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ ("מגדל גיוס הון"), חברה בת יעודית של מגדל ביטוח, הנפקה לציבור של 901,115,000 אגרות חוב (סדרה ה') בנות 1 ש"ח ע.ג. מכוח תשקיף מדף של מגדל גיוס הון מיום 18 באוגוסט 2016. תמורת ההנפקה לאחר ניכוי הוצאות הנפקה נדחות המופחתות בשיטת הריבית האפקטיבית הסתכמה לסך של כ-887,792 אלפי ש"ח. אגרות החוב (סדרה ה') אינן צמודות למדד ו/או למטבע כלשהו, ונושאות ריבית שנתית נקובה בשיעור של 3.29%, אשר משולמת פעם בשנה, ביום 30 ביוני, בין השנים 2017 ל-2029. שיעור הריבית האפקטיבית הינה 3.51%. אגרות החוב תיפרענה בתשלום אחד ביום 30 ביוני 2029.

אגרות החוב (סדרה ה') דורגו על ידי חברת מדורג בע"מ בדורג של Aa3 באופק יציב. יתרת הוצאות הנפקה נדחות ליום 30 בספטמבר 2016, עבור אגרות החוב (סדרה ה') מסתכמת בסך של כ-11 מיליון ש"ח. סך של כ-3.7 מיליון ש"ח שולמו לחברה בת.

תמורת ההנפקה הופקדה במגדל ביטוח ומשמשת לה כהון משני מורכב, וזאת בהתאם לאישורי המפקח ובכפוף למגבלות על שיעור המרבי של הון משני, כאמור בהוראות חוזר 2011-1-3 לעניין הרכב הון עצמי מוכר של מבטח. מגדל ביטוח התחייבה לשאת בתשלום מלוא הסכומים שהיו דרושים לפרעון אגרות החוב (סדרה ה') למחזיקים בהן. התחייבות זו הינה נדחית ליתר התחייבויותיה של מגדל ביטוח כלפי נושיה וקודמת להתחייבויותיה כלפי נושים על-פי רכיבים ומכשירים הכלולים בהון הראשוני של מגדל ביטוח.

תנאי אגרות החוב (סדרה ה') קובעים מנגנונים לדחיית תשלום הריבית ו/או הקרן במידה ובמועד הקובע לתשלום מתקיימות "נסיבות משהות" כמוגדר להלן. תשלום הקרן ו/או הריבית יידחה עד למועד בו יחדלו להתקיים הנסיבות המשהות או עד לשלוש שנים ממועד פירעון הקרן ו/או הריבית הקבוע במקור, לפי המוקדם מביניהם, וזאת אלא אם אישר המפקח את תשלום הריבית במועד מוקדם יותר.

"נסיבות משהות" משמען התקיימות אחת או יותר מהנסיבות הבאות:

ביחס לדחיית תשלום ריבית - על פי הדוח הכספי האחרון של מגדל ביטוח שפורסם קודם למועד פירעון ריבית, למגדל ביטוח אין רווחים ראויים לחלוקה כמשמעותם בחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן - "חוק החברות");

ביחס לדחיית תשלום קרן ו/או תשלומי ריבית -

(1) על פי הדוח הכספי האחרון של מגדל ביטוח שפורסם טרם מועד פירעון ריבית ו/או קרן רלוונטי, סכום ההון העצמי המוכר של מגדל ביטוח נמוך מההון המינימלי הנדרש ממנה (על-פי תקנות ההון), ומגדל ביטוח לא ביצעה השלמת הון נכון למועד פרסום הדוח;

(2) דירקטוריון מגדל ביטוח הורה על דחיית תשלום ריבית או על דחיית תשלום קרן, אם ראה כי יש חשש ממשי קרוב ליכולתה של מגדל ביטוח לעמוד בהון העצמי המינימלי הנדרש ממנה (על-פי תקנות ההון), או לפרוע במועד התחייבויות שדרגת הקדימות שלהן גבוהה מזו של אגרות החוב, ובלבד שהתקבל לכך אישור מראש של המפקח על הביטוח;

(3) המפקח הורה על דחיית תשלום קרן או ריבית אם ראה כי יש פגיעה משמעותית בהון העצמי המוכר של מגדל ביטוח או כי קיים חשש ממשי קרוב ליכולתה של מגדל ביטוח לעמוד בהון העצמי המינימלי הנדרש ממנה (על-פי תקנות ההון).

כל עוד לא נפרעו תשלומי קרן ו/או ריבית אשר מועד תשלומם נדחה, מגדל ביטוח לא תבצע כל חלוקה, כהגדרתה בחוק החברות, לא תפרע כל שטר הון, כתב התחייבות או הלוואה מאת בעלי השליטה בה או שלבעלי השליטה בה יש עניין אישי בהם ולא תשלם כל סכום כסף בשל עסקה שאושרה או הטעונה אישור בהתאם להוראות סעיף 270(4) סיפא לחוק החברות אלא לאחר שנפרעו כל תשלומי הקרן או הריבית שנדחו כאמור. המגבלות כאמור לא יחולו על סוגי תשלומים כמפורט בחוזר המפקח בנושא "הרכב הון עצמי מוכר של המבטח" (להלן - "חוזר הרכב ההון").

מגדל גיוס הון תהא רשאית לפדות את אגרות החוב (סדרה ה') בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, ובתנאי שהמועד הראשון לפדיון המוקדם יהא 30 ביוני 2024. ככל שלא תנוצל זכות זו לפדיון מוקדם, תשלום תוספת ריבית על הריבית אותה נושאות אגרות החוב (סדרה ה') באותה עת, בגין יתרת התקופה (ממועד הפדיון המוקדם שלא נוצל כאמור ועד למועד הפרעון בפועל) שתהא בשיעור של 50% ממרווח הסיכון המקורי שנקבע בהנפקה. ביצוע הפדיון המוקדם יתאפשר באחד מאלה: א) הנפקה של מכשיר הון (כמשמעותו בחוזר הרכב ההון) בעל איכות זהה או עדיפה; ב) באישור מראש של המפקח על הביטוח ובתנאים שיקבע.

נקבע כי ניתן יהיה להעמיד לפרעון מיידי את אגרות החוב (סדרה ה') בקרות מקרים מסוימים, כגון איחור מעל תקופה קצובה בפרעון סכום כלשהו בקשר לאגרות חוב (סדרה ה'), פירוק מגדל גיוס הון, מינוי מפרק או כונס נכסים למגדל גיוס הון וכד'. דחייתם של תשלומי קרן וריבית בגין אגרות החוב (סדרה ה'), בשל התקיימותן של נסיבות משהות כאמור, אינה מקימה זכות להעמדה לפירעון מיידי של אגרות החוב (סדרה ה'). הנאמן לא יהיה רשאי להעמיד לפרעון מיידי את אגרות החוב (סדרה ה') שטרם נפרעו ללא קבלת אישור מראש ובכתב של המפקח.

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה, המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		נדל"ן להשקעה
2015		2015	2016	
מבוקר		בלתי מבוקר		
		אלפי ש"ח		
5,328,453		5,192,056	5,507,463	
				השקעות פיננסיות:
27,477,247		24,144,895	28,426,790	נכסי חוב סחירים
8,395,427		8,259,251	10,991,971	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
16,024,532		14,513,454	16,383,982	מניות
18,229,249		22,739,736	18,247,074	אחרות
70,126,455		69,657,336	74,049,817	סך הכל השקעות פיננסיות
7,801,126		6,484,179	7,857,091	מזומנים ושווי מזומנים
387,660		471,659	597,238	אחר
83,643,694		81,805,230	88,011,609	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
908,891		905,265	898,561	(*) מתוכם נכסי חוב הנמדדים בעלות מתואמת
1,133,546		1,137,818	1,098,481	שווי הוגן של נכסי חוב הנמדדים בעלות מתואמת

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה להלן מציגה ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, החברה מעריכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

במהלך התקופות המדווחות, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2016			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
28,426,790	-	3,467,485	24,959,305
10,093,410	784,740	9,308,670	-
16,383,982	1,424,669	-	14,959,313
18,247,074	2,003,873	258,302	15,984,899
<u>73,151,256</u>	<u>4,213,282</u>	<u>13,034,457</u>	<u>55,903,517</u>

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

אחרות

סך הכל השקעות פיננסיות

ליום 30 בספטמבר 2015			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
24,144,895	-	3,816,115	20,328,780
7,353,986	126,397	7,227,589	-
14,513,454	1,076,698	-	13,436,756
22,739,736	3,394,444	93,588	19,251,704
<u>68,752,071</u>	<u>4,597,539</u>	<u>11,137,292</u>	<u>53,017,240</u>

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים *

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

אחרות

סך הכל השקעות פיננסיות

(*) סווג מחדש, ראה באור 2.ג.2

ליום 31 בדצמבר 2015			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מבוקר			
אלפי ש"ח			
27,477,247	-	3,790,375	23,686,872
7,486,536	375,938	7,110,598	-
16,024,532	1,564,850	-	14,459,682
18,229,249	2,780,806	97,146	15,351,297
<u>69,217,564</u>	<u>4,721,594</u>	<u>10,998,119</u>	<u>53,497,851</u>

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

אחרות

סך הכל השקעות פיננסיות

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
4,721,594	2,780,806	1,564,850	375,938	-	יתרה ליום 1 בינואר 2016
(339,472)	(177,642)	(132,455)	(29,375)	-	סך הפסדים שהוכרו ברווח והפסד (*)
867,534	304,872	115,740	446,922	-	השקעות
(1,004,059)	(904,163)	(99,896)	-	-	מימושים
(10,634)	-	-	(10,634)	-	פדיונות
96,596	-	-	96,596	-	העברות אל רמה 3
(118,277)	-	(23,570)	(94,707)	-	העברות מתוך רמה 3
4,213,282	2,003,873	1,424,669	784,740	-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016
					(*) מתוכם:
					סך כל ההפסדים לתקופה שטרם
					מומשו בגין נכסים פיננסיים
					המוחזקים נכון
(309,969)	(137,598)	(144,481)	(27,890)	-	ליום 30 בספטמבר 2016

המעבר בין הרמות נובע משימוש בנתוני שוק נצפים ושאינם נצפים.

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
4,920,003	3,674,016	1,196,739	49,248	-	יתרה ליום 1 בינואר 2015
6,873	25,602	(21,637)	2,908	-	סך רווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח
602,046	470,786	52,314	78,946	-	והפסד (*)
(927,711)	(775,960)	(150,718)	(1,033)	-	השקעות
(3,672)	-	-	(3,672)	-	מימושים
4,597,539	3,394,444	1,076,698	126,397	-	פדיונות
					יתרה ליום 30 בספטמבר 2015
					(*) מתוכם:
					סך רווחים (הפסדים) לתקופה
					שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים
					המוחזקים נכון
(28,730)	4,559	(35,560)	2,271	-	ליום 30 בספטמבר 2015

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,257,100	2,240,298	1,502,056	514,746	-
(163,461)	(79,278)	(81,990)	(2,193)	-
333,743	149,031	6,374	178,338	-
(307,949)	(306,178)	(1,771)	-	-
(2,747)	-	-	(2,747)	-
96,596	-	-	96,596	-
4,213,282	2,003,873	1,424,669	784,740	-

יתרה ליום 1 ביולי 2016

סך ההפסדים שהוכרו ברווח והפסד (*)

השקעות מימושים פדיונות העברות אל רמה 3

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016

(*) מתוכם:				
סך כל ההפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2016				
(173,026)	(64,011)	(81,949)	(27,066)	-

המעבר בין הרמות נובע משימוש בנתוני שוק נצפים ושאינם נצפים.

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
נכסי חוב סחירים	נכסי חוב שאינם סחירים	מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סה"כ
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	45,407	1,066,762	3,658,199	4,770,368
-	3,273	34,957	77,213	115,443
-	78,946	12,329	107,856	199,131
-	-	(37,350)	(448,824)	(486,174)
-	(1,229)	-	-	(1,229)
-	126,397	1,076,698	3,394,444	4,597,539
יתרה ליום 1 ביולי 2015				
סך רווחים שהוכרו ברווח והפסד (*)				
השקעות				
מימושים				
פדיונות				
יתרה ליום 30 בספטמבר 2015				
(*) מתוכם:				
סך כל הרווחים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2015				
-	3,714	34,960	67,682	106,356

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים
מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,920,003	3,674,016	1,196,739	49,248	-
(151,090)	(119,255)	8,180	(40,015)	-
1,354,514	639,018	515,597	199,899	-
(1,569,671)	(1,412,973)	(155,666)	(1,032)	-
(6,139)	-	-	(6,139)	-
190,836	-	-	190,836	-
(16,859)	-	-	(16,859)	-
<u>4,721,594</u>	<u>2,780,806</u>	<u>1,564,850</u>	<u>375,938</u>	<u>-</u>
(174,541)	(134,681)	1,035	(40,895)	-

יתרה ליום 1 בינואר 2015

סך רווחים (הפסדים) שהוכרו
ברווח והפסד (*)

השקעות

מימושים

פדיונות

העברות אל רמה 3

העברות מתוך רמה 3

יתרה ליום 31 בדצמבר 2015

(*) מתוכם:

סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה

שטרם מומשו בגין נכסים המוחזקים

נכון ליום 31 בדצמבר 2015

המעבר בין הרמות נובע משימוש בנתוני שוק נצפים ושאינם נצפים.

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים - שווי הוגן לעומת הערך בספרים

ליום 30 בספטמבר 2016	
שווי הוגן	ערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
27,204,430	20,609,160
644	644
1,964,851	1,744,765
1,485,366	1,269,135
3,450,861	3,014,544
30,655,291	23,623,704
	42,557

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות *

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד

מוצגים כהלוואות וחייבים, למעט פקדונות בבנקים

פקדונות בבנקים

סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2015	
שווי הוגן	ערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
25,906,643	20,095,265
922	922
1,728,150	1,560,156
957,836	764,394
2,686,908	2,325,472
28,593,551	22,420,737
	26,024

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות *

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד

מוצגים כהלוואות וחייבים, למעט פקדונות בבנקים

פקדונות בבנקים

סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2015	
שווי הוגן	ערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	
25,487,339	19,780,084
790	790
1,788,875	1,566,296
913,824	690,030
2,703,489	2,257,116
28,190,828	22,037,200
	25,375

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות *

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד

מוצגים כהלוואות וחייבים, למעט פקדונות בבנקים

פקדונות בבנקים

סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

* השווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות חושב על פי מועד הפרעון החוזי.

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלאות להלן מציגות ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן.

היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים ושווי מזומנים, פרמיות לגביה, חייבים ויתרות חובה תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

במהלך התקופות המדווחות, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ליום 30 בספטמבר 2016			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
7,859,272	-	1,991,423	5,867,849
644	644	-	-
912,178	115,815	-	796,363
2,196,207	490,243	51,190	1,654,774
10,968,301	606,702	2,042,613	8,318,986

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

אחרות

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר 2015			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
6,708,584	-	968,387	5,740,197
922	922	-	-
1,081,915	79,556	-	1,002,359
2,538,710	464,053	5,130	2,069,527
10,330,131	544,531	973,517	8,812,083

נכסי חוב סחירים (*)

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

אחרות

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

(*) סווג מחדש, ראה באור 2.ג.2

ליום 31 בדצמבר 2015			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מבוקר			
אלפי ש"ח			
7,615,216	-	1,142,704	6,472,512
790	790	-	-
1,180,943	122,081	-	1,058,862
2,511,307	480,040	12,817	2,018,450
11,308,256	602,911	1,155,521	9,549,824

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

אחרות

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וברווח כולל אחר				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות בלתי מבוקר אלפי ש"ח	נכסי חוב שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים
602,911	480,040	122,081	790	-
(34,777)	(33,268)	(1,538)	29	-
(7,284)	(3,469)	(3,815)	-	-
50,335	49,241	1,094	-	-
(4,483)	(2,301)	(2,007)	(175)	-
606,702	490,243	115,815	644	-

יתרה ליום 1 בינואר 2016

סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:

ברווח והפסד (*)

ברווח כולל אחר

השקעות

מימושים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016

(*) מתוכם:

סך כל הרווחים (ההפסדים) לתקופה

שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים

המוחזקים נכון

ליום 30 בספטמבר 2016

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וברווח כולל אחר				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות בלתי מבוקר אלפי ש"ח	נכסי חוב שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים
453,077	380,365	70,962	1,750	-
(16,633)	(16,026)	(538)	(69)	-
49,560	39,198	10,362	-	-
61,970	61,937	33	-	-
(3,443)	(1,421)	(1,263)	(759)	-
544,531	464,053	79,556	922	-

יתרה ליום 1 בינואר 2015

סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:

ברווח והפסד (*)

ברווח כולל אחר

השקעות

מימושים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2015

(*) מתוכם:

סך כל ההפסדים לתקופה שטרם

מומשו בגין נכסים פיננסיים

המוחזקים נכון

ליום 30 בספטמבר 2015

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וברווח כולל אחר				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות בלתי מבוקר אלפי ש"ח	נכסי חוב שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים
612,062	493,754	117,667	641	-
(8,996)	(9,582)	580	6	-
(10,175)	(7,742)	(2,433)	-	-
15,795	14,701	1,094	-	-
(1,984)	(888)	(1,093)	(3)	-
606,702	490,243	115,815	644	-
(9,096)	(9,680)	578	6	-

יתרה ליום 1 ביולי 2016

סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:
ברווח והפסד (*)
ברווח כולל אחר
השקעות
מימושים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016

(*) מתוכנן:

סך כל הרווחים (הפסדים) לתקופה
שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים
המוחזקים נכון
ליום 30 בספטמבר 2016

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וברווח כולל אחר				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות בלתי מבוקר אלפי ש"ח	נכסי חוב שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים
493,312	414,092	77,789	1,431	-
(4,873)	(3,417)	(1,392)	(64)	-
33,084	29,925	3,159	-	-
23,964	23,964	-	-	-
(956)	(511)	-	(445)	-
544,531	464,053	79,556	922	-
(3,605)	(3,536)	-	(69)	-

יתרה ליום 1 ביולי 2015

סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:
ברווח והפסד (*)
ברווח כולל אחר
השקעות
מימושים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2015

(*) מתוכנן:

סך כל ההפסדים לתקופה שטרם
מומשו בגין נכסים פיננסיים
המוחזקים נכון
ליום 30 בספטמבר 2015

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וברווח כולל אחר				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות מבוקר אלפי ש"ח	נכסי חוב	נכסי חוב
			שאינם סחירים	סחירים
453,077	380,365	70,962	1,750	-
(36,662)	(27,336)	(9,122)	(204)	-
42,067	32,596	9,471	-	-
147,947	95,915	52,032	-	-
(3,518)	(1,500)	(1,262)	(756)	-
602,911	480,040	122,081	790	-
(36,905)	(27,729)	(8,997)	(179)	-

ג. התחייבויות פיננסיות

1. כתבי התחייבויות נדחים מוכרים כהון משני ושלישוני במגדל ביטוח בכפוף למגבלה על שיעורו המרבי של ההון המשני והשלישוני המורכב כאמור בבאורים 6.ב. ו-6.ו לעיל.

2. שווי הוגן לעומת הערך בספרים

ליום 30 בספטמבר 2016	
שווי הוגן	ערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
12,442	12,442
13,812	13,914
3,747,372	3,661,323
3,773,626	3,687,679
57,010	57,010
35,076	35,076
36,843	36,843
128,929	128,929
3,902,555	3,816,608

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

הלוואות מתגידים בנקאיים

הלוואות מתגידים שאינם בנקאיים

כתבי התחייבות נדחים (*)

סך התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה

נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה

מכירות בחסר

סך התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

סך התחייבויות פיננסיות

(*) הערך בספרים כולל ריבית שנצברה בסך של כ-47.3 מיליון ש"ח המוצגת במאזן בסעיף זכאים.

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

2. שווי הוגן לעומת הערך בספרים (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2015	
שווי הוגן	ערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
25,469	25,469
17,448	17,448
2,120,363	2,041,491
2,163,280	2,084,408
779,814	779,814
92,189	92,189
922	922
872,925	872,925
3,036,205	2,957,333
11,490	11,490

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

הלוואות מתאגידים בנקאיים *

הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים

כתבי התחייבות נדחים **

סך התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה

נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה

מכירות בחסר

סך התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

סך התחייבויות פיננסיות

* כולל הלוואות מבנק שהינו צד קשור

** הערך בספרים בבאור זה כולל ריבית שנצברה בסך של כ-19.1 מיליון ש"ח אשר מוצגת במאזן בסעיף זכאים.

ליום 31 בדצמבר 2015	
שווי הוגן	ערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	
9,585	9,585
1,953	2,173
2,835,808	2,746,454
2,847,346	2,758,212
236,983	236,983
47,305	47,305
284,288	284,288
3,131,634	3,042,500

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

הלוואות מתאגידים בנקאיים *

הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים

כתבי התחייבות נדחים **

סך התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה

נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה

סך התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

סך התחייבויות פיננסיות

* הערך בספרים כולל ריבית שנצברה בסך של כ-24.8 מיליון ש"ח אשר מוצגת במאזן בסעיף זכאים.

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

3. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של ההתחייבויות הפיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד. היתרה בדוחות הכספיים של זכאים ויתרות זכות תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

ליום 30 בספטמבר 2016			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
41,995	49,016	1,075	92,086
36,843	-	-	36,843
78,838	49,016	1,075	128,929

נגזרים
מכירות בחסר
סך הכל התחייבויות פיננסיות

ליום 30 בספטמבר 2015			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
127,993	742,575	1,435	872,003
922	-	-	922
128,915	742,575	1,435	872,925

נגזרים
מכירות בחסר
סך הכל התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2015			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
מבוקר			
אלפי ש"ח			
71,464	212,824	-	284,288
71,464	212,824	-	284,288

נגזרים
סך הכל התחייבויות פיננסיות

ד. טכניקות הערכה

השווי ההוגן של השקעות הנסחרות באופן פעיל בשווקים פיננסיים מוסדרים נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין השקעות שלהן אין שוק פעיל, השווי ההוגן נקבע באמצעות שימוש בשיטות הערכה. שיטות אלו כוללות התבססות על עסקאות שבוצעו לאחרונה בתנאי שוק, התייחסות לשווי השוק הנוכחי של מכשיר אחר דומה במהותו, היוון תזרימי מזומנים או שיטות הערכה אחרות.

שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי באור בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לניירות ערך בתל אביב. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושיעורי ריבית לגופים מוסדיים.

בקשר לכך ובהמשך לאמור בבאור 1.12 לדוחות הכספיים השנתיים, יצוין כי בחודש ספטמבר 2014 פרסם האוצר מכתב לפיו הכריזה ועדת המכרזים על מרווח הוגן כזכה במכרז החדש. כמו כן, צוין במכתב כי על לוחות הזמנים להטמעת מודל מרווח הוגן המעודכן תצא הודעה נפרדת. בשלב זה, אין ביכולת החברה להעריך את השפעת העדכון הצפוי במתודולוגיה על השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים, אם וככל שיהיו.

א. הליכים משפטיים ואחרים - כללי

סעיפים (ב) עד (ט) (כולל) להלן כוללים פרטים בדבר הליכים משפטיים ואחרים מהותיים כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות, אשר אינם במהלך העסקים הרגיל של עסקיהן. בסעיף (ב) להלן מתוארות בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות לרבות תובענות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה ("הליכים ייצוגיים"), בסעיף (ג) להלן מתוארים הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח, בסעיף (ד) להלן מתוארים הליכים ייצוגיים שהסתיימו לפני תקופת הדוח ואשר חלה בהם התפתחות מאוחרת, בסעיף (ה) להלן מתוארים הליכים ייצוגיים שהועברו למגדל ביטוח במסגרת ההסכם לקליטת תיק ה-Run off בביטוח כללי מאליו בטוח, בסעיף (ו) להלן מתוארים הליכים משפטיים ותובענות מהותיות אחרות, בסעיף (ח) להלן מתוארים הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה, ובסעיף (ט) להלן מתוארים הליכים משפטיים כנגד חברות מאוחדות לשעבר אשר לחברה ו/או לחברות מאוחדות קיימת התחייבות תלויה בגין (כגון חובת שיפוי וכיוצא"ב).

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף ההליכים הייצוגיים המוגשים נגד החברה ו/או חברות מאוחדות של החברה. זאת, כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל, וכחלק מגידול בבקשות מסוג זה כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של החברות המאוחדות. מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה ו/או החברות המאוחדות להפסדים במקרה של קבלת תביעה ייצוגית כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות. ההליכים הייצוגיים, מצויים בשלבים שונים של הבירור המשפטי, החל מהשלב של בירור הבקשה לאישור תובענה כייצוגית ועד שלב שבו תביעה אושרה כייצוגית והיא מתבררת ככזו. חלק מההליכים הייצוגיים מצויים בהליכי ערעור.

בהליכים משפטיים או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not" - דהיינו הסתברות העולה על 50%) כי טענות התביעה תתקבלנה וההליך יתקבל (או במקרה של בקשה לאישור תובענה כייצוגית, יאשר ביהמ"ש את אישורה כייצוגית), נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות.

בבקשות לאישור תובענות אשר אושרו כייצוגיות על ידי ביהמ"ש, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות, אם, לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה במסגרת התביעה לגופה תתקבלנה במסגרת ניהול התובענה כתובענה ייצוגית. במקרה בו אושרה תביעה כייצוגית על ידי ביהמ"ש והוגש ערעור על ידי התובע בו הוא עותר להרחיב את פסק הדין שניתן, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות בערעור, אם, לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה בערעור תתקבלנה.

במקרה בו, במי מההליכים קיימת נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בגובה הנכונות לפשרה, וזאת אף אם מדובר במקרה אשר לפי הפירוט האמור לעיל לא הייתה נכללת הפרשה בדוחות הכספיים אלמלא הפרשה או הנכונות לפשרה. במקרים בהם לפי הפירוט האמור לעיל נדרשת הפרשה בדוחות הכספיים ויש נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בדוחות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות או הסכום הנכונות לפשרה, לפי הגובה מביניהם. במקרים בהם אושר הסדר פשרה, נכללה בדוחות הפרשה בגובה הערכת החברה ו/או חברות מאוחדות לעלות הסדר הפרשה.

בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית) אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה לא חל האמור לעיל, וכן בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית) הנמצאים בשלבים ראשוניים ולא ניתן להעריך את סיכויי התביעה, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשות לאישור התובענות כייצוגיות המפורטות בסעיפים 30 עד וכולל סעיף 32 להלן, ולפיכך לא נכללה בדוחות הכספיים הפרשה בגין בקשות אלו.

להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על-ידי החברה ו/או חברות מאוחדות או הפרשה בגובה נכונות החברה ו/או חברות מאוחדות לפשרה, לפי העניין.

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות

להלן פירוט של הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות העומדות ותלויות כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה, בסדר כרונולוגי לפי מועד הגשתן:

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
1.	9/1999	מבוטח בביטוח חיים נ' מגדל ביטוח	שימוש בלוח תמותה מיושן לקביעת הפרמיה בביטוח חיים, שאינו מותאם לתוחלת החיים. הסעדים המבוקשים כוללים בקשה להצהרה כי המבקש זכאי לבטל את הסכמי הביטוח ו/או זכאי לקבל סעדים הנובעים מהפרת חוזה.	מי שרכשו פוליסת ביטוח החל מיום תחילת החוק, קרי מיום 5 באוגוסט 1997.	ביום 10 בנובמבר 2011 פסק ביהמ"ש המחוזי: (א) חלה התיישנות בנושא ובהתאם הגדרת הקבוצה צומצמה למי שרכש פוליסות הכוללות מרכיב ריסק מחודש אוגוסט 1997 ועד למועד עדכון לוחות תמותה בחודש יוני 2001 בלבד. (ב) צמצום עילות התביעה להטעיה ועושה.	-
					ביום 7 בפברואר 2016 נתן בית המשפט החלטה הדוחה את הבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית. ביום 26 ביוני 2016 הוגש ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון. ביום 2 באוגוסט 2016 הוגשה מטעם מגדל ביטוח בקשה למחיקת הערעור. טרם התקבלה החלטת בית המשפט.	
2.	1/2008	מבוטח בביטוח חיים נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	גביית מרכיב בפרמיה המכונה מרכיב "תת-שנתיות" בפוליסות לביטוח חיים בסכום החורג מן הסכום המותר. במסגרת הסעדים נכללה בקשה להורות על החזר הסכום שנגבה מחברי הקבוצה כתת שנתיות שלא כדין וכן צו עשה המורה למשיבות לשנות את דרך פעולתן.	כל מי שנגבה ממנו תשלום בגין רכיב "תת שנתיות" בנסיבות ובסכום החורגים מהמותר.	ביום 29 ביולי 2016 קיבל בית המשפט את בקשת האישור ובהתאם הורה על ניהולה של התובענה כתובענה ייצוגית ביחס לכל מי שנגבה ממנו תשלום בגין תת שנתיות ביחס לרכיב החסכון בפוליסות מסוג מעורב או ביחס לרכיב גורם פוליסה או ביחס לפוליסות המבטחות בריאות, נכות, מחלות קשות, אובדן כושר עבודה וסיעוד.	2,300 מיליון ש"ח, מיוחס למגדל ביטוח - 827 מיליון ש"ח
3.	4/2008	מבוטחות בביטוח חיים נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	הענקת גמלה חודשית נמוכה מזו שמקבל מבוטח זכר בנתונים זהים לנשים בהגיען לגיל פרישה, בנימוק כי תוחלת החיים של נשים גבוהה יותר. זאת, כאשר הפרמיה הנגבית מנשים בגין ריסק מוות הינה בשיעור זהה לזאת שנגבית מגברים מבוטחים ולמרות ששיעורי התמותה של נשים נמוכים יותר. במסגרת הסעדים מתבקש סעד הצהרתי של ביהמ"ש כי ההפליה האמורה הינה פסולה וכי תינתן למבוטחות הזכות לבחור בין החלופות הבאות: (א) השוואת מקדמי הגמלה לאלו הנהוגים לגברים. (ב) הפחתה של סכומי הריסק שנגבו והעמדתם על סכומי הריסק הראויים למבוטחת אישה.	כלל הנשים שרכשו פוליסות ביטוח מנהלים בהן נעשתה אבחנה בין נשים וגברים לעניין תשלום הגמלה אך לא נעשתה אבחנה לעניין פרמיית הריסק.	בהחלטה מיום 17 באוגוסט 2014 נתן בית הדין האזורי לעבודה החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית. הוגשה בקשת רשות ערעור על ההחלטה לבית הדין הארצי לעבודה אשר נעתר לבקשה. בית הדין הארצי לעבודה הורה לפנות לפיקוח לקבל את עמדתו בנושא. התיק קבוע לדיון בפני הרכב.	"מאות מיליוני ש"ח"

¹ תאריך ההגשה של התובענות והבקשות הינו התאריך של הגשת התובענה והבקשה המקורי והערכאה בה הוגש במקור ההליך.

² הפניות לחוקים הנם בשמם המלא אך ללא שנת חקיקתם.

³ הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, קבוצה אשר מהווה בסיס לאומדן סכום התובענה בכתב התביעה.

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
4.	4/2010 מחוזי - מרכז	ארגון צרכנים נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	הפרה של החובות המוטלות על המשיבות לאיתור בעלי זכויות בפוליסות ביטוח, אי ניהול נפרד של כספים ללא דורש, אי העברת כספים שלא נדרשו לאפטרופוס הכללי, גביית דמי ניהול העולים על המותר והתעשרות שלא כדין מהתשואה שמניבים הכספים שלא נדרשו. במסגרת הסעדים נכללה בקשה לחייב את המשיבות להעביר את הכספים לבעלי הזכויות, להעביר כספים שלא נדרשו לאפטרופוס הכללי, לחייב השבה של דמי ניהול ותשואה ולהקים קרן בה ינוהלו כספים שלא נדרשו בחשבון נפרד בגין כל פוליסה.	כל בעלי הפוליסות אשר המשיבות לא הביאו לידיעתן את דבר היותם בעלי כספים בהתאם לחובות המוטלות עליהן.	בנושא זה חל שינוי רגולטורי ונערכה בו הסדרה על ידי המפקח. - הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה בתיק בה לא הביע עמדה אך ציין כי חלק מהסעדים הינם בניגוד לדיון החדש. ביום 25 בפברואר 2016 הוגש הסכם פשרה בתיק לאישור בית המשפט כפשרה ייצוגית. ביום 22 בספטמבר 2016 הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה להסדר הפשרה ולפיה היועץ המשפטי אינו מתנגד לאישור הפשרה ומותיר את ההכרעה לשיקול דעת בית המשפט, אולם למרות אי התנגדותו פירט מספר הסתייגויות בנושא.	
5.	4/2010 מחוזי - מרכז	מבטחים בביטוח חיים נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	אי החזרת פרמיות לאחר הפסקת ביטוח במהלך החודש, כאשר הפרמיה נגבית מראש בתחילת החודש ו/או החזרת פרמיה בערכים נומינליים (ללא הפרשי הצמדה וריבית). במסגרת הסעדים נכללה בקשה להחזר סכומי הפרמיות העודפות שנגבו ממבטחים שלא כדין וצו עשה המורה למשיבות לשנות את דרך פעולתן ולהשיב למבטחים דמי ביטוח מיום היווצרות הזכות להחזר בצירוף הפרשי הצמדה וריבית.	כל מבטח של מי מהמשיבות שהפוליסה שלו (למעט פוליסת ביטוח אלמנטר) הופסקה בין אם עקב ביטולה ובין אם עקב קרות מקרה הביטוח.	ביום 23 ביוני 2015 אושרה התובענה כייצוגית וזאת ביחס לסעד של השבה של דמי ביטוח שנגבו בגין חודש הפסקת הכיסוי הביטוחי בפוליסות ביטוח (למעט פוליסת ביטוח אלמנטר) ביחס לחלק שלאחר המועד שבו הופסק הכיסוי הביטוחי וזאת במקרים בהם קיימת בפוליסה הוראה הקובעת כי הביטול ייכנס לתוקף באופן מיידי או מבטח אשר פוליסת הביטוח שלו התבטלה עקב קרות מקרה הביטוח, וכן ביחס לתשלום הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק חוזה הביטוח בגין דמי ביטוח שהוחזרו למבטחים בערך נומינלי, והכל ביחס למבטחים שביטלו את הפוליסה שלהם או קיבלו החזר תגמולי ביטוח בערך נומינלי, בהתאמה, במהלך 7 שנים לפני מועד הגשת הבקשה (18 באפריל 2010) ועד ליום 14 במרס 2012. בית המשפט הורה על החלפת התובע כנגד מגדל ביטוח שכן אינו מחזיק בעילת תביעה כנגדה. ביום 13 בספטמבר 2016 הוגש לבית המשפט הסכם פשרה ולפיו על מגדל ביטוח להעביר לתרומה 80% מסכום ההחזר שימצא על ידי בודק. כן כולל הסכם הפשרה התייחסות לגבי אופן ההתנהלות בעתיד והמלצה לגבי תשלום גמול ושכ"ט. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור בית המשפט.	225 מיליון ש"ח (לתקופה של 10 שנים)

באור 8 - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
6.	4/2011	מבוטח בביטוח חיים נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	גביית כספים בגין "גורם פוליסה" ללא הסכמה חוזית וללא מתן גילוי נאות. הסעדים המבוקשים כוללים תשלום פיצוי/השבה השווה לסכום "גורם פוליסה" שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה ומתן צו עשה המורה לחדול מגבייה של סכומים אלה.	כל מי שהוא ו/או היה מבוטח אצל המשיבות ונגבה ממנו סכום כלשהו כ"דמי ניהול אחרים" ו/או כ"גורם פוליסה".	ביום 10 ביוני 2015 הוגש לבית המשפט הסכם הפשרה אשר במסגרתו הוסכם על החזר כספי ביחס לעבר אשר יחולק לבעלי פוליסות מסוג "עדיף" / "יותר" של חברי הקבוצה המיוצגת בהתאם להוראות הסכם הפשרה והוא בסכום כולל של 100 מיליון ש"ח, כשחלקה של מגדל ביטוח בו הינו 44.5 מיליון ש"ח. ביחס לעתיד הוסכם על הנחה של 25% מסכום גורם הפוליסה שנגבה בהן בפועל. שכר הטרחה לתובע ובא כוחו הובא במסגרת הסכם הפשרה לאישור בית המשפט והינו בסך של 43 מיליון ש"ח בתוספת מע"מ, כשחלקה של מגדל בו הינו 44.5%.	2,325 מיליון ש"ח (לתקופה של 7 שנים) מתוכם מיוחס למגדל ביטוח סך של 1,024 מיליון ש"ח.
הבדוק שמונה על ידי בית המשפט קבע כי קיים קושי לאשר את הסכם הפשרה במתכונתו הנוכחית והמליץ להחיל את ההסדר לעתיד על השנים 2013 עד 2015. ביום 18 באוקטובר 2015 הבהיר בית המשפט לצדדים, את נטייתו הברורה שלא לאשר את הסדר הפשרה בתנאים כפי שהוגש וזאת לאור פער מהותי בין ההסדר המוצע במסגרת הסדר הפשרה שהוגש לאישור לבין הסכם פשרה ראוי לדעתו בנסיבות. בית המשפט הציע להגדיל מהותית הן את סכום ההחזר בגין העבר והן את ההנחה העתידית שהוצעה במסגרת הסדר הפשרה. ביום 26 בפברואר 2016 הוגשה עמדת היועמ"ש ביחס להסדר הפשרה ולפיה היועמ"ש סבור שאין לאשר את הסדר הפשרה במתכונתו הנוכחית, תוך שהוא מותיר לשיקול דעתו של בית המשפט את הקביעה מהו סכום הפיצוי הראוי. ביחס למרכיב ההחזר בהסדר הפשרה כוללת עמדת היועמ"ש הערות הכוללות שונות ביחס ליישום הסכם הפשרה וההודעה עליו למבוטחים. ביחס לרכיב ההנחה העתידית בהסדר הפשרה, עמדת היועמ"ש היא כי קיים קושי משפטי עם הסדר הפשרה אשר במסגרתו הוסכם על הנחה עתידית תוך המשך גבייה של החלק הנותר של גורם הפוליסה, וזאת עקב בעיית נציג מובנית בתובענות ייצוגיות ובהתאם קושי בהסכמה של תובע ייצוגי לוותר מראש על עילות תביעה עתידיות של חברי הקבוצה. בעניין זה, ביקש היועמ"ש להשאיר את שאלת המשך הגבייה לשיקול דעת בית המשפט. ביחס לרכיב שכר הטרחה לתובע הייצוגי ובא כוחו, עמדת היועמ"ש הינה כי הסכום המבוקש אינו סביר ואינו פרופורציונאלי והוא משאיר לשיקול דעת בית המשפט לקבוע מהו שיעור הגמול ושכר הטרחה הסבירים. ביום 21 באפריל 2016 הגישו המשיבות את תגובתם כנגד עמדת היועמ"ש הנ"ל ואת אי הסכמתם להצעה הנ"ל של בית המשפט.						

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות קייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
6.	המשך				ביום 21 בנובמבר 2016, נתן בית המשפט החלטה הדוחה את הסדר הפשרה ומקבלת באופן חלקי את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בית משפט קבע בהחלטה כי למרות שעד לשנת 2004 ביחס לפוליסות המשלבות חסכון ועד לשנת 2008 ביחס לפוליסות ריסק טהור, התיר המפקח על הביטוח לחברות הביטוח לכלול בפוליסות ביטוח חיים הסדר המאפשר להם לגבות את גורם הפוליסה, חברות הביטוח לא כללו בפוליסות הביטוח שלהן, הסדר חוזי המחייב את המבוטחים בתשלום גורם פוליסה, וכי על כן אין בסיס משפטי לגביית גורם הפוליסה. יחד עם זאת, קבע בית המשפט כי אין מקום לאישור התובענה כייצוגית ביחס לפוליסות ריסק טהור מאחר שלא הונח בסיס המאפשר לקבוע כי חברת הביטוח הפרה התחייבויותיה כלפי המבוטחים בפוליסות אלו. ביחס לפוליסות משולבות חיסכון, לעומת זאת, נקבע כי קיים בסיס לאישור ניהול התובענה כייצוגית וזאת מאחר והעברת הכספים לטובת גורם פוליסה הקטינה את היקף החיסכון שנצבר לטובת המבוטחים. ביחס להסדר הפשרה שהושג בין הצדדים במסגרת הליך הגישור, לפיו סוכם כי יבוצע החזר בסכום של 100 מיליון ש"ח בגין גבייה של 4 חברות ביטוח (חלקה של מגדל ביטוח - 44.5 מיליון ש"ח) והפחתה בשיעור 25% מגביית גורם הפוליסה בעתיד, בית המשפט קבע כי הסדר הפשרה אינו הוגן וסביר. ביחס לחלק ההחזר בגין העבר קבע בית המשפט כי החזר זה אמנם מבטיח לחברי הקבוצה הטבה בהיקף משמעותי אולם אינו הוגן וסביר בהתחשב בחישובים שערכו אנשי הפיקוח שלפיהם העריך הבודק את סך הכספים שנגבו על ידי ארבע החברות הנתבעות בתיק בין השנים 2004 ל-2012 (ועד בכלל) בגין גורם פוליסה כדי סך המגיע לכ-700 מיליון ש"ח. ביחס לחלק ההנחה העתידית בגביית הגורם במסגרת הסדר הפשרה, קבע בית המשפט כי הסדר זה אינו עומד גם בדרישות ההרתעה שכן משמעותו היא הכשרה בדיעבד ומכאן ולהבא של גביית עיקר גורם הפוליסה על חשבון רכיב החסכון. הבקשה לאישור התובענה כייצוגית התקבלה ביחס לגבייה של גורם פוליסה החל משבע שנים קודם למועד הגשת התובענה (החל מ-21.4.2004) ממבוטחים בפוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון שנערכו בין השנים 1992-2003, אשר החיסכון שנצבר לטובתם נפגע בשל גביית גורם פוליסה. הסעדים הנתבעים במסגרת זו הינם עדכון החיסכון הצבור לטובת המבוטחים בסכום החיסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתם אילו לא היה נגבה גורם פוליסה או פיצוי המבוטחים בסכום האמור וכן הפסקת גביית גורם פוליסה מכאן ואילך. כן נפסק במסגרת ההחלטה שכר טרחה לבא הכוח המייצגים וגמול למתנגדים להסכם הפשרה ולבאי כוחם בסכומים לא מהותיים.	

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
6.	המשך				בכוונת מגדל ביטוח לערער על החלטת בית המשפט הן ביחס להסדר הפשרה והן ביחס לאישור התובענה כייצוגית.	
7.	6/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח רכב חובה נ' מגדל ביטוח וחברות נוספות	תשלום כספים שעוכבו אצל המשיבות מחמת עיקולים ושולמו בערך נומינלי ללא הפרשי הצמדה וריבית בגין התקופה בה עוכבו עקב העיקול. עילות התביעה נסמכות על טובת ההנאה שהפיקו המשיבות בתקופת העיכוב בהתאם לסעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט ו/או סעיף 28 לחוק חוזה הביטוח. הסעד המבוקש הינו תשלום הפרשי הצמדה וריבית בשיעור המשקף את טובת ההנאה שהפיקו המשיבות בתקופת העיכוב.	כל מי ששולמו לו תגמולי ביטוח לאחר ה-1 ביוני 2008 לאחר עיכוב עקב עיקול צד ג' והפירות שצמחו מהכספים בתקופת העיכוב לא הועברו אליו.	ביום 12 בדצמבר 2012 אישר ביהמ"ש המחוזי את בירור התובענה כייצוגית. ביום 13 באוקטובר 2016 הוגש לבית המשפט הסדר פשרה הכולל מנגנון לפיצוי בסכום הנקוב בהסכם הפשרה, הסדרה לעתיד והמלצה לגבי תשלום גמול ושכ"ט. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור בית המשפט. ביום 2 בנובמבר 2016 ניתנה החלטה ע"י ביהמ"ש לפיה אין מקום לדחות את הסכם הפשרה ובהתאם הורה על פרסום הסכם הפשרה בעיתונות והעברתו ליועמ"ש לממשלה, למנהל בתי המשפט, לפיקוח על הביטוח ולממונה על הגנת הצרכן.	350 מיליון ש"ח
8.	5/2013 מחוזי - ת"א	מבוטחות בפוליסות ביטוח בריאות נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	אי תשלום הפרשי הצמדה בגין תגמולי ביטוח ממועד קרות הביטוח ועד למועד התשלום ואי תשלום הפרשי ריבית בגין תגמולי ביטוח מ-30 ימים לאחר מסירת התביעה ועד למועד התשלום. הסעד המבוקש הינו תשלום הפרשי הצמדה וריבית אשר לא שולמו כדין.	כל מי שקיבל ב-7 שנים שקדמו להגשת התביעה או יקבל עד למתן פסק דין תגמולי ביטוח מבלי שצורפה להם ריבית או הצמדה כדין.	ביום 7 באוגוסט 2015 נתן בית המשפט החלטה לפיה הבקשה לאישור התביעה כייצוגית נדחתה בכל הקשור להפרשי הצמדה, אך התקבלה ביחס לתביעת הריבית החל מחלוף 30 יום מדרישה ראשונה לתשלום תגמולי ביטוח, וזאת ביחס לתקופה של 3 שנים לפני הגשת התביעה. ביום 19 באוקטובר 2015 הוגשה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור מטעם מגדל ביטוח ויתר הנתבעות על החלטתו של בית המשפט המחוזי לאישור התביעה כאמור. ביום 18 בינואר 2016 הגישו מגדל ביטוח ויתר הנתבעות בקשה לבית המשפט העליון לעיכוב המשך ההליכים בתביעה הייצוגית עד להכרעה בבקשת רשות הערעור. ביום 2 בפברואר 2016 קיבל בית המשפט העליון את הבקשה לעיכוב הליכי בירור התביעה הייצוגית בבימ"ש המחוזי עד להכרעה בבקשת רשות הערעור וכן הורה על דיון בפני הרכב בבקשת רשות הערעור. ביום 3 באוגוסט 2016 התקיים דיון בבקשת רשות הערעור, אשר בסיומו נמחקה בקשת רשות הערעור, בהמלצת בית המשפט העליון ובהסכמת הצדדים, תוך שמירת זכותן של מגדל ביטוח ויתר הנתבעות לשוב ולהעלות את הטענות מושא בקשת רשות הערעור במסגרת הערעור שיוגש, ככל שיוגש, על פסק הדין בתביעה הייצוגית. ההליך מצוי בבירור התביעה הייצוגית לגופה בפני בית המשפט.	120 מיליון ש"ח ביחס למגדל ביטוח

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות קייצוגיות ותובענות אשר אושרו קייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
9.	10/2013	מבוטח בביטוח חיים מחוזי - מרכז	עדכון פרמיית ביטוח עקב שינוי גיל ועקב שינוי מדד המחירים לצרכן, ב-1 לחודש קלנדר ואל ביום בחודש של לידת המבוטח (במקרה של עדכון לפי גיל) או ביום בו ביקש המבוטח להתקבל לביטוח ולא במועד בו התקבל בפועל (במקרה של עדכון מדד). הסעד המבוקש הוא החזרת סכומי הפרמיה העודפים שנגבו.	מי שצורף לתוכנית בה מועד עדכון הפרמיה הינו מוקדם מהמועד בו הייתה אמורה הפרמיה להתעדכן.	ביום 15 בספטמבר 2016 ניתנה החלטת בית המשפט הדוחה את הבקשה לאישור התובענה קייצוגית.	399 מיליון ש"ח
10.	5/2014	מבוטחת בביטוח רכב הכולל כיסוי לרכב חילופי מחוזי - ת"א	אי מתן רכב חילופי לנהג צעיר בלא שנערך גילוי על כך ברשימה/מפרט, זאת בניגוד לחובת הגילוי המוטלת על מבטחים. הסעדים המבוקשים כוללים סעד הצהרתי על התרשלות כלפי התובעים והפרת חובות כלפיהם, חיוב המשיבות לספק כיסוי זה, להורות על גילוי נאות ותשלום פיצוי.	מי שרכש כיסוי נהג צעיר ורכב חילופי ולא סופק לו ב-7 שנים שקדמו לתביעה כיסוי כאמור.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה קייצוגית. בית המשפט ביקש לקבל עמדת הפיקוח על הביטוח בקשר עם התובענה. ביום 9 במרס 2016 התקבלה עמדת הפיקוח התומכת בעמדת מגדל ביטוח והנתבעות הנוספות.	28 מיליון ש"ח, מתוכו חלק מגדל ביטוח כ-8 מיליון ש"ח
11.	6/2014	מבוטח בביטוח חיים למשכנתא מחוזי - ים	קביעת סכום ביטוח לתשלום בביטוח חיים למשכנתא, העולה מעל ליתרת ההלוואה בבנק וכתוצאה מכך המבוטחים משלמים פרמיה גבוהה יותר. הסעדים המבוקשים בין היתר הינם תשלום ההפרש בין הפרמיות ששילמו לבין הפרמיות שהיו אמורים לשלם בהתאם ליתרות ההלוואות בבנקים, בתוספת פיצוי על עגמת נפש, לחייב את המשיבות לשנות את דרך פעולתן ולעדכן את סכום הביטוח בהתבסס על נתונים מדויקים של ההלוואות בבנקים.	מבוטחים ב-7 שנים האחרונות שרכשו פוליסת ביטוח חיים לצורך משכנתא וסכום הביטוח ממנו נגזרת הפרמיה עלה על יתרת ההלוואה בבנק.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה קייצוגית. בית המשפט פנה לפיקוח על הביטוח עם מספר שאלות בנושא וביום 23 למרס 2016 הגיש הפיקוח על הביטוח את עמדתו התומכת בעמדת חברות הביטוח. הצדדים הופנו לניהול הליך גישור.	1,182 מיליון ש"ח, מתוכו ביחס למגדל ביטוח - 523 מיליון ש"ח
12.	7/2014	עמותות וארגונים הפועלים עבור האוכלוסייה המבוגרת מחוזי - מרכז	שימוש חסר תום לב בזכות על פי התקנון להעלות דמי הניהול לשיעור המקסימלי המותר, בעת פרישת העמית לפנסיה וכן אי מתן הודעה מוקדמת לפני הפרישה לפנסיה. הסעדים המבוקשים הינם סעד של חיוב להשיב לפנסיונרים או לקופת הפנסיה את דמי הניהול העודפים שנגבו מהם ו/או שיגבו מהם שלא כדין לחילופין להשיב לקופת קרן הפנסיה את כל דמי הניהול שנגבו מן הפנסיונרים ולבצע חלוקה צודקת והוגנת של הכספים שנגבו שלא כדין מהפנסיונרים, בין כל עמיתי הפנסיה, לאסור על המשיבות להעלות את דמי הניהול ביחס לכל מבוטח בסמוך לפני יציאתו לפנסיה, לקבוע כי התנאי הקיים בתקנוני הנתבעות המתיר להן להעלות את דמי הניהול מעת לעת הינו (כביכול) תנאי מקפח בחוזה אחיד, וכן להורות על ביטולו או שינויו באופן המסיר את הקיפוח הנתען.	כל עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה של המשיבות וזכאי לקבל פנסיית זקנה ו/או יהיה זכאי לקבל פנסיית זקנה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה קייצוגית. במסגרת ההליך, יועברו לפיקוח על הביטוח שאלות בדבר כוונת המאסדר לגבי הנושאים השנויים במחלוקת בתובענה.	48 מיליון ש"ח "לכל הפחות מבלי שכומתו בשלב זה יתר הסעדים"

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות קייצוגיות ותובענות אשר אושרו קייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
13.	1/2015 מחוזי - ת"א	מחזיקים ביחידות של קרנות נאמנות נ' מגדל קרנות נאמנות בע"מ (להלן: "מגדל קרנות נאמנות") חברה בת של מגדל שוקי הון וחברות מנהלות קרנות נאמנות אחרות ונאמנים לקרנות נאמנות	אי נקיטת מאמצים להוזלת עמלות הברוקראז' ששולמו מנכסי קרנות הנאמנות, באופן שהעמלות שנגבו היו גבוהות ממחירן האמיתי ו/או כיסו גם מתן שירותי תפעול שניתנו ללא תמורה לחלק ממנהלי הקרנות, וזאת בין היתר, תוך הפרת חובת נאמנות וזהירות, רשלנות, הפרת חובה לפי דין ועשיית עושר שלא כדין. הסעדים המבוקשים כוללים השבת הסכומים העודפים שנגבו בתקופה שעד ליום 27 בדצמבר 2011 (מועד כניסתו לתוקף של תיקון 14 לחוק השקעות משותפות בנאמנות).	כל מי שהחזיק ביחידות בקרן נאמנות כלשהי, שהייתה בניהולו של מי ממנהלי הקרנות המשיבים ובהם מגדל קרנות נאמנות, בתקופה שהסתיימה ביום עד 27 בדצמבר 2011 (ללא התיישנות), אשר חייבה בעמלות ברוקראז' ו/או חויבה במישרין או בעקיפין בתשלום בגין שירותי תפעול.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	220 מיליון ש"ח, מתוכו מיוחס למגדל קרנות נאמנות- 22 מיליון ש"ח
14.	4/2015 מחוזי - ת"א	חסוי (באמצעות אפוסטרופוס) שהיה מבוטח בביטוח חיים קבוצתי נ' בנק לאומי לישראל בע"מ ומגדל חברה לביטוח	חיוב נוטלי משכנתאות מעל גיל 55 ברכישת פוליסת ביטוח חיים וזאת בידיעה שהם בגיל שאינו בר ביטוח, והמשך חיוב נוטלי משכנתאות בתשלום עבור פוליסת ביטוח חיים גם לאחר הגיעם לגיל 65 - גיל תום תקופת הביטוח. הסעדים המבוקשים הינם כדלהלן: להפסיק לגבות פרמיה בגין ביטוח חיים בגין לווים שהגיעו לגיל תום תקופת הביטוח, להשיב פרמיות ביטוח חיים שנגבו מנוטלי משכנתאות שגילם ביום ההצטרפות היה מעל גיל 55, וממבוטחים שעברו את גיל תום תקופת הביטוח.	כל לקוחות בנק לאומי שהצטרפו לפוליסת ביטוח חיים קבוצתית לאחר הגיעם לגיל 55, וכן מבוטחים אשר המשיכו לחייב אותם בפרמיות ביטוח לאחר הגיעם לגיל תום תקופת הביטוח.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	360 מיליון ש"ח
15.	5/2015 מחוזי - ת"א	נכה אשר ביקשה לחנות בחניון מרכז ויצמן בתל אביב נ' מגדל ביטוח ואריאל פרומול ניהול קניונים בע"מ	אי מתן חניה חינם לאדם עם מוגבלות במרכז ויצמן בת"א בהתאם לחוק חנייה לנכים, התשנ"ד-1993. הסעדים המבוקשים כוללים בקשה ליתן צו למשיבות להציב שילוט במקום בולט לעין בכל הכניסות לחניון ויצמן, המסביר על זכויות הנכים ולחייב את המשיבות בפיקוד הקבוצה בסכום דמי החנייה שגבתה מחברי הקבוצה בתקופה האמורה.	כל מי שהיה בעל תג נכה ואשר עשה שימוש בחניון מרכז ויצמן מיום 17 במאי 2008 ועד למועד הגשת הבקשה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. מתקיימים מגעים בין הצדדים בניסיון לסיים את התיק בהסכמה.	כ-7 מיליון ש"ח

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
16.	5/2015	מבוטח בפוליסת דירה של מגדל ביטוח נ' מגדל ביטוח	הימנעות המשיבות מלשלם תגמולי ביטוח ו/או שיפוי בגין רכיב המע"מ במקרים שהנזק לא תוקן בפועל. הסעדים המבוקשים כוללים בקשה לחייב את המשיבות לשלם את רכיב המע"מ החל על עלות התיקון גם כשהנזק לא תוקן בפועל וכן לחייב את המשיבות לפצות את כל חברי הקבוצה שתביעות הביטוח בעניינם הוגשו בתקופה האמורה על ידי תשלום רכיב המע"מ בשיעור החל על סכום הנזק ובתוספת הצמדה וריבית כדין.	כל מבוטח ו/או מוטב ו/או צד ג' בכל סוג ביטוח שלא תיקן את הנזק שתבע בגינו וקיבל תגמולי ביטוח ו/או שיפוי ללא רכיב המע"מ, לרבות כל חברי הקבוצה שזכאים בניכוי מס תשומות חלקי.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. בקשת התובע לאפשר לו להגיש את התביעה על ידי פיצול סעד המע"מ מתביעה אחרת שהגיש לערכאה הדיונית בה נידון הליך זה נדחתה והוא הגיש בקשת רשות ערעור על ההחלטה, אשר נדחתה. לאור זאת הוגשה בקשה להחלפת המבקשים הנוכחיים, הממתינה להכרעת ביהמ"ש. בנושא זה, הוציא הפיקוח על הביטוח ביום 30 ביוני 2015, הנחייה הקובעת שיש לשלם מע"מ לצד ג' בתביעות רכב רכוש גם במקרים בהם הנזק לא תוקן בפועל.	91 מיליון ש"ח
17.	8/2015	מבוטח בפוליסת ביטוח חיים נ' מגדל ביטוח	אי תשלום בונוס של השתתפות ברווחים על פי נספח לפוליסת ביטוח המכונה "כפולה" והמרתו בסכום ביטוח נוסף מבלי להודיע על כך למבוטחים; תשלום סכום נמוך בהרבה מהסכום לו זכאים המבוטחים על פי הנספח האמור; אי קביעת שיעור השתתפות של המבוטח ברווחים מידי שנה בחיי הפוליסה וקביעת שיעור אחיד ונמוך באורח בלתי סביר לשיעור השתתפות זה.	כל מי שהתקשר עם מגדל ביטוח ורכש ממנה פוליסת ביטוח חיים שלפיה הוא זכאי לתשלום במזומן של חלקו ברווחי הפוליסה עם הגיעו לגיל 65.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	600 מיליון ש"ח
18.	9/15	מבוטחת בפוליסת סיעוד נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח אחרות	הפרת תנאי פוליסה עקב נקיטת עמדה פרשנית ביחס לאופן שבו ניתן ניקוד בגין רכיב "שליטה על הסוגרים" בעת בחינת זכאות מבוטחים לקבלת תגמולי ביטוח סיעוד רק מקום בו מצב זה הוא בשל מחלות אורולוגיות או גסטרואנטרולוגיות, בעוד שלפי הטענה יש מקום לתן ניקוד בגין רכיב זה גם אם מדובר באי שליטה תפקודית, ואי עמידה בחובות גילוי עובר לרכישת הפוליסה בהקשר זה. הסעדים הנתבעים כוללים חיוב הנתבעות בפיצוי לטיטות חוזר בנושא יישוב תביעות ביטוח, הכולל התייחסות לתביעות סיעוד, ראה סעיף ח.6) לבאור זה.	כל מי שהיה מבוטח בביטוח סיעודי ולא קיבל בעת מקרה ביטוח ניקוד מתאים בגין רכיב שליטה על הסוגרים עקב הפרשנות האמורה.	ביום 4 במאי 2016 דחה בית המשפט את הבקשה לסילוק התביעה על הסף שהוגשה ע"י מגדל ביטוח. ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	עשרות ואף מאות מיליוני ש"ח

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
19.	9/15 מחוזי - ת"א	עמית בקרן פנסיה נ' מגדל ביטוח וחברות מנהלות קרנות פנסיה	טענה לפיה הנתבעות חולקות את דמי הניהול עם סוכנים ומתווכים המספקים להן את הלקוחות ומביאות את העמית למצב בו הוא משלם דמי ניהול גבוהים מן הראוי. הסעדים הנתבעים הינם סעד הצהרתי לפיו הנתבעות חייבות לשנות את ההסדר עם הסוכנים ולהתאימו לחוק, השבת כל דמי הניהול שנגבו ביתר וכל סעד אחר הנראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות העניין.	עמית קופות הגמל של החברות המנהלות שנגבו מהם דמי ניהול תוך מתן עמלה לסוכנים הנגזרת מגובה דמי הניהול.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בנושא זה מתקיימים הליכים נפרדים של חברות הביטוח מול המפקחת על הביטוח בקשר עם עמדה שהוציא בנושא זה.	2 מיליארד ש"ח
20.	9/15 מחוזי - מרכז	עמיתים במגדל ביטוח ומגדל מקפת נ' מגדל ביטוח ומגדל מקפת	נזקים שנגרמו עקב מעשיו של סוחר לשעבר בדסק מניות של מגדל שהורשע, על פי הודאתו בעסקת טיעון, בפרשת תרמית של הרצת מניות וביצוע מניפולציות בניירות ערך. לעניין ההליכים הפלילים בנושא זה, ראה סעיף 1. להלן. הסעדים הנתבעים כוללים פיצוי על הנזק שנגרם לעמיתים בכל דרך שימצא בית המשפט לנכון.	כל אחד מעמית/לקוחות מגדל ביטוח ו/או מקפת אשר נפגעו מהפעולות הנטענות בין השנים 2006 - 2011.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. בקשה שהוגשה על ידי הנתבעות למחיקה על הסף של הבקשה לאישור התובענה כייצוגית נדחתה על ידי בית המשפט תוך שכל הטענות בבקשה נשמרות לנתבעות בהליך לבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	עשרות מיליוני ש"ח אם לא למעלה מכך
21.	9/15 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	גבייה של דמי ביטוח מלאים מחיילי מילואים, וזאת בהתעלם מהעובדה שלחייל מילואים ניתן כיסוי ביטוחי חלקי וחסר המחריג מקרי ביטוח שאירעו עקב השירות הצבאי, לרבות שירות מילואים וכן טענות לאי גילוי מספק ביחס לעובדה שהפרמיה אינה מוחזרת. הסעדים הנתבעים הינם ליתן צו לרשויות הרלבנטיות ולחברות הביטוח למסור מידע הכולל בין היתר היקף ימי מילואים, פוליסות רלבנטיות ופרמיות שנגבו מחברי הקבוצה; השבת פרמיות ביחס לתקופות מילואים; ולהימנע מגביית פרמיה ביחס לתקופת שירות המילואים בעתיד.	כל מי שהייתה לו פוליסת ביטוח שכללה החרגה ועניינה שירות מילואים וששילם ב-7 השנים הקודמות לתביעה פרמיות ביטוח בתקופה בה היה מצוי בשירות מילואים.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. מתקיימים מגעים בין הצדדים בניסיון לסיים את התיק בהסכמה.	עשרות מיליוני ש"ח

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
22.	1/16 מחוזי - מרכז	עמיתה בקרן הפנסיה נ' מגדל מקפת וחברות מנהלות אחרות	טענה בקשר עם החזקת אגרות חוב בדירוג אשראי נמוך בחריגה מהשיעור שהיה מותר בהתאם למגבלות ההשקעה, אשר חלו עליהן על פי תקנה 2ד41 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), תשכ"ד-1964 (להלן: "תקנות קופות הגמל") במועדים הרלבנטיים לתובענה, וגבייה של דמי ניהול בגין חריגות אלו בניגוד להוראות תקנות קופות הגמל. הסעדים הנתבעים הינם בין היתר: השבה של דמי הניהול שנגבו על ידי המשיבות במקרה של חריגה מתקנות קופות הגמל, כפי שהיו בתוקף באותו המועד, פיצוי בגין הנזק שנגרם לחברי הקבוצה עקב החריגה הנטענת מתקנות קופות הגמל וכל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, הנראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות העניין.	עמיתי קופות הגמל המנוהלות על ידי הנתבעות שהחזיקו בקופות נשוא התובענה החל מיום 1 בינואר 2009 ועד ליום 4 ביולי 2012.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. נכון למועד פרסום הדוח, מתנהל הליך להעברת הדיון בבקשה זו לבית הדין לעבודה.	אינו ניתן להערכה
23.	1/16 מחוזי - מרכז	עמית בקרן הפנסיה נ' מגדל מקפת וחברות מנהלות אחרות	העלאת דמי ניהול לעמיתים מבלי שנסלחה אליהם הודעה, מראש או בדיעבד, על אותה העלאה ואגב כך הפרה של חובת הנאמנות והזהירות, הפרה של חובת הגילוי והדיווח על פי דין. התובע מבקש לבסס את תביעתו, בין היתר, על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב לאישור תובענה ייצוגית בת"צ 16623-04-12 לוי נגד פסגות. הסעדים המבוקשים הינם: פיצוי ו/או השבה בגובה דמי הניהול שנגבו ביתר, פיצוי בגובה סכום הפסד התשואה של דמי ניהול ששולמו ביתר וסעד כספי של פגיעה באוטונומיה; סעד הצהרתי לפי הפער בין דמי הניהול ששולמו לאחר ההעלאה ללא הודעה לבין דמי הניהול שהיו משולמים אלמלא ההעלאה הם חלק מנכסי העמית וכי הקרן הפרה את הוראות הדין ולחילופין כל סעד אחר שימצא בית המשפט כנכון וצודק בנסיבות העניין.	כל מי שהינו עמית במגדל מקפת אשר דמי הניהול הנגבים ממנו הועלו ללא מתן הודעה וזאת במהלך 7 שנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד למתן פסק דין סופי בה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ראה גם תובענות מס' 4 ו-12 בסעיף זה.	לא הוערך

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
24.	1/16 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' מגדל ביטוח	פגיעה בזכויות המבוטחים במסגרת יישום הוראות תיקון מס' 3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ח-2008 (להלן: "תיקון 3 לחוק קופות הגמל"). זאת, לפי הטענה, מאחר והנתבעת לא נתנה למבוטחים, שברשותם הייתה פוליסה הונית לפני כניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל, את מקדמי הקצבה אשר היו להם בפוליסה קצבתית קודמת אשר הייתה (ככל שהייתה) ברשותם, אצל הנתבעת או בחברת ביטוח אחרת (להלן: "פוליסה קצבתית מוקדמת"), ומבלי שהביאה לידיעת המבוטחים את השנויים שביצעה בפוליסות שלהם ואת השלכותיהם, והנזקים, לפי הטענה, שהיא גורמת לזכויותיהם הפנסיוניות. התובע מבקש לבסס את תביעתו בין היתר, על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז לאישור תובענה ייצוגית בת"צ 48006-03-10 גרניט נגד כלל. הסעדים הנתבעים כוללים הוראה לנתבעת להצמיד לפוליסות ההוניות של מבוטחיה את מקדם הקצבה שהיה קיים להם קודם לתיקון 3 לחוק קופות הגמל בפוליסה קצבתית המוקדמת בעלת מקדם הקצבה העדיף; לחילופין, לחייב את הנתבעת לאפשר לתובע וליתר חברי הקבוצה להפריש את מלוא כספי החסכון הפנסיוני, באופן רטרואקטיבי החל ממועד כניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל וכן מעתה ואילך, לפוליסה הקצבתית המוקדמת בעלת מקדם הקצבה העדיף; לחילופין, לחייב את הנתבעת לפצות את התובע ואת יתר חברי הקבוצה בגובה הנזק הנטען לזכויותיהם הפנסיוניות של חברי הקבוצה בגובה התעשרותה על חשבון חברי הקבוצה כתוצאה ממדיניותה הנ"ל; וכן לגבי מבוטחים שכבר פרשו מאז 1 בינואר 2008 והחלו לקבל קצבה נמוכה מכפי שהיו זכאים, לפי טענת התובע, על פי המקדם העדיף - להורות לנתבעת, בנוסף לתיקון המצב מכאן ואילך, להשיב למבוטחים אלה את ההפרש בין הקצבה לה היו זכאים על פי המקדם העדיף, לבין הקצבה שקיבלו בפועל, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין.	כל מי שהייתה בבעלותו, קודם לכניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל, הן פוליסה הונית של הנתבעת והן פוליסה קצבתית (בין אם של הנתבעת ובין אם של חברת ביטוח אחרת), ואשר בעקבות התיקון הנ"ל לחוק לא קיבל מקדם קצבה בפוליסה ההונית או שקיבל בפוליסה ההונית מקדם קצבה גרוע ממקדם הקצבה בפוליסה הקצבתית הישנה שלו.	ההליך מצוי בברור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. 50 מיליון ש"ח לשנה. נזק מצטבר יהיה מכפלה של הנזק השנתי במספר השנים הרלבנטיות שייקבעו בפסק הדין.	

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
25.	2/16 מחוזי - מרכז	חברה לניהול פיננסי נ' מבטח סימון וסוכנויות ביטוח נוספות	טענה לפיה הנתבעות גרמו בפעילותן כסוכנויות ביטוח (מנהלות הסדר פנסיוני) לנזקים כלכליים לחברי הקבוצה, מאחר ועד לתיקוני חקיקה שהיו לאחרונה (תיקוני חקיקה שבוצעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 במסגרת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב ל-2015 ו-2016), (התשע"ו-2015), עלויות תפעול ההסדרים הפנסיוניים, שסיפקו הנתבעות למעסיקים, סובסדו על ידי העובדים של אותם מעסיקים והנתבעות העדיפו את טובת המעסיקים, עמם התקשרו בהסכמי שירותים, על פני טובת העובדים, ששילמו בפועל על שירותי התפעול הללו, באמצעות דמי ניהול עודפים שנגבו מהם. הנזק הנטען לחברי הקבוצה הוא התשלום העודף של עלויות התפעול כאמור, שהועמס לפי הטענה על חברי הקבוצה באמצעות דמי ניהול עודפים שנגבו מהם חלף חיוב המעסיקים בעלויות אלה, כפי המתחייב לאחר תיקוני החקיקה הנ"ל. הסעדים הנתבעים הינם השבת דמי ניהול עודפים שנגבו לטענת התובעים מחברי הקבוצה וכן כל סעד אחד שייראה לבית המשפט כנכון וצודק בנסיבות העניין.	כל מי שהיה מועסק על ידי מעסיק, שקיבל שירותי ניהול הסדר פנסיוני מאת אחת או יותר מהנתבעות, במשך התקופה שתחילתה 7 שנים קודם להגשת התובענה.	ההליך מצוי בברור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	368 מיליון ש"ח, מתוכם כ-89 מיליון ש"ח כנגד מבטח סימון

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות קיצוניות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה	
26.	1/16	מחוזי - מרכז	עמותה רשומה הפועלת למען אוכלוסיות חלשות ואנשים בעלי צרכים מיוחדים נ' מגדל מקפת מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל	גביית דמי ניהול בגין קצבאות נכות ושאיירים מקרן הפנסיה וזאת מבלי לגלות לעמיתים כי ייגבו מהם דמי ניהול בקשר עם קצבאות אלה ומבלי לגלות כי יגבו בגין קצבאות אלה דמי ניהול בשיעור המקסימלי עם התחלת קבלת קצבת הנכות או השאיירים. זאת, בעת שמקבלי הקצבאות, אינם יכולים לנייד את יתרת החשבון האישי או את סכום עתודות הקצבאות שהקרן מחזיקה עבורם, תוך ניצול מצוקתם. הסעדים הנתבעים הינם: סעד כספי של השבה לכל אחד ממקבלי קצבאות הנכות את כל דמי הניהול שנגבו מהם ו/או שייגבו מהם שלא כדין ולחילופין להשיב לקרן הפנסיה את כל דמי הניהול שנגבו ו/או שייגבו מהם שלא כדין, לבצע חלוקה צודקת והוגנת של הכספים; לאסור על גביית דמי ניהול מקצבאות נכות ושאיירים ולחילופין לחייב את הנתבעות להפחית את דמי הניהול הנגבים ולקבעם בשיעור ראוי; לחייב את הנתבעות להשיב את ההפרש למקבלי הקצבאות ו/או לקרן ולחייב את הנתבעות לבצע גילוי יזום בקשר עם דמי ניהול מקצבאות אלו וכן לקבוע כי התנאי הקבוע בתקנוני הקרן המתיר להן לקבוע מעת לעת את דמי הניהול באופן חד צדדי הוא תנאי מקפח בחוזה אחיד.	כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת נכות מכל מין וסוג שהוא וכן כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת שאירים וכן כל עמית פעיל ו/או מבוסח ו/או חבר בקרן פנסיה חדשה שנמנית על הנתבעות והוא ניזוק כתוצאה מגביית דמי ניהול בקשר עם קצבאות נכות ושאיירים.	ההליך מצוי בברור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ראה גם תובענות מס' 4, 12, ו-23 בסעיף זה.	אינו ניתן להערכה בשלב זה
27.	2/16	מחוזי - מרכז	עמית בקרן השתלמות נ' החברה	טענה לפיה החברה כשלה מליידע ולעדכן את התובע ושכמותו, שהינם מנותקי קשר, אודות כספים המצויים אצלה ולא טרחה למסור להם דיווחים, הודעות ועדכונים ולא טרחה לקבל את הסכמתם לשינויים בתקנון ובדמי הניהול שנגבו מנכסיהם כפי שהיו קבועים בין הצדדים. התובע מבקש לבסס את תביעתו, בין היתר, על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב לאישור תובענה ייצוגית בת"צ 16623-04-12 לוי נגד פסגות. כמו כן, מזכיר התובע בבקשתו את תובענה מס' 23 בסעיף זה וטוען כי הבקשה באותו תיק דומה לבקשתו בתיק זה ועל-כן יש לבחון לשיטתו את הצמדת התובענות או איחוד הדיונים בהן בפני אותו מותב. הנזקים הנטענים בבקשת האישור הם: (א) בנוגע לטענה לגביית דמי ניהול מופרזים ושלא כדין, נוכח ניתוק קשר, נוכח היעדר רצון והסכמה, נוכח עבירה על השיעורים הקבועים בדין ונוכח שינויים חד צדדים שנערכו בהם; (ב) בנוגע לטענה לשלילת זכות הקניין מחבר קבוצה ושלילת האוטונומיה לניהול כספו כאוות נפשו. הסעדים הנתבעים הינם לחייב את החברה בהשבה ופיצוי.	כל מי שהיה או שהינו בעל זכויות או זיקה לכספים או נכסים המצויים או מנוהלים בידי החברה, לרבות עמיתים, מוטבים, מבוסחים, יורשים וחליפים, ואשר היה בגדר מנותק קשר או לא קיבל מהחברה הודעות, דיווחים ועדכונים.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ראה גם תובענות מס' 4, 12, ו-26 בסעיף זה.	123 מיליון ש"ח (השבה כספים) וכן 245 מיליון ש"ח (פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה של הרצון)

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
28.	5/16 מחוזי - מרכז	מבוטחים נ' מגדל ביטוח	טענות לפיהן מגדל ביטוח מחלקת את כספי הפרמיות המתקבלות אצלה באופן שרירותי בניגוד להוראות שמתקבלות אצלה, ובניגוד להסכמים ולהוראות הדין; שמגדל ביטוח מעבירה חלק מהכספים שנגבו ביתר לתכנית ביטוח אחרת שהמבוטח כלל לא ביקש; שמגדל ביטוח גובה פרמיה מהמבוטחים עבור סיכונים שלא קיימים ועושה תיקונים רטרואקטיביים בדוחות שהיא מוציאה תוך הטעיית המבוטחים וכי מגדל ביטוח נמנעת מלהכניס מנגנוני בדיקה שיכולים להתריע על טעויות אפשריות וימנעו גביה בלתי חוקית. הסעדים העיקריים הנתבעים הינם: (א) לפצות את חברי הקבוצה בגין הנזקים הממוניים והלא ממוניים שנגרמו להם; (ב) לחייב את מגדל ביטוח להתאים את הפרמיות שהיא גובה למה שצריך היה לגבות ולאכופ על מגדל ביטוח את תיקון הדוחות; (ג) לחייב את מגדל ביטוח להשיב פרמיות שקיבלה ללא זכות שבדין ושעולות על המוסכם, וכן להשיב רווחים שהפיקה ודמי ניהול על כספים שגבתה ביתר; (ד) להצהיר כי מגדל ביטוח גבתה כספים שלא כדין ועליה לפעול לשנות את המצב הקיים; (ה) ליתן צו עשה בדבר שינוי נהלי עבודה ומערכות ובאשר לניסוח פוליסות.	(א) כל בעלי פוליסה ו/או המבוטחים ו/או המוטבים (להלן: "המבוטחים") במסגרת ביטוח חיים מסוג כלשהו ששילמו פרמיה גבוהה מזו שהוטחה להם בפוליסה, בין אם הפרמיה נקבעת ביחס לשכר המבוטח ובין אם הפרמיה נקבעת בסכום קבוע. (ב) כל המבוטחים במסגרת ביטוח חיים מסוג כלשהו אשר הכספים שהועברו חולקו שלא בהתאם להסכם ולחלוקה שחילק המעביד, ובכלל זה בין הקופות הפנימיות השונות (תגמולים, פיצויים, אכ"ע, עוז, ביטוח בריאות וכדומה). (ג) כל המבוטחים אשר בדוחות השנתיים שלהם שונתה יתרת הפתיחה (לרבות בדרך של "יתרת פתיחה עדכנית") מבלי שנמסר להם גילוי מלא ומפורט על השינוי ועל נימוקיו. (ד) כל מבוטח שכספים שהופקדו בעבורו הועברו לביטוח חדש שנפתח ללא הסכמתו. (ה) כל מבוטח אשר הפרמיה שנגבתה ממנו או חלקה אינם מטיבים את מצבו של המבוטח ו/או מניבים כל פיצוי נוסף בהינתן מקרה הביטוח.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית.	לא הוערך

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות קייצוגיות ותובענות אשר אושרו קייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
29.	06/16 מחוזי - ת"א	עמותה רשומה הפועלת למען האוכלוסייה המבוגרת נ' מגדל ביטוח, חברות ביטוח נוספות ומשרד האוצר	טענה לפיה האוצר אישר לחברות הביטוח למכור וחברות הביטוח מכרו, פוליסות ביטוח סיעודי קולקטיבי שהינן "מוצר פגום" וזאת בשל התנאי בפוליסה המאפשר לחברות הביטוח לסיים באופן חד צדדי את הפוליסה או לא לחדשה לאחר תקופה מוגבלת, ללא אזהרת המבוטחים מראש באופן ראוי, תוך גרימת נזקים ישירים ועקיפים להם. התובענה הוגשה בעילות הטעייה, תרמית, הפרת חובה חקוקה ורשלנות, ומבוקשים במסגרתה סעד כספי וכן סעדים הצהרתיים וצווי עשה בדבר כיסוי ביטוחי והבטחת זכויות לחברי הקבוצה.	כל לקוח שהחזיק פוליסת ביטוח סיעודי קולקטיבי שבוטלה ו/או שונו תנאיה באופן קיצוני ואשר הוטעה ו/או לא הוזרה ו/או לא יודע כי פוליסה זו אינה צוברת לזכותו כל סכום, וכי לא תעמוד לזכותו בימי זקנתו, וזאת לתקופה של 7 השנים שקדמו להגשת התובענה לכל הפחות ו/או מיום ההפקדה הראשונה של הלקוח.	7 מיליארד ש"ח	
30.	08/16 מחוזי - מרכז	מבטחת בביטוח רכב חובה נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	טענה לגביית דמי ביטוח גבוהים מדי בביטוח רכב חובה ומקיף בשל אי עדכון דמי הביטוח עקב שינוי גיל המבוטח במהלך תקופת הביטוח. הסעדים העיקריים הנתבעים במסגרת התובענה הינם כדלהלן: א) לחייב את מגדל ביטוח להשיב את כל הפרמיות שגבתה ממבוטחיה ביתר בניגוד לדין עקב התנהלותה כאמור לעיל, בצירוף ריבית כדין, בגין שבע השנים טרם הגשת התובענה; ב) סעד הצהרתי לפיו מגדל ביטוח אינה רשאית לגבות פרמיה מבלי להתחשב בגיל המבוטח אשר משתנה במהלך תקופת הביטוח המוזיל את תעריף הפרמיה; ג) צו המונע ממגדל ביטוח להמשיך בפרקטיקה של גביית דמי ביטוח ביתר כאמור לעיל.	כל מי שרכש ביטוח מאת מגדל ביטוח, אשר במהלך תקופת הביטוח השתנה גילו או בשל משך הזמן בו החזיק ברישיון נהיגה היה זכאי להפחתה בתעריף פרמיית הביטוח, מבלי שמגדל ביטוח הפחיתה את דמי הביטוח בהתאם, בשבע השנים טרם הגשת התביעה.	100 מיליון ש"ח כנגד כל הנתבעות יחדיו.	

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות קייצוגיות ותובענות אשר אושרו קייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
31.	10/16	מבטח בקרן השתלמות נגד מגדל מקפת בית הדין האזורי לעבודה - ירושלים	טענה לגביית הוצאות ניהול השקעה ללא הוראה חוזית בתקנון בנושא. הסעד המבוקש הוא השבה של כל הוצאות ניהול ההשקעה/עמלות שנגבו מחברי הקבוצה במהלך שבע שנים מלפני מועד הגשת התביעה, בצירוף ריבית שקלית כחוק וכן להורות למגדל מקפת להימנע מלנכות מחשבוניותיהם על חברי הקבוצה סכומים כלשהם בגין הוצאות ניהול השקעות/עמלות.	כל עמית בקרן "מגדל השתלמות" (בשמה זה ובשמותיה הקודמים, ולרבות כל הקרנות שמוזגו לתוכה) בהווה ובשבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה קייצוגית	94 מיליון ש"ח
32.	10/16	עמית בקופת גמל לקצבה נ' מגדל ביטוח, מגדל מקפת ומבטח סימון	טענה לסיווג שגוי של כספים המיועדים להפקדה בקופות גמל לקצבה, אשר לכאורה יוביל למיסוי יתר של הקצבה שתתקבל מקופות הגמל במועד הזכאות. הסעד המבוקש הראשי הינו צו עשה, שיורה למגדל ביטוח ולמגדל מקפת לפעול לתיקון הרישומים לשם התאמתם לדין. הסעד החלופי המבוקש הוא פיצוי בסכום שלא הוערך בבקשת האישור. כמו כן התבקש בבקשת האישור צו עשה לשינוי התנהלות המשיבות ביחס לעתיד, כך שידרשו לקבל הוראות סיווג מתאימות.	שתי תתי קבוצות: (1) לקוחות מי מהנתבעות אשר הכספים שהופקדו על ידם או עבורם פוצלו בעת ההפקדה לשתי קופות גמל לקצבה שבניהול מקפת ו/או מגדל, ואשר בשל פיצול זה כספים אלו סווגו בחסר ל"קצבה מוכרת", כהגדרת המונח בסעיף 9א(א) לפקודת מס הכנסה. (2) לקוחות מי מהנתבעות, שהם עמיתים שכירים בקופת גמל לקצבה שבניהול מקפת או מגדל, אשר הפקידו לקופה כספים על חשבון מרכיב תגמולי העובד, ואשר בשל כך כספים אלו סווגו בחסר ל"קצבה מוכרת".	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה קייצוגית	אינו ניתן להערכה

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
1.	4/2006 מחוזי - ת"א	מבוטח בביטוח אבדן כושר עבודה נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	גביית דמי ביטוח בביטוח אבדן כושר עבודה לרבות בגין שלושת החודשים האחרונים של תקופת הביטוח, למרות שבתקופה זו לא יכולים המבוטחים לקבל תגמולי ביטוח, אף בהתקיים אירוע ביטוחי וזאת לאור תקופת ההמתנה.	48 מיליון ש"ח, מתוכו מיוחס למגדל 19 מיליון ש"ח.	ביום 10 בפברואר 2016 אישר בית המשפט את הסתלקות התובע.
2.	5/2006 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח כיסוי נכות מתאונה נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	תשלום פיצוי מופחת למבוטח בפוליסת נכות מתאונה בגין נכות חלקית תוך ביצוע התאמה יחסית לאחוזי הנכות של המוסד לביטוח לאומי, ללא גילוי מתאים בפוליסה.	לא הוערך	ביום 27 בפברואר 2014 נתן ביהמ"ש המחוזי פסק דין המקבל את עמדת התובע ומורה על השלמת הפרש תגמולי ביטוח לבעלי הנכות החלקית הצמיתה לסכום הביטוח הקבוע בפוליסה לנכות מלאה למי שארע לו מקרה ביטוח בשלוש השנים שקדמו להגשת התביעה (למעט חריגים). התובעים הגישו ערעור לביהמ"ש העליון במסגרתו הם ערערו על ההחלטה שלא לקבוע התיישנות של 7 שנים, על הקביעה כי הסעד אינו כולל תשלום ריבית מיוחדת ועל הגמול שנפסק להם ולבא כוחם. ביום 1 במאי 2015 הודיע הפיקוח על הביטוח כי אינו מתכוון להמשיך לטפל במסגרת טיוטת הכרעה שהוציא ביום 29 באוגוסט 2013 בנושא תשלום תגמולי ביטוח בפוליסות לביטוח נכות מתאונה. ביום 28 במרס 2016 נתן בית המשפט העליון תוקף של פס"ד להסכמת הצדדים לפיה שכר טרחת ב"כ התובעים יעמוד על 10% ללא אבחנה שנעשתה בפסק דין של בית המשפט המחוזי וישולם לתובעים הייצוגיים סך של 200 אלפי ש"ח כל אחד וכי בכפוף לאמור לעיל הערעור יימשך ללא צו להוצאות. תשלום מגדל ביטוח במסגרת הסכמה זו אינו מהותי.
3.	12/2014 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח סיעוד נ' מגדל ביטוח	אי תשלום ערך פדיון במקרה של ביטול הפוליסה בגין אי תשלום או מוות או ביוזמת המבוטח בניגוד להוראות מפורשות של המפקח. הסעדים המבוקשים כוללים הצהרה כי המשיבה אינה רשאית להחזיק בדמי הפדיון, כי עליה למסור את נוסחת החישוב של דמי הפדיון לביהמ"ש ולמבקש וכן להביא לידיעת כל המבוטחים בפוליסות הרלבנטיות, כי סעיפים מסוימים בפוליסה הינם תנאים מקפחים, ויש לבטלם וכי על מגדל ביטוח להשיב לחברי הקבוצה את ערכי הפדיון בתוספת הפרשי הצמדה וריבית.	28.5 מיליון ש"ח.	ביום 11 במאי 2016 אישר בית המשפט הסדר להסתלקות התובע מבקשת האישור ומהתביעה, ובהתאם הורה על מחיקת בקשת האישור ודחיית התביעה האישית של התובע.
4.	2/2010 מחוזי - ת"א	מבוטח בביטוח רכב נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	אי שיפוי של המבוטחים במקרים של אובדן גמור, אובדן להלכה או גניבה (להלן: "אבדן גמור") בגין אמצעי המיגון שהותקן ברכבם, בהתאם לדרישת המשיבות, והחתמת מבוטחים כביכול שלא כדיון על כתיב סילוק. במסגרת הסעדים נכללה בקשה לתשלום נזק אשר נגרם לכלל חברי הקבוצה אם במישרין ואם באמצעות פיצוי לכלל הציבור.	82 מיליון ש"ח	ביום 19 ביוני 2016 אישר בית המשפט את הסכם הפשרה המתוקן, אשר כלל עדכונים בהתאם להנחיות בית המשפט וחוות דעת מתוקנת של המומחה ונתן לו תוקף של פסק דין.

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח (המשך)

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
5.	6/2015 מחוזי - מרכז	מבוטחים בפוליסה ביטוח בריאות קולקטיבית נ' מגדל ביטוח	אי הצמדה של תגמולי ביטוח בפוליסות בריאות בהם נקוב סכום להשתתפות בהוצאות וזאת ממועד כריתת חוזה הביטוח ועד לאירוע מזכה. יחד עם בקשת האישור הוגשה בקשה להעברת הדיון בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות לדיון בפני מותב אחר אשר בפניו נידונה תובענה בנושא דומה כנגד מבטח אחר.	5 מיליון ש"ח	ביום 29 ביוני 2016 אישר בית המשפט בפסק דין הסדר להסתלקות התובע מבקשת האישור ומהתביעה.
6.	12/15 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' מגדל ביטוח	טענה כנגד סייג לחבות בפוליסת ביטוח בריאות לפיה הכיסוי ביחס לבדיקות הנוגעות להריון מותנה בכך שגם בן הזוג של המבוטחת יהיה מבוטח בביטוח בריאות בקבוצת מגדל. הסעדים הנתבעים הינם נזק כספי בגובה תגמולי הביטוח שנמנעו בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, נזק לא ממוני בגין הפליה פסולה, סעד הצהרתי, צווי עשה לביטולים של הסייגים וצווי מניעה האוסר לכלול סעיפים אלו בפוליסה.	מעל 3 מיליון ש"ח אך באופן שאינו ניתן להערכה	ביום 7 ביולי 2016 אישר בית המשפט בפסק דין הסדר להסתלקות התובע מבקשת האישור ומהתביעה.
7.	5/2012 מחוזי - ים	מבוטחים פוטנציאלים, אשר הגישו הצעה להתקבל לביטוח ונדחו נ' מגדל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	סירוב לבטח בעלי מוגבלויות באופן גורף, מבלי לבדוק הבקשה לגופה על בסיס הנתונים הרלוונטיים לסיכון הביטוחי של המועמד לביטוח ואי מתן הודעה כנדרש בחוק שוויון לאנשים עם מוגבלויות. הסעדים המבוקשים הינם: צו הצהרתי כי המשיבות הפרו את הוראות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות, צו עשה המחייב לבצע הליך חיתום הבוחן כל בקשה ומתבסס על נתונים אישיים, לנמק כל בקשת דחיה על בסיס נהלים מוגדרים, להעניק כיסוי רטרואקטיבי למי שימצאו כשירים וכן פיצוי בגין נזק פגיעה ברגשות ובכבוד ונזק ללא ממוני.	כ-934 מיליון ש"ח ביחס לכלל המשיבות.	ביום 13 באפריל 2016 הגישו התובעים לבית המשפט בקשה להסתלקות מהבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 7 בספטמבר 2016 אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות, ללא פסיקת גמול ושכ"ט למבקשים.
8.	1/2003 3/2014 מחוזי - מרכז	מבוטחים בביטוח רכב חובה נ' מגדל ביטוח, הפול - מאגר ישראלי לביטוח רכב וכן חברות ביטוח נוספות בתחום ביטוח רכב חובה	גביית פרמיה בביטוח רכב חובה ללא מתן כיסוי ביטוחי מקום בו תעודת הביטוח משולמת על ידי מבטח במועד המאוחר מהתאריך הנקוב בתעודת הביטוח. הסעד המבוקש הינו החזר דמי פרמיה שנגבו ביתר שלא כדין בצירוף הפרשי הצמדה וריבית.	34 מיליון ש"ח ⁴ , מתוכו חלק מגדל ביטוח - 9 מיליון ש"ח.	ביום 5 באפריל 2016 ניתן פסק דין על ידי בית המשפט הדוחה את בקשת אישור התובענה כייצוגית ואת התביעה האישית. ביום 5 ביוני 2016 הגיש התובע ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון. ביום 8 באוקטובר 2016 קיבלו המערערים את המלצת ביהמ"ש העליון ומחקו את הערעור ללא צו להוצאות.

⁴ סכום התביעה מתייחס לתביעה המאוחרת שהוגשה במרס 2014 אשר בה מגדל ביטוח נתבעה באופן ספציפי ויוחס לה סכום פיצוי באופן ספציפי כאמור בטבלה. סכום התביעה שהוגשה בינואר 2013 הינו נמוך יותר ונאמד ביחס לכלל החברות הנתבעות בסך של 26 מיליון ש"ח.

ד. הליכים ייצוגיים אשר הסתיימו לפני תקופת הדוח ואשר חלה בהם התפתחות מאוחרת

בתביעה שהוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז כנגד מגדל ביטוח ביולי 2011 בגין גביית דמי אשראי בביטוח כללי בשיעור גבוה מתקרת הריבית המקסימלית המותרת על פי ההסדר התחיקתי או בשיעור ריבית גבוה מזה שהציגה למבוטחיה בסכום שהוערך בין סך של 253 מיליון ש"ח לסך של 869 מיליון ש"ח (החל מחודש מאי 1984 ועד למועד הגשת בקשת האישור), אושר ביום 24 ביולי 2014 הסכם פשרה בעלות של כ-5 מיליון ש"ח, לרבות שכ"ט וגמול לתובע הייצוגי.

ביום 13 ביולי 2015 הוגשה בקשה למתן הוראות לבית המשפט כנגד מגדל ביטוח וזאת בטענה של הפרה של הסכם הפשרה. במסגרת דיוני בית המשפט בבקשה למתן הוראות האמורה וכן מבדיקות שביצעה מגדל ביטוח עולה כי עקב טעות לא יושם הסכם הפשרה באופן מלא וכן נמצא, אגב בדיקות ביחס לתאימות שיעור הריבית על פי דין, כי ביחס לפוליסות עסק אשר הוראת הדין ביחס לשיעור הריבית המקסימלית המותרת אינה חלה עליהן, נגבתה ריבית בשיעור העולה על המוצג בפוליסה. ביום 10 בדצמבר 2015 הוגשה בקשה מוסכמת לתיקון הסכם הפשרה. הבקשה הועברה לתגובתו של היועמ"ש, אשר הותיר את אישור הסכם הפשרה לשיקול דעת בית המשפט. ביום 10 ביולי 2016 אישר בית המשפט לתקן את הסכם הפשרה ונתן לו תוקף של פסק דין.

ה. הליכים ייצוגיים שהועברו למגדל ביטוח במסגרת ההסכם לקליטת תיק ה-Run Off בביטוח כללי מאליו בטוח

ראה באור 12. א. בקשר לקליטת תיק ה-Run Off בביטוח כללי של אליהו בטוח על-ידי מגדל ביטוח.

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה	פרטים	סכום התביעה
1.	12/2012	מבוטח בביטוח רכב נ' אליהו בטוח וחברות ביטוח נוספות	גביית פרמיה שלא בהתאם לסיווג העדכני של הרכב בהתייחס לרכבים אשר סיווגם שונה בשנת 2007 בתקנות התעבורה מרכב מסחרי לרכב פרטי.	מבוטחים בביטוח רכב חובה ו/או רכוש, החל מיום 9 בינואר 2007 אשר ברישיון הרכב שלהם מופיע הסיווג M1 ונגבתה מהם פרמיה על בסיס ההנחה שרכבם מסחרי ולא פרטי.	לאחר שמיעת ראיות הוגשו סיכומים והצדדים ממתינים להחלטת בית המשפט בשאלה האם לאשר את התביעה כייצוגית.	לא צוין
2.	5/2007	מבוטח בביטוח רכב נ' אליהו בטוח	אי שיפוי של המבוטחים במקרים של אובדן גמור, אובדן להלכה או גניבה (להלן: "אבדן גמור") בגין אמצעי המיגון שהותקן ברכבם, בהתאם לדרישת המשיבות, והחתמת מבוטחים כביכול שלא כדין על כתבי סילוק. במסגרת הסעדים נכללה בקשה לתשלום נזק אשר נגרם לכלל חברי הקבוצה אם במישרין ואם באמצעות פיצוי לכלל הציבור.	מבוטחים בביטוח רכב רכוש שאירע להם מקרה ביטוח של אובדן גמור/מוחלט משנת 2006 ואשר לא קיבלו תגמולי ביטוח בגין מערכת המיגון.	ביום 19 ביוני 2016 אישר בית המשפט את הסכם הפשרה המתוקן, אשר כלל עדכונים בהתאם להנחיות בית המשפט וחוות דעת מתוקנת של המומחה ונתן לו תוקף של פסק דין.	80 מיליון ש"ח נגד אליהו בטוח
3.	12/2012	מבוטח בביטוח רכב נ' אליהו בטוח	הפחתת תגמולי הביטוח ששולמו למבוטחי רכב שלרכבם נגרם אובדן גמור/מוחלט בשל התחשבות במשתנים שונים וזאת למרות שבהצעת הביטוח לא פורט מידע הנוגע להתחשבות במשתנים.	מבוטחים בביטוח רכב רכוש שאירע להם מקרה ביטוח של אובדן גמור/מוחלט משנת 2004 אשר מתגמולי הביטוח שלהם הופחתו סכומים לאחר התחשבות במשתנים שונים.	ביום 11 במאי 2015 אישר בית המשפט הסכם פשרה שהושג בין הצדדים, אשר נמצא בשלבים סופיים של יישומו.	92 מיליון ש"ח נגד אליהו בטוח

1. הליכים משפטיים ותובענות מהותיות אחרות

להלן מתוארות תובענות מהותיות אחרות, סכום התביעות מוצג נכון למועד הגשתן.

תאריך וערכאה	הצדדים	עילת התביעה, סעד וסכום	פירוט
5/2/14 8/4/14	כלל חברי קופות חולים כללית ומכבי נגד מחוזי - ת"א	תביעות נגזרות בשם מבטחים בקופות חולים כללית ומכבי להם קיים ביטוח בריאות פרטי למימוש זכות ההשתתפות של קופת חולים כללית וקופת חולים מכבי, בגין הוצאות שהוציאו במסגרת תכניות שירותי הבריאות הנוספים (שב"ן) ובגין ניתוחים שבוצעו על ידן במסגרת סל הבסיסי או המשלים בשל חפיפת החבויות בין השב"ן לפוליסות ביטוחי הבריאות המסחריים.	ביום 11 ביוני 2015 ניתנה החלטת בית המשפט בשאלת מעמדם של המבקשים להגיש תביעה נגזרת ונקבע כי חבר באגודה עותומנית רשאי להגיש תביעה נגזרת בשם האגודה. ביום 14 ביולי 2015 הפנה בית המשפט המחוזי את התיק לקבלת עמדת היועמ"ש. כמי שאמור להתייחס בתגובתו לעמדת משרד האוצר, הממונה על הביטוח ומשרד הבריאות בכל הסוגיות המתעוררות התיק וזאת בשל המשמעות הציבורית ומורכבות הסוגיות שההכרעה בהן אינה פשוטה, ובמוקדן השאלה האם לא ראוי שנושא התיק יוסדר על ידי הרשות המבצעת או הרשות המחוקקת.
		הסעד הנתבע הינו שיפוי קופות החולים ב-60% מעלות ניתוח בשב"ן ו-33.3% בסל הבסיסי ו-50% ביחס לכל המקרים האחרים שבחפיפת חבויות.	קופות החולים הגישו בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון ביום 16 ביולי 2015 על החלטת בית המשפט בשאלת מעמדם של המבקשים, אליה הצטרפו חברות הביטוח. בהחלטה מיום 11 בנובמבר 2015 קבע בית המשפט העליון כי יש להמתין לקבלת עמדת היועמ"ש בנושא ולאחר הגשתה יוחלט על אופן המשך הטיפול בבקשת רשות הערעור.
		סכום התביעה: ביחס לקופת חולים כללית 3,518 מיליון ש"ח. ביחס לקופת חולים מכבי 1,714 מיליון ש"ח.	ביום 3 בפברואר 2016 החליט בית המשפט המחוזי להשהות את המשך הדיון בתביעה הנגזרת עד לקבלת עמדת היועמ"ש והכרעת בית המשפט העליון בבקשות רשות הערעור.
			ביום 2 במרס 2016 הגיש היועמ"ש עמדה ולפיה אין למבקשים בתיק זכות להגיש תביעה נגזרת בשם קופות החולים וכי אין מקום בנסיבות העניין לאשר את התביעה לגופה, וזאת בין השאר, מאחר שלא ניתן לקבוע מראש את עצם קיומה של זכות שיבוב או את משמעותה הכספית; לאור האפשרות שהמשמעות של אישור התביעה כנגזרת תהיה הגשת תביעות שיבוב פרטניות בהיקף בלתי סביר עם מורכבות משפטית, תוך הטלת נטל כבד ובלתי סביר על המערכת המשפטית, ואפשרות שהשכר מתביעות הדדיות בין המבטחים לבין קופות החולים לא יעלה על המשאבים שיושקעו בניהולן; קיים יתרון משמעותי לקביעת נורמה משפטית קבועה ומוגדרת ויצירת מנגנון כללי וגלובאלי בין המערכת הביטוחית המסחרית לזאת של קופות החולים, אשר תאפשר איזון ומבלי להידרש לכל מקרה פרטי. ואולם נורמה כזאת אינה בנמצא וסוגיה זו מצויה בבחינה ביד משרדי הממשלה ובכוונת המשרדים השונים להסדיר את הנושא, ככל שיימצא שיש פערים המצדיקים הסדרה. ההליך בביהמ"ש העליון נקבע לדיון בפני הרכב ליום 7 בנובמבר 2016. הדיון בתובענה נקבע ליום 15 במרס 2017.

2. סיכום נתוני תביעות משפטיות

1. להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות כנגד החברות המאוחדות, כפי שצוינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או חברות מאוחדות, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו.

סוג	כמות תביעות	הסכום הנתבע באלפי ש"ח ⁽¹⁾
תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית^{(2) (3)}		
צוין סכום המתייחס לקבוצה	6	2,546,552
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה	3	1,971,061
לא צוין סכום התביעה	2	575,491
	1	-
בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות⁽³⁾	26	11,707,216
צוין סכום המתייחס לקבוצה	8	1,793,318
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה	7	9,913,898
לא צוין סכום התביעה	11	-
תביעות מהותיות אחרות	1	5,232,000
תביעה מתייחסת למספר חברות לא יוחס סכום ספציפי לקבוצה	1	5,232,000

- (1) כל הסכומים באלפי ש"ח ובקירוב, למועד הגשת הבקשות או התובענות לפי העניין.
- (2) כולל תובענה בה לא צויין סכום תביעה מדויק (שורה 3 בטבלה בסעיף ב' לעיל), שם הוערך סכום התביעה במאות מיליוני ש"ח מבלי שנגקב בסכום תביעה).
- (3) מקום בו צויין סכום המתייחס לקבוצה, הובא בחשבון הסכום המתייחס לקבוצה ולא הסכום המתייחס לכלל הנתבעות.

2. סכום ההפרשה הכולל בגין התובענות הייצוגיות ותביעות מהותיות אחרות, שהוגשו כנגד הקבוצה כמפורט בטבלה המסכמת בסעיף 1 לעיל מסתכם בכ-74 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2015 כ-75 מיליון ש"ח).
3. סך כל ההפרשות הכולל בגין כל ההליכים כנגד הקבוצה, לרבות תובענות ייצוגיות ותביעות מהותיות אחרות, לרבות בגין הליכים כמפורט סעיף ח' להלן, הינן כ-90 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2015 כ-104 מיליון ש"ח).

ח. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה

להלן מתוארים הליכים משפטיים נוספים ואחרים המתנהלים כנגד החברה ו/או החברות המאוחדות:

(1) ביום 27 ביולי 2015 הורשע בבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו (המחלקה הכלכלית) במסגרת הסדר טיעון עובד לשעבר בתחום המסחר בשוק ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה ("הגופים המוסדיים", "העובד", בהתאמה). כתב האישום בו הודה העובד הוגש ביום 11 בפברואר 2015 על ידי פרקליטות מחוז מרכז תל אביב (מיסוי וכלכלה) כנגד העובד וכנגד נאשם נוסף, אשר לפי כתב האישום פעל עם העובד ("הנאשם הנוסף"). על פי כתב האישום העובד והנאשם הנוסף ניצלו את השליטה והידע של העובד, מתוקף תפקידו ומעמדו בגופים המוסדיים לשם השאת רווחים לטובת עצמם וזאת באמצעות מסחר בניירות ערך עבור עצמם, בין על ידי רכישת מניות במתווה המלווה בהוראות מכירה של הגופים המוסדיים ו/או מכירת מניות במתווה המלווה בהוראות רכישה או בטרם תבוצע רכישה זו לחשבונות הגופים המוסדיים ובין על ידי שילוב של פעולות אלו.

כמו כן, על פי כתב האישום העובד לשעבר והנאשם הנוסף פעלו באופן מרמתי במסחר בניירות ערך בעשרות ניירות ערך שונים, על ידי העברת מידע על ידי העובד לנאשם הנוסף בדבר הוראות בחשבונות הגופים המוסדיים וביצוע מוקדם של פעולות בניירות ערך על ידי הנאשמים בשערי רכישה נמוכים ושערי מכירה גבוהים יותר על פני חשבונות הגופים המוסדיים. על פי כתב האישום, בעשותו את האמור, נהג העובד לשעבר במרמה והפרת אמונים וכן לקח שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו כעובד ציבור ותמורת השוחד שקיבל, ניצל העובד את תפקידו ומעמדו בגופים המוסדיים על מנת להפיק רווחים אישיים לו ולנאשם הנוסף. כמו כן, על פי כתב האישום פעולותיהם של הנאשמים השפיעה בדרכי תרמית על תנודותיהם של כ-59 שערי ניירות ערך, וקיבלו במרמה בנסיבות מחמירות רווחים בסך של כ-11.5 מיליון ש"ח. לתובענה בנושא זה, יחד עם בקשה לאישורה כייצוגית ראה סעיף ב.20 לעיל.

(2) לענין שומות המס בקשר עם שנות המס 2007, 2009 ו-2010 בסך של כ-68 מיליון ש"ח, וערעור שהגישה מגדל אחזקות נדל"ן בע"מ בביהמ"ש המחוזי בתל-אביב בסוגיית מיסוי החברה בגין קבלת דיבידנדים שמקורם ברווחי שערך ראה באור 2.ד.21 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015.

לענין שומת המס לשנת 2011 בסוגיית חבות במס רווח בגין דיבידנד מחברות מוחזקות ששורשר לחברה וערעור שהגישה מגדל ביטוח בביהמ"ש המחוזי בתל-אביב, ראה באור 1.ד.21 ב. לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015. בחודש אפריל 2016 הוציא פקיד השומה למגדל ביטוח שומה באותה סוגיה גם לשנת 2012, גם עליה הגישה מגדל ביטוח ערעור בביהמ"ש המחוזי בתל אביב.

חבות המס הנובעת מהשומות לשנים 2011 - 2012 (כולל הפרשי הצמדה וריבית למועד פרסום הדוחות הכספיים) מסתכמת בכ-1.5 מיליון ש"ח.

ההפרשה בגין השומות לעיל אינה כלולה בהפרשה המפורטת בסעיף 3 של סעיף ז' לבאור זה.

(3) החברה ו/או החברות המאוחדות חשופות לתביעות או לטענות נוספות בעילות שונות, שאינן תביעות לכיסוי ביטוחי של מקרה ביטוח על פי הפוליסה שהופקה על ידי מגדל ביטוח, מצד לקוחות, לקוחות בעבר וכן צדדים שלישיים שונים. החשיפה הכוללת מוערכת במאות מיליוני ש"ח, מזה סכום מצטבר בגין תביעות שהוגשו בסך של כ-80 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2015 כ-64 מיליון ש"ח) וזאת מעבר לחשיפות הכלליות המתוארות בבאור זה ובכללן בסעיף 12 לבאור זה.

(4) בחודש דצמבר 2012 פורסמה טיוטת הכרעה שעניינה הפקדות חד-פעמיות בפוליסות מבטיחות תשואה של מגדל ביטוח. על-פי טיוטת ההכרעה, המפקח סבור כי היה על חברות הביטוח להודיע ו/או לקבל הסכמה לזקיפת תשואת תיק משתתף ברווחים ביחס להפקדות חד-פעמיות שנעשו בפוליסות מבטיחות תשואה. על פי טיוטת ההכרעה של המפקח יש לבצע פעולות מסוימות תוך חלוקת המבוטחים לשתי קבוצות - האחת מבוטחים שהפקדותיהם החד-פעמיות נשאו תשואה שווה או גבוהה מהתשואה המבוטחת, והשנייה שהפקדותיהם החד-פעמיות נשאו תשואה נמוכה מהתשואה המבוטחת. מגדל ביטוח הגישה תגובתה לטיטוט ההכרעה, התקיים שימוע, נמסרו לפיקוח נתונים כבקשתו. טרם הוצאה הכרעה בנושא.

(5) בחודש יוני 2015 פרסם המפקח על הביטוח הכרעה עקרונית המסדירה את תשלום המע"מ במקרה של תשלום תגמולי ביטוח כאשר הרכב לא תוקן. במסגרת ההכרעה האמורה נקבע כי במקרה בו המבטח בחר לפצות את המבוטח בתשלום ערך הנזק, או במקרה בו צד ג' תובע נזק ישיר בגין תיקון הרכב, לאחר ששמאי קבע את גובה הנזק וחברת הביטוח לא ערערה על גובהו, עליה לשלם לתובע תגמולי ביטוח הכוללים בין היתר את ירידת הערך של הרכב, ככל וקיימת, ואת המע"מ החל בעניין, ככל שחל, גם אם התובע לא תיקן את רכבו בפועל. בנושא זה ראה סעיף ב.16 לעיל.

ח. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה (המשך)

(6) ביום 5 ביולי 2016 פרסם המפקח על הביטוח את חוזר גופים מוסדיים 2016-9-9 בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות הציבור ("חוזר יישוב תביעות"). חוזר יישוב תביעות זה החליף את חוזר גופים מוסדיים 2011-9-5. בחוזר יישוב תביעות נקבעו הוראות שונות לעניין אופן התנהלות גוף מוסדי מול מבטח בהליך יישוב תביעות ואופן יישוב התביעה, בין היתר בהתייחס להודעות למבטח, מידע על בסיס נעשה יישוב תביעות, הודעה על דחיית תביעה, אישור תביעה, בירור תביעה מקום שיש חוב לגוף מוסדי, בירור תביעה בעזרת דוחות חקירה וכו'. כמו כן, נקבעו הוראות פרטניות ביחס לתחומי ביטוח כללי, בריאות וסיעוד המתייחסות גם להיבטים שאינם פרוצדורליים בקשר עם יישוב תביעות וכוללים, בין היתר, הוראות לעניין הגדרת מקרה ביטוח בפוליסות סיעוד, נאסר על קיזוז יתרת אגרת רישוי מתגמולי הביטוח במקרה של אבדן גמור, לרבות אבדן להלכה בביטוח כללי ביחס לתקופה שממועד קרות מקרה הביטוח ועד לתום תקופת הרישוי של הרכב וכיוצ"ב הוראות ליישוב תביעות ביטוח לגופן. לבקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית בנושא של פרשנות של ADL - אי השליטה על סוגרים הנוגעת להגדרת מקרה הביטוח כמפורט בחוזר יישוב תביעות, ראה סעיף 18.לעיל.

(7) ביום 14 באפריל 2016 הוציא המפקח על הביטוח הכרעה עקרונית בעניין אופן שיווק פוליסות תאונות אישיות. בהכרעה מצוין כי מתלונות שהתקבלו עולה כי ישנן חברות ביטוח המשווקות פוליסות תאונות אישיות באופן מטעה. ההכרעה קובעת כי חברות הביטוח תבצענה בחינה, האם שווקו על ידיהן פוליסות תאונות אישיות באופן מטעה, וכוללת הוראות המחייבות פניה טלפונית של חברות הביטוח למבטחים שתואר בפניהם תיאור מטעה כאמור, עם הבהרות שונות נדרשות ודרישה לתייעוד ההסכמה לביטוח. בהתאם להכרעה, נדרשות חברות הביטוח לבטל כיסוי ולהשיב פרמיות שנגבו לכל מבטח שידוע כי אינו מסכים לביטוח בצירוף הפרשי הצמדה וריבית. בהכרעה נכללו הוראות למקרים בהם לא תושג הסכמה לרבות משלוח תזכורת. בהתאם להכרעה, העבירה מגדל ביטוח לפיקוח ביום 13 ביוני 2016 תיאור של סוג הבחינה שנעשתה, אופן עריכתה ותוצאותיה. בנוסף, ביום 13 ביולי 2016 העבירה מגדל ביטוח לאישור המפקח על הביטוח, הצעה למתווה לאיתור המבטחים, שכללה פירוט של אופן ההיערכות לביצוע שלבי איתור המבטחים, פניה אליהם ולוחות הזמנים הרלבנטיים, וכן נוסחם מוצעים לתסריטי השיחה וההודעות שיועברו למבטחים, כנדרש בהכרעה, כך שעד ליום 30 בנובמבר 2016 אמור להיות משולם הליך ההשבה (על פי המועדים שבהכרעה). מגדל ביטוח ממתינה לאישור המתווה המוצע, כאמור, על מנת ליישמו. בסיום התהליך, עד 31 בדצמבר 2016, על מגדל ביטוח להעביר לפיקוח נתונים אודות לקוחות שהחברה לא הצליחה ליצור עמם קשר וכאלו שלא התקבלה / תועדה הסכמתם המפורשת. כמו כן, עד 15 בפברואר 2017 על המבקר של מגדל ביטוח להמציא לפיקוח דוח בדבר יישום הוראת ההשבה.

(8) ביום 1 באוגוסט 2016 הוציא המפקח על הביטוח טיוטת הכרעה נגד מגדל ביטוח בנושא פוליסות שבטלו עקב פיגור בתשלום. בטיטת הכרעה צוין, כי על-אף שהחוק לא קובע את תוכן מכתבי ההודעה שעל החברה לשלוח כדי לעמוד בדרישת סעיף 15(א) לחוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981 ("חוק חוזה ביטוח"), ברור כי על ההודעה לממש את הרציונל שעומד בבסיסה. ההודעה הראשונה - הודעה על קיומו של חוב ודרישה לסילוק. ההודעה השנייה - הודעת ביטול - עליה לבטא באופן מפורש את כוונת החברה לבטל את החוזה אם החוב שבפיגור לא יסולק. כמו כן, צוין בטיטת הכרעה, כי ההודעה צריכה לקבוע מועד לביטול החוזה שלא יפחת מ-21 ימים. לפי עמדת המפקחת כמפורט בטיטת הכרעה, לא ניתן לראות במכתב ההודעה השני שמגדל שלחה כעומד בדרישות הדין, משום שלא מופיעה בו באופן בולט וברור מספיק הכוונה לבטל את הפוליסה אם החוב לא ייפרע. על-פי טיוטת הכרעה, על מגדל ביטוח לבדוק תוך 60 יום ממועד ההכרעה, את כל המקרים שבהם בוטלו פוליסות מהקבוצה הבאה: פוליסות ביטוח חיים משולבות חסכון שסולקו (או בוטלו), פוליסות ביטוח חיים למקרה מוות, ופוליסות אובדן כושר עבודה בשל פיגור בתשלום דמי ביטוח במהלך השנים 2012-2014, ולגביהם לא התקיימו דרישות סעיף 15(א) לחוק חוזה ביטוח (להלן: "מיפוי ראשוני"). בתוך 30 יום מתום המועד למיפוי ראשוני תפנה מגדל ביטוח לכל מבטחיה שאותרו במיפוי הראשוני ותודיע להם שהפוליסה שלהם בתוקף, וכי קיים חוב דמי ביטוח עבור הכיסוי הביטוחי. בהודעה כאמור, יפורט חוב סכום חוב דמי הביטוח שיהיה על המבטח לשלם. עוד נקבע בטיטת הכרעה, כי מגדל ביטוח תסייע למבטח שמעוניין לסלק את חובו בפריסת החוב, אם קרה מקרה ביטוח בתקופה שבה פוליסה מהקבוצה המפורטת לעיל הייתה מבוטלת. מגדל ביטוח תאפשר למבטח או למוטב, לפי העניין, קיזוז, חוב דמי הביטוח מסכום תגמולי הביטוח שעליה לשלם לו מכוח הפוליסה, ככל שחלה עליה חובת תשלום כאמור לאחר שתברר את חבותה. בתוך שלושה חודשים לאחר תום המועד לביצוע הוראות ההשבה תעביר החברה למפקח פירוט של נתונים בקשר ליישום טיוטת הכרעה וכן דוח מסכם של מבקר הפנים של החברה המאשר כי החברה ביצעה את הוראות הכרעה. מגדל ביטוח הגישה ביום 1 בספטמבר 2016 את תגובתה לטיטת הכרעה למפקח על הביטוח.

(9) המפקח על הביטוח פועל להתוויית עקרונות לניסוח תכניות ביטוח ובמסגרת זו מפרסם ומעדכן רשימת עקרונות מנחים והנחיות לניסוח תכניות ביטוח הכוללת בין היתר רשימת נהגים בלתי ראויים שאין לכלול בתכנית ביטוח וכן נהגים ראויים שיש לכלול בתכנית ביטוח. לא ניתן לצפות מראש האם ובאיזו מידה חשופים המבטחים לטענות בקשר לפרשנות האמור בתוכניות ביטוח, והיישום הראוי של העקרונות ונהגים האמורים, אשר אפשר שיעלו בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

ח. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה (המשך)

10) מוצרי החסכון ארוך הטווח מאופיינים באורך חיים ממושך ובמורכבות גבוהה, במיוחד לאור ההסדרים התחיקתיים השונים הן בתחום ניהול המוצרים והן בתחום המיסוי, שיוך ההפקדות, ניהול ההשקעות, מעמדו התעסוקתי של המבוטח, תשלומי ההפקדות שלו ועוד. במסגרת שינויים ברגולציה ובמגמות בד"ן, פורסם בחודש דצמבר 2011 חוזר מס' 9-10-2011 גופים מוסדיים "טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים המוסדיים" חוזר זה הוחלף בחוזר מס' 16-9-2012. החוזר קובע את הפעולות שעל הגוף המוסדי לבצע ביחס לזכויות עמיתים - נתונים המפורטים בממשק האחזקות במסגרת "חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החסכון הפנסיוני" (חוזר גופים מוסדיים 13-9-2014), ומחייב את הגוף המוסדי לטייב את הנתונים המקנים זכויות לעמיתים כדי להבטיח שרישום זכויות העמיתים במערכות המידע יהיה מהימן, שלם, זמין וניתן לאחזור ככל שניתן. לגבי עמיתים שהצטרפו לפני שנת 1997 יש לטייב את הנתונים לפחות החל משנת 1997, כאשר לגבי קופות גמל שאינן קופות ביטוח או קופות גמל משלמות לקצבה, יטויבו נתוני הפקדות, העברות ומשיכות, אשר בוצעו לכל הפחות החל מיום 1 בינואר 2005 ואילך. החוזר כולל הוראות מדורגות ליישום הוראותיו בתקופה שבין 31 בדצמבר 2012 - 30 ביוני 2016.

נכון למועד אישור הדוחות הסתיימה הפעילות אשר נוהלה על פי תוכנית העבודה המאושרת שנבנתה בהתייחס לחוזר האמור. נציין כי הגופים המוסדיים בקבוצה מטפלים באופן שוטף בטיוב זכויות מבוטחים, בכל הקשור לניהול המוצרים בגופים המוסדיים, בהתאם לפערים המתגלים מעת לעת.

11) כנגד הקבוצה מוגשות, מעת לעת, תלונות, לרבות תלונות למפקח על הביטוח ביחס לזכויות מבוטחים על פי פוליסות ביטוח ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגפי תלונות הציבור בקבוצה. לעיתים הכרעות המפקח בתלונות אלו, ניתנות כהכרעות רוחביות ביחס לקבוצת מבוטחים.

כמו כן, עורך המפקח, מעת לעת, לרבות בעקבות תלונות מבוטחים, ביקורות מטעמו בגופים המוסדיים בקבוצה ו/או בקשות לקבלת נתונים, בנושאים שונים של ניהול הגופים המוסדיים, ניהול זכויות מבוטחים ועמיתים בהם וכן ביקורות ליישום הוראות הרגולציה ו/או הטמעת לקחי ביקורות קודמים, בהן בין היתר, מתקבלות דרישות להכנסת שינויים במוצרים השונים, מתן הנחיות לביצוע החזרים ו/או הנחיות ו/או הוראות בקשר לתיקון ליקויים או ביצוע פעולות המבוצעות על-ידי הגופים המוסדיים, לרבות החזר כספים לעמיתים ולמבוטחים. בהתאם לממצאי ביקורות או נתונים המועברים, לעיתים מטיל המפקח עיצומים כספיים בהתאם לחוק סמכויות האכיפה.

12) קיימת חשיפה כללית אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי הקבוצה למבוטחיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות עקב פערי מידע בין הקבוצה לבין הצדדים השלישיים לחוזה הביטוח הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר בתחומי החסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת הקבוצה. בתחומים אלו מדובר בפוליסות אשר מנוהלות על פני שנים בהן מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. שינויים אלו מיושמים על ידי מערכות מיכניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. מורכבות שינויים אלו והחלת השינויים לגבי מספר רב של שנים, יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת. קבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיוניים ארוכי טווח יש לעיתים בכדי להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזה הביטוח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, תחום הביטוח בו עוסקות חברות הקבוצה הינו עתיר פרטים ונסיבות, ואשר קיים בו סיכון שלא ניתן לכימות להתרחשות של טעות מיכונית או טעות אנוש, הן בתהליכי עבודה מובנים והן במסגרת טיפול פרטני בלקוח, ואשר עלולות להיות להן תוצאות רחבות היקף הן ביחס להיקף התחולה למספר רב של לקוחות או מקרים והן ביחס להיקף הכספי הרלבנטי בהתייחס ללקוח בודד. החברה וחברות מאוחדות חשופות לתביעות וטענות במישור דיני החוזים וקיום התחייבויות ביטוחיות במסגרת הפוליסה, ייעוץ לקוי, הפרת חובת נאמנות, ניגוד עניינים, חובת זהירות, רשלנות במסגרת אחריות מקצועית של הגופים המקצועיים בקבוצה לרבות סוכנויות הקבוצה וכיוצא ב טענות הקשורות בשירותים הניתנים על ידי חברות הקבוצה וכן מעת לעת מתקיימים נסיבות ואירועים המעלים חשש לטענות מסוג האמור. הקבוצה רוכשת פוליסות לכיסוי אחריות מקצועית, לרבות כנדרש על פי ההסדר התחיקתי, ובעת הצורך היא מדווחת לפוליסה או פוליסות אלו לצורך כיסוי חבות שמקורה באחריות מקצועית וניתנת להגנה ברכישת ביטוח. סכומי החשיפה האפשרית עולים על סכומי הכיסוי ואין וודאות בדבר קבלת כיסוי בפועל בעת קרות מקרה ביטוח.

באור 8 - התחייבויות תלויות (המשך)

ט. הליכים משפטיים כנגד חברות מאוחדות לשעבר אשר לחברה ו/או לחברות מאוחדות קיימת התחייבות תלויה בגין

תאריך וערכאה ¹	הצדדים ²	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
1. 4/2007 מחוזי - ת"א	בעלי יחידות השתתפות בקרנות נאמנות מגדל שירותי בורסה (נ.ע) בע"מ (להלן: "מגדל שירותי בורסה") חברת בת של מגדל שוקי הון (1965) בע"מ (להלן: "מגדל שוקי הון"), בנקים וחברי בורסה	גביית עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך (עמלות ברוקראז') בשיעורים העולים על השיעורים שנגבו מלקוחות אחרים, והסכמה על גביית עמלות שלא כדין בניגוד להוראת סעיף 69 לחוק השקעות משותפות בנאמנות במסגרת עסקאות לרכישת קרנות נאמנות מהבנקים כסוכני ניירות הערך. במסגרת הסעדים נכללו בקשה לחייב את המשיבות להחזיר את הסכומים שגבו לטענת המבקשים שלא כדין וכן צו עשה המורה למשיבות לשנות את דרך פעולתם ולהימנע מגביית הסכומים הנגבים על ידם שלא כדין.	כל מי שרכש מחזיק ו/או החזיק בזמנים הרלבנטיים לתביעה יחידות השתתפות בקרנות נאמנות שנוהלו על ידי המשיבות מנהלי קרנות ו/או בשליטת המשיבות.	היועמ"ש לממשלה הודיע כי אין הוא רואה צורך להביע עמדה בתיק, מאחר והתובענה מתבססת על מצב משפטי שכבר עבר מן העולם, לאור שינויים בחוק השקעות משותפות בנאמנות. הסתיים שלב הסיכומים והתיק מצוי בהמתנה להחלטת ביהמ"ש בבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית. לעניין התחייבות לשיפוי שניתנה על ידי מגדל שוקי הון, חברה בת בבולטות ובשליטתה המלאה של החברה, לחברת שירותי בורסה והשקעות בישראל אי.בי.אי. בע"מ (להלן: "אי.בי.אי.") במסגרת עסקת המיזוג שבין מגדל שירותי בורסה לאי.בי.אי, בקשר להליכים משפטיים כנגד מגדל שירותי בורסה, שעילתם קדמה למועד המיזוג - ראה באור 39.2.ה.3) לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015. ביום 10 במאי 2016 ניתן פסק דין בו דחה בית המשפט את בקשת האישור, ובכך ההליך בא על סיומו.	386 מיליון ש"ח, מיוחס למגדל שירותי בורסה 49 מיליון ש"ח, החל מ-1 בינואר 2004 ⁴
2. 2/2012 מחוזי - ת"א	בעלת חשבון פיקדון ניירות ערך מגדל שירותי בורסה	גביית עמלה בגין שירותי קורספונדנט בחו"ל מלקוחות בסכום הגבוה מהעמלה המשולמת בפועל על ידי המשיבה ו/או המגיעה לקורספונדנט בחו"ל. הסעד המבוקש הינו פיצוי ו/או שיפוי הקבוצה בגין העמלות ביתר ו/או בגין חיובי היתר.	כל לקוחותיה של המשיבה שביצעו באמצעותה ב-7 השנים לפני הגשת התביעה, עסקאות בחו"ל - ונגבו מהם עמלות לקורספונדנט בחו"ל, לרבות קרנות הנאמנות המנוהלות על ידי קבוצת מגדל.	בהמשך להסכמה עקרונית שגובשה בין הצדדים, הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה, בסך סופי וכולל (לרבות המלצה לגמול לתובעת הייצוגית ובאי-כוחה) בסכום שאינו מהותי, כאשר מחצית מסכום הפשרה ישולם לחברי הקבוצה הנמנים על ציבור הזכאים כהגדרתו בהסכם הפשרה אמור היה להיות במזומן ומחציתו אמור היה להיות בהנחות עתידיות בעמלות בגין עסקאות במניות בחו"ל שיבצעו בחשבונם אצל המשיבה, בתנאים, בסכומים ובתקרות שנקבעו בהסכם הפשרה שהוגש לאישור בית המשפט. ביום 23 ביוני, 2016 ניתן על-ידי בית המשפט המחוזי בתל-אביב (המחלקה הכלכלית) פסק-דין המאשר את הסכם הפשרה, כפי שתוקן בהסכמת הצדדים במהלך הדיון שהתקיים באותו היום בבית המשפט, בשים לב להערות ב"כ היועץ המשפטי לממשלה. הסכם הפשרה המתוקן שאושר, תוקן בכך שבמקום שסכום הפיצוי יינתן חלקו במזומן וחלקו בהנחות עתידיות בעמלות, הפיצוי שיינתן לקבוצת הזכאים כפי שהוגדרה בפסק הדין, יהיה במזומן בלבד, כאשר כנגד ביטול מרכיב ההנחות הוגדל סכום הפיצוי במזומן, תוך שסכום הפשרה הכולל הוקטן.	43 מיליון ש"ח

1 תאריך ההגשה של התובענות והבקשות הינו התאריך של הגשת התובענה והבקשה המקורי והערכאה בה הוגש במקור ההליך.
2 הפניות לחוקים הנם בשמם המלא אך ללא שנת חקיקתם.
3 הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, קבוצה אשר מהווה בסיס לאומדן סכום התובענה בכתב התביעה.
4 חלק מסכום זה שמיחס למגדל שירותי בורסה, מיוחס לה באחריות ביחד ולחוד עם בנק הבינלאומי לישראל בע"מ.

באור 8 - התחייבויות תלויות (המשך)

ט. הליכים משפטיים כנגד חברות מאוחדות לשעבר אשר לחברה ו/או לחברות מאוחדות קיימת התחייבות תלויה בגין (המשך)

תאריך וערכאה ¹	הצדדים ²	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
המשך	2.			סכום הפיצוי עפ"י הסכם הפשרה המתוקן שאושר, יחד עם הגמול לתובעת הייצוגית ושכר הטרחה לבאי כוחה אשר נפסקו על-ידי בית המשפט בפסק-הדין, נותרו בסכומים שאינם מהותיים לחברה. ביום 4 בספטמבר 2016, התקבל בידי הנתבעת צו מניעה זמני, האוסר עליה לשלם לתובעת הייצוגית את הכספים שנפסקו לטובתה בפסק הדין. צו המניעה ניתן לבקשת עובד לשעבר של מגדל שירותי בורסה, הטוען שיעץ לתובעת בהכנת התביעה בתמורה להתחייבותה לשלם לו שכ"ט בשיעור של מחצית מהתגמולים שייפסקו לתובעת בסיום ההליך, ואשר לטענתו לא שולם לו. צו המניעה נוגע רק לכספים המגיעים לפי פסק הדין לתובעת הייצוגית, ולא לכספים שיש לשלם לחברי הקבוצה ו/או לבאי כוח התובעת הייצוגית. לאחר שלא נתקבלו התנגדויות, הודעות פרישה ובקשות להוכחת זכאות בחלוף המועדים שנקבעו לכך בהסדר הפשרה המתוקן, הפך פסק הדין לחלוט, והתשלומים מבוצעים על-פי הוראותיו, בכפוף לצו המניעה בנוגע לתשלומים לתובעת הייצוגית, כאמור לעיל.	
				לעניין התחייבות לשיפוי שניתנה על ידי מגדל שוקי הון, חברה בת בבעלותה ובשליטתה המלאה של החברה, לחברת אי.בי.אי במסגרת עסקת המיזוג שבין מגדל שירותי בורסה לאי.בי.אי, בקשר להליכים משפטיים כנגד מגדל שירותי בורסה, שעילתם קדמה למועד המיזוג - ראה באור 39.2.3 (ה.3) לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015. בהמשך להתחייבות זו לשיפוי, נחתם בין מגדל שוקי הון לבין אי.בי.אי הסדר שיפוי ספציפי ביחס להסכם הפשרה, ולפיו חתמה אי.בי.אי על הסכם הפשרה כנגד התחייבותה של מגדל שוקי הון לשפוחה בגין כל האמור בהסכם הפשרה ותוצאותיו, וזאת בכל הנוגע לסכומים שמעבר לסכום ההפרשה שכבר נרשמה בגין הפשרה בדוחות הכספיים של מגדל שירותי בורסה ערב המיזוג. בהמשך לחתימתה של אי.בי.אי על הסכם הפשרה, הרי שסכום הפיצוי ישולם כולו על-ידי אי.בי.אי, לאחר שהיא כבר שופתה בגינו במלואו היות והסכום נכלל במסגרת ההפרשה שנרשמה בדוחותיה הכספיים של מגדל ש"ב במועד המיזוג. יתרת ההפרשה העודפת הושבה למגדל שוקי הון על-ידי אי.בי.אי.	

באור 9 - מיסים על הכנסה

א. בחודש ינואר 2016 אושר החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 216) (הפחתת שיעור מס חברות), התשע"ו-2016, אשר כולל הפחתת שיעור מס החברות מ-26.5% ל-25%, וזאת בתחולה מיום 1 בינואר 2016.

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על חברות הקבוצה, לרבות מוסדות כספיים, בעקבות השינוי האמור:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל במוסדות כספיים
2015	26.5	17.75 *	37.58 **
2016 ואילך	25.0	17.00	35.90

(* שיעור משוקלל.
(** יתרות המסים הנדחים ליום 31 בדצמבר 2015 חושבו לפי שיעור המס שהיה בתוקף לאותו מועד (לפי שיעור מס כולל במוסדות הכספיים של 37.18% ולפי מס חברות של 26.5%). יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016 מחושבות לפי שיעור המס החדש, כאמור לעיל.

ב. בעקבות השינוי בשיעור המס, גדל הרווח הכולל ברבעון הראשון של השנה בסך של כ-31 מיליון ש"ח בגין הקטנת מסים נדחים בחברות המוחזקות של החברה.

באור 10 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח

א. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח

ביטוח חיים ובריאות

בשנים האחרונות נצפו תופעות שהשפיעו על הנחות אקטואריות מרכזיות המשמשות בסיס לחישוב העתודות. האחת, נגזרת מהירידה המתמשכת בשיעורי הריבית והשנייה משינויים דמוגרפיים הבאים לידי ביטוי בעלייה בתוחלת החיים. בנוסף, שינויים בהסדרי המיסוי שנועדו להביא למשיכת החיסכון הסוציאלי בדרך של גמלה, הביאו להגדלה בשיעורי מימוש הגמלה.

בעקבות הירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון במשק עודכנו ההנחות בדבר שיעורי ריבית ההיוון המשמשים לחישוב ההפרשות לגמלה ולחישוב נאותות העתודות. כתוצאה מכך גדלו ההפרשות באופן ניכר.

העתודה המשלימה לגמלה נצברת באופן הדרגתי בגין הכספים שנצברו בפוליסות עד לתום תקופת הדיווח, בהתחשב ברווחים הצפויים מהפוליסות עד הגיע המבוטחים לגיל הפרישה.

דהיינו, ההפרשה מבוצעת במקביל להכרה ברווחים מדמי ניהול בגין הפוליסות, לאורך התקופה שנותרה עד למועד הגיע המבוטח לגיל פרישה. עבור פרמיות הצפויות להתקבל במסגרת הפוליסות תיצבר ההפרשה ממועד קבלתן ועד לגיל הפרישה כאמור.

ההפרשה ההדרגתית נעשית על ידי שימוש בפקטור K הנגזר משיעור ההכנסות העתידיות כאמור (להלן: "פקטור K") פקטור זה נלקח בחשבון בחישוב צבירת השלמה לעתודה לתשלום קצבה. ככל שפקטור K גבוה יותר, ההתחייבות להשלמת עתודה לקצבה שתוכר בדוח הכספי תהיה נמוכה יותר והסכום שידחה וירשם בעתיד יהיה גבוה יותר.

אקטואר החברה קובע בהתאם להנחיות המפקח שני ערכי K נפרדים. פקטור K האחד נקבע עבור התחייבויות בגין פוליסות משתפות ברווחים, והשני בגין פוליסות מבטיחות תשואה.

ברבעון השני של שנת 2016 שיפרה מגדל ביטוח את מודל קביעת שיעורי מימוש גמלה. מחקרים חדשים שערכה מגדל ביטוח והניסיון שנצבר מצביעים על נטייה של מבוטחים שונים לדחות ההחלטה על אופן מימוש החסכונות שצברו לגיל מאוחר מגיל הפרישה הסטטוטורי. בהתאם לכך הותאמו שיעורי מימוש הגמלה בהתאם לגיל ההחלטה בפועל.

כתוצאה מהתאמת שיעורי המימוש קטנה יתרת העתודה הנדרשת להשלמה לגמלה בעתיד הנפרסת לאורך יתרת התקופה עד ליציאה לגמלה, בעקבות כך הוקטן פקטור ה-K.

עם זאת, כתוצאה מהתאמה כאמור, החברה ביצעה הפרשות נמוכות יותר בגין ירידת הריבית לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ב-30 בספטמבר 2016, בסך של כ-154 מיליון ש"ח (מזה 82 מיליון ש"ח בגין LAT ו-72 מיליון ש"ח בגין העתודה המשלימה לגמלאות).

באור 10 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

א. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח (המשך)

ביטוח חיים ובריאות (המשך)

מתחילת השנה החברה הפרישה כ-625 מיליון ש"ח בעתודה המשלימה לגמלאות ובעתודת ה-LAT בעקבות ירידה בשיעורי הריבית ויישום מודל פרישה כאמור מעלה.

ברבעון השלישי של 2016, בעקבות העלייה בשיעורי הריבית, החברה שחררה 186 מיליון ש"ח (מזה 122 מיליון ש"ח בגין העתודה המשלימה לגמלאות ו-64 מיליון בגין LAT).

השפעת התופעות הנ"ל על התוצאות הכספיות מפורטת להלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2015	2016	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	מיליוני ש"ח				
263	137	-	131	201	הגדלת העתודות לגמלה בעקבות הורדת שיעור ריבית היוון בחישוב העתודה המשלימה לגמלאות
(49)	34	(122)	(49)	258	הגדלת (הקטנת) העתודות לגמלה בעקבות שינוי בצפי ההכנסות העתידיות, הנגזר משינוי של עקום הריבית (K)
214	171	(122)	82	459	סך הגידול (הקיטון) בהפרשות לגמלה כתוצאה משינוי של עקום הריבית
44	-	-	-	(72)	שינוי בשיעור מימוש הגמלה
258	171	(122)	82	387	סך הכל השפעה על עתודה משלימה לגמלה
105	(159)	(64)	132	238	גידול (קיטון) בעקבות בחינת נאותות העתודות
363	12	(186)	214	625	סך הכל לפני מס
227	7	(119)	133	401	סך הכל לאחר מס

נכון לתאריך הדוחות הכספיים ערך ה-K שהחברה משתמשת עבור פוליסות מבטיחות תשואה עומד על 0.1% ועבור פוליסות משתפות ברווחים 0.8% (ליום 31 בדצמבר 2015 0.26% ו-0.90% בהתאמה, וליום 30 בספטמבר 2015 0.31% ו-0.94% בהתאמה).

באור 10 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

א. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח (המשך)

ביטוח כללי

1. החל מיום 31 בדצמבר 2015 בוחנת החברה את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי המפורטים בבאור 2.1.2(4) לדוחות הכספיים לשנת 2015. בעקבות בחינה זו מצאה החברה כי נדרש להשלים עתודות על פי עקרונות הנוהג המיטבי בענפים חבות צד ג' ומעבידים ובהתאם לכך החברה מהוונת את תשלומי התביעות העתידיים בענפים אלו. ההיוון הינו לפי עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד ההתחייבויות אלו.

הירידה בעקום ריבית חסרת הסיכון בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016 הביאה להגדלת ההתחייבויות הביטוחיות בענפים האמורים בסך של כ-16 מיליון ש"ח. בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016 חלה עלייה בעקום הריבית שהביאה להקטנת ההתחייבויות הביטוחיות בענפים האמורים בכ-9 מיליון ש"ח.

2. ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי

בהתאם לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995, (להלן: "החוק") מוקנית למוסד לביטוח לאומי ("מל"ל") זכות תביעה מצד שלישי להשבת גמלאות ששילם או עתיד לשלם, אם המקרה משמש עילה גם לחייב צד שלישי לפי פקודת הנזיקין או חוק הפל"ד ("זכות שיבוב"), כלומר המל"ל יכול לתבוע את חברות הביטוח בגין כספים אשר שילם או עתיד לשלם למבוטחיהן.

גובה הערך המהווה של הקצבאות שישולמו לנפגעי תאונות עבודה ואופן היווןן של אותן קצבאות, נקבע תקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח-1978 ("התקנות").

בחודש יוני 2016 פורסם תיקון לתקנות ("התיקון") הכולל, בין היתר עדכון של לוחות התמורה ושל שיעורי ההיוון לצורך חישוב הקצבאות האמורות. בהתאם לתיקון יעמוד שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית על 2% במקום 3% שהיו קבועים בתקנות ערב תיקון.

כמו כן קובע התיקון כי לוחות התמורה ושיעורי היוון הקצבאות יעודכנו שוב ב-1 בינואר 2020 ובכל ארבע שנים שלאחר מועד זה.

בחודש ספטמבר 2016 פורסם תיקון לתיקון האמור לפיו נדחה מועד כניסת התיקון לתוקף בשנה אחת.

להערכת החברה, בעקבות האמור, יגדל גובה הסכומים שיהיה על חברות הביטוח לשלם לביטוח לאומי במסגרת תביעות שיבוב שמגיש המל"ל כנגד מבטחים בגין הקצבאות שזכאים להן נפגעי תאונות עבודה ובהתאמה יכול והדבר ישפיע גם על גובה הסכומים שיהיה על חברות הביטוח לשלם לנפגעים בתביעות נכות ומוות אחרות.

בהתאם לכך ביצעה החברה אומדן של השפעת העדכון האמור והגדילה את הפרשות, ליום 30 בספטמבר 2016 בסך של כ-135 מיליון ש"ח בשייר לפני מס, מתוכן בענף רכב חובה סך של כ-100 מיליון ש"ח ובענף חבויות סך של כ-35 מיליון ש"ח. ההשפעה לאחר מס בגין ענפים אלו הסתכמה לסך של כ-86 מיליון ש"ח. בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016 הגדילה החברה את הפרשות בסך של כ-16 מיליון ש"ח לפני מס, בעיקר בענף רכב חובה. ההשפעה לאחר מס הסתכמה לסך של כ-10 מיליון ש"ח.

יודגש כי בשלב זה קיימת אי ודאות בקשר להשפעת העדכון האמור, אם בכלל, על התחייבויות החברה שכן לתקנות אין עדיין ביטוי של ממש בפסיקת בתי המשפט ולא בתשלומי התביעות הנוכחיים, ולפיכך יתכן שהתפתחות התביעות בעתיד תהיה שונה משמעותית מהערכות החברה ובהתאם לכך יתכן שהחברה תידרש לעדכן את אומדניה בהמשך.

באור 10 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

ב. ביום 21 במרס 2016 התקשרה מגדל ביטוח עם גורם מפיץ בעסקה למכירת 26,000,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע"נ כ"א של אמות השקעות בע"מ (להלן: "אמות"), המהוות כ-9.4% מהון המניות המונפק והנפרע של אמות, והמוחזקות בתיק הנוסטרו של מגדל ביטוח. כפי שנמסר למגדל ביטוח, הגורם המפיץ התקשר עם צדדים שלישיים לשם מכירת המניות אליהם בעסקאות מחוץ לבורסה. המכירה בוצעה במחיר של 12.68 ש"ח למניה (אקס דיבידנד) ובתמורה כוללת נטו של כ-329 מיליון ש"ח. סך הרווח שרשמה מגדל ביטוח הסתכם לכ-33 מיליון ש"ח לפני מס.

לאחר המכירה חדלה אמות מלהיות חברה כלולה של מגדל ביטוח, יתרת ההחזקות במניות אמות מטופלת כנכס פיננסי המשוערך לפי שווי הוגן דרך רווח כולל אחר.

מגדל ביטוח התחייבה כלפי המפיץ כי לא תמכור את יתרת מניות אמות המוחזקות בשלושת החודשים לאחר ביצוע העסקה במסגרת המסחר בבורסה או בדרך של הפצה לציבור, למעט בתנאים שנקבעו בין הצדדים.

ראה גם דיווח מיידי של החברה מיום 22 במרס 2016, מספר אסמכתא 2016-01-011502.

ג. בחודש אוגוסט 2016 פרסמה הממונה מכתב בדבר חלוקת דיבידנד על ידי חברות הביטוח. לפרטים אודות המכתב ראה באור 6.

ד. בחודש יולי 2016 פורסם חוזר הוראות לעניין בחירת קופת גמל- תיקון והליך קביעת קרנות ברירת מחדל על ידי משרד האוצר ("קרן ברירת מחדל נבחרת") אשר קובעים מנגנון לבחירת קופת גמל ברירת מחדל לעובד שלא בחר קופת גמל אחרת על אף שניתנה לו ההזדמנות לעשות כן ואף קובעות חובה על מעבידים שבחורים קופת ברירת מחדל לקיים הליך תחרותי אשר במסגרתו שיעור דמי הניהול יהיה בעל משקל של 50% לפחות.

בחודש אוגוסט 2016 הודיע משרד האוצר על תוצאות הליך בחירת קרנות ברירת המחדל לשנתיים הקרובות, אשר במסגרתו נבחרו 2 קרנות קטנות אשר הציעו לעמיתים החדשים שיצטרפו החל מיום 1 בנובמבר 2016 דמי ניהול בשיעורים נמוכים משמעותית ממוצע דמי הניהול הנהוגים בשוק. כחלק מיישום החוזר פורסם, ויכול בין היתר ויתפרסמו, הליכים תחרותיים של מעסיקים במשק לבחירת קופת ברירת מחדל אחרת אליה יצטרפו עובדים חדשים של המעסיק (ככל שלא יבחרו עצמאית בקופה אחרת).

ליישום החוזר (לרבות כתוצאה מפרסום המכרזים כמפורט לעיל) יכולות להיות השלכות מהותיות על השוק ובכלל זה על הקבוצה, ויישומו עלול להשפיע על דמי הניהול הנגבים מעמיתים חדשים, כמו גם מקיימים ולהביא לפגיעה ברווחיות הקבוצה (בעיקר במקפת כחברה המנהלת של קרנות הפנסיה החדשות ושל קרנות ההשתלמות). לאמור לעיל לא הייתה השפעה על הנכסים המיוחסים לחברות המנהלות של קופות הפנסיה והגמל של הקבוצה ליום 30 בספטמבר 2016.

לעניין בחינה לירידת ערך מוניטין ביחידת הגמל ראה סעיף ז' להלן.

ה. לפרטים אודות הנפקת אג"ח סדרה ה' ודירוגה, ראה באור 6. לדוחות הכספיים.

ו. ביום 12 בספטמבר 2016 הודיעה מגדל ביטוח המדרגת, מידרוג בע"מ, על הורדת הדירוג של מגדל ביטוח מ-Aaa ל-Aa1 ונגזר מכך הורדת הדירוג של אג"ח סדרות א', ב' ו-ג' המשמשות כהון משני מורכב במגדל ביטוח מ-Aa2 ל-Aa3 והורדת דירוג של אג"ח סדרה ד' המשמשת כהון שלישי מורכב במגדל ביטוח מ-Aa1 ל-Aa2.

ז. בעקבות השחיקה המתמשכת בהכנסות מדמי ניהול ערכה מקפת בחינה לירידת ערך של המוניטין ביחידת הגמל. בהתאם להערכת השווי הסכום בר ההשבה של פעילות הגמל ליום 30 בספטמבר 2016 עולה על הערך בספרים של היחידה.

הסכום בר ההשבה של יחידת קופות הגמל נקבע על בסיס אומדן תזרימי המזומנים העתידי הנגזר ממכלול הפעילויות של היחידה (דמי ניהול בניכוי הוצאות ניהול). הערכת השווי בוצעה על ידי מעריך שווי חיצוני.

החישוב של הסכום בר ההשבה של יחידת הגמל מתבסס על ההנחות העיקריות הבאות:

שיעור ריבית היוון נומינלי לפני מס כ-14.2% ולאחר מס כ-10% שיעור זה נקבע בהתבסס על מודל W.A.C.C, על בסיס פרמטרים האופייניים לפעילות מסוג זה.

שיעור צמיחה נומינלי לטווח ארוך - 3%. שיעור זה נקבע בהתבסס על שיעור הצמיחה הממוצע לטווח ארוך המקובל בפעילות מסוג זה. תזרימי המזומנים הושפעו מההתפתחויות במוצרים הנוספים בפעילות הגמל.

שיעור דמי הניהול שנלקח בחשבון הופחת ומתבסס על דמי ניהול הצפויים להיגבות בשוטף ובטווח הארוך.

באור 11 - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדוח

ביום 23 בנובמבר 2016, אישר דירקטוריון החברה להגיש לרשות לניירות ערך טיוטה ראשונה של תשקיף מדף על בסיס הדוחות הכספיים של החברה ליום 30 בספטמבר 2016.

פרסום תשקיף המדף כפוף לקבלת האישורים הנדרשים על פי דין.

א. ביום 21 באפריל 2016 הושלמה עסקה לפיה תעביר אליהו בטוח למגדל ביטוח את תיק ה- Run Off בביטוח כללי בפוליסות שנמכרו על ידי אליהו בטוח עד ליום 31 בדצמבר 2012 ("תיק הביטוח"), ותיק הביטוח הועבר לאחריותה של מגדל ביטוח. זאת, בהמשך להסכם המפורט בבאור 38 ה-2 לדוחות הכספיים השנתיים והתיקון להסכם אשר אושר על ידי האסיפה הכללית של מגדל אחזקות ביום 4 באוגוסט 2016 שעיקרו אופן קביעת סכום ההוצאות העקיפות (לפרוט ראה דוחות מיידיים של החברה מיום 28 ביוני 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-068965 ומספר אסמכתא 2016-01-068974 ומיום 4 באוגוסט 2016 מספר אסמכתא: 2016-01-097930).

במסגרת ההתקשרות וכתנאי לה, נחתם במקביל הסכם ביטוח משנה בין מגדל ביטוח לבין Swiss Re ("סוויס"), במסגרתו תעניק סוויס כיסוי ביטוחי לתיק הביטוח המכסה את מלוא התחייבויות הביטוח של מגדל ביטוח ("ביטוח המשנה של סוויס"). בהתאם להסכם ביטוח המשנה של סוויס, סוויס זכאית לפרמיה בסך של כ-11 מיליון ש"ח (אשר הועברה מיד לאחר השלמת העסקה) ול-29% מהרווחים אשר ינבעו מתיק הביטוח, ככל שינבעו.

בעקבות השלמת העסקה, קיבלה מגדל ביטוח נכסים בגובה ההערכה אקטוארית המתואמת וסכום ההוצאות העקיפות, מתוכם סכום של כ-300 מיליון ש"ח במזומן והיתר בנכסי ביטוח משנה שהוסבו מאליהו בטוח. במקביל, הגדילה מגדל ביטוח את התחייבויותיה בגין חוזי ביטוח בסך של כ-335 מיליון ש"ח, מזה כ-325 מיליון ש"ח בגין תביעות תלויות וכ-10 מיליון ש"ח בגין הוצאות עקיפות ליישוב תביעות, וכן הגדילה את נכסי ביטוח המשנה בסך של כ-325 מיליון ש"ח. סך של כ-278 מיליון ש"ח הופקד במגדל ביטוח במועד העסקה ונשאר כפיקדון נושא ריבית ממנו משולמות התביעות.

ברבעון זה מגדל ביטוח בחרה לשקף את רישום העסקה בשינוי יתרות מאזניות בלבד. הצגה זו בוצעה חלף ההצגה של הכרה בסעיף הפרמיות ובסעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בדוח רווח והפסד כפי שנעשה ברבעון הקודם שכן לדעת מגדל ביטוח הצגה זו משקפת את העסקה בצורה נאותה יותר. לשינוי הנ"ל אין השפעה על התוצאות הכספיות של מגדל ביטוח. הנתונים לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 סווגו בהתאם.

הרווח המובטח כמפורט בבאור 38 ה-2 לדוחות הכספיים השנתיים בסכום של 7 מיליון ש"ח התקבל במועד השלמת העסקה ויוקר על פני תקופת ההסכם.

ב. ביום 5 באפריל 2016 אושרו תנאי העסקתו של מר אליהו אליהו על ידי האסיפה הכללית של החברה, ראה גם באור 38 ה-1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015.

ג. בגין שירותים שהתקבלו במסגרת הנפקת אג"ח סדרה ה' המתוארת בסעיף 1.6 לעיל, שולמו לחברה הבת, מגדל שוקי הון בע"מ, סך של כ-3.7 מיליון ש"ח.

ד. בחודש ספטמבר 2016 העמידה חברה בת של החברה, מגדל אחזקות נדל"ן בע"מ, לחברה כלולה, קניון רמת אביב בע"מ (להלן - הקניון), הלוואה בסכום של כ-23 מיליון ש"ח. ההלוואה ניתנה לקניון על ידי בעלי מניותיה פרו-רטה לשיעור אחזקתם. ההלוואה נושאת ריבית שנתית של 4% ותיפרע מעודפי המזומנים בקניון כפי שיהיו מעת לעת.

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה, המוצגים בשווי הוגן (*) דרך רווח והפסד:

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2015	2015	2016
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	
5,328,453	5,192,056	5,507,463
נדל"ן להשקעה		
השקעות פיננסיות:		
27,477,247	24,144,895	28,426,790
8,395,427	8,259,251	10,991,971
16,024,532	14,513,454	16,383,982
18,229,249	22,739,736	18,247,074
70,126,455	69,657,336	74,049,817
7,801,126	6,484,179	7,857,091
387,660	471,659	597,238
83,643,694	81,805,230	88,011,609
908,891	905,265	898,561

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים (*)

מניות

אחרות

סך השקעות פיננסיות

מזומנים ושווי מזומנים

אחר

סך נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

(*) מתוכם נכסי חוב הנמדדים בעלות מתואמת

ב. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר 2016				מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	בלתי מבוקר		
			אלפי ש"ח		
7,857,758	-	7,857,758	-	-	נכסי חוב סחירים
23,612,301	23,612,301	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
856,626	-	822,363	34,263		מניות
2,116,412	-	2,061,096	55,316		אחרות
<u>34,443,097</u>	<u>23,612,301</u>	<u>10,741,217</u>	<u>89,579</u>		סך השקעות פיננסיות אחרות
ליום 30 בספטמבר 2015				מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	בלתי מבוקר		
			אלפי ש"ח		
6,708,584	-	6,708,584	-	-	נכסי חוב סחירים
22,332,673	22,332,673	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,076,072	-	1,076,072	-		מניות
2,535,261	-	2,523,820	11,441		אחרות
<u>32,652,590</u>	<u>22,332,673</u>	<u>10,308,476</u>	<u>11,441</u>		סך השקעות פיננסיות אחרות
ליום 31 בדצמבר 2015				מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	מבוקר		
			אלפי ש"ח		
7,613,703	-	7,613,703	-	-	נכסי חוב סחירים
22,025,201	22,025,201	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,110,593	-	1,050,213	60,380		מניות
2,509,214	-	2,489,115	20,099		אחרות
<u>33,258,711</u>	<u>22,025,201</u>	<u>11,153,031</u>	<u>80,479</u>		סך השקעות פיננסיות אחרות

ב. השקעות פנינסיות אחרות (המשך)

1. נכסי חוב סחירים

ליום 30 בספטמבר 2016	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
3,450,164	3,421,410
4,407,594	4,306,640
7,857,758	7,728,050
1,198	

אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך נכסי חוב סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2015	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
3,900,779	3,899,963
2,807,805	2,781,209
6,708,584	6,681,172
2,467	

אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך נכסי חוב סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2015	
הערך בספרים	עלות מופחתת
מבוקר	
אלפי ש"ח	
4,723,666	4,707,653
2,890,037	2,849,077
7,613,703	7,556,730
2,415	

אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך נכסי חוב סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 30 בספטמבר 2016	
הערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
20,609,160	27,204,430
3,003,141	3,439,458
23,612,301	30,643,888
42,557	

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות *

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2015	
הערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
20,095,265	25,906,643
2,237,408	2,680,720
22,332,673	28,587,363
24,976	

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות *

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2015	
הערך בספרים	שווי הוגן
מבוקר	
אלפי ש"ח	
19,780,084	25,487,339
2,245,117	2,691,490
22,025,201	28,178,829
25,375	

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות *

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(*) השווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות חושב על פי מועד הפרעון החוזי.

ב. השקעות פנינסיות אחרות (המשך)

3. מניות

ליום 30 בספטמבר 2016		
הערך בספרים	עלות (*)	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
793,871	708,119	מניות סחירות
62,755	45,896	מניות שאינן סחירות
856,626	754,015	סך מניות
69,515		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2015		
הערך בספרים	עלות (*)	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
996,516	851,341	מניות סחירות
79,556	57,992	מניות שאינן סחירות
1,076,072	909,333	סך מניות
107,338		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2015		
הערך בספרים	עלות (*)	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,040,308	887,235	מניות סחירות
70,285	49,611	מניות שאינן סחירות
1,110,593	936,846	סך מניות
123,593		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(*) בניכוי הפרשות לירידת ערך.

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

4. אחרות

ליום 30 בספטמבר 2016	
הערך בספרים	עלות (*)
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,577,254	1,515,827
539,158	377,959
2,116,412	1,893,786
300,001	

השקעות פיננסיות סחירות

השקעות פיננסיות שאינן סחירות

סך השקעות פיננסיות אחרות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2015	
הערך בספרים	עלות (*)
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
2,069,408	2,004,446
465,853	340,643
2,535,261	2,345,089
242,797	

השקעות פיננסיות סחירות

השקעות פיננסיות שאינן סחירות

סך השקעות פיננסיות אחרות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2015	
הערך בספרים	עלות (*)
מבוקר	
אלפי ש"ח	
2,018,328	1,905,848
490,886	364,591
2,509,214	2,270,439
256,730	

השקעות פיננסיות סחירות

השקעות פיננסיות שאינן סחירות

סך השקעות פיננסיות אחרות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(*) בניכוי הפרשות לירידת ערך.

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, קרנות גידור, גזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

מידע כספי נפרד

מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ

תמצית מידע כספי נפרד ביניים

ליום 30 בספטמבר 2016

מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ

תמצית מידע כספי נפרד ביניים

ליום 30 בספטמבר 2016

תוכן העניינים

<u>עמוד</u>	
2	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
3	תמצית נתונים על המצב הכספי ביניים
4	תמצית נתוני רווח והפסד ביניים
4	תמצית נתונים על הרווח הכולל ביניים
5	תמצית נתונים על השינויים בהון ביניים
8	תמצית נתונים על תזרימי המזומנים ביניים
10	מידע נוסף לתמצית מידע כספי נפרד ביניים

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' עמינדב 3, תל-אביב, 6706703
טל. +972 3 623 2525
פקס +972 3 562 2555
ey.com

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לכבוד
בעלי המניות של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ

א.ג.

הנדון: דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי ביניים נפרד לפי תקנה 38 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד המובא לפי תקנה 38 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ (להלן החברה) ליום 30 בספטמבר 2016 לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד מתוך הדוחות הכספיים של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת שווי מאזני אשר ההשקעה בהן הינה כ- 297,922 אלפי ש"ח ליום 30 בספטמבר 2016 וחלקה של החברה ברווחיהן (בהפסדיהן) הינו כ- 32,293 אלפי ש"ח וכ- 5,815 אלפי ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדוחות הכספיים של אותן חברות נסקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי נפרד לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום של נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות תקנה 38' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

מבקרים משותפים

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב,
23 בנובמבר 2016

תמצית נתונים על המצב הכספי ביניים

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2015	2015	2016
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

נכסים

5,114,472	4,905,299	4,904,563
93,327	88,818	94,636
5,207,799	4,994,117	4,999,199
-	5,755	-
2,089	2,101	1,424
185	321	321
17,902	16,776	24,016
20,176	24,953	25,761
5,227,975	5,019,070	5,024,960

השקעות בחברות מוחזקות
הלוואות ושטרי הון לחברות מוחזקות

סך הכל נכסים שאינם שוטפים

השקעות פיננסיות
חייבים בגין חברות מוחזקות
חייבים אחרים
מזומנים ושווי מזומנים

סך הכל נכסים שוטפים

סך הכל נכסים

הון המיוחס לבעלי המניות של החברה

110,629	110,629	110,629
273,735	273,735	273,735
291,564	245,386	274,520
4,550,144	4,387,706	4,364,200
5,226,072	5,017,456	5,023,084

הון מניות
פרמיה על מניות
קרנות הון
עודפים

סך הכל הון

התחייבויות

291	114	368
1,612	1,500	1,508
1,903	1,614	1,876
5,227,975	5,019,070	5,024,960

זכאים בגין חברות מוחזקות
זכאים אחרים

סך הכל התחייבויות

סך הכל הון והתחייבויות

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהנתונים הכספיים ומהמידע הכספי הביניים הנפרד.

23 בנובמבר 2016

ערן צ'רנינסקי
מנהל כספים

ערן צ'רנינסקי
מנכ"ל

יוחנן דנינו
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים

תמצית נתוני רווח והפסד ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2015	2015	2016	2015	2016
מבוקר	בלתי מבוקר		אלפי ש"ח	
349,702	(233,904)	317,125	186,440	(186,853)
2,516	628	942	1,681	2,559
347,186	(234,532)	316,183	184,759	(189,412)
2,637	663	698	1,982	2,075
2,046	84	6	84	19
351,869	(233,785)	316,887	186,825	(187,318)
-	-	-	-	-
351,869	(233,785)	316,887	186,825	(187,318)

חלק החברה ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות

הוצאות הנהלה וכלליות

רווח (הפסד) לפני הכנסות מימון ומיסים על הכנסה

הכנסות מימון, נטו בגין חברות מוחזקות

הכנסות מימון, נטו

רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה

מסים על הכנסה

רווח (הפסד) לתקופה המיוחס לבעלי המניות של החברה**תמצית נתונים על הרווח הכולל ביניים**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2015	2015	2016	2015	2016
מבוקר	בלתי מבוקר		אלפי ש"ח	
351,869	(233,785)	316,887	186,825	(187,318)
1,970	576	-	1,749	-
(1,970)	-	-	-	-
(197,546)	(99,941)	(44,119)	(245,473)	(17,044)
(197,546)	(99,365)	(44,119)	(243,724)	(17,044)
(5,263)	(223)	933	(1,526)	1,969
(202,809)	(99,588)	(43,186)	(245,250)	(15,075)
149,060	(333,373)	273,701	(58,425)	(202,393)

רווח (הפסד) לתקופה המיוחס לבעלי המניות של החברה**רווח (הפסד) כולל אחר:****פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד**

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה

הפסדים, נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה

חלק החברה בהפסד כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

הפסד כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד, נטו ממס**פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד****הפסד כולל אחר, נטו ממס****רווח (הפסד) כולל לתקופה**

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהנתונים הכספיים ומהמידע הכספי הביניים הנפרד.

תמצית נתונים על השינויים בהון ביניים

מיוחס לבעלי מניות החברה								
הון מניות	פרמיה על מניות	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן משערוך השקעה בעקות עליה לשליטה	קרן הון מעסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה	קרן תרגום של פעילות חוץ	קרן הערכה מחדש	עודפים	סה"כ
אלפי ש"ח								
110,629	273,735	283,079	6,989	(1,252)	(604)	3,352	4,550,144	5,226,072
-	-	-	-	-	-	-	(187,318)	(187,318)
-	-	(17,427)	-	-	383	-	1,969	(15,075)
-	-	(17,427)	-	-	383	-	(185,349)	(202,393)
-	-	-	-	-	-	-	(595)	(595)
110,629	273,735	265,652	6,989	(1,252)	(221)	3,352	4,364,200	5,023,084

יתרה ליום 1 בינואר 2016 (מבוקר)

הפסד לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

ביטול זקיפת הטבה בגין כתבי אופציה לעובדים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)

מיוחס לבעלי מניות החברה								
הון מניות	פרמיה על מניות	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן משערוך השקעה בעקות עליה לשליטה	קרן הון מעסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה	קרן תרגום של פעילות חוץ	קרן הערכה מחדש	עודפים	סה"כ
אלפי ש"ח								
110,629	273,735	480,086	6,989	(1,252)	(65)	3,352	4,402,316	5,275,790
-	-	-	-	-	-	-	186,825	186,825
-	-	(243,360)	-	-	(364)	-	(1,526)	(245,250)
-	-	(243,360)	-	-	(364)	-	185,299	(58,425)
-	-	-	-	-	-	-	91	91
-	-	-	-	-	-	-	(200,000)	(200,000)
110,629	273,735	236,726	6,989	(1,252)	(429)	3,352	4,387,706	5,017,456

יתרה ליום 1 בינואר 2015 (מבוקר)

רווח לתקופה

הפסד כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

זקיפת הטבה בגין כתבי אופציה לעובדים

דיבידנד

יתרה ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהנתונים הכספיים ומהמידע הכספי הביניים הנפרד.

תמצית נתונים על השינויים בהון ביניים (המשך)

מיוחס לבעלי מניות החברה								
הון מניות	פרמיה על מניות	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן משערוך השקעה בעקבות עליה לשליטה	קרן הון מעסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה	קרן תרגום של פעילויות חוץ	קרן הערכה מחדש	עודפים	סה"כ
אלפי ש"ח								
110,629	273,735	309,574	6,989	(1,252)	(24)	3,352	4,046,380	4,749,383
-	-	-	-	-	-	-	316,887	316,887
-	-	(43,922)	-	-	(197)	-	933	(43,186)
-	-	(43,922)	-	-	(197)	-	317,820	273,701
110,629	273,735	265,652	6,989	(1,252)	(221)	3,352	4,364,200	5,023,084

יתרה ליום 1 ביולי 2016 (בלתי מבוקר)

רווח לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)

מיוחס לבעלי מניות החברה								
הון מניות	פרמיה על מניות	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן משערוך השקעה בעקבות עליה לשליטה	קרן הון מעסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה	קרן תרגום של פעילויות חוץ	קרן הערכה מחדש	עודפים	סה"כ
אלפי ש"ח								
110,629	273,735	336,323	6,989	(1,252)	(661)	3,352	4,621,664	5,350,779
-	-	-	-	-	-	-	(233,785)	(233,785)
-	-	(99,597)	-	-	232	-	(223)	(99,588)
-	-	(99,597)	-	-	232	-	(234,008)	(333,373)
-	-	-	-	-	-	-	50	50
110,629	273,735	236,726	6,989	(1,252)	(429)	3,352	4,387,706	5,017,456

יתרה ליום 1 ביולי 2015 (בלתי מבוקר)

הפסד לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

זקיפת הטבה בגין כתבי אופציה לעובדים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהנתונים הכספיים ומהמידע הכספי הביניים הנפרד.

תמצית נתונים על השינויים בהון ביניים (המשך)

מיוחס לבעלי מניות החברה								
הון מניות	פרמיה על מניות	קרנות הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן משערוך השקעה בעקבות עליה לשליטה	קרן הון מעסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה	קרן תרגום של פעילויות חוץ	קרן הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ הון
אלפי ש"ח								
110,629	273,735	480,086	6,989	(1,252)	(65)	3,352	4,402,316	5,275,790
-	-	-	-	-	-	-	351,869	351,869
-	-	(197,007)	-	-	(539)	-	(5,263)	(202,809)
-	-	(197,007)	-	-	(539)	-	346,606	149,060
-	-	-	-	-	-	-	1,082	1,082
-	-	-	-	-	-	-	140	140
-	-	-	-	-	-	-	(200,000)	(200,000)
110,629	273,735	283,079	6,989	(1,252)	(604)	3,352	4,550,144	5,226,072

יתרה ליום 1 בינואר 2015 (מבוקר)

רווח לתקופה

הפסד כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

השפעה מצטברת, נטו של שינויים בעתודות ביטוח בביטוח כללי

זקיפת הטבה בגין כתבי אופציה לעובדים

דיבידנד

יתרה ליום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהנתונים הכספיים ומהמידע הכספי הביניים הנפרד.

תמצית נתונים על תזרימי המזומנים ביניים					נספח
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2015	2015	2016	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח					
מזומנים נטו ששימשו לפעילות שוטפת של החברה					
(395)	(566)	(1,407)	(1,860)	(3,396)	א
מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת בגין עסקאות עם חברות מוחזקות					
255	(19)	480	34	853	
(140)	(585)	(927)	(1,826)	(2,543)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות שוטפת
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
-	-	-	-	-	מזומנים נטו שנבעו מפעילות השקעה של החברה
(3,037)	507	-	1,501	655	השקעות בחברות מוחזקות, נטו
4,006	-	-	-	-	מימוש השקעות פוננסיות
206,213	-	-	206,213	8,000	דיבידנד מחברות מוחזקות
207,182	507	-	207,714	8,655	מזומנים נטו שנבעו מפעילות השקעה בגין עסקאות עם חברות מוחזקות
207,182	507	-	207,714	8,655	מזומנים נטו שנבעו מפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
(200,000)	-	-	(200,000)	-	דיבידנד
(200,000)	-	-	(200,000)	-	מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון של החברה
-	-	-	-	-	מזומנים נטו ששימשו למפעילות מימון בגין עסקאות עם חברות מוחזקות
(200,000)	-	-	(200,000)	-	מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
(14)	24	-	14	2	השפעת התנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
7,028	(54)	(927)	5,902	6,114	עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
10,874	16,830	24,943	10,874	17,902	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
17,902	16,776	24,016	16,776	24,016	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהנתונים הכספיים ומהמידע הכספי הביניים הנפרד.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2015	2015	2016	2015	2016
מבוקר	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
351,869	(233,785)	316,887	186,825	(187,318)
(349,702)	233,904	(317,125)	(186,440)	186,853
(2,493)	(614)	(717)	(1,851)	(2,094)
-	91	(595)	91	(595)
(244)	(16)	(314)	(398)	(150)
96	(206)	453	(157)	(104)
(352,343)	233,159	(318,298)	(188,755)	183,910
79	60	4	70	12
(395)	(566)	(1,407)	(1,860)	(3,396)
4,006	-	-	4,006	-

נספח א - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת**רווח (הפסד) לתקופה****פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:**

חלק החברה בהפסדי (רווחי) חברות מוחזקות
המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
הכנסות ריבית מחברות מוחזקות
שינוי בעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולק במניות

שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:

חייבים ויתרות חובה

זכאים ויתרות זכות

סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים
מפעילות שוטפת

מזומנים שהתקבלו במהלך התקופה עבור:

ריבית שהתקבלה

מזומנים נטו ששימשו לפעילות שוטפת של החברה

נספח ב - פעילות מהותית שאינה כרוכה בתזרימי המזומנים של החברה**בגין עסקאות עם חברות מוחזקות:**

דיבידנד שאינו במזומן שהתקבל מחברה מוחזקת

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהנתונים הכספיים ומהמידע הכספי הביניים הנפרד.

מידע נוסף לתמצית המידע הכספי הנפרד ביניים

באור 1- כללי

המידע הכספי הנפרד ביניים מוצג בהתאם לתקנה 38ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 ואינו כולל את כל המידע הנדרש לפי תקנה 9ג והתוספת העשירית לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 בעניין מידע כספי נפרד של התאגיד. יש לקרוא אותו ביחד עם המידע הכספי הנפרד ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 וביחד עם תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2016 (להלן - "הדוחות המאוחדים").

הגדרות

החברה - מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ.
חברות מוחזקות - חברות מאוחדות וחברות שהשקעת החברה בהן כלולה, במישרין או בעקיפין, בדוחות הכספיים על בסיס השווי מאזני.

באור 2 - **דרישות הון עצמי**

לעניין דרישות ההון מחברות הקבוצה והשלמות ההון הנדרש, ראה באור 6 לדוחות המאוחדים.

באור 3- **אירועים מהותיים בתקופת הדוח**

לפרטים אודות אירועים מהותיים בתקופת הדוח, ראה באור 10 לדוחות המאוחדים.

באור 4- **אירועים מהותיים לאחר תקופת הדוח**

לפרטים אודות אירועים מהותיים לאחר תקופת הדוח, ראה באור 11 לדוחות המאוחדים.

באור 5- **עסקאות עם צדדים קשורים**

לפרטים אודות עסקאות עם צדדים קשורים, ראה באור 12 לדוחות המאוחדים.

דוח והצהרות בדבר הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

דוח רבעוני בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי לפי תקנה 38ג(א)

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ (להלן - התאגיד), אחראית לקביעתה והתקיימותה של בקרה פנימית נאותה על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד. לעניין זה, חברי ההנהלה הם¹:

1. ערן צ'רנינסקי, מנכ"ל ומנהל כספים;
2. מיכל גור כגן, מנהלת סיכונים;
3. מיכל לשם, מבקרת פנים;
4. אילנה בר, יועצת משפטית;
5. טלי כסיף, מזכירת חברה;
6. אסף אשכנזי, ממונה אכיפה;

בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי כוללת בקורות ונהלים הקיימים בתאגיד אשר תוכנו בידי המנהל הכללי ונושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או תחת פיקוחם או בידי מי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, בפיקוח דירקטוריון התאגיד ואשר נועדו לספק ביטחון סביר בהתייחס למהימנות הדיווח הכספי ולהכנת הדוחות בהתאם להוראות הדין, ולהבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלות בדוחות שהוא מפרסם על פי הוראות הדין נאסף, מעובד, מסוכם ומדווח במועד ובמתכונת הקבועים בדין.

הבקרה הפנימית כוללת, בין השאר, בקורות ונהלים שתוכנו להבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלותו כאמור, נצבר ומועבר להנהלת התאגיד, לרבות למנהל הכללי ולנושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או למי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, וזאת כדי לאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישת הגילוי.

בשל המגבלות המבניות שלה, בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אינה מיועדת לספק ביטחון מוחלט שהצגה מוטעית או השמטת מידע בדוחות תימנע או תתגלה.

חברת מגדל חברה לביטוח בע"מ, חברה בת של התאגיד, היא גוף מוסדי, שחלות עליו הוראות הממונה על אגף שוק הון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, בדבר הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

בהתייחס לבקרה הפנימית בחברת הבת האמורה, מיישם התאגיד את ההוראות האלה: חוזר גופים מוסדיים 2009-9-10 "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי", חוזר גופים מוסדיים 2010-9-7 "בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות דוחות וגילויים" והתיקונים לחוזרים האמורים.

בדוח הרבעוני בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אשר צורף לדוח הרבעוני לתקופה שנתיימה ביום 30 בספטמבר 2016 (להלן - הדוח הרבעוני בדבר הבקרה הפנימית האחרון), נמצאה הבקרה הפנימית כאפקטיבית.

עד למועד הדוח, לא הובא לידיעת הדירקטוריון וההנהלה כל אירוע או עניין שיש בהם כדי לשנות את הערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית כפי שנמצאה בדוח הרבעוני בדבר הבקרה הפנימית האחרון;

למועד הדוח, בהתבסס על האמור בדוח הרבעוני בדבר הבקרה הפנימית האחרון, ובהתבסס על מידע שהובא לידיעת ההנהלה והדירקטוריון כאמור לעיל: הבקרה הפנימית היא אפקטיבית.

¹ מעודכן ליום החתימה על הדיווח הכספי

הצהרת מנהלים הצהרת מנהל כללי

אני, ערן צ'רנינסקי, מצהיר כי:

- (1) בחנתי את הדוח הרבעוני של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ (להלן - התאגיד) לרבעון השלישי של שנת 2016 (להלן - הדוחות);
- (2) לפי ידיעתי, הדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;
- (3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;
- (4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת והדוחות הכספיים של התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:
- (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן -
- (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;
- (5) אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:
- (א) קבעתי בקורות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקורות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן -
- (ב) קבעתי בקורות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקורות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.
- (ג) לא הובא לידיעתי כל אירוע או עניין שחל במהלך התקופה שבין מועד הדוח האחרון (רבעוני או תקופתי, לפי העניין) לבין מועד דוח זה, אשר יש בו כדי לשנות את מסקנת הדירקטוריון והנהלה בנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי של התאגיד.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

תאריך: 23.11.2016

ערן צ'רנינסקי, מנהל כללי

הצהרת מנהלים

הצהרת נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים

אני, ערן צ'רנינסקי, מצהיר כי:

(1) בחנתי את הדוחות הכספיים ביניים ואת המידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ (להלן - התאגיד) לרבעון השלישי של שנת 2016 (להלן - "הדוחות" או "הדוחות לתקופת הביניים");

(2) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ביניים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית, ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת דוחות;

(3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ביניים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;

(4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת והדוחות הכספיים של התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ביניים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים, העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן -

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;

(5) אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד -

(א) קבעתי בקורות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן -

(ב) קבעתי בקורות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקורות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;

(ג) לא הובא לידיעתי כל אירוע או עניין שחל במהלך התקופה שבין מועד הדוח האחרון (רבעוני או תקופתי, לפי העניין) לבין מועד דוח זה, המתייחס לדוחות הכספיים ביניים ולכל מידע כספי אחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים, אשר יש בו כדי לשנות, להערכתי את מסקנת הדירקטוריון והנהלה בנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי של התאגיד.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

תאריך: 23.11.2016

ערן צ'רנינסקי, מנהל הכספים

הצהרות בדבר בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות כספיים של מגדל חברה לביטוח בע"מ

מגדל חברה לביטוח בע"מ

הצהרה (certification)

אני, עופר אליהו, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30.9.16 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

23.11.2016

עופר אליהו, מנהל כללי

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

מגדל חברה לביטוח בע"מ

הצהרה (certification)

אני, ערן צ'רנינסקי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30.9.16 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

23.11.2016

ערן צ'רנינסקי, ראש חטיבת פיננסים ואקטואריה

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.